



**Praca doktorska w Dziedzinie Sztuk Plastycznych
w Dyscyplinie Sztuk Projektowych**

Tytuł rozprawy doktorskiej

**Pokój hotelowy jako przestrzeń
najbardziej wpływająca
na rozpoznawalność obiektu.**

Promotor prof. Bartosz Hunger	Autor mgr inż. architekt Magdalena Twardowska
--	--

Łódź 2022.05.01

"Bóg jest matematykiem" Paul Dirac

Spis treści:

1. Wstęp.

2. Problematyka, teza, cel pracy oraz metoda pracy.

3. Dlaczego na przestrzeń do badań wybrałam hotel.

4. Człowiek oraz jego potrzeby.

5. Dlaczego to właśnie pokój hotelowy uważam za przestrzeń najbardziej wpływającą na rozpoznawalność obiektu.

6. Krótka historia hotelarstwa.

6.1 XI w p.n.e. – Bliski Wschód i Afryka - zajazd Memfis Starożytny Egipt

6.2 Karawanseraje – Azja Zachodnia i Środkowa

6.3 VI w p.n.e. – Grecja – pando kia, stoa, karegogia

6.4 IV w p.n.e. – Imperium Rzymskie - mansiones i stationes

6.5 IX w – Imperium Rzymskie - hospicja

6.6 XVII w - Anglia - booking office - komunikacja dylizansowa

6.7 XVII w – Francja - L’hotel

6.8 XVII, XVIII w – Polska – zajazdy i domy zajezdne

6.9 XVII w – Warszawa – Marywil, Pod Orłem Białym

6.10 XIX w - Stany Zjednoczone – salony

6.11 XIX w – Europa, Boston – Tremont

6.12 XIX w – Europa– hotele dworcowe Victoria Easton 1839

6.13 XIX, XX w – Europa– hotele luksusowe - Ritz George V Paryż, Asturia Petersburg, Savoy Londyn

6.14 XIX w – towarzystwo akcyjne - Grand Hotel w Paryżu, hotel Kaiserhof w Berlinie

6.15 XX w - towarzystwo budowy hoteli w Ameryce, Hiltony

I.CZĘŚĆ PIERWSZA - BADANIA I ANALIZY:

3. Czym jest przestrzeń.

4. Czym jest piękno.

5. Czym jest dobry design.

6. Czym jest architektura, kim jest architekt.

7. Język matematyki uniwersalnym językiem natury.

6.1 Biofilia.

8. Co możemy nazwać sztuką.

9. Wnętrze - cechy szczególne.

9.1 Gęstość.

9.2 Wertykalność a horyzontalność.

9.3 Ciężar.

9.4 Dynamika.

10. Środki projektowe decydujące o aranżacji.

- 10.1 Symetria i asymetria.
- 10.2 Dominanta.
- 10.3 Rytm.
- 10.4 Skala.
- 10.5 Kompozycja.
- 10.6 Proporcje.
- 10.6.1 Złota proporcja, złoty podział, złota spirala.
- 10.6.2 Reguła trójkąta.
- 10.7 Zasada kontrastu i podobieństwa.
- 10.8 Zasada nieparzystości.
- 10.9 Linia, przestrzeń, kształt, forma.
- 10.10 Struktura, tekstura, materiał.
- 10.11 Kolor.
- 10.12 Światło.
- 10.13 Dźwięk.
- 10.14 Detal

11. Jak zaprojektować dziś wnętrze pokoju hotelowego, analiza światowych trendów.

- 11.1 Rozwój branży hotelarskiej
- 11.1 Tworzenie miejsca, a nie pomieszczeń.
- 11.2 Kontekst lokalny, dziedzictwo, unikalność.
- 11.3 Technologia bezkontaktowa.
- 11.4 Zrównoważona branża hotelowa.
- 11.5 Personalizacja .
- 11.6 Business@leisure.
- 11.7 Bezpieczeństwo.
- 11.8 Przestrzeń przyjazna mediom społecznościowym.
- 11.9 Zrównoważony budżet.

12. Wybrane obiekty hotelowe - analiza przestrzeni oraz użytych środków projektowych.

- 12.1 Hotel Andel's w Łodzi - hotel typu biznesowego.
- 12.1.1 Zastosowane środki aranżacji.
- 12.2 Hotel Ibis Styles w Warszawie - hotel typu butikowego.
- 12.2.1 Zastosowane środki aranżacji.
- 12.3 Hotel Andel's w Łodzi - hotel typu biznesowego.
- 12.3.1 Zastosowane środki aranżacji.

II.CZĘŚĆ DRUGA - PROJEKT:

01.Założenia projektowe.

02.Projekt trzech różnych pokoi hotelowych

02.1 Pokój hotelowy w hotelu typu resortowego - założenia projektowe.

- 02.1.1 Skąd pomysł na butikowy hotel w stylu Glamour.
- 02.1.2 Inspiracje.
- 02.1.3 Wizualizacje.
- 02.1.4 Dodatki.
- 02.1.5 Zastosowane środki aranżacji.

02.2. Pokój hotelowy w hotelu typu biznesowego - założenia projektowe.

02.2.1 Skąd pomysł na resortowy hotel w stylu Futura.

02.2.2 Inspiracje.

02.2.3 Wizualizacje.

02.2.4 Dodatki.

02.2.5 Zastosowane środki aranżacji.

02.3. Pokój hotelowy w hotelu typu butikowego - założenia projektowe.

02.3.1 Skąd pomysł na resortowy hotel w stylu Wabi Sabi.

02.3.2 Inspiracje.

02.3.3 Wizualizacje.

02.3.4 Dodatki.

02.3.5 Zastosowane środki aranżacji.

05. Podsumowanie.

06. Bibliografia.

07. Linki.

1. Wstęp.

W swojej pracy architekt tworzy przestrzeń, która staje się bezpośrednim środowiskiem człowieka. Środowisko - zarówno to naturalne, jak i wykreowane - oddziałuje na wszystkie żywe istoty. Każdy odbierany przez człowieka bodziec płynący ze środowiska jest przetwarzany przez system neuronalny i ma przełożenie na algorytmy naszego zachowania, na procesy myślowe, odczuwanie i wszelkie podejmowane przez człowieka działania. Wszystkie bodźce pochodzące z zewnątrz - świadomie jak i bez udziału naszej świadomości - pozostawiają ślad w naszym mózgu uruchamiając cykl odczuć. Bodźce pochodzące z przestrzeni zewnętrznej kształtują ludzkie emocje, wpływają na stany psychiczne. Zatem odpowiedzialność architekta w procesie kształtowania przestrzeni jest nie do przecenienia.

2. Problematyka, teza, cel pracy oraz metoda pracy.

Problematyka:

Przedstawiona przeze mnie praca naukowa obejmuje analizę pojęć związanych z projektowaniem wnętrz i ich współczesnym postrzeganiem. Przedmiotem badań są zagadnienia ściśle związane z aranżacją wnętrz. W swojej pracy postaram się przybliżyć i uwspółcześić takie pojęcia jak przestrzeń, piękno i sztuka. Spróbuję odpowiedzieć na pytanie czym jest dobry design i czym jest dobra architektura. Postaram się odpowiedzieć na pytanie, dlaczego wybieramy jakąś przestrzeń, dlaczego wybieram ten a nie inny pokój hotelowy. Praw rządzących wszechświatem poszukam w uniwersalnym języku natury ściśle związanym z matematyką. Czy to właśnie "matematyczny instynkt" podpowiada nam przy podejmowaniu przez nas decyzji...? Czy istnieje "instynkt sztuki"?¹ Zbadam narzędzia, którymi dysponuje architekt, środki aranżacji, sposób i możliwości ich zastosowania. Przeanalizuję zastosowanie narzędzi na przykładach.

Teza:

Pokój hotelowy jest przestrzenią najbardziej wpływającą na rozpoznawalność obiektu - to teza, która postaram się udowodnić w drodze wielopłaszczyznowych analiz oraz wieńczących te analizy projektów.

Mój wybór pokoju hotelowego na przestrzeń do działań nie jest przypadkowy. Jest to miejsce bardzo bliskie, prywatne i jednocześnie komercyjne. Jest to przestrzeń o charakterze prywatnym w obiekcie o charakterze komercyjnym. Kumulują się tu problemy dotyczące aranżacji obu tych rodzajów wnętrz. Moim zdaniem jest to najlepsza przestrzeń do podjęcia problematyki rozwiązań aranżacyjnych.

Swoje badania nad przestrzenią pokoju hotelowego prowadzę od wielu lat, kiedy to miałam przyjemność być współautorką największego wówczas w Polsce obiektu hotelowego - Hotelu 4 kolory we Władysławowie.



¹ Denis Dutton "Instynkt sztuki" Wydawnictwo Copernicus Center Press 2019



Badając przestrzeń pokoju hotelowego na etapie projektowym byłam równocześnie organizatorką konkursów dla studentów kilku uczelni. Celem konkursów były badania dotyczące ergonomii oraz niskobudżetowych pomysłów aranżacyjnych. Zarówno projektowane przeze mnie przestrzenie hotelowe jak i organizowane konkursy wniosły w moje analizy wiele nowych aspektów. Poniżej załączam przykładowe wizualizacje przygotowane na ten konkurs:





Cel pracy:

Cel w ujęciu naukowym:

Wszystkie elementy wchodzące w skład kompozycji projektowanego wnętrza są ze sobą w relacji. Nadajemy im priorytetowość w postrzeganiu, wykorzystując do tego kolor, materiał, światło... W różnych wnętrzach różne elementy będą tymi najistotniejszymi. Rolą architekta wnętrz jest ich odpowiedni dobór.

Celem w ujęciu naukowym jest zebranie i usystematyzowanie wiedzy dotyczącej właśnie tych działań - wyborów i metod związanych z projektowaniem wnętrz.

Cel w ujęciu praktycznym:

Zebranie i usystematyzowanie wiedzy dotyczącej metod związanych z projektowaniem wnętrz ma szansę stworzyć rodzaj szablonu, którym można wykorzystać projektując wnętrza. Nie będzie on metodą na tworzenie wnętrz wybitnych, ponieważ projektowanie wnętrz jest aktem twórczym, który w dużej mierze opiera się na intuicji i doświadczeniu, ale, zebrana w analityczny sposób wiedza, pozwoli na wsparcie na etapie projektowym.

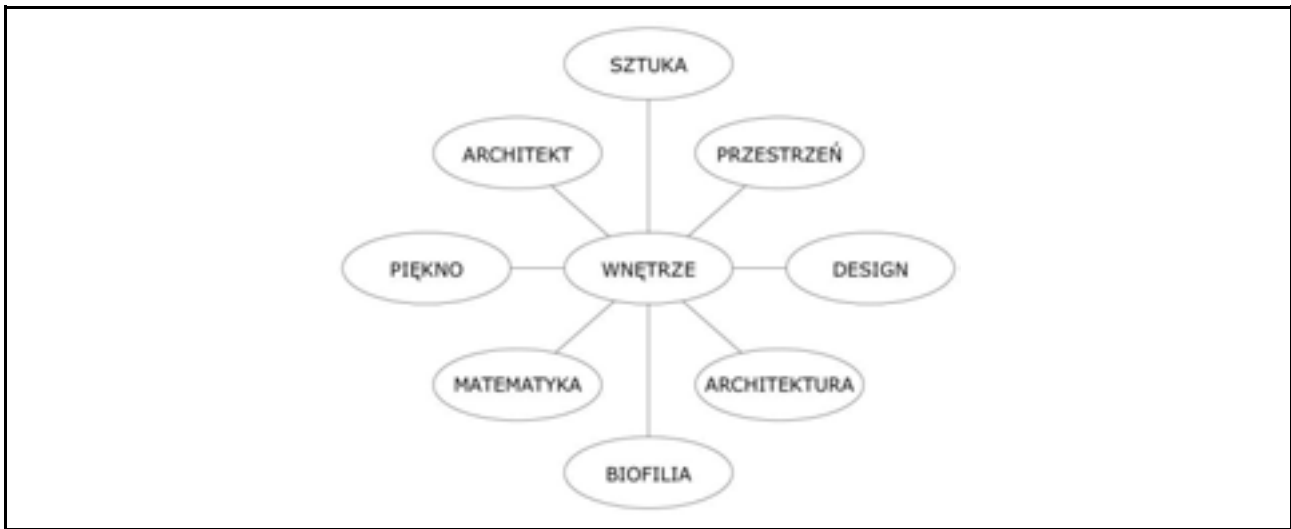
Metoda:

Praca została podzielona na cztery etapy:

Etap 1:

Analiza podstawowych pojęć w kontekście projektowania wnętrz i w odniesieniu do współczesności.

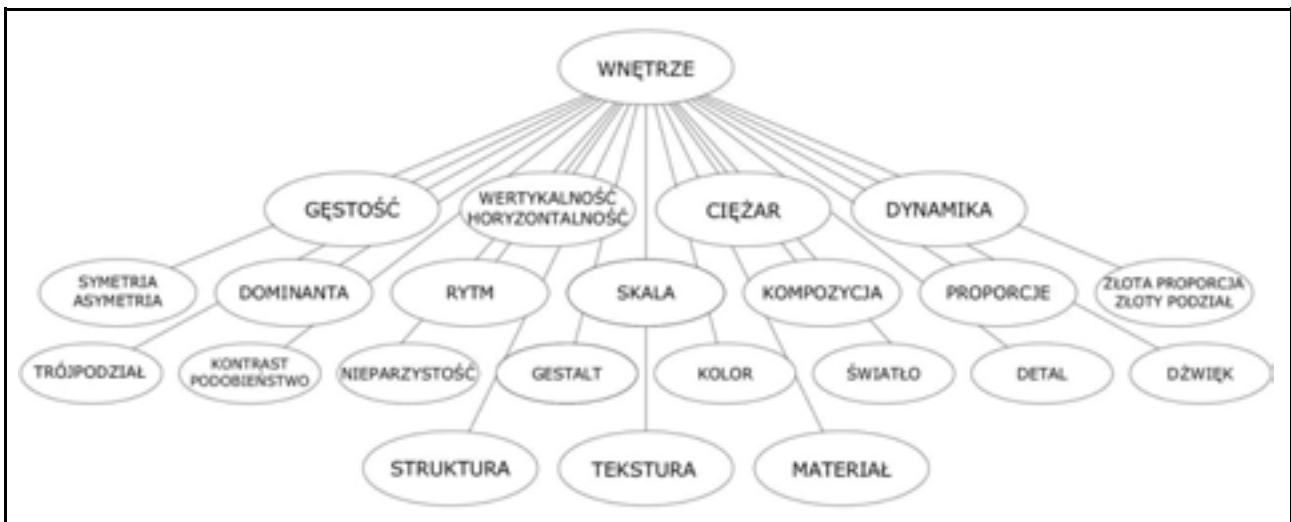
Analiza opierać się będzie na określeniu potrzeb współczesnego człowieka. Usystematyzowanie a następnie przeanalizowanie tych potrzeb pozwoli, w dalszych badaniach, precyzyjnie określić, jakie szczególne potrzeby powinna spełnić przestrzeń pokoju hotelowego biorąc pod uwagę fakt, że potrzeby te mogą być różne i zależeć od charakteru obiektu hotelowego.



Etap 2:

Analiza cech szczególnych wnętrz oraz środków projektowych służących aranżacji wnętrza.

Zbadanie cech szczególnych wnętrz pozwoli na prawidłowe czytanie przestrzeni i ocenę jej adekwatności w spełnianiu różnych potrzeb człowieka. Praca analityczna dotycząca różnych środków projektowych pozwoli na zbadanie ich wpływu na odczuwanie przestrzeni przez człowieka, na jego samopoczucie i jakość życia. Spróbuję doprecyzować, kiedy i jakich środków użyć, by wpływać nie tylko na wartość estetyczną wnętrza, ale i na komfort użytkownika.



Etap 3:

Analiza trzech różnych pokoi hotelowych w trzech różnych obiektach hotelowych.

Analiza wybranych pokoi hotelowych pozwoli wskazać wytyczne do zaprojektowania przestrzeni o szczególnej wartości. Zbadam odpowiedniość wnętrz względem założonej funkcji. Przeanalizuję użyte środki aranżacyjne i to w jaki sposób wpłyną na jakość wnętrza. Zastanowię się również nad kontekstem oraz nad tym, na ile jest on istotny.



Etap 4:

Projekt trzech różnych pokoi hotelowych w trzech różnych typach obiektów hotelowych.

W projekcie trzech różnych pokoi hotelowych postaram się wykorzystać wszystkie przeprowadzone przeze mnie analizy i wyciągnięte z nich wnioski. Zaprojektowane przeze mnie przestrzenie pozwolą znaleźć rozwiązania zgodne ze specyfiką obiektu, a szeroko rozumiany design ma szansę stać się narzędziem w walce o klienta.



3. Człowiek oraz jego potrzeby.

Według Abrahama Maslowa, amerykańskiego psychologa i autora teorii hierarchii potrzeb, rudymenarnymi potrzebami człowieka są potrzeby fizjologiczne. To one są relatywnie najważniejsze. Zaspokoiwszy je, człowiek zaczyna uwalniać nowe potrzeby, potrzeby wyższe.

Tuż za potrzebami fizjologicznymi, znajduje się potrzeba bezpieczeństwa. Stworzenie miejsca, w którym można się schronić wpływa zatem z potrzeb pierwotnych. Z czasem do potrzeby bycia sytym i bezpiecznym doszła potrzeba miłości i przynależności, która pozwoliła na personalizację schronienia. Potrzeba uznania i samorealizacji sprowokowały chęć estetyzacji miejsca schronienia.

Nie można też nie wspomnieć o - dodanych w późniejszym okresie do hierarchii potrzeb Maslowa - potrzeb poznawczych i estetycznych. Realizacja potrzeb poznawczych wyraża pragnienie posiadania wiedzy dotyczącej wszechświata oraz chęć wyjaśniania zjawisk nim rządzących. Potrzeby estetyczne to pragnienie doświadczania piękna. W swojej pracy chciałabym zbadać genezę powstania potrzeby harmonii i porządku, by spróbować przybliżyć środki, które służyć mogą tworzeniu miejsc spełniających jak najwięcej potrzeb człowieka. Uważam, że waga wizualnego aspektu architektury wnętrz w kontekście potrzeb człowieka wydaje się być niepodważalna.

4. Dlaczego na przestrzeń do badań wybrałam hotel.

Dzisiejsze czasy, to czasy mobilne. Przemierzamy się nieustannie, co związane jest zarówno z pracą jak i wypoczynkiem. Hotel często staje się naszym drugim domem. W hotelu śpimy, jemy, relaksujemy się, ale i pracujemy. Zawiera on przestrzenie o różnym charakterze i różnej funkcji. Łączy pracę, spotkania biznesowe z wypoczynkiem, relaksem i zabawą. Mieści w sobie przestrzenie komercyjne oraz publiczne, czym zobowiązuje architekta wnętrz do działań zgodnych z aranżacją takich właśnie miejsc.

Przestrzenią człowiekowi najbliższą, najintymniejszą wydaje się być pokój hotelowy. To przestrzeń bardzo bliska domowi, mieszkaniu, apartamentowi. Musi więc posiadać wszystkie cechy dla dobrego pomieszkiwania i spełniać potrzeby człowieka.

Wybór hotelu jako przestrzeni do prowadzenia badań, podyktowany był atrakcyjnością złożenia wielu aktywności z wyzwaniem projektowym polegającym na zapewnieniu każdej z nich odpowiednich warunków oraz scenarii. Projekt wnętrza pokoju hotelowego, który winien być miejscem intymnym, zatopionym w budynku o komercyjnym charakterze, wydaje mi się szczególnie atrakcyjny. Dodatkowym wyzwaniem jest chęć zaproponowania takich rozwiązań, które ułatwią rozpoznawalność danego hotelu na tle innych.

5. Dlaczego to właśnie pokój hotelowy uważam za przestrzeń najbardziej wpływającą na rozpoznawalność obiektu.

Pokój hotelowy jest przestrzenią, która w obiekcie odbierana jest w sposób najbardziej prywatny. Często spędzamy w nim najwięcej czasu. Stanowi namiastkę przestrzeni osobistej, przestrzeni prywatnej. Dzięki tej właśnie przestrzeni rozpoznajemy obiekt, w którym spędziliśmy udane wakacje lub podróżniczy wypad.

Podobnie dzieje się w blokowisku, czyli w przestrzeni miejskiej wypełnionej powtarzalnymi budynkami wielorodzinnymi. Ich podobieństwo oraz rozmieszczenie nie daje nam szansy na rozpoznanie i odróżnienie jednego mieszkania od drugiego. Dopiero gdy jedno ze znajdujących się w zasobach blokowiska mieszkań staje się naszym schronieniem, zaczynamy rozpoznawać budynek, w którym się ono znajduje.

Wpływ aranżacji pokoju hotelowego na rozpoznawalność obiektu możemy znaleźć w hotelu Puerta America w Madrycie. Wspomniany hotel rozpoznawalny jest nie dzięki bryle budynku ani charakterystyce części wspólnych. Cechą szczególną tego obiektu są jego pokoje. Na 12 piętrach hotelu Puerta America, osiemnastu, światowej sławy, architektów zaprojektowało pokoje hotelowe. Pokoje na pierwszym piętrze zaprojektowała Zaha Hadid, na drugim - Norman Foster, na trzecim - David Chipperfield, na czwartym - Plasma studio, na piątym - Victorio&Lucchino, na szóstym - Marc Newson, na siódmym - Ron Arad, na ósmym - Kathryn Findlay, na dziewiątym - Richard Gluckman, na dziesiątym - Arata Isozaki, na jedenastym - Javier Mariscal & Fernando Salas a na dwunastym - Jean Nouvel. Recepcję zaprojektował John Pawson, a podziemny parking - Teresa Sapey.



1 piętro - projekt pokoi - Zaha Hadid²



2 piętro - projekt pokoi - Norman Foster³



3 piętro - projekt pokoi - David Chipperfield⁴



4 piętro - projekt pokoi - Plasma studio⁵



5 piętro - projekt pokoi - Victorio & Lucchino⁶



6 piętro - projekt pokoi - Marc Newson⁷



² <https://www.hotelpuertamerica.com/en/1st-floor.html>





³ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/2nd-floor.html>

⁴ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/3rd-floor.html>

⁵ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/4th-floor.html>

⁶ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/5th-floor.html>

⁷ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/6th-floor.html>

7 piętro - projekt pokoi - Ron Arad ⁸	8 piętro - projekt pokoi - Kathryn Findlay ⁹
	
9 piętro - projekt pokoi - Richard Gluckman ¹⁰	10 piętro - projekt pokoi - Arata Isozaki ¹¹
	
11 piętro - projekt pokoi - Javier Mariscal & Fernando Salas ¹²	12 piętro - projekt pokoi - Jean Nouvel ¹³

W Puerta America można znaleźć pokoje diametralnie różniące się od siebie. Każde z 12 pięter różni się kolorystyką, materiałami i stylami projektowymi. Mimo braku wspólnej koncepcji jednostek mieszkalnych, Puerta America jest, moim zdaniem, jednym z najlepiej rozpoznawanych obiektów hotelowych. Rozpoznawalnych właśnie dzięki aranżacji pokoi hotelowych.

6. Krótka historia hotelarstwa.

Od tysięcy lat ludzie przemieszczali się z miejsca na miejsce. Głównym powodem była wymiana handlowa, która odbywała się takimi szlakami jak bursztynowy czy jedwabny. Innymi powodami migracji były zarządzanie odległymi prowincjami i podróże służące podtrzymaniu dyplomatycznych stosunków z państwami ościennymi. Ludzie przemieszczali się również do miejsc kultu religijnego, podróżowali na igrzyska olimpijskie, towarzysko i turystycznie. Z

⁸ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/7th-floor.html>

⁹ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/8th-floor.html>

¹⁰ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/9th-floor.html>

¹¹ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/10th-floor.html>

¹² <https://www.hotelpuertamerica.com/en/11th-floor.html>

¹³ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/12th-floor.html>

czasem zaczęły powstawać miejsca/formy mogące zaspokoić potrzebę, snu, odpoczynku i głodu osób podróżujących. Formy te zawsze były odzwierciedleniem standardu życia i kultury danej epoki.

Po raz pierwszy wspomniano o prawie gościnności w XVIII wieku p.n.e. Zapis taki znaleziony został w kodeksie Hammurabiego z około 1728 roku p.n.e. Od samego początku starano się obwarować przemysł hotelarski takimi przepisami prawnymi, które dadzą gwarancję bezpieczeństwa podróżującym kupcom oraz ich towarom.

W XXI wieku p.n.e. powstały w starożytnym Egipcie pierwsze gospody i zajazdy. Przykładem jest zajazd Memfis w Egipcie.

W Starożytności pojawienie się w mieście karawany kupieckiej było dużym wydarzeniem. Wraz z nią pojawiały się towary pierwszej potrzeby i przedmioty użytkowe. Towary o dużej wartości wymagały zabezpieczenia, a przybywający kupcy odpoczynku i schronienia dla siebie i zwierząt. W Azji Środkowej i Zachodniej powstawały karawanseraje, które budowano wzdłuż szlaków poruszających się karawan. Powstawały one w odległości około jednego dnia podróży od siebie. Karawanseraje były znane od starożytności, ale rozpowszechnione były również między IX a XIV wiekiem n.e.

W Grecji w VI wieku p.n.e. zaczęto budować pandokia. Były to starożytne zajazdy, które budowano z takim rozmachem, by olśniły swym kunsztem przybysza. Lokalizowano je w okolicach miejsc kultu religijnego lub miejsca, w którym odbywały się igrzyska.

W podobnym okresie zaczęto budować stoa - wolnostojące hale kolumnowe, których wydłużony kształt zamykały z tyłu ściany zdobione malowidłami. Było to miejsce odpoczynku, ale odbywał się w nich również handel. Zadaniem hal była ochrona przed słońcem oraz deszczem.

W IV wieku p.n.e., w Grecji i Rzymie budowano domy gościnne, które najczęściej lokalizowane były w miejscach związanych z kultem bogów, igrzyskami oraz targami handlowymi. Domy gościnne zapewniały przybyszom schronienie, odpoczynek oraz posiłek po długie podróży.

W I wieku p.n.e. w Imperium Rzymskim, za czasów panowania Oktawiana Augusta, zbudowano sieć dróg wraz z gospodami o nazwach mansiones i stationes, nazywanymi stacjami pocztowymi. Gospody te, podobnie jak karawanseraje, oddalone były, jedna od drugiej, w odległości jednego dnia jazdy konnej. Mogły z nich korzystać osoby posiadające diploma lub trattoria, czyli specjalne karty uprawniające do pobytu. Mansjone i stationes wzorowano na domach rzymskich patrycjuszy. Nadzór nad całością sieci prowadzili urzędnicy państwowi, czyli edyle. Oprócz miejsc noclegowych znajdowały się tam również łaźnie, sauny, pomieszczenia dla zwierząt oraz ogrody. W tym okresie powstało powiedzenie "Hospes hospiti sacer", które oznacza, że "Gość Gospodarzowi jest Świętym". Hospiti, które oznacza hospitować, czyli przybywać z gością, to pierwotna forma dla późniejszego słowa hotel.

Po upadku Imperium Rzymskiego nastąpił spadek znaczenia gospód aż do IX wieku n.e. Karol wielki król Franków i cesarz rzymski z dynastii Karolingów wydał edykt, który stał się aktem prawnym dotyczącym hotelarstwa. Na mocy edyktu nałożono na kościoły i klasztory obowiązek założenia hospicjów, których zadaniem było udzielanie gościny i opieki medycznej podróżnym. Często stawiano dwa osobne budynki, w jednym nocleg zapewniał duchownym, a w drugim osobom świeckim. Szczególny rozwój hospicjów nastąpił w Szwajcarii, nadając jej od tego czasu autorytet w dziedzinie hotelarskiej.

Gościnność stała się powszechna. Obowiązkiem gospodarzy było goszczenie podróżnego, często za samo "Bóg zapłać". Obowiązkiem klasztorów było zorganizowanie przytułku dla ubogich. Dla podróżującej szlachty, kupców, turystów i duchowieństwa zaczęto z czasem tworzyć domy gościnne lokalizowane wzdłuż dróg. Sobór w Nicei w 325 roku zalecał budowę w każdym większym mieście gospód dla podróżnych zwanych xenodochium. W tym czasie zawód karczmarza, czy oberżysty zyskała na znaczeniu.

Rozwój komunikacji dylizansowej spowodował konieczność powstania stacji pocztowych z bufetem, noclegiem, ale i wymianą koni. Pierwsze booking office, czyli rejestracja przed przyjazdem, pojawiło się w Anglii w XVII wieku.

Rozwój gospodarczy ery nowożytnej sprzyjał również rozwojowi gospód i zajazdów. Przełomem okazał pierwszy budynek, który wzniesiony został w Paryżu i nazwany L'hotel. Budynki hotelowe stawiano zwykle murowane, w których parter stanowił szynk, traktoria czy restauracja, wyżej lokowano gości. Zapewniały odpoczynek wyżywienie, a nawet rozrywkę. W tym czasie powstały niektóre warszawskie zajazdy: Pod Gąsiorkiem przy ulicy długiej, Rydzyn przy ulicy Trębackiej, Dziekanka na Krakowskim Przedmieściu. Poza Warszawą powstały liczne zajazdy zlokalizowane w Łąncucie, Grodzisku, Kutnie, Małaszewie, Raszynie, Sławkowie, Siedlcach, Sokołowie Podlaskim, Pułtusk i Wyszynkowie. W Opatówku, ze względu na jedną z największych w Królestwie Polskim fabrykę sukna, pojawiła się konieczność wybudowania domu zajezdnego dla kupców i specjalistów odwiedzających fabrykę.

Pierwszy hotel o nazwie Marywil zbudowano w Warszawie 1691-1695. Budynek wzniesiono za pieniądze królowej Marysieńki, co znalazło odzwierciedlenie w nazwie. Marywil powstał od Marieville, czyli miasta Marii. Autorem projektu był holenderski architekt Tylman z Gamenen. Był to kompleks budynków, składający się z czterech skrzydeł połączonych galerią, w którą wkomponowana została kaplica. Parter stanowiły lokale gastronomiczne oraz sklepy, piętra zaś przeznaczone były dla gości.

Hotel Pod Orłem Białym zbudowano przy ulicy Tłumackiej w Warszawie w latach 1785-1787. Autorem projektu był Szymon Bogumił Zug. Parter trzykondygnacyjnego budynku stanowiła restauracja z zapleczem i pomieszczeniami dodatkowymi. Piętro pierwsze służyło rozrywce, a dopiero piętro drugie było piętrem mieszkalnym. Był to najbardziej nowoczesny hotel w stolicy, wyposażony w urządzenia sanitarne oraz czystą wodę.

W czasach Królestwa Polskiego, a latach 1815-1830, nastąpił ogromny rozwój budowy stacji, urzędów pocztowych i zajazdów. W tym czasie podjęto pierwszą próbę typizacji obiektów hotelowych. W 1824 roku Dyrekcja Generalna Korpusu Inżynierów dróg i Mostów królestwa Polskiego wydała zbiór wzorów na dom zajezdny przy drogach bitych.

Wiek XIX przyniósł dynamiczny rozwój nowoczesnego hotelarstwa. W Stanach Zjednoczonych powstały pierwsze saloony. Ten rodzaj gospody gwarantował nie tylko nocleg i wyżywienie, ale również był ośrodkiem życia towarzyskiego miasteczka.

Rosnące wymagania gości przekładały się na podnoszenie komfortu i wyposażenia hoteli. Hotelarstwo staje się prężną gałęzią gospodarki przynoszącej ogromne dochody.

W 1829 roku zbudowano w Bostonie hotel Tremont, który jako pierwszy ograniczył, do dwóch, liczbę osób zajmujących jeden pokój. Do tej pory pokoje hotelowe były wieloosobowe.

Koniec XIX wieku, będący erą rewolucji przemysłowej, przyczynił się do dwutorowego rozwoju hotelarstwa. Rozbudowa kolei wprowadziła typ hoteli dworcowych, które lokalizowane były w

okolice stacji kolejowych. Pierwszymi hotelami dworcowymi były hotele Victoria i Easton, obydwa otwarte w 1839 roku. Drugim torem rozwoju hotelarstwa stała się budowa hoteli luksusowych. Osoby zamożne mogły w nich korzystać z przepychu, luksusu i wyrafinowanej kuchni. Do pierwszych hoteli luksusowych należą Ritz i George V w Paryżu, Astoria w Petersburgu, Savoy w Londynie.

XIX wiek przyniósł rozwój towarzystw hotelarskich. W latach pięćdziesiątych powstało pierwsze towarzystwo akcyjne, które zajmowało się hotelem Grand w Paryżu. Podobne towarzystwo zbudowało w 1874 roku hotel Kaisersdorf w Berlinie.

Początek wieku XX nastąpiło zwolnienie rozwoju branży hotelowej, ale wprowadzono wiele innowacji. W 1907 roku Ellsworth Statler zakłada pierwszą standaryzowaną sieć hotelową, która rozpoczyna działalność w Buffalo. Standaryzacji uległy procedury w obsłudze gości. Procedury standaryzacyjne z czasem objęły również wyposażenie pokoi. Teraz już każdy pokój posiadał własną łazienkę, duże lustro, radio, telefon, lampkę do czytania, przybory do pisania i poranną gazetę.

Pod koniec lat 20. największym potentatem branży hotelowej stał się Conrad Nicholson Hilton, a najbardziej znanym hotelem stał się Conrad Hilton Chicago. Długo był on również największym obiektem na świecie. Choć w 1929 roku, na skutek kryzysu, 85% wszystkich amerykańskich hoteli zbankrutowało, był to okres rozwoju, dla znanej i istniejącej do dziś, sieci Westin Hotels & Resorts, której początek datowany jest na 1930 rok.

W 1919 roku w Barcelonie powstał pierwszy hotel Ritz, który zapewniał swoim gościom ciepłą wodę w łazienkach.

Druga połowa XX wieku to nieustanny rozwój branży hotelarskiej. Związane jest to z popytem na turystykę, której rozwój wspiera wzrost gospodarczy na świecie, powoduje obniżanie kosztów transportu i globalizację w branży turystycznej. Z czasem uniezależnienie zarządzania hotelem od posiadania go na własność, miało przełożenie na dalszy rozwój branży. Przykładem sieci hoteli opartej na franczyzie jest Holiday Inn. Na przestrzeni lat 1951 - 1968 stworzona przez Kemmonsa Wilsona sieć rozrosła się do 1000 obiektów na świecie. Dewizą sieci staje się powiedzenie, że "najlepszą niespodzianką jest brak niespodzianki".

I. CZĘŚĆ PIERWSZA - BADANIA I ANALIZY:

3. Czym jest przestrzeń.

Przestrzeń to niezależny byt, skończony bądź nieskończony, puste naczynie gotowe na przyjęcie innych rzeczy.¹⁴ To słowa, Rudolfa Arnheima, nad którymi się zastanawiam. Dopuszczam przyjęcie tezy o istnieniu przestrzeni pustej. Ale taka przestrzeń nie oddziałuje na człowieka. Człowiek nie postrzega takiej przestrzeni. Percepcja przestrzeni może nastąpić dopiero wtedy, gdy znajdują się w niej obiekty i zachodzą między nimi relacje.

¹⁴ Rudolf Arnheim "Dynamika formy architektonicznej", Wydawnictwo Officyna, s.16

Rudolf Arnheim przytacza również słowa Platona z dialogu "Timajos", dzieła z roku około 360 p.n.e., w którym główny bohater Timajos z Lokrów wypowiadał się na temat natury świata fizycznego i człowieka.¹⁵ Mówi o przestrzeni jako "matce i schronie dla rzeczy zrodzonych widzialnych i w ogóle podległych zmysłom". Myślał o niej jako o "naturze, która obejmuje wszystkie ciała. Należy i jej także dawać zawsze tę samą nazwę, ponieważ nie może nigdy utracić swoich właściwości. W rzeczy samej, obejmuje zawsze wszystko, lecz w żaden sposób nie przejmuje nigdy formy podobnej do którejś z tych, które wchodzi w jej skład. Jest ona bowiem z natury materią zdatną do formowania każdej rzeczy. Jest wprawiana w ruch i dzielona na figury przez przedmioty, które w nią wchodzi. Dzięki ich działaniu posiada już to ten wygląd, już to inny (...)" Przestrzeń była dla Platona nicością istniejącą w pozaziemskim świecie, podobnie jak wszelkie przedmioty, które mogła w sobie zawierać. Nawet gdyby nie było owych przedmiotów, przestrzeń wciąż istniałaby jako pusty bezgraniczny zbiornik.¹⁶

Tezy Platona formułowane przez Rudolfa Arnheima w książce "Dynamika formy architektonicznej" są mi bliskie. Istnienie przestrzeni nie wyklucza braku obiektów w niej osadzonych. A przestrzeń zawierająca w sobie przedmioty, to właśnie przestrzeń pokoju hotelowego, gdzie zadaniem projektanta wewnątrz jest znalezienie między przedmiotami takich relacji, które pozwolą odczytywać zaprojektowaną przestrzeń jako zrównoważoną ale i atrakcyjną.

"Z fizycznego punktu widzenia, przestrzeń jest zdefiniowana przez rozciągłość ciał materialnych czy obszarów graniczących ze sobą, np. krajobrazu i kamieni sąsiadujących z wodą i powietrzem. Mierzalne odległości w takiej mozaice różnych materiałów są aspektami przestrzeni fizycznej. Poza tym to sposoby, w jakie materialne rzeczy wpływają na siebie nawzajem. Są tymi czynnikami, które determinują przestrzeń pomiędzy nimi: odległość może być określona jako ilość energii świetlnej, która dochodzi do przedmiotu ze źródła światła lub też jako siła przyciągania grawitacyjnego wywieranego przez jeden obiekt na drugi, jak również jako czas, potrzebny jednej rzeczy na przemieszczenie się do drugiej. Jeśli pominiemy energię, która przenika przestrzeń, nie można powiedzieć, że istnieje ona fizycznie.¹⁷ Interakcja pomiędzy przedmiotami istniejącymi w przestrzeni stanowi ideę mojej pracy. Na jakość przestrzeni - idąc za Arnheimem - wpływają odległości między znajdującymi się w przestrzeni przedmiotami. Jakakolwiek miarą nie byłyby mierzone, miara ta jest istotna w postrzeganiu przestrzeni.

„Przestrzeń absolutna jest w swojej istocie absolutna względem wszystkiego zewnętrznego, jest zawsze jednakowa i nieruchoma”.¹⁸ To słowa Isaaca Newtona pochodzące z książki "Matematyczne zasady filozofii naturalnej". Absolut przestrzeni Newtonowskiej polega na tym, że istniejące w przestrzeni zdarzenia dzieją się w czasie, który jest niezależny od niczego. W przestrzeni tej zegary mają tę samą godzinę, chodzą w tym samym tempie, niezależnie od miejsca, w którym się znajdują i prędkości, z jaką się poruszają.

"Jestem otoczony przez Nic. Nie przez pustą przestrzeń, ponieważ nie ma przestrzeni, która mogłaby być pusta"¹⁹ to twierdzenia Iana Stewarta z książki pod tytułem "Liczyby natury". Takie określenie przestrzeni jest różne od przytaczanego już określenia przestrzeni według Rudolfa Arnheima. Stewart nie dopuszcza przestrzeni, która jest pusta. Z punktu widzenia mojej pracy uważam to za słuszne.

¹⁵ Platon "Timaios.Kritias", Wydawnictwo Naukowe PWN

¹⁶ Rudolf Arnheim "Dynamika formy architektonicznej", Wydawnictwo Officyna, s.16

¹⁷ Ibidem, s.16

¹⁸ Isaac Newton "Matematyczne zasady filozofii naturalnej", Wydawnictwo Copernicus Center Press, 2021

¹⁹ Ian Stewart "Liczyby natury" Wydawnictwo Copernicus Center Press, 2018, s.1

"W doświadczaniu sztuki dochodzi do osobliwej wymiany. Używam przestrzeni moich emocji i skojarzeń, a przestrzeń udziela mi atmosfery, która stymuluje i wyzwala moje doświadczenia i myśli. Dzieło architekta nie jest odbierane przez serię izolowanych obrazów odbitych na siatkówce, ale jako kompletny zintegrowany materiał, cielesna i duchowa substancja. Pozwala nam doznawać przyjemności z kształtów i powierzchni uformowanych z myślą o dotyku oka i innych zmysłów, ale jednocześnie ucieleśnia i integruje struktury fizyczne i mentalne, sprawiając, że nasze doświadczenie egzystencjalne staje się bardziej spójne i znaczące."²⁰ Te słowa wypowiedział Juhani Pallasmaa - fiński architekt, nauczyciel i krytyk - w książce "Oczy skóry". Bardzo trafnie opisuje on wzajemne oddziaływanie przestrzeni na jej odbiorcę. Ale zwraca również uwagę na istotę kształtowania przestrzeni przez człowieka, na przyjemności mogące płynąć z dobrze zaaranżowanej przestrzeni.

Jak pisał wspomniany już Juhani Pallasmaa w książce "Oczy skóry": "...nie istnieje coś takiego jak ciało oddzielone od swojego domostwa w przestrzeni i nie istnieje przestrzeń oddzielona od nieświadomego obrazu percypującego przedmiotu....Nasze ciała i ruchy nieustannie reagują ze środowiskiem: świat i podmiot stale się nawzajem informują i redefiniują".²¹ Wzajemne oddziaływanie środowiska na człowieka oraz człowieka na środowisko stawia przed architektami wewnątrz wysokie wymagania. Winni oni przewidzieć jak najwięcej wzajemnych relacji i wyniki tych badań włączyć w proces projektowy.

Peter Zumthor w swojej książce "Myślenie architekturą" o przestrzeni pisze tak: "Nie roszczę sobie pretensji, by wiedzieć, co naprawdę znaczy przestrzeń. Im dłużej zastanawiam się nad jej istotą, tym bardziej tajemnicza mi się wydaje."²² Istota przestrzeni wymaga dokładnego zbadania. Intuicyjnie czujemy jej oddziaływanie, ale często nie do końca to oddziaływanie rozumiemy. W mojej pracy spróbuję przybliżyć się do istoty relacji przestrzeni z człowiekiem. Spróbuję dociec, jak świadomie działać aranżując przestrzeń, by szukać równowagi, ale również zaskakiwać. Choć tajemnica, zaskoczenie i nietuzinkowość bardziej dotyczy wewnątrz komercyjnych, stanowi ważny element w projektowaniu wewnątrz.

"...najpierw człowiek wyciska swoje piętno na wytwarzanych przez siebie narzędziach, a następnie te narzędzia wywierają wpływ na człowieka. Stają się czymś więcej niż czysto użytkowymi przedmiotami."²³ - pisze Steen Eiler Rasmussen w "Odczuwaniu architektury" komentując relacje między człowiekiem i szeroko rozumianym designem. Ta wzajemność jest dla mnie fascynująca, a świadome kształtowanie przestrzeni pozwoli znaleźć przyjemność w odczuwaniu architektury.

W swojej pracy doktorskiej zajmować się będę przestrzenią, która tworzona jest przez przedmioty i ich wzajemne relacje. Przedmioty są często w danej przestrzeni zastane, a następnie w procesie projektowym uzupełniane są tkanką nową. Tak dzieje się na przykład, gdy projektujemy nowe budynki w centrum miasta. W procesie aranżacji wewnątrz często mamy z przestrzenią pustą, która od podstaw wypełniamy tkanką. Tak dzieje się na przykład w przypadku aranżacji wewnątrz pokoju hotelowego. Badanie wzajemnych relacji między przedmiotami, którymi aranżujemy przestrzeń pozwoli na zaproponowanie rozwiązań charakterystycznych dla danego obiektu, jego funkcji oraz charakteru.

4. Czym jest piękno.

²⁰ Juhani Pallasmaa "Oczy skóry" Instytut Architektury 2012, s.16

²¹ Ibidem, s.50

²² Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010, s.22

²³ Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s.29

Termin "piękno" był na początku stosowany w odniesieniu do urody kobiet. Starożytni Grecy terminem "piękno" określali zarówno piękne przedmioty jak i piękne myśli. Grecka filozofia skupiała się na pięknie pochodzącym od piękna umysłu, piękna moralnego, piękna duszy. Ateńscy sofiści w V wieku określali pięknem to, "co przyjemne dla wzroku i słuchu."²⁴ Stoicy pięknem nazywali to, "co ma właściwą proporcję i ponętą barwę."²⁵ Plotyn, podobnie jak Platon, pięknem nazywał cnoty i nauki. Szeroko rozumiane pojęcie piękna postrzeganego, zawężano w starożytnej Grecji do pojęcia symetrii czyli proporcji oraz harmonii czyli piękna słyszalnego.

Odrodzenie przyniosło postrzeganie piękna wyłącznie zmysłem wzroku. Piękno stało się pojęciem estetycznym. Arystoteles "definiował piękno jako "to, co będąc dobrem jest przyjemne", Tomasz z Akwinu "to, co podoba się, gdy jest postrzegane", a Kant: "co się podoba ani przez wrażenie, ani przez pojęcia, lecz podoba z subiektywną koniecznością, w sposób powszechny, bezpośredni i zupełnie bezinteresowny".²⁶ W wielu wypowiedziach widoczna jest wyraźna różnica między definicją a teorią piękna. Przykładem może być wypowiedź Tomasza z Akwinu, który definiował piękno, jako to, co się podoba, a określał je jako tworzone "we właściwych proporcjach i blasku."²⁷

Wielka Teoria Piękna, którą zapoczątkowali pitagorejczycy, głosiła, "że stosunek części stanowiący o pięknie daje się wyrazić liczbowo, (...) że piękno pojawia się jedynie w przedmiotach, których części mają się do siebie jak liczby proste: jeden do jednego, jeden do dwóch, dwa do trzech itd."²⁸

Piękna szukano w proporcjach i harmonii. Platon pisał, że "zachowanie miary i proporcji jest zawsze piękne, a brzydota jest brakiem miary."²⁹ Arystoteles twierdził, że "piękno jest w wielkości i ładzie" i że głównymi rodzajami piękna są "ład, proporcja i określoność".³⁰ Robert Grosseteste - średniowieczny filozof, franciszkanin, teolog, profesor Uniwersytetu w Oksfordzie - pisał: "Dobry układ i zgodność wszystkich rzeczy złożonych pochodzi z tych pięciu proporcji, jakie zachodzą pomiędzy czterema liczbami: jeden, dwa, trzy, cztery."³¹

Już u schyłku starożytności Plotyn podważył tezę, jakoby piękno miało wynikać wyłącznie z proporcji. Do proporcji dodano konieczność "blasku". Wielka Teoria Piękna, zapoczątkowana przez pitagorejczyków, trwała od V wieku dawnej ery do XVII wieku nowej ery. W czasie 22 stuleci Wielka Teoria uzupełniana była wieloma tezami. Do odczuwania piękna przez zmysły dodano znaczenie ilościowe piękna oraz pojmowanie piękna w sposób rozumowy i metafizyczny. Według Platona "prawdziwe piękno było tylko w ideach wiecznych, było ponadzmysłowe; jednakże człowiek może i powinien do niego sięgać."³² Metafizyczne piękno tkwiło w kosmosie, w ideach, jak również w aspekcie teologicznym. Piękno świata wynikało z faktu, że stworzył je Bóg. A Bóg stanowił piękno najwyższe. W dobie odrodzenia pięknu towarzyszył aspekt teologiczny. Michał Anioł - włoski architekt, malarz, rzeźbiarz i poeta - pisał: "Piękny ludzki kształt kocham dlatego, że jest boga odbiciem."³³

²⁴ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.138

²⁵ Ibidem, s.138

²⁶ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.140

²⁷ Ibidem, s.141

²⁸ Ibidem, s.142

²⁹ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.144

³⁰ Ibidem, s.144

³¹ Ibidem, s.149

³² Ibidem, s.150

³³ Ibidem, s.150



Michał Anioł - Dawid³⁴

Andrea Palladio - włoski architekt i teoretyk architektury - "zalecał w architekturze kształt koła, bo "nadaje się najlepiej do uzmysłowienia jedności, nieskończoności, jednokształtności i sprawiedliwości Boga." Proponowana przez niego koncepcja piękna łączyła się z jego koncepcją religijną."³⁵

Teorie piękna głoszone przez Platona, Arystotelesa oraz pitagorejczyków mówiły, że piękno cechuje obiektywizm. Prawdłowo dobrane proporcje są piękne i nie ma znaczenia, czy się komuś podobają. Piękno stanowi wartość obiektywną, nie subiektywną. Platon pisał: "To, co piękne jest piękne nie ze względu na coś innego, ale piękne zawsze i dla siebie."³⁶, Arystoteles pisał: "Pięknem jest to, co samo przez się jest godne wyboru."³⁷, Augustyn pisał: Przede wszystkim zapytam, czy dlatego coś jest piękne, że się podoba, czy też dlatego się podoba, że jest piękne."³⁸ Tomasz z Akwinu: "Nie dlatego coś jest piękne, że to kochamy, lecz dlatego kochamy, że coś jest piękne."³⁹ Wielka Teoria Piękna wiązała się z triadą naczelných ludzkich wartości: prawdy, dobra oraz piękna.

Z czasem Wielka Teoria Piękna spotkała się z zastrzeżeniami dotyczącymi jej obiektywizmu. Sokrates twierdził, że „istnieje piękno polegające nie na proporcji, lecz na odpowiedniości, czyli na zgodności przedmiotu z jego celem i naturą."⁴⁰ Odpowiedniość związana z dostosowaniem przedmiotu do przeznaczenia pozwala na twierdzenie, że "Tarcza (wykonana) ze złota nie jest piękna, bo nie nadaje się do tego, co jest przeznaczeniem tarczy."⁴¹ Epicharm z Kos – filozof, pitagorejczyk, będący blisko sofistów - twierdził, że "dla psa najpiękniejszy jest pies, dla wołu - wół."⁴² Bazyl Wielki - pisarz wczesnochrześcijański - twierdził, że "piękno polega wprawdzie na stosunku, ale nie tylko na stosunku części przedmiotu, lecz także na stosunku przedmiotu do wzroku."⁴³ Z czasem do określeń piękna dołączono subtelność, która momentami wypierała piękno zajmując naczelne miejsce. Piękno stawało się coraz bardziej subiektywne. Giordano Bruno - włoski teolog i filozof - postawił tezę, że "Nic nie jest bezwzględnie piękne; jeśli jest piękne, to w stosunku do czegoś."⁴⁴ Podobny myślał też Kartezjusz - francuski uczoney, fizyk,

³⁴ <http://www.zwiedzajlodz.pl/2019/04/25/dawid-symbolem-florencji-najslynniejsza-rzezba-swiata/>

³⁵ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.155

³⁶ Ibidem, s.152

³⁷ Ibidem, s.152

³⁸ Ibidem, s.152

³⁹ Ibidem, s.152

⁴⁰ Ibidem, s.154

⁴¹ Ibidem, s.233

⁴² Ibidem, s.154

⁴³ Ibidem, s.155

⁴⁴ Ibidem, s.157

matematyk i filozof - pisząc o pięknie, że "nie oznacza nic innego jak stosunek naszego sądu do przedmiotu."⁴⁵

Próbowano głosić nowe teorie dotyczące piękna, lecz żadna nie wyparła Wielkiej Teorii Piękna. Głoszono, że piękno polega na jedności w mnogości, na doskonałości, na odpowiedniości, że jest objawieniem najwyższej doskonałości, piękno jest w umiarze i w przenośni.

Wiek XVIII wprowadził do piękna element nieuchwytności. Rozumowe postrzeganie piękna prowadziło do piękna postrzeganego subiektywnie. Początkowo uważano, że istnieje piękno obiektywne oraz piękno względne, by radykalizować pogląd i uczynić piękno wyłącznie subiektywnym, umownym. Doszukiwano się zdolności rozpoznawania piękna, który nazwany został zmysłem piękna.

XVIII wiek kontynuował zróżnicowanie pojęć dotyczących piękna. Odróżniano piękno od ładności, piękno właściwe, wdzięk, subtelność i gładkość. Istniało pojęcie piękna bezwzględnego i względnego, wolnego i zależnego, piękna doskonałego.

Istotną dla postrzegania piękna okazała się teoria Immanuela Kanta - niemieckiego filozofa oświeceniowego, profesora logiki i metafizyki, który powiedział, że "piękno jest stwierdzone dla każdego przedmiotu oddzielnie, a nie wysuwane z twierdzeń ogólnych."⁴⁶ Piękno przestało być oczywiste i nie znajdowano już na nie wzoru ani prawideł. I choć teoria ta wydaje się ciekawa, to w głębi duszy jestem przekonana, że piękno tworzą jednak wzory i prawidła.

Wiek XX zrezygnował z budowania teorii, czym jest piękno. Dzieło może zachwycić odbiorcę pięknem, ale jego zdaniem może być również wstrząs, zaskoczenie. A taki efekt może wnieść również brzydota, która w XX wieku stała się niemalże tak samo lubiana jak piękno. W XX wieku piękno może czarować i wtedy staje się doznaniem zmysłowym, może też budzić podziw.

Dwoistość piękna dotyczy podziału na piękno natury oraz piękno sztuki. Swjej istoty w udziale piękna dopominała się również funkcjonalność. Twierdzono, że jeśli nie ma piękna w przedmiocie, może on czerpać piękno ze swej funkcjonalności. Wyznawcami tej teorii byli architekci Bauhausu z Le Corbusierem na czele. Erę, w której żyli nazwali "erą maszyny". Odejście od zachwyty prezentował również Oskar Niemeyer - brazylijski architekt, przedstawiciel architektury modernistycznej - który kładł nacisk na odrębność i nowoczesność, odejście od klasyki i poszukiwanie giętkości i różnorodności.

A czym piękno jest dzisiaj...?

"Piękno jest doznaniem. Rozum odgrywa przy nim poślednią rolę. Piękno, które wynika z naszej kultury i odpowiada naszemu wykształceniu, rozpoznajemy, jak sądzę, natychmiast. Widzimy uchwyconą, zagęszczoną do symbolu formę, kształt lub sposób ukształtowania, które nas poruszają, mają właściwość bycia wieloma rzeczami, ba, być może nawet wszystkimi naraz: oczywiste, spokojne, opanowane, naturalne, godne, głębokie, tajemnicze, inspirujące, emocjonujące, ekscytujące..."⁴⁷ to słowa architekta Petera Zumthora zaczerpnięte z książki "Myślenie architekturą". Takie myślenie o pięknie jest mi szczególnie bliskie. Natychmiastowe postrzegane piękna to wartość nie do przecenienia. Zatem tworzenie go, choćby poprzez aranżowanie wnętrza, winno być traktowane ze szczególną atencją. "(...) substancja, która rozpoznaje piękno i przy odrobinie szczęścia może jest stworzyć, tkwi we mnie."⁴⁸ to słowa

⁴⁵ Ibidem, s.157

⁴⁶ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.169

⁴⁷ Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010, s.77

⁴⁸ Ibidem, s.78

Petera Zumthora pochodzące z cytowanej już książki "Myślenie architekturą". Pojmowanie przez Zumthora piękna jest wielopłaszczyznowe i chyba takie być powinno. A co szczególnie istotne, piękno powinno dawać radość, przyjemność i ekscytację. Tworzone jest właśnie po to, by cieszyć.

"W wykładach amerykańskich Italo Calvino pisze o włoskim poecie Giacomo Leopardim, który piękno dzieła sztuki, w tym przypadku piękno literatury, umiejscawia w tym, co niejasne, w tym co otwarte i nieokreślone, ponieważ właśnie to utrzymuje formę otwartą na wypełnianie jej różnorodnymi sensami."⁴⁹ Ową nieokreśloność można osiągnąć wyłącznie będąc szalenie precyzyjnym. Dokładnie dobierając środki i aktywując miejsca dla nich przeznaczone. Niejasny i nieokreślony efekt można również osiągnąć łamiąc jasne i oczywiste zasady. Łamiąc przewidywalne konwencje i oczywistości można osiągnąć wyrafinowane efekty.

"Piękno nie jest odizolowaną jakością estetyczną; jego doświadczenie wyrasta z ujmowania niepodważalnych relacji przyczynowych i zależności dostrzeganych w życiu."⁵⁰ trafne słowa Juhani Pallasmy doceniają istotę relacyjności i tych właśnie relacji i zależności będą się w mojej pracy przyglądać.

Jedną z potrzeb człowieka jest potrzeba piękna. Istotnym wydaje się być doprecyzowanie, czym jest piękno. Dobrze zaprojektowana przestrzeń pokoju hotelowego powinna być nie tylko funkcjonalna, ale powinna spełniać jak najwięcej potrzeb człowieka. Człowiek spełniony w zakresie potrzeb podstawowych zawsze będzie oczekiwał spełnienia potrzeb wyższej rangi. Im więcej potrzeb projektowana przestrzeń zapewni, tym mocniej okaże się konkurencyjna w naszym świecie. W obecnych czasach, pomijając odstępstwa, jesteśmy syci, mamy schronienie i pracę. Dlatego spełnianie potrzeb wyższych staje się orężem w walce o klienta, również klienta hotelowego.

5. Czym jest dobry design.

"Z designem jest jak z policją, nigdy go nie ma tam, gdzie jest najbardziej potrzebny....Design to proces. Antydesign jest stanem."⁵¹ tak pisze Marcin Wicha w książce "Jak przestałem kochać design". Opowiada w niej o designie, który towarzyszył mu od najmłodszych lat. "Niech zrobią, żeby tramwaje były ładniejsze od włoskich. Najładniejsze w Europie. Najlepiej dodać wzory z parzenic i pantograf w kształcie kaszubskiej lelujki, a świat runie na kolana."⁵² Prześmiewczy ton Marcina Wicha przypomina o latach pozbawionych w Polsce designu, a następnie o próbach jego wielopłaszczyznowego tworzenia. Nie zawsze udanego. Mimo uśmiechu Marcin Wicha docenia istotę dobrego designu w wielu aspektach. W chwilach życiowo wzniosłych, ale i w zwykłej codzienności, gdy dotykamy designu w postaci biletu kolejowego, szafki na książki czy tramwaju. Chcielibyśmy, by formy przemysłowe, czy też inne przedmioty, które winny być zaprojektowane zgodnie z wytycznymi, były tak potraktowane w istocie. Wtedy nasza codzienność, a i chwile szczególne byłaby jeszcze bardziej przyjemna. Sprawiałyby nam radość w przyjemności obcowania z dobrym designem na każdej płaszczyźnie.

"Design ma onieśmielać. Dyscyplinować. pokazywać człowiekowi właściwe miejsce. Strzec hierarchii. Żyrandole, dywany i meble działają jak door selection. Przypominają, że nie jesteśmy u siebie. Nadzorują gości (ręce w kieszeni, nie garb się, schowaj butelkę)."⁵³ taką rolę mieć winien design według Marcina Wicha i trudno się z nim nie zgodzić. Projektując wnętrza nie tylko tworzymy miejsca atrakcyjne, nadajemy przestrzeniom pewną rangę. Poziom zdefiniowania

⁴⁹ Ibidem, s.130

⁵⁰ Juhani Pallasmaa "Myśląca dłoń", Instytut Architektury 2015, s.19

⁵¹ Marcin Wicha "Jak przestałem kochać design", Karakter 2015, s.141

⁵² Ibidem, s.141

⁵³ Ibidem, s.225

plaszczyn, ich szczegółowość rozwiązań oraz detal mają bezpośrednie przełożenie na jakość wnętrza, jego klimat, ale również określają, jaki powinien być stosunek widza do zaprojektowanej tak a nie inaczej przestrzeni. Projektując wnętrza, tworzymy również pewne zasady i reguły dotyczące tej przestrzeni.

6. Czym jest architektura, kim jest architekt.

"Prawdziwa architektura nie ogranicza się do upiększania miejsc zamieszkania: prawdziwie wielkie budynki wyrażają nasze doświadczenie istnienia."⁵⁴ Słowa Juhaniego Pallasmy z książki "Myśląca dłoń" przypominają o konieczności wtopienia się architektury w kontekst. Przypominają również o tym, że tworząc przestrzeń nie możemy zapomnieć, że mieszkając w niej, staniemy się jej częścią. Przestrzeń będzie rezonować na nas, ale i my rezonować będziemy z przestrzenią.

"Dzieła sztuki i architektury stanowią przedłużenie ludzkiej dłoni w przestrzeni i czasie.... dzieła wielkich architektów zapraszają wyobrażoną obecność ich postaci i dłoni, ponieważ architektoniczna przestrzeń, skala i detale w nieunikniony sposób stanowią wytwór i projekcje ciała oraz dłoni ich twórcy."⁵⁵ "Myśląca dłoń" w swym focusowaniu na dłoń w kontrze do mózgu nie przekonuje mnie. Dla mnie tworzenie przestrzeni przez architekta to zdecydowanie rola jego głowy, nie dłoni.

"Dzisiaj architekt zazwyczaj pracuje na odległość, ze swojego studia, za pośrednictwem rysunków i słownych instrukcji, bardziej przypominając w swojej pracy prawnika, zamiast być bezpośrednio zanurzonym w materialnym i fizycznym procesie powstawania budynku. Na dodatek narastająca specjalizacja i podział pracy w obrębie samej praktyki architektonicznej doprowadziły do fragmentacji tożsamości architekta, procesu pracy oraz rezultatu stanowiących tradycyjnie integralną całość. Wreszcie użycie komputerów rozbiło zmysłowy i taktylny związek pomiędzy wyobraźnią i projektowanym obiektem."⁵⁶ Nie zgadzam się z takim myśleniem. Może z takiego powodu, że nigdy nie było i, jak sądzę, nie będzie w mojej głowie braku akceptacji wobec zmian. Komputery postrzegam wyłącznie w kategoriach pozytywnych i uważam, że komputery pozwalają nam patrzeć dalej i szerzej. Rzemieślnicze podejście do zawodu architekta może tworzyć inny, bardziej intymny związek z projektowanymi budynkami. Pozwala to przybierać architektowi różne punkty widzenia: konceptualisty, projektanta, budowniczego. Ale czasy komputerów nie odbierają mu takich form pracy.

"Czy jako architekt potrafię zaprojektować także to, co tworzy prawdziwą atmosferę architektury, tę jedyną w swoim rodzaju gęstość i nastrój, to uczucie obecności, dobrostanu, zgodności, piękna?"⁵⁷ Dywagacje Petera Zumthora zachwycają mnie holistycznym podejściem do projektowania. Architekt winien być humanistą naszych czasów.

Projektując architekturę, aranżując wnętrza nie wolno nam zapomnieć o istocie, jaką jest funkcja. Jak pisze Steen Eiler Rasmussen w "Odczuwaniu architektury": "Jedną z cech dobrej architektury jest to, że używa się jej zgodnie z zamiarami architekta."⁵⁸ Podstawową i najważniejszą cechą dobrej architektury jest funkcja. To właśnie od funkcji i grupy docelowej zaczynać należy analizę w pierwszej fazie projektowania. Architektura ubrana w dobry design, wnętrza o niepowtarzalnej atmosferze bez prawidłowo dobranej funkcji są bezwartościowe.

7. Język matematyki uniwersalnym językiem natury.

⁵⁴ Juhani Pallasmaa "Myśląca dłoń", Instytut Architektury 2015, s.27

⁵⁵ Ibidem, s.36

⁵⁶ Ibidem, s.74

⁵⁷ Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010, s.85

⁵⁸ Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s12

"W naturze boskość dotyka nas bezpośrednio", "W każdej nauce jest tyle prawdy, ile jest w niej matematyki"⁵⁹ to słowa Immanuela Kanta, niemieckiego filozofa, profesora logiki i metafizyki na Uniwersytecie Albrechta w Królewcu, wybitnego człowieka epoki oświecenia. Analiza tego zagadnienia nie pozwala mi się z nim nie zgodzić. I choć jestem humanistką, całe życie towarzyszy mi matematyka. Klasa matematyczna w liceum, a następnie studia na Politechnice Łódzkiej pozwoliły mi czuć prawidła matematyczne i czerpać z tego przyjemność. Pomponius Gauricus pisał w dziele "O rzeźbie": "Jakimże geometrą, pytam, musiał być ten, co zbudował człowieka."⁶⁰ Wielu uczonych na przestrzeni stuleci badało proporcje ludzkiego ciała. I wszyscy oni byli swymi odkryciami zdumieni i zachwyceni. Proporcje ludzkiego ciała opisać bowiem można wzorami matematycznymi.

"Jesteśmy w przyrodzie, tej wielkiej formie, której ostatecznie nie rozumiemy której teraz, w chwili spotęgowanego przeżywania nawet rozumieć nie musimy, ponieważ czujemy, że jesteśmy jej częścią."⁶¹ słowa Petera Zumthora przypominają nam nie tylko o naszej obecności w naturze ale i o kwestiach najważniejszych. Kształtując środowisko wciąż musimy pamiętać o kontekście i o tym, że jesteśmy częścią przyrody. Natura, choć na pierwszy rzut oka wydaje się być chaotyczna, jest nieprawdopodobnie uporządkowana. Nie znajdziemy dwóch identycznych płatków śniegu, ale wszystkie mają symetrię sześciokątną. Fale morskie sunące po oceanach mają wiele wspólnego z piaskiem wydym sunących przez pustynie. Hieny i lamparty są cętkowane, a zebry i tygrysy pręgowane... Można przypuszczać, że na wszystkie występujące w świecie zjawiska znajdziemy wzór.



Człowiek, chcąc korzystać z dostarczanych przez naturę wzorów, sklasyfikował i usystematyzował tę wiedzę nazywając ją matematyką. Okazało się, że odkryte i doprecyzowane wzory nie tylko mogą wskazywać oczywiste piękno. Ich zadaniem jest również ustalenie reguł rządzących procesami w przyrodzie. Poruszające się w identyczny sposób fale i wydmy pokazują wzór rządzący przepływem wody, piasku i powietrza. Pręgowane i cętkowane zwierzęta pokazują nam, że wzrost biologiczny również podlega działaniom matematycznym.

Najprostszymi wzorami są **wzory numeryczne**. Ich poziom skomplikowania wyraża liczba. Ludzie mają dwie nogi, psy cztery, pająki osiem. Rok ma w przybliżeniu 365 dni, fazy księżyca powtarzają się co 28 dni. Koniczyna ma zwykle 3 listki. Wyjątki od tych reguł odczytujemy w sposób nadzwyczajny, a chęć znalezienia czterolistnej koniczyny to przesąd znalezienia szczęścia

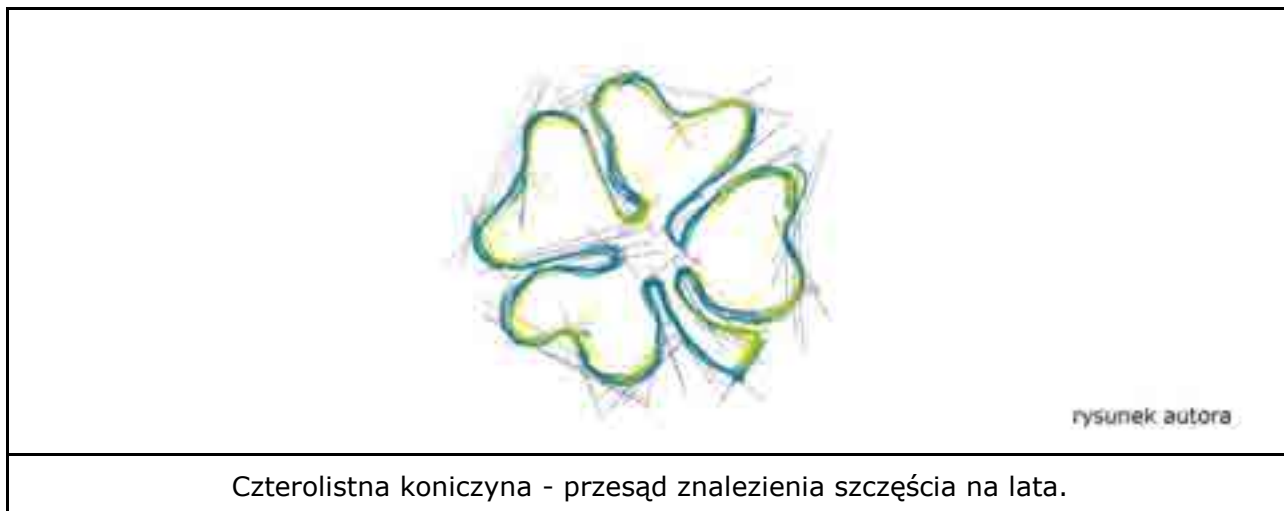
⁵⁹ Immanuel Kant

⁶⁰ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.149

⁶¹ Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010, s.73

na lata. Wzory liczbowe są najłatwiejsze do zidentyfikowania. Wiąże się z tym niestety fakt znalezienia wzorów przypadkowych. I tak, znalezieniu jednego wzoru uniwersalnego, towarzyszy znalezienie miliona wzorów przypadkowych.

Innym rodzajem wzorów są **wzory geometryczne**. Bliskie nam, bo bazujące na ludzkiej intuicyjnej sile postrzegania. Najprostsze kształty to kwadraty, trójkąty i koła, bardziej skomplikowane to elipsy, pięciokąty, spirale, kształty w przestrzeni to sześciany, walce, stożki i kule. Większość wzorów geometrycznych można znaleźć w otaczającej nas przyrodzie. Koła znajdziemy w tarczy i ludzkim oku, spirale w huraganie, falę w wydmach pustynnych, spirale w muszlach. Kształty geometryczne przyjmują też wirusy.

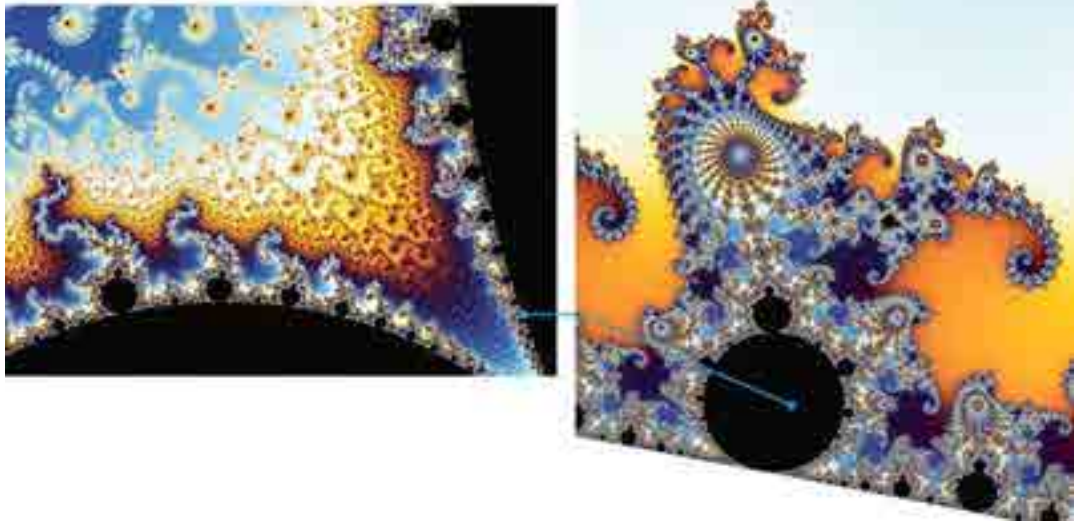


Czterolistna koniczyna - przesąd znalezienia szczęścia na lata.

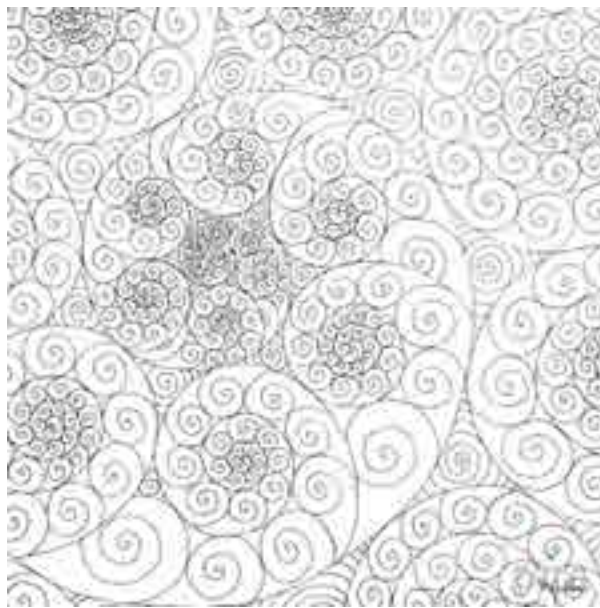
Oprócz wzorów numerycznych i geometrycznych istnieją **wzory ruchu**. Inny wzór pozostawia na piasku idący mężczyzna, inny pies, koń. Meduza pulsuje, ryby poruszają się ruchem falistym, a pustynny grzechotnik porusza się wzorem spiralnej sprężyny, by zminimalizować kontakt z gorącym piaskiem.

Wzory odkryte niedawno dotyczą form dotychczas uznawanych za przypadkowe. Takimi obiektami są chmury - bezkształtne, rozmyte skupiska. Istnieje jednak wzorzec symetrii związany z fizyką tworzenia się chmur. Chmury powstają w wyniku kondensacji pary wodnej, przechodzą ze stanu ciekłego w lotny. Okazało się, że zawsze, gdy w przyrodzie tworzą się obiekty w wyniku zmiany stanu skupienia, powstają one według wzoru, który pozwoli im stworzyć identyczne skupienia niezależnie od wielkości. Nazywamy to statystycznym samopodobieństwem, a wzory te nazywamy **fraktalami**. Matematyk, który po raz pierwszy użył terminu fraktale, to Benoit Mandelbrot. Fraktale to znalezione wzory dotyczące materii dotychczas nazywanej chaosem. Fraktale to wzory, które powtarzają swój zapis geometryczny w coraz drobniejszej skali.

Matematyczne wzory fraktali są nam równie bliskie jak, wzory matematyczne opisujące naturę, o których wspomniałam wcześniej. Użycie ich w przestrzeni bliskiej człowiekowi będzie odczytywane pozytywnie.



Fraktale⁶²

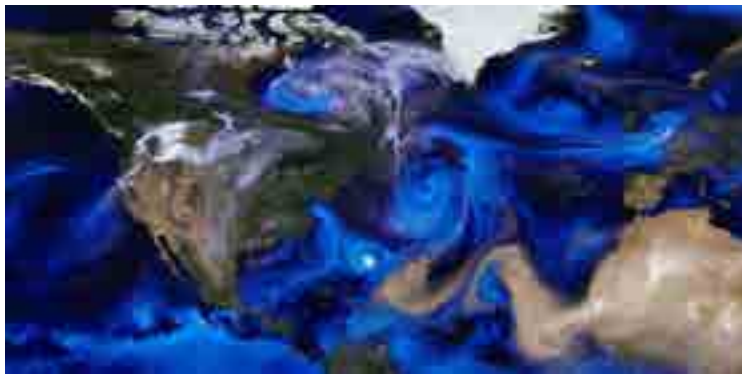


Fraktale

Praca wykonana przez Julię Klimek - studentkę licencjatu Tkaniny i Aranżacji Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi

Ostatni rodzaj wzorów to **chaos**. Są to wzory powtarzające się w pozornej przypadkowości. Przyglądając się im z bliska trudno nam się doszukać przewidywalności. Ale wzory te oglądane z szerszej perspektywy stają się uporządkowane i potrafią być piękne. Chaos jest określany procesem stochastycznym. Jest jednocześnie deterministyczny i nieprzewidywalny. Procesy stochastyczne opierają się na losowości. Zjawiska następujące po sobie nie są w żaden sposób od siebie zależne. A jednak finalnie dają wzór. Przykładem zjawiska chaosu w naturze jest pogoda. W dłuższym terminie jest niemożliwa do przewidzenia.

⁶² <https://www.wielkiepytania.pl/article/piekne-oblicze-chaosu/>



Chaos⁶³

Czy rzeczywiście matematyka jest nam potrzebna...? Jaki ma związek z projektowaniem wnętrza...? Matematyka dzięki wzorom tłumaczy nam co, jak i dlaczego dzieje się w przyrodzie. "Wszechświat jest w jakiś sposób zbudowany z małych elementów matematyki"⁶⁴ Natura opisana wzorami matematycznymi, nawet ta dotychczas chaotyczna, to porządek świata, który również jest w nas. Tak ułożona stanowi środowisko nam najbliższe. To harmonia na poziomie podświadomości.

Dlatego sądzę, że projektując, musimy podporządkować się matematyce. Stosowanie reguł matematycznych pozwoli nam stworzyć przestrzeń, w której mamy szansę poczuć się jak w naturze.

7.1 Biofilia.

W swojej pracy chciałbym również wspomnieć o biofilii - bardzo dziś popularnym trendzie. Trend ten ma związek z odczuwaniem satysfakcji i zadowolenia z bezpośredniego obcowania z naturą oraz kontaktu z innymi żywymi istotami.

Z etymologicznego punktu słowo biofilia składa się z dwóch łacińskich słów: bio - oznaczające "życie" oraz filios - oznaczające "naturalne skłonności, przywiązanie, przyjaźń".

Po raz pierwszy termin ten został użyty w 1973 roku przez filozofa i psychoanalityka Ericha Fromma. W 1984 roku amerykański biolog i zoolog Edward Osborne Wilson opublikował książkę pod tytułem "Biophilia", w której nowy trend zdefiniował jako zdolność do zachwytu życiem, które dostrzegamy wokół nas. Wilson pisał: "Wymiana człowiek - natura wpływa na inteligencję, emocje, kreatywność, zmysł estetyczny, ekspresję werbalną i ciekawość".⁶⁵ W swojej książce Edward Wilson dowodzi, że Homo Sapiens przez miliony lat był bardzo blisko związany z naturą i spontanicznie kontaktował się z innymi żywymi istotami. To potrzeba kontaktu stała się cechą wrodzoną. Potrzebujemy nie tylko kontaktów towarzyskich z innymi ludźmi, pragniemy kontaktu z naturą oraz z innymi istotami żywymi. Ludzie spędzający dużo czasu na łonie natury oraz ze zwierzętami mają szczególne poczucie równowagi i harmonii. Wilson twierdzi, że "człowieka należy definiować nie tylko jako zwierzę społeczne, ale również jako zwierzę społeczne i naturalne".⁶⁶

⁶³ <https://eapsweb.mit.edu/news/2018/understanding-chaotic-nature-weather>

⁶⁴ Ian Stewart "Liczby natury", Wydawnictwo Copernicus Center Press, 2018, s.19

⁶⁵ Edward Osborne Wilson "Biophilia", Harvard University Press, 1986

⁶⁶ Ibidem, 1986

Roger Ulrich – profesor architektury na Uniwersytecie Technicznym Chalmers w Göteborgu i ekspert brytyjskiego odpowiednika naszego NFZ - w 1984 roku w pracy "Korzyści zdrowotne ogrodów w szpitalach" wskazywał na znacznie szybszy powrót do zdrowia pacjentów, którzy z okien szpitala widzieli naturalny, zielony krajobraz. Jego zdaniem przyglądanie się bujnej roślinności zmniejsza częstotliwość akcji serca oraz obniża ciśnienie krwi jak i znacznie zmniejsza zakłócenia współczulnego układu nerwowego.

W związku z nowym trendem zwanym biofilia pojawił się również nowy model urbanistyki, w którym natura zajmuje najważniejsze miejsce. Zastępuje model wcześniejszy, w którym budowane miasta kradną naturalną przestrzeń i odgradzają się betonowym murem od przyrody.

Biophilic design pozwala nam zbliżyć się do przyrody i projektować zgodnie z naturą tak, byśmy odczuwali jej dobroczynne oddziaływanie. Wnętrza zaprojektowane zgodnie z ideą biofilii powinny zapewniać przebywającym

w nich osobom jak najbardziej bezpośredni kontakt z przyrodą. Ułatwią to duże przeszklenia oraz tarasy stanowiące łącznik pomiędzy wnętrzem budynku a otaczającym go krajobrazem natury. Tam, gdzie jest to możliwe należy otworzyć wnętrza na roślinność znajdującą się poza budynkiem, tam gdzie nie jest to możliwe - zaimplementować roślinność wewnątrz pomieszczeń tworząc zielone ściany oraz zielone rabaty. W projektowanych wnętrzach istotna jest również jakość i temperatura powietrza. Wnętrza można dopełnić dźwiękiem, który winien być zaczerpnięty ze świata przyrody. Mile widziane jest również zastosowanie naturalnych tekstur oraz kolorów tożsamych z istniejącymi w środowisku naturalnym. Idea biophilic design podpowiada, by wprowadzać do wnętrz jak najwięcej światła dziennego oraz płynącą wodę.

8. Co możemy nazwać sztuką.

Wiele poglądów na temat sztuki oraz historycznych odniesień znalazłam w książce Władysława Tatarkiewicza zatytułowanej "Dzieje sześciu pojęć".

W starożytnym Rzymie, Grecji, w średniowieczu, a nawet w początkach ery nowożytnej pojęcie sztuki obejmowało wszelkiego rodzaju umiejętności. Umiejętność wytworzenia przedmiotu, domu, okrętu. A również umiejętności przywódcze, miernicza, oratorskie. "Platon pisał, że nie nazywa sztuką irracjonalnej roboty". Galenus definiował sztukę jako "zespół powszechnych, trafnych i pożytecznych przepisów służących określonej celowi".⁶⁷ W starożytności sztuka dzielona była na sztuki wolne i pospolite. Wolnymi nazywano sztuki nie wymagające wysiłku, pospolitymi te, które wysiłku wymagały. Czasy średniowieczne, sztuki pospolite nazwały mechanicznymi. Zgodnie z tym podziałem sztuka rzeźbienia oraz malarstwo w czasach starożytnych uważane były za sztuki pospolite. Muzyka nie była pojmowana jako umiejętność, postrzegano ją w kategoriach harmonii. Poezja była rodzajem filozofii, wieszczona i nie była sztuką.

Przemiana dotycząca pojmowania sztuki ma swoje początki w epoce odrodzenia. Do sztuk wolnych włączono poezję, a wyeliminowano wszelkiego rodzaju rzemiosła oraz nauki. W wieku XV nazwą sztuki objęto malarstwo, rzeźbę, architekturę, teatr, poezję i taniec. Wszelkie rzemiosła oraz umiejętności nie były nazywane sztuką. Powolne włączanie do sztuk wolnych architektury i malarstwa trwało około dwóch stuleci a zaczęło się w XVI wieku. Nazwa sztuk pięknych, obejmująca swym zakresem malarstwo, rzeźbę, poezję, muzykę i taniec weszła w XVIII wieku. Do wykazu sztuk dołączono również dwie sztuki: architekturę oraz wymowę. Umiejętności i rzemiosła nie zostały włączone do pojęcia sztuki.

⁶⁷ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.21

Poszukiwano cech wspólnych wszystkich sztuk pięknych. Charles Batteux - francuski filozof znany zwłaszcza jako autor pism z zakresu estetyki, twórca pojęcia sztuki piękne - uznał, że cechą wspólną sztuk pięknych jest to, że naśladowują rzeczywistość. Była to pierwsza teoria dotycząca sztuki w jej nowym rozumieniu. Pod koniec XVIII wieku pojawiła się nowa myśl Friedricha Schillera - niemieckiego poety, filozofa, historyka, estetyka, teoretyka teatru i dramaturga - "Sztuka jest tym, co samo ustanawia swą regułę"⁶⁸.

Pojęcie sztuki ewoluowało przez wieki. Początkowo sztukę rozumiano jako wytwarzanie według reguł, by z czasem stać się wytwarzaniem piękna. Zmianie uległa również opinia, że sztuka powinna być użyteczna. Długo uważano, że "sztuka ma służyć pięknu, urodzie życia, ale jeśli doraźnie, praktycznie czy społecznie jest użyteczna, to tym lepiej."⁶⁹ W XIX wieku sztuka miała służyć tylko sobie samej, powstało hasło: sztuka dla sztuki. Theophile Gautier pisał w przedmowie do powieści z 1832 roku: "do czego to służy? Służy do tego, by było piękne. Czy to nie dosyć?"⁷⁰ W 1834 roku Théophile Gautier - francuski pisarz, poeta, dramaturg, krytyk literacki, teatralny i krytyk sztuki; przedstawiciel francuskiego romantyzmu, prekursor parnasizmu - w przedmowie do książki "Mademoiselle de Maupin" Gautier pisał: "Prawdziwie piękne jest jedynie to, co nie służy do niczego. Cokolwiek jest użyteczne, jest brzydkie."⁷¹

Zadaniem sztuki było tworzenie piękna, ale sztuce stawiano również inne wymagania. "Dionizos z Halikarnasu domagał się, by pobudziła "żarliwość duszy", Plotyn - by "przypominała prawdziwy byt", Michał Anioł zaś, by "otwierała lot do nieba". Novalis sądził, że prawdziwa sztuka jest "wizją boga w przyrodzie", Hegel - że jest "poznaniem praw ducha". Obecnie, dochodzą do głosu inne, szczególne, wyższe wymagania. Oczekuje się, że sztuka "wrywa z codzienności", „pomnaża życie", "uciekającemu życiu daje kształt."⁷²

XVIII wiek zdefiniował pojęcie sztuki w dwóch kategoriach. Jako wytwarzanie piękna oraz naśladowanie. Definicja wytwarzania piękna brzmi: "sztuką nazywa się ten rodzaj produkcji ludzkiej, który zmierza ku pięknu i osiąga je. U podłoża tej definicji leży przekonanie, że piękno jest intencją sztuki, jej celem, osiągnięciem, naczelną wartością, cechą rozpoznawalną."⁷³ Nieprecyzyjność tej kategorii wynika z tego, że "piękno" nie jest jednoznaczne. W sztuce klasycznej można piękna szukać w harmonii, rozwadze i przejrzystości form. Trudno jednak szukać takich odniesień w sztuce współczesnej, ale i w epoce gotyku, czy też baroku. Sztuka postrzegana jako naśladowanie dobrze odnajduje się w malarstwie krajobrazowym, ale niełatwo jest znaleźć takie odniesienie w malarstwie abstrakcyjnym czy też architekturze.

Dalsze poszukiwania cech sztuki wniosły pojęcie kształtu. Potrzeba nadania nowej formy, struktury, nowego kształtu stało się wyrazem sztuki. Ale nie wszystko, co stanowi kształt można nazwać sztuką. Sztuka wymaga bowiem kształtu szczególnego. Definicja ta okazała się jednak zbyt szeroka.

Kolejnym wyznacznikiem sztuki stała się ekspresja. Ta definicja z kolei okazała się zbyt wąska. Ekspresja dotyczy pewnych nurtów, mogą ją wyrażać niektóre dzieła, ale nie wszystkie dzieła uznane za dzieła sztuki są ekspresyjne. Cechą sztuki nazwano również to, że "wywołuje przeżycia estetyczne"⁷⁴, że "wywołuje doznanie piękna"⁷⁵. Definicja przeżycia estetycznego okazała się

⁶⁸ Ibidem, s.33

⁶⁹ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.36

⁷⁰ Ibidem, s.36

⁷¹ Ibidem, s.38

⁷² Ibidem, s.39

⁷³ Ibidem, s.40

⁷⁴ Ibidem, s.44

⁷⁵ Ibidem, s.44

zbyt szeroka, a same doznania estetyczne nie muszą być związane ze sztuką. Jednocześnie definicja ta jest zbyt wąska. Sztuka XX wieku nie zawsze jest estetyczna. Jej cel jest często inny. Na przykład wywołanie wstrząsu. Sztuka ma robić wrażenie, czyli impresję.

Dalsze poszukiwanie cech swoistych sztuki doprowadziło do znalezienia takich elementów jak: twórczość, tworzenie bez reguł, tworzenie rzeczy nierealnych. Wielość cech i ich wzajemne wykluczanie się, zdefiniowało sztukę w XX wieku, jako niedefiniowalną. Dalsze rozwiązania dotyczące zdefiniowania pojęcia sztuki wiązano w jej celem. Uznano bowiem, że sztuka nie jest wytworem natury, jest zawsze wytworem człowieka, wytworem świadomym. Zaobserwowano, że wszystkie czynności jakie wykonuje człowiek wynikają albo z przyczyn albo z celowości. Sztukę tworzy człowiek z obu tych powodów. Z potrzeby stworzenia nowego kształtu, nowej formy. Jak z celu stworzenia nowego schronienia w postaci domu. Potrzeb do tworzenia sztuki jest wiele: wspomniana już potrzeba stworzenia nowego kształtu, potrzeba utrwalenia rzeczywistości, potrzeba impresji, ekspresji, wstrząsu, wzruszenia, wdzięku, wzniosłości, subtelności.

Obecna definicja sztuki, która określa ją jako odtwarzanie, konstruowanie lub wyrażanie emocji wydaje mi się trafna. Związana jest z potrzebami człowieka. Człowiek ma potrzebę odtwarzania, konstruowania oraz wyrażania przeżyć. Potrzeby człowieka odpowiadają na pytanie, dlaczego zjawisko sztuki w ogóle powstaje. Stanisław Witkiewicz pisał: „Sztuka służy temu, by znaleźć, rozpoznać, opisać, utwalić nasze przeżycia, wewnętrzną rzeczywistość.”⁷⁶ Stanisław Przybyszewski - polski pisarz, poeta, dramaturg, skandalista, nowelista okresu Młodej Polski, przedstawiciel cyganerii krakowskiej oraz polskiego dekadentyzmu - pisał: "Sztuka jest odtwarzaniem tego, co jest wieczne, niezależne od wszelkich zmian i przypadkowości, niezawisłe ani od czasu, ani od przestrzeni, a więc odtworzeniem istotności, tj. duszy, życia duszy we wszystkich jej przejawach.”⁷⁷ August Zamoyski - polski rzeźbiarz - pisał: "Sztuka jest zobrazowaniem rzeczy nie poddanych naszemu zmysłom”.⁷⁸ "Sztuka jest samowolą geniusza".⁷⁹ - pisał Adolf Loos - austriacki architekt, prekursor modernizmu - nadając sztuce nadzwyczajność.

W 1919 roku Stanisław Ignacy Witkiewicz przewidywał, że nastąpi koniec sztuki. Podpierał tą myśl teorią, że "ludzkość utraciła "niepokój metafizyczny", będący właściwym źródłem sztuki, i przekonaniem, że w świecie istnieje ograniczona ilość podniet i ich kombinacji, że muszą więc się kiedyś wyczerpać, tym bardziej, że przywykając do nich człowiek reaguje na nie coraz słabiej, aż przestanie całkowicie reagować.”⁸⁰

"Sztuki w ogóle nie należy wyjaśniać - należy ją odczuwać.”⁸¹ te słowa wypowiedział Steen Eiler Rasmussen i wydaje mi się, że trafiają one w sedno zagadnienia. Dodam tylko, że takie odczuwanie sztuki może być doznaniem szalenie przyjemnym.

"Dzieła sztuki są najbardziej złożonymi i zróżnicowanymi z ludzkich osiągnięć, aktami twórczymi wolnej woli i świadomej realizacji. Tworzenie sztuki wymaga racjonalnego wyboru, intuicyjnego talentu i najwyższego poziomu wyuczonych, a nie wrodzonych umiejętności.”⁸² tak twierdzi Denis Dutton w 'Instynkcie sztuki". W swojej pracy staram się wyszczególnić właśnie te umiejętności, których powinniśmy się wyuczyć, by projektować dobrej jakości wnętrza. Oraz takie, które mieć powinniśmy w sobie i, które może wystarczy tylko uruchomić.

⁷⁶ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.53

⁷⁷ Ibidem, s.54

⁷⁸ Ibidem, s.55

⁷⁹ Ibidem, s.54

⁸⁰ Ibidem, s.61

⁸¹ Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999

⁸² Denis Dutton "Instynkt sztuki", Copernicus Center Press 2019, s.26

Zastanowić się można, czy dobrze zaprojektowane wnętrza można postrzegać jako dzieło sztuki. Denis Dutton ma odpowiedź na to pytanie. We wspomnianej już książce pisze: "Aby stać się dziełem sztuki, wystarczy zostać społecznie usankcjonowanym jako takie."⁸³ Na przestrzeni dziejów działa się różnie jeśli chodzi o społeczną akceptację aranżacji wnętrz w kontekście sztuki. Ale czasy dzisiejsze pozwalają nam pięknie zaprojektowane wnętrza ująć właśnie w takiej kategorii. I chyba nie ma w tym nic złego.

"Dzieła (...) posiadają nieustającą zdolność przykuwania uwagi i ekscytowania zmysłów z pokolenia na pokolenia. Ich szlachetność i okazałość biorą się ze zdolności do odwoływania się do głębokich ludzkich instynktów."⁸⁴ również te słowa Denisa Duttona pozwalają traktować aranżację wnętrz w kategorii sztuki. Bo czy z najwyższą starannością zaaranżowane wnętrza nie może ekscytować..? Może, i niech ekscytuje.

Potwierdzają to również słowa Steena Eilera Rasmussena zaczerpnięte z "Odczuwania architektury": "Architekturę, malarstwo i rzeźbę od wielu wieków uważano za "sztuki piękne" - czyli sztuki zajmujące się "pięknem" działającym na ludzkie oko w taki sposób, w jaki muzyka działa na ludzkie ucho."⁸⁵ "(Architektura) opiera się na zbiorze ludzkich instynktów, na odkryciach i doświadczeniach, wspólnych dla nas wszystkich w bardzo wczesnym okresie życia - przede wszystkim na naszym stosunku do rzeczy nieożywionych."⁸⁶ Steen Eiler Rasmussen w "Odczuwaniu architektury" opisuje, w jaki sposób - od dziecka - kształtujemy nasze pojmowanie świata. Jak uczymy się stać, chodzić, skakać i pływać. Z czasem uczymy się też odróżniać rzeczy twarde od miękkich, utwardzone, które wciąż - mimo twardości - odbieramy jak miękkie. Rozróżniamy rzeczy ciężkie i lekkie. Rozróżniamy powierzchnie, od tych najbardziej szorstkich po najdelikatniejsze. Odczuwanie architektury (myślimy również o architekturze wnętrz) wiąże się ze świadomością tych właśnie elementów. "Większość budowli jest jednak połączeniem miękkości i twardości, lekkości i ciężkości, napięcia i luzu, oraz wielu rodzajów powierzchni."⁸⁷

"Uniwersalność sztuki i artystycznych zachowań, ich spontaniczne pojawianie się na całym świecie i, w zanotowanej historii ludzkości, oraz fakt, że w większości przypadków mogą być z łatwością uznane za artystyczne we wszystkich kulturach wskazują na to, że czerpią one z naturalnego, przyrodzonego źródła: uniwersalnej psychologii człowieka."⁸⁸ Denis Dutton uważa pojmowaniu piękna za instynkt. I uważa, że jest to instynkt niezależny od rasy, kultury i pochodzenia. Czy istnieje instynkt sztuki..? Czym w ogóle jest instynkt..? Denis Dutton w swojej książce pisze tak: "Jesteśmy skłonni uważać, że instynkty są automatycznymi, nieświadomymi wzorcami zachowań."⁸⁹ oraz "Myślenie, że sztuka jest poza zasięgiem ewolucji, to błąd, który dawno powinien zostać skorygowany".⁹⁰

Moim zdaniem sztuka ewoluuje, bo ewolucja dotyczy bezwzględnie wszystkiego. Ewoluujemy również my oraz nasz instynkt sztuki. Mieliśmy instynkt dotyczący pojmowania piękna przed wiekami, gdy uznawane piękno różniło się od tego uznawanego dziś. Mamy wbudowany instynkt sztuki obecnie i bez problemu rozróżniamy wartość sztuki.

⁸³ Ibidem, s.83

⁸⁴ Ibidem, s.34

⁸⁵ Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s.3

⁸⁶ Ibidem, s.15

⁸⁷ Ibidem, s.29

⁸⁸ Denis Dutton "Instynkt sztuki", Copernicus Center Press 2019, s.68

⁸⁹ Ibidem, s.25

⁹⁰ Ibidem, s.26

Czym dzisiaj jest estetyzacja, która zajmuje coraz więcej dziedzin naszego życia. Dotyczy ona perfekcjonizacji naszego ciała proponując spędzanie wielu godzin na siłowniach oraz w gabinetach kosmetycznych. Znacznie gorzej, gdy proponuje nam rozwiązania coraz mocniej ingerujące w nasze ciała. Estetyzując psychikę godzimy się na popularnie dziś kołczowanie lub kursy medytacji. Chcąc wdrukować w psychikę pożądane dziś zachowania decydujemy się na kursy savoir vivre'u. By wciąż być w środku aktualnego livestream'u, wkupujemy się za pomocą nabycia pożądanych artykułów, często zupełnie nam niepotrzebnych. Przeprowadzamy nieustanny lifting przestrzeni miejskiej. Dążąc do ekologii, wykorzystując wspomniany już biophilizm, staramy się przekształcić środowisko w hiper estetyczną scenerię. Dążymy do estetyzacji wnikając nawet w technologie genetyczne, by w przyszłości na przykład otrzymać dziecko o najwyższych estetycznie parametrach.

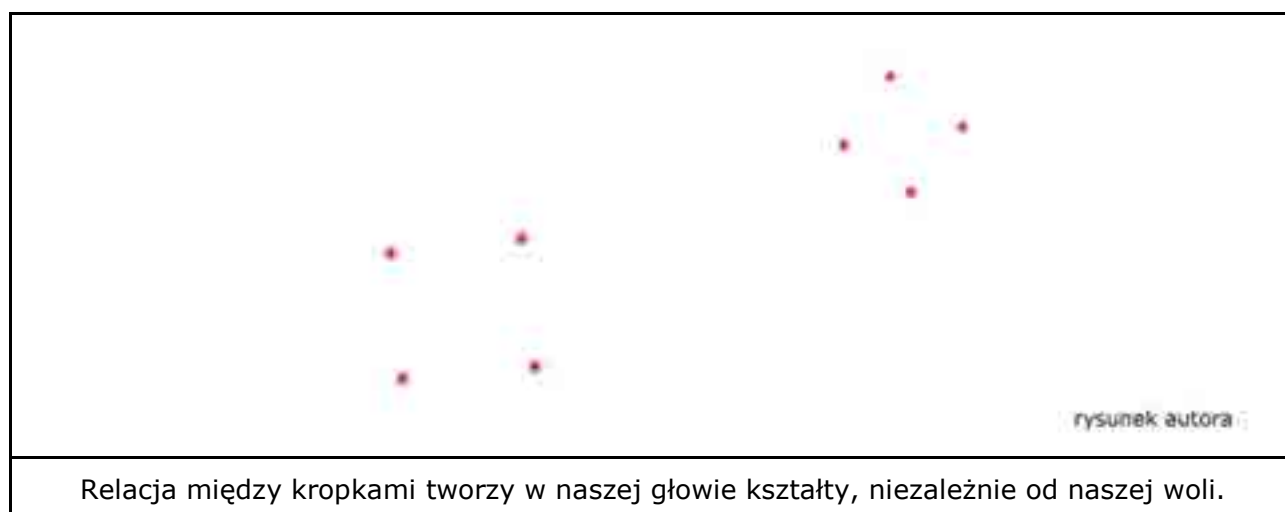
Taka estetyczna globalizacja i nadawanie cech piękna wszystkiemu, co nas otacza, prowadzi do anestetyzacji, o czym pisze w swojej książce "Estetyka poza estetyką" Wolfgang Welsch. Piękno staje się dla nas obowiązkiem, ciężarem oraz terrorem. A natrętność tego zjawiska prowadzi do obojętności.

Czy dobrze zaprojektowany pokój hotelowy można nazwać sztuką..? W moim rozumieniu zjawiska sztuki, oczywiście można. Istotnym jest analiza środków i działań, które należy podjąć w procesie projektowym przestrzeni pokoju hotelowego. To dobra analiza i trafne działania mają szansę wykreować wysoką jakość zaprojektowanej przestrzeni i jej wpływ na charakterystykę obiektu, w którym się znajduje. Czy taką przestrzeń nazwiemy sztuką ma w mojej ocenie znacznie mniej istotne znaczenie.

9. Wnętrze - cechy szczególne.

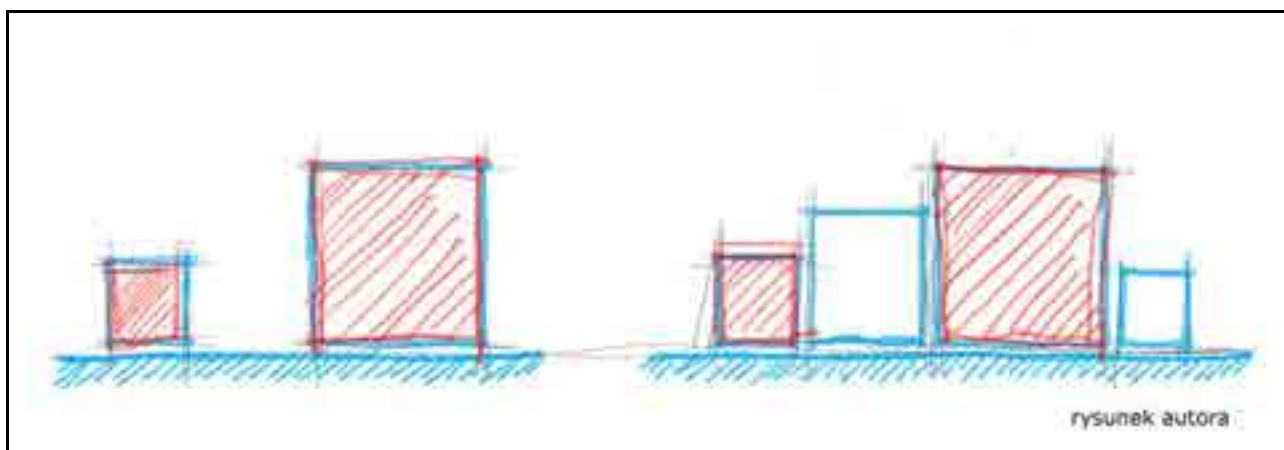
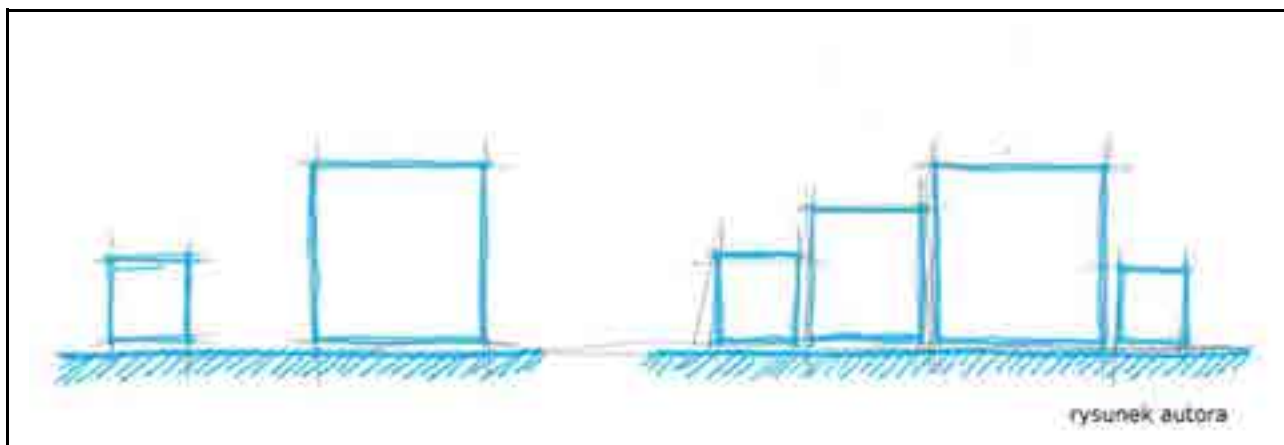
9.1 Gęstość.

Dla dalszych rozważań na temat kształtowania przestrzeni przyjęłam koncepcje przestrzeni, w której zachodzi relacja między znajdującymi się w niej przedmiotami. Na dwa przedmioty umieszczone w przestrzeni możemy patrzeć poprzez ich wzajemną relację, ale często - by uprościć sobie osiąganie celów - patrzymy na przedmiot w sposób tunelowy, izolując go od kontekstu. Wtedy nie wiemy, czy przedmiot jest duży, czy mały, bo rozważamy jego obecność niezależnie od innych przedmiotów. Gdy postrzegamy obiekty w relacji, przestrzeń pomiędzy nimi staje się nieodłączną częścią całości postrzeganego obrazu. Dla przykładu dowolne układy kropek na białej kartce papieru mogą być postrzegane jako różne figury geometryczne. Relacja między kropkami tworzy w naszej głowie kształty, niezależnie od naszej woli.



Relacja między kropkami tworzy w naszej głowie kształty, niezależnie od naszej woli.

Odległość między przedmiotami wpływa na ich wzajemną zależność bądź niezależność, relacje te nazywamy **gęstością przestrzeni**. Jak znaleźć optymalne odległości między przedmiotami, płaszczyznami?



Szukanie optymalnej gęstości między przedmiotami związana jest również z doświadczeniem.

Obiekty umieszczone zbyt blisko siebie sprawiają wrażenie jakby się odpychały. Gdy je rozsuniemy zbyt mocno, będą sprawiały wrażenie jakby się przyciągały. Zadaniem projektanta przestrzeni jest znaleźć taką relację między przedmiotami, która będzie optymalna. Optymalne odległości czujemy intuicyjnie za pomocą zmysłu wzroku. Nasze pole mózgowe nieustannie jest aktywowane przez szereg napięć i bodźców, które tworzą określony obraz na siatkówce oka.

W książce "Ukryty wymiar" Edwarda T. Halla dotyczącej psychologicznych i społecznych aspektów odległości przestrzennych pojawił się termin **proksemika**. Normy "proksemiczne" czyli związane z kulturą wskazują na różne preferencje w określeniu odległości optymalnych. Jest to związane z kulturą i społecznymi konwencjami, ale i z osobistymi doświadczeniami. Już Rembrandt podobno mawiał: "Nie powinniście obwąchiwać farb na moich obrazach"..., a Robert Musil: "Każda rzecz czy stworzenie, które chce się zbliżyć do innego, ma przymocowaną do siebie gumową taśmę, która coraz bardziej napina się, gdy ja rozciągać. Inaczej rzeczy mogłyby poruszać się, przenikając się nawzajem. Tak samo w każdym ruchu istnieje taka gumowa taśma, która nie pozwala, aby robić dokładnie to, na co ma się ochotę".⁹¹

Optymalnych odległości między przedmiotami poszukujemy za pomocą sił postrzeżeniowych. Ich równowaga pomiędzy przyciąganiem i odpychaniem się wzajemnym przedmiotów wskazuje na

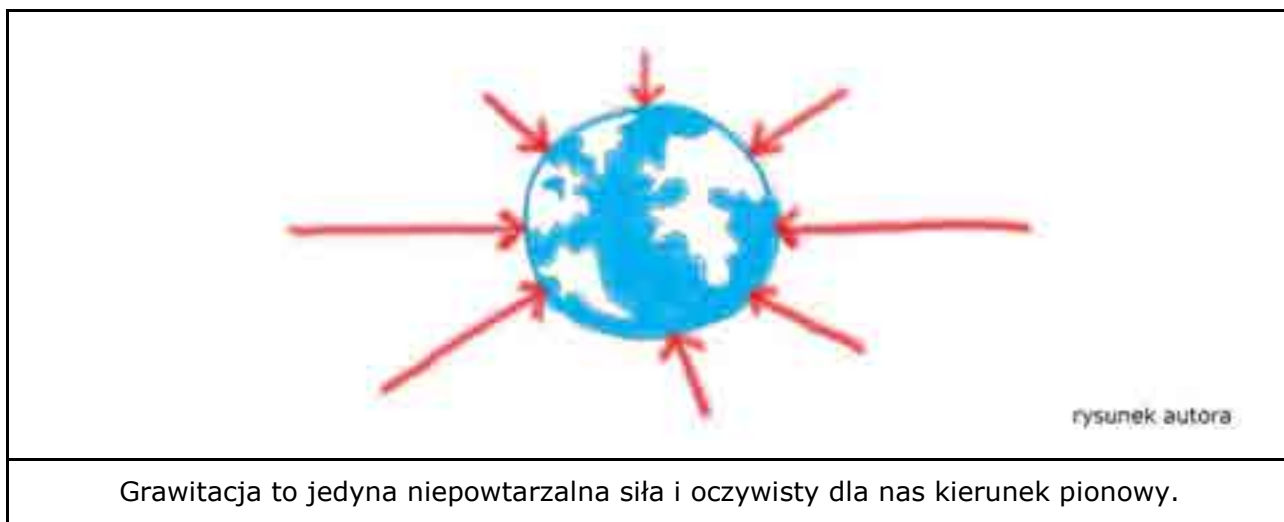
⁹¹ Rudolf Arnheim "Dynamika formy architektonicznej", Wydawnictwo Officyna, s.35

wartość optymalną odległości. Umieszczane w przestrzeni obiekty wpływają na strukturę i sposób postrzegania otoczenia, jednak również otoczenie determinuje usytuowanie obiektu.

Pojęcie pola spostrzeżeniowego oraz sił postrzeżeniowych wywodzi się z fizyki. Od stwierdzenia Alberta Einsteina: "Mówimy o materii wtedy, gdy energia jest mocno skoncentrowana, a o polu, gdy koncentracja jest słabsza". Wróć do tego zagadnienia omawiając proporcje w architekturze.

9.2 Wertykalność a horyzontalność.

W przestrzenie występuje nieskończenie wiele kierunków, z których punktami odniesienia wydają się kierunek pionowy i poziomy. Nie są to kierunki równoważne. Dominujący kierunek to **kierunek pionowy, wertykalny**. Wyznaczony został za sprawą przyciągania ziemskiego i jest wartością niepodważalną. To, co pionowe jest dla nas oczywiste, stabilne i zrównoważone. Względność skali pozwala nam pominąć fakt zbiegania się linii pionowych we wspólnym centrum, które stanowi środek ziemi.



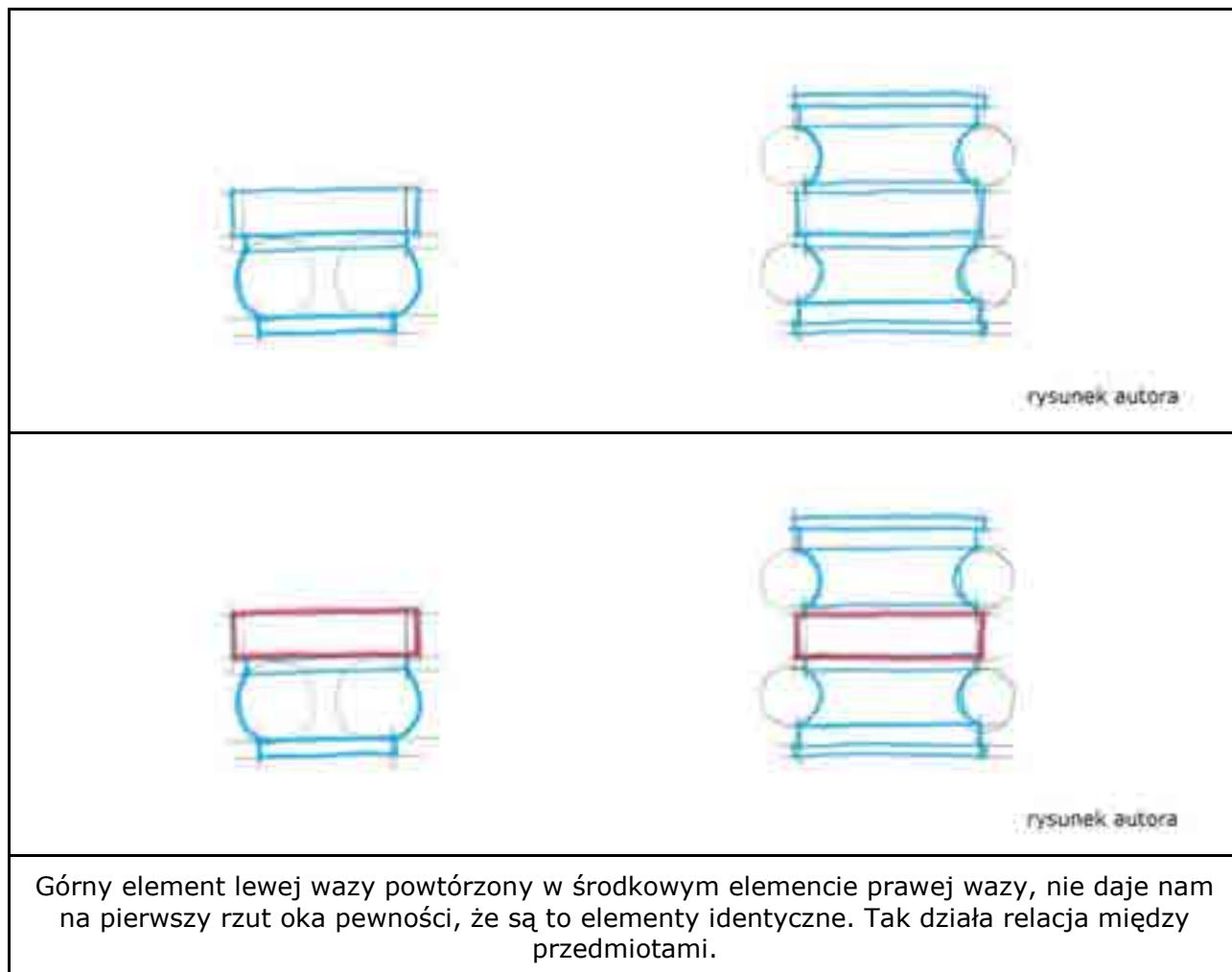
Wznoszenie się oraz opadanie wzdłuż linii pionowej jest tożsame geometrycznie, ale nie jest tożsame fizycznie. Wznoszeniu i opadaniu towarzyszy ciężar związany z grawitacją, jednemu sprzyja, drugiemu utrudnia działanie. Wspinanie wymaga wysiłku związanego z pokonaniem własnego ciężaru. Wyniesienie ciężaru w górę jest odwagą, bohaterstwem i wiąże się z uznaniem. Duża wysokość jest wartością, czego dowodem jest ściganie się latami architektów i budowniczych w budowach najwyższych, od wieży Babel poczynając.

Kierunek horyzontalny to jedyny kierunek, po którym można się poruszać swobodnie, bez odczuwania ciężaru grawitacji. Na płaszczyźnie poziomej żaden kierunek nie może stać się kierunkiem dominującym.

Współistnienie kierunku pionowego - dominującego - i poziomego pozwala zauważyć, że masa materii tak ożywionej jak i kształtowanej przez człowieka, aby zaistnieć, musi się wspiąć jak najwyżej, a objętość materii rozkłada symetrycznie wokół osi pionowej. W ten sposób zachowują się łodygi kwiatów i pnie drzew.

W układzie wertykalnym przedmioty ustawione pionowo postrzegamy jako linie równoległe. Rzędy pionowych, wysokich okien odbieramy jak powtarzające się pionowe linie równoległe tworzące układ horyzontalny. Jeśli udekorujemy detalem pionowe elementy, na przykład dwie kolumny wspierające portyk, nie spostrzeżemy, czy są one umieszczone na tej samej wysokości. Każdy detal postrzegać będziemy we własnym układzie wertykalnym. Dopiero całość

spostreżemy jako układ horyzontalny. Najbezpieczniej czujemy zatem przestrzeń, gdy postrzegamy ją horyzontalnie jako palisadę niezależnych od siebie pionowych przedmiotów. Taki efekt osiągnąć można poprzez stosowanie kolumn, wertykalnych okien, pionowych zasłon, luster.



"Paolo Portoghesi pisał: "Ściana może stanowić wewnętrzną powierzchnię, "twarz" bryły, lecz kiedy jest częścią architektury, musi z konieczności przyjąć jakiś kierunek, orientację: musi stać się częścią wzoru o dobrze zdefiniowanych relacjach".⁹²

Relacja pomiędzy układem wertykalnym i horyzontalnym jest kluczowa. Równoważenie układów nieuporządkowanych i chaotycznych poprzez stosowanie przez architekta układów wertykalnych i horyzontalnych jest częstym rozwiązaniem. Odpowiednie zdefiniowanie powierzchni pustych ścian poprzez układy poziomych czy poziomych artykulacji urzeczywistnia odrealnioną przestrzeń i dynamizuje ją. Zadaniem architekta wnętrz jest takie gospodarowanie środkami, by zachowana była taka równowaga we wnętrzu, która jest przez odbiorcę oczekiwana. Lub przeciwnie - która będzie dla odbiorcy zaskoczeniem.

92



One&Only Desaru Coast, Malaysia⁹³
Ilość pionowych elementów oraz podświetlone przestrzenie kwadratowych póltek układające się w element pionowy powodują, że wnętrze to ma charakter wertykalny.



Hotel Mondrian Doha, Katar⁹⁴
Mimo wielu elementów pionowych, poprzez brak kontrastu między nimi a przestrzenią, w której są umieszczone, czujemy że wnętrze to ma charakter horyzontalny.

9.3 Ciężar.

Przedmiot umieszczony na różnej wysokości ma różny wizualny ciężar. Jednak nie da się określić optymalnej wysokości przedmiotu bez analizy relacji z przedmiotami mu towarzyszącymi. Na wizualny ciężar przedmiotu wpływają trzy czynniki: odległość, masa i potencjalna energia.

Pod względem postrzegania wraz ze wzrostem wysokości waga przedmiotu rośnie. Ale tylko do pewnego momentu. Gdy przedmiot dociera do oddziaływania innego centrum niż środek Ziemi, waga przedmiotu zaczyna się zmniejszać. Nie tylko bowiem środek ziemi jest centrum przyciągania, ale każdy przedmiot stanowi małe centrum przyciągania. Następuje hierarchia środków ciężkości między przedmiotami w przestrzeni. Silniejsze przyciąga słabsze. Parter budynku pod względem fizycznym jest najniżej i dźwiga pozostałe piętra. Wraz ze wzrostem wysokości optycznie zmniejsza się ciężar budynku. Wyższe piętra postrzegamy jako lżejsze.

Czynnik trzeci czyli potencjalna energia działa odwrotnie. Pod względem fizycznym przedmiot umieszczony dalej ma większą energię potencjalną, a co za tym idzie - większy ciężar wizualny. Ten sam obraz powieszony wyżej wydaje się być cięższy niż powieszony niżej.

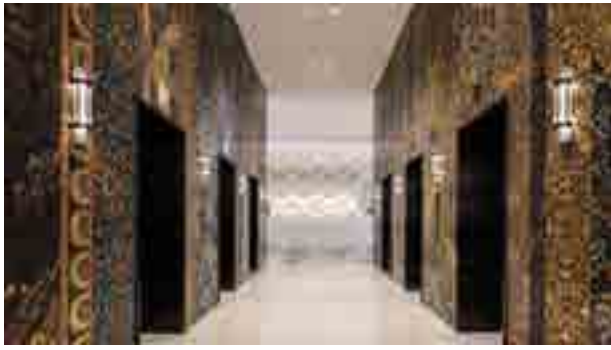
W projektowaniu wnętrz złożoność działania tych czynników uzależniona jest od złożoności przestrzeni i od jej poszczególnych czynników i wzajemnych relacji. Działanie architekta winno być mocno przemyślane, a środki aranżacji dobrane precyzyjnie.

9.4 Dynamika.

Na dynamikę postrzegania wnętrza wpływa kilka czynników. Czynnikiem podstawowym jest relacja między wysokością a szerokością pomieszczenia. Na dynamikę przestrzeni wpływa również kształt przedmiotów. We wprowadzanych do wnętrza elementach wystroju mogą występować porządkujące przestrzeń linie pionowe oraz poziome, które są podstawowym układem odniesienia. Wprowadzane w taki układ linie skośne mogą przestrzeń rozciąć, dzielić i dynamizować. Linie obłe pomogą wprowadzić w projektowaną przestrzeń detal i finezję.

⁹³ <https://www.architecturaldigest.com/story/top-design-hotels-2019>

⁹⁴ <https://www.insplision.com/blog/posts/marcel-wanders-project-the-mondrian-doha/>



Hotel Mondrian Doha, Katar⁹⁵
 Wysokość wnętrza podkreślona została ciemnymi wzorzystymi powierzchniami ścian bocznych oraz symetrycznie umiejscowionymi bocznymi pionowymi wnękami, tworzy to bardzo uporządkowaną przestrzeń.

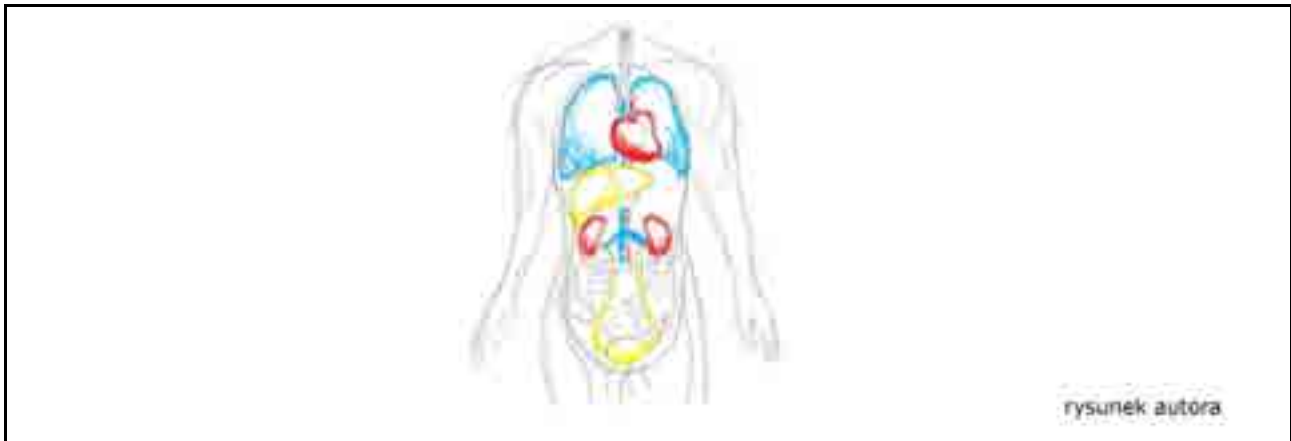


Hotel Mondrian Doha, Katar⁹⁶
 Przeskalowane owalne wnęki na suficie są skontrastowane z tłem i dynamizują przestrzeń.

10. Środki projektowe decydujące o aranżacji.

10.1 Symetria, łamanie symetrii i asymetria.

Ludzki umysł lubi symetrię. Postrzegamy świat poprzez dwoje oczu, z których obrazy nasz mózg nakłada na siebie uzyskując trójwymiar. Nasze ciało ma symetrię zwierciadlaną, czyli jego lewa połowa jest taka sama jak prawa. Mamy dwie nogi rozmieszczone symetrycznie względem kręgosłupa, dwoje rąk również w układzie symetrycznym. Ale gdy zajrzemy w głąb naszego organizmu, symetria już nie jest tak oczywista. Serce, wątroba i większość organów wewnętrznych nie powiela symetrii. Mózg części lewej i prawej znacznie się różni. Idealna symetria - choć piękna - jest oczywista, łatwa do przewidzenia. Nasz mózg oczekuje bodźców w postaci niespodzianek, których sam nie przewidzi.



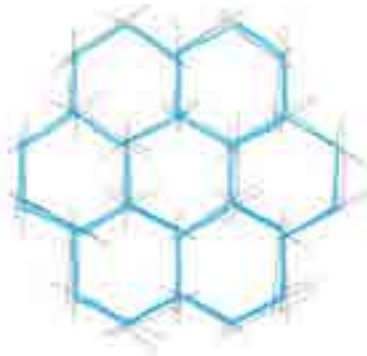
Ludzkie ciało, a symetria.

Symetrią wywołać mogą różnego rodzaju translacje. Odbicia, w których lewa połowa wzoru jest tożsama z prawą. Obroty, w których wzór powtarza się po okręgu. Przesunięcia, w których wzór

⁹⁵ <https://www.inspllosion.com/blog/posts/marcel-wanders-project-the-mondrian-doha/>

⁹⁶ <https://www.inspllosion.com/blog/posts/marcel-wanders-project-the-mondrian-doha/>

powtarza się jak odbijany raz, po raz stempel. Doskonałym przykładem symetrii w przyrodzie jest plaster miodu.



rysunek autora

Plaster miodu - doskonały przykład symetrii.

Symetrię w naturze możemy znaleźć w każdej skali. Zaczynając od cząsteczek chemicznych, jak na przykład cząsteczka metanu, która jest czworościanem - piramidą o trójkątnych ścianach - z jednym atomem węgla w środku i czterema atomami wodoru w rogach.



rysunek autora

Symetria odnaleziona w cząsteczce metanu.

Symetryczne są również wirusy. Ich najpospolitsze kształty to helisy i dwudziestościany. Dwudziestościanami są wirusy opryszczki, kurczaki, ospy wietrznej, zapalenia migdałków i wiele innych.



rysunek autora

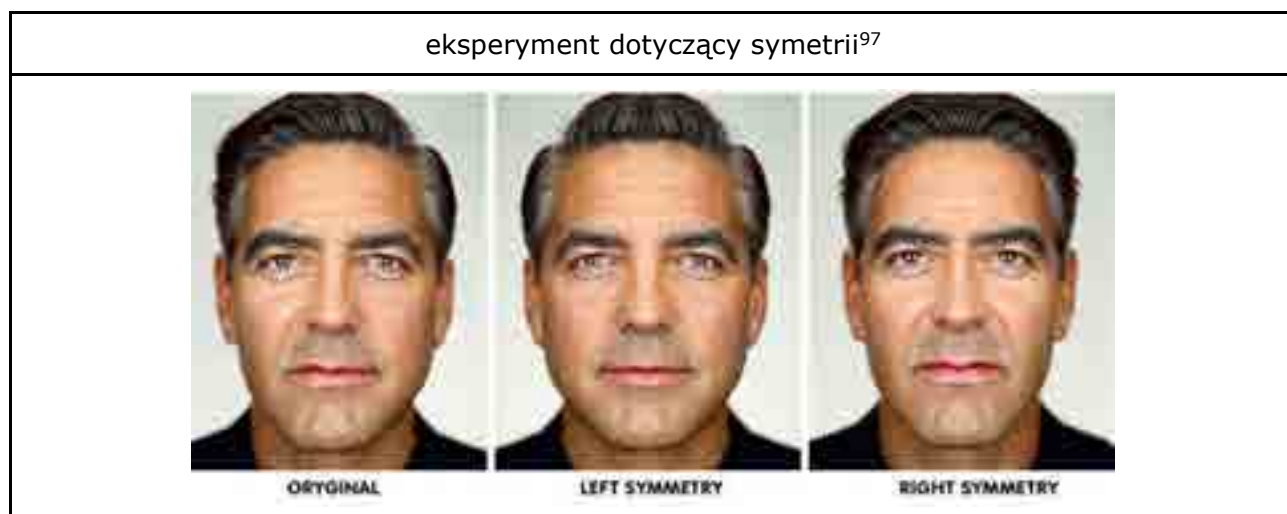
Koronawirus.

Symetria - będąc równocześnie pojęciem matematycznym i estetycznym - pozwala nam postrzegać różne wzory, typy, regularności i odróżniać je od siebie.

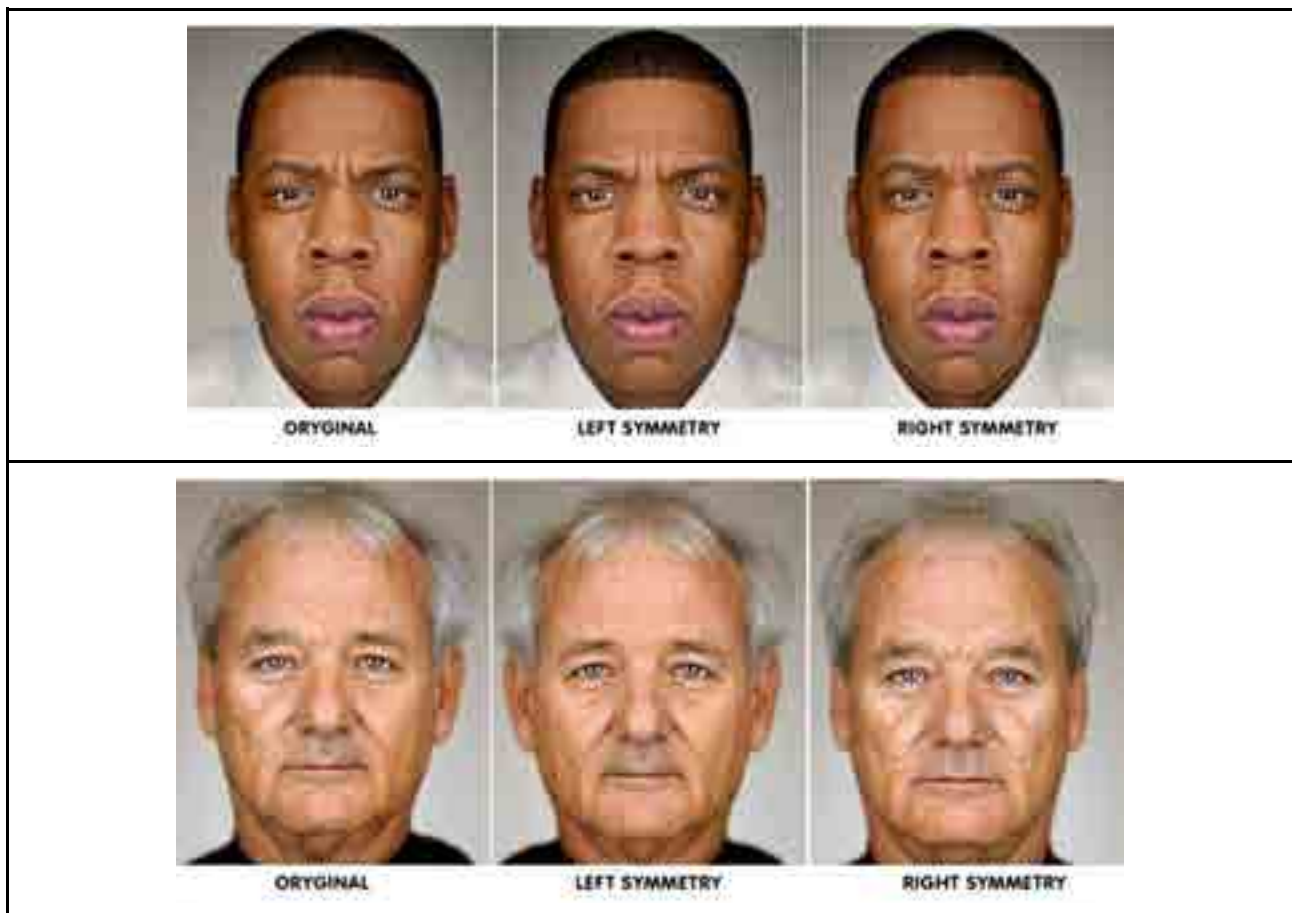
Fizyk Pierre Curie twierdził, że "skutki są tak samo symetryczne jak ich przyczyny". Uważał, że symetria nie może się zmieniać. Gdy przyjrzymy się bliżej, wzory nie są aż tak symetryczne, jak przyczyny, które doprowadziły do ich powstania. Powodem tego jest zjawisko nazywane "spontanycznym łamaniem symetrii". Łamanie symetrii to idea dynamiczna, która pozwala nam spostrzec zmianę zachodzącą przy powielaniu wzorów. Czasem nieskończenie mała przyczyna może spowodować skutki o ogromnej skali i złamanie symetrii.

We wszechświecie i żywe i nieożywione formy można zdefiniować wzorem. W nowo powstających strukturach nie znajdziemy chaosu i braku porządku. Najbardziej oczywiste symetrie organizmów żywych to wspomniane już dwudziestościenne wirusy, spiralna muszla łodzika, stożkowe rogi gazeli, rozgwiazdy, meduzy, kwiaty. Terytoria zwierząt również są uporządkowane w matematyczny sposób. Największy kłopot jest w naturze z symetrią zwierciadlaną. Na ziemi funkcjonuje określona skrętność, dlatego odbicia w symetrii zwierciadlanej zawsze będą różniły się skrętnością. Ten sam aspekt fizyczny inaczej się zachowuje w wersji lewo- i prawoskrętnej, ponieważ różnią się poziomami energii. Zasadę tę podsumował fizyk Wolfgang Pauli słowami "Bóg jest słabo leworęczny".

"Both Sides Of" to seria fotografii, której autorem jest Alex John Beck, brytyjski fotograf mieszkający w Nowym Jorku. Podjął on próbę uczynienia ludzkich twarzy w pełni symetrycznymi, doświadczenie to wniosło wiele niepokoju. Czy efekt faktycznie zbliża modeli do ideału? „Myślę, że brakuje im charakteru – piękno opiera się bardziej na charakterze niż na arbitralnych zasadach” taki był komentarz autora. Mimo symetrii ciała ludzkiego, nawet najwięksi tenisiści grają świetnie tylko jedną ręką.



⁹⁷ <https://ciekawe.org/2016/02/21/jak-wygladalaby-twarz-gdyby-była-idealnie-symetryczna/>



Moim zdaniem symetria jest jednym z najistotniejszych środków, jakie możemy zastosować w projektowaniu wnętrz. Jest ona elementem tak głęboko w nas tkwiącym, że nie sposób go pominąć. Zdefiniowanie powierzchni w czysty matematycznie symetryczny sposób przynosi efekt uporządkowania i harmonii. Finalnie, koniecznym jest zastosowanie w tak ułożonej przestrzeni rodzaju zaburzenia, wyłamania tej zasady w niewielkim fragmencie. Taki kontrapunkt spowoduje, że wnętrze będzie wciąż uporządkowane, ale stanie zdecydowanie bardziej atrakcyjne dla odbiorcy.



The Edwin Hotel, Autograph Collection⁹⁸
 Wnętrze lobby o układzie idealnie symetrycznym daje poczucie uporządkowania, ale jest przewidywalne. Kominek zrównoważony z naprzeciwległym obrazem nie zaburza symetrycznego układu.



La Peer Hotel West Hollywood⁹⁹
 Idealna symetria łóżka wraz z wezłowiem zaburzona układem mebli w pierwszym planie czyni tą przestrzeń uporządkowaną, ale i atrakcyjną.

⁹⁸ <https://www.forbes.com/sites/forbestravelguide/2019/09/19/11-stylish-boutique-hotels/?sh=2acd8e89363f>

⁹⁹ <https://www.forbes.com/sites/forbestravelguide/2019/09/19/11-stylish-boutique-hotels/?sh=2acd8e89363f>

10.2 Dominanta.

Symetria to bardzo ważne narzędzie w pracy architekta wnętrz. Porządkuje przestrzeń. Wskazuje elementy istotne. Tworzy jasną i precyzyjną komunikację. Jednak przy ściśle matematycznym jej użyciu często tworzy przestrzeń przewidywalną i przez to nudną. Gość często oczekuje wnętrza, które go zaskoczy, dotknie bodźcem, którego nie przewidział i kompletnie się go nie spodziewa, które zapamięta i chętnie do niego wróci. W dobrze zaprojektowanej przestrzeni kontrapunkt może stać się elementem dopełniającym. Może zniekształcić przestrzeń w miejscach szczególnych. Poszukać zaskoczenia w istotnych fragmentach. Finalnym efektem jest wnętrze uporządkowane, ale interesujące. Wnętrze zapamiętywalne. Element dodany lub fragment przestrzeni zniekształconej staje się kontrapunktem, a często również dominantą. Takie rozszczelnianie konwencji czyli dekonstrukcja jest dobrym zabiegiem w aranżacji wnętrz. Prowokacja i przejęskrawienie również. Zabawa konwencją - jak u Tarantino - potrafią uczynić wnętrze niebanalnym.

Możemy zapamiętać atmosferę przestrzeni, w której dobrze się czuliśmy, ale gdy przestrzeń ta wzmocniona jest poprzez kontrapunkt, zapamiętywalność i rozpoznawalność obiektu staje się bezsprzeczna.

Przykładem mogą być działania projektanta wnętrz i designera Marcela Wandersa, nazwanego przez New York Times'a "Lady Gagą światowego designu". Dominanta jest środkiem, bez którego wnętrza hotelowe tego projektanta nie mogłyby zaistnieć.



The Mondrian Doha in Katar¹⁰⁰
Schody stanowiące tak mocną dominantę we wnętrzu na dłużej zostaną w pamięci.



The Mondrian Doha in Katar¹⁰¹
Dominanta światłem i skalą również może uczynić wnętrze wyjątkowym.

10.3 Rytm.

Przykładem połączenia życia i geometrii jest fotografia pochodząca z książki Steen Eiler Rasmussena "Odczuwanie architektury". Cztery poziome linie na białym tle, na których to liniach przysiadły jaskółki tworząc pewien porządek i rytm. "Także w świecie architektury można

¹⁰⁰ <https://www.marcelwanders.com/marcel-wanders-and-sbe-reveal-grand-design-of-mondrian-doha>

¹⁰¹ <https://www.marcelwanders.com/work/andaz-amsterdam-prinsengracht>

napotkać rozkoszne przykłady subtelnych wariacji w ramach ścisłej regularności." pisze Steen Eiler Rasmussen.¹⁰²



Rytm.¹⁰³

Rytm, który pojawia się w architekturze, aranżacji wnętrz oraz muzyce wydaje się być kompozycyjnie tożsamy. Związek tych dziedzin postrzegany był już w starożytnej Grecji oraz Rzymie. Witruwiusz w swoim dziele "O architekturze ksiąg dziesięć" wskazywał na to, by architekt nie tylko potrafił znakomicie rysować, ale dobrze byłoby by był biegły również w zakresie matematyki, filozofii, historii, prawa a także medycyny oraz muzyki. W kanonach muzycznych doszukać się można prawideł matematycznych, podobnie jak w architekturze. Wzory matematyczne kształtują rytm, często zmienny i zależny od aktualnych trendów, a często zmienny w samym dziele. Dziele muzycznym lub też architektonicznym. W kompozycjach muzycznych jak i architektonicznych kreatorzy często korzystają z powtórzenia jakiegoś elementu, bądź też powtórzenia zespołu elementów. Takie powtórzenia tworzą wzór. A wzór często opisuje piękno.

Związek architektury z muzyką to nie tylko rytm. W dziełach obu tych dziedzin można dostrzec również harmonię, kontrapunkt, pauzę, zaakcentowanie. Wymienione przeze mnie środki stylistyczne w dziełach obu tych dziedzin jaką jest muzyka i architektura, służą budowaniu emocji. Mogą wywołać podniosły nastrój pełen niepokoju, mogą również wywołać nastrój znużenia i spowolnienia.

		
Biurowiec Avatar w Krakowie. ¹⁰⁴	Galeria Serenada w Olszy. ¹⁰⁵	Budynek Sądu Rejonowego w Siedlcach. ¹⁰⁶

¹⁰² Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s.127

¹⁰³ Ibidem, s.127

¹⁰⁴ <https://sztuka-architektury.pl/article/3731/ozywczy-rytm-i-zyletki>

¹⁰⁵ <https://builderpolska.pl/2018/08/07/rytm-melodia-i-harmonia/>

¹⁰⁶ <https://architekturabetonowa.pl/aktualnosci/3053/powaga-stabilnosc-zaufanie/>

Człowiek odbiera rytm bardzo pozytywnie. Rytm bowiem towarzyszy człowiekowi od zawsze. Przyroda ma swój rytm, gdy wiosną budzi się do życia, latem rozkwita, by jesienią zacząć czas zwolnienia, by przeczekać do kolejnego czasu rozkwitu. Człowiek funkcjonuje również w rytmie dobowym. Naprzemiennie, w określonym rytmie, śpi, pracuje, odpoczywa. Serca istot żywych pracują w rytmie, płuca również kurczą się w rytmicznych cyklach. Chodzenie, bieganie odbywają się również w cyklach. Cykl można często zapisać wzorem. Wzór może się zmienić, gdy system kontrolny dostrzeże potrzebę zmiany. Pojawiający się wróg i konieczność ucieczki zmieni wzór określający rytm zarówno oddechu, bicia serca, zmieni również wzór biegu w galop.

"Jak wiadomo, łatwiej jest wykonywać pracę fizyczną, gdy wymaga ona ruchów regularnie zmiennych. Praca, której nie da się zakończyć za jednym zamachem, jest łatwiejsza, gdy podzieli się ja na krótkie, regularne wysiłki, między którymi mięśnie mają szansę odpocząć. Interesuje nas tu nie tyle odpoczynek mięśni, co fakt, że przejście od jednego wysiłku do drugiego następuje z taką regularnością, iż nie trzeba za każdym razem zaczynać od początku. Ruchy są tak zgrane, że jeden zdaje się wynikać z drugiego bez świadomego wysiłku, jak ruch wahadła. Taka regularna przemienność, mająca na celu ulżenie w pracy, zwana jest rytmem..."¹⁰⁷

Jak można wyrazić rytm w architekturze..? Rytm może pojawić się już w rzutach budynków, wewnątrz, może być tworzony powtarzalnością elementów architektonicznych, ale też światłem, kontrastem. Rytm stworzą kolumny, arkady, ale również powtarzające się rytmicznie upięcia zasłon w oknach.

Rytm pojawił się w architekturze jako coś oczywistego. Domy projektowano intuicyjnie ustawiając je wzdłuż linii ulicy. Konstrukcje, w których wznoszono i nadal wznosi się budynek wymuszają przyjmowanie określonych rozstawów i rytmicznie postępujących po sobie odległości. Standaryzowane wielkości, jakie mają cegły, pustaki, belki nadprożowe ułatwiają technologię, wyznaczały rytm.

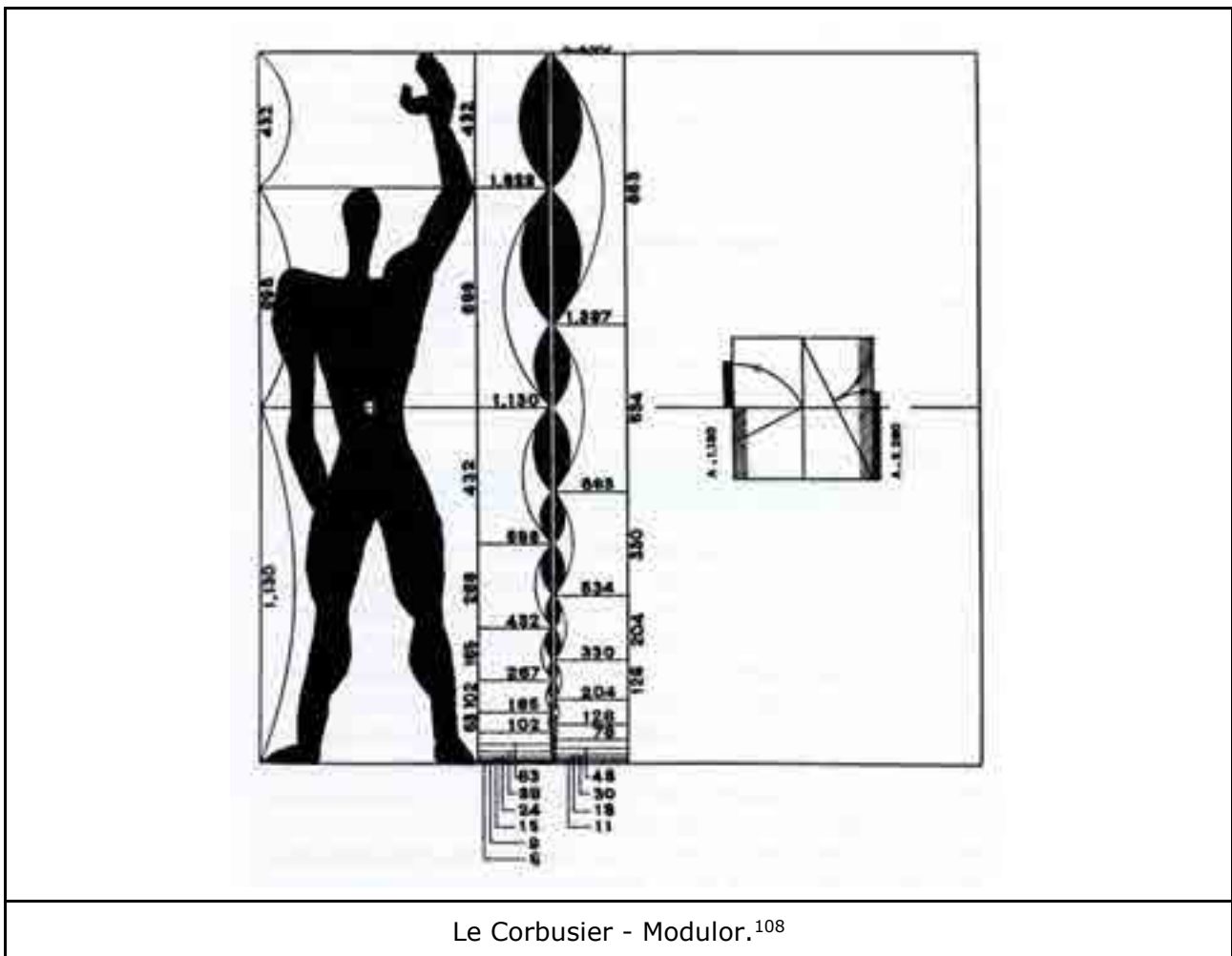
Rytm może zdynamizować architektoniczną kompozycję, wzmacniać lub osłabiać istotę poszczególnych jej składników. Rytm może naprowadzać i ukierunkować. Rodzaj zastosowanego rytmu może być związany z epoką, modą. Budowle klasyczne historyczne wyznaczone są zwykle przez powtarzalność elementów pionowych, budynki modernistyczne to przewaga powtarzających się elementów poziomych. Rytm tworzy kody architektoniczne. Kodem podnoszącym prestiż budynku jest kolumnada. Rytm porządkuje przestrzeń, jest logiką konstrukcji budynków, wydaje się być bezpieczeństwem i nadrzędnością porządku wszechświata.

10.4 Skala.

Miarę, którą zawsze mamy przy sobie jest nasze ciało. Mamy określony wzrost, długość kroku, rozstaw ramion. Szablon, który mamy, i z którego korzystamy pozwala nam dopasować tworzoną przestrzeń w sposób ergonomiczny dla potrzeb naszego ciała. W dobrze zaprojektowanym wnętrzu powinno nam być wygodnie. Ciało obserwatora reaguje fizycznie na wnętrze reagując napięciem mięśni, organów wewnętrznych, ułożeniem kręgosłupa. Architekt poprzez swój projekt komunikuje się nie tylko z odbiorcą, komunikuje się z jego ciałem.

Le Corbusier - francuski architekt, urbanista, malarz i rzeźbiarz - posługując się odkrytą przez pitagorejczyków zasadą złotej proporcji, stworzył **Modulora**. Jest to moduł oparty na skali antropometrycznej. Został stworzony przez Le Corbusiera żeby wszystkie projektowane przez architektów budynki miały odniesienie do skali człowieka.

¹⁰⁷ Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s.133



Le Corbusier - Modulor.¹⁰⁸

"Odczuwamy przyjemność i bezpieczeństwo, kiedy nasze ciało odkrywa w przestrzeni swój rezonans."¹⁰⁹ tak o odczuciu skali pisze Juhani Pallasmaa w "Oczach skóry". W projektowaniu zarówno budynków, jak ich wnętrz, wydaje mi się to szczególnie istotne.

Projektowanie wnętrz polega nie tylko na poszukiwaniu rzeczywistej skali i zależności przedmiotów o odpowiadających sobie skalą przedmiotach. W kreowaniu przestrzeni o nadzwyczajnych walorach często stosujemy kontrast związany ze skalą. Wprowadzamy elementy przeskalowane, które stają się w projektowanej przestrzeni kontrapunktem.

Przykładem takich rozwiązań w aranżacji wnętrz hotelowych jest wspomniany już Marcel Wanders.

¹⁰⁸ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.59

¹⁰⁹ Juhani Pallasmaa "Oczy skóry" Instytut Architektury 2012, s.78



Mondrian Hotel Doha, Katar¹¹⁰
Zabawa skalą może nadać wnętrzu cech szczególnych i charakterystycznych.



Andas Prinsengracht Hotel, Amsterdam¹¹¹
Przeskalowane obiekty zaimplementowane w tkanekę o różnej od nich skali mogą wnieść pierwiastek innowacyjności i niepowtarzalności.

10.5 Kompozycja.

"Powiada się, że jedną z najbardziej imponujących cech muzyki Jana Sebastiana Bacha jest "architektura". Konstrukcja sprawia wrażenie klarownej i przejrzystej. Można śledzić z osobna jej elementy melodyczne, harmoniczne i rytmiczne, nie tracąc przy tym poczucia kompozycji jako całości, w której wszystkie szczegóły tworzą sens. Wydaje się, że u podstaw dzieł leży klarowna struktura, a śledząc poszczególne wątki muzycznej tkaniny, można domyślić się reguł, które decydują o konstrukcji tej muzyki."¹¹² To znów Peter Zumthor. Klarowne zasady i reguły oraz precyzja pozwolą zaprojektować wnętrza o wyjątkowej jakości.

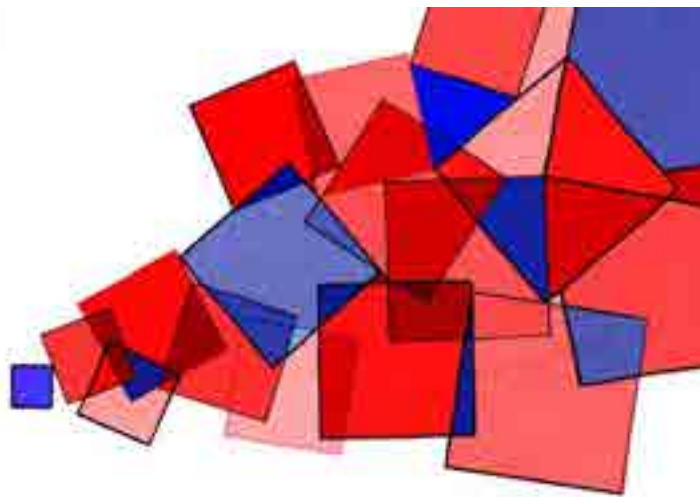
Wszystkie elementy wchodzące w skład kompozycji projektowanego wnętrza są ze sobą w relacji. Nadajemy im priorytetowość w postrzeganiu, do czego wykorzystujemy kolor, materiał, światło... W różnych wnętrzach różne elementy będą tymi najistotniejszymi. Rolą architekta wnętrz jest ich odpowiedni dobór. "Jeśli kompozycja jakiejś budowli opiera się na dysharmonii i fragmentaryzacji, na łamanym rytmach, złożeniach i strukturalnych pęknięciach, wówczas dany obiekt może wprowadzić nieścisłość przesłanie, ale wraz ze zrozumieniem przekazu ułatwia się ciekawość, pozostaje zaś tylko pytanie o przydatność obiektu architektonicznego w życiu praktycznym."¹¹³

¹¹⁰ <https://www.cappellini.com/de/en/projects-landing/hotels/mondrian-hotel.html>

¹¹¹ <https://retaildesignblog.net/2012/11/05/andaz-prinsengracht-hotel-by-marcel-wanders-amsterdam/>

¹¹² Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010, s.11

¹¹³ Ibidem, s.12



Kompozycja

Praca wykonana przez Paulinę Sołtyszewską - studentkę Tkaniny i Aranżacji Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.

Kompozycja w projektowaniu wnętrz ma szczególne znaczenie. Kompozycyjnie prawidłowo zaprojektowany rzut i założona funkcja będą odczuwane przez przebywających w danej przestrzeni jako równowaga lub jej brak. Prawidłowo wyprowadzone osie kompozycyjne i związana z nimi komunikacja to działania, które nie mogą być obarczone najmniejszym błędem, bo nawet najmniejsze niedokładności zaburzają porządek i harmonię. Prawidłowo założona kompozycja jest również istotna w kontekście kładów ścian. Przedmioty umieszczone w projektowanej przestrzeni pozostają ze sobą w relacji, a wynik tej relacji postrzegamy właśnie na kładach. Chybione odległości, nieprawidłowo dobrana skala, niedobór lub nadmiar bodźców to czynniki wpływające na całość kompozycji. Dlatego każda decyzja projektowa powinna być przemyślana wielotorowo.

10.6 Proporcje.

Już starożytni Grecy używali sformułowania "proporcja". "Cenili w proporcji prawidłowość nie widzianą, a widzianą, podobała im się intelektualnie, nie zmysłowo."¹¹⁴ Proporcja była w Grecji obiektywną podstawą tworzenia wszelkiego piękna, W późnej starożytności, w dziele Witruwiusza o architekturze autor zamieścił informację, że "piękno wtedy zostaje osiągnięte w budowli, gdy wszystkie jej człony mają odpowiedni stosunek wysokości do szerokości, plus szerokości do długości i w ogóle odpowiadają wymogom symetrii. Dowodził, że nie inaczej jest w rzeźbie, malarstwie, a także w przyrodzie, która "w ten sposób stworzyła ludzkie ciało, że czaszka od brody do górnej części czoła i do korzeni włosów wynosi jedną dziesiątą długości ciała."¹¹⁵

¹¹⁴ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.105

¹¹⁵ Ibidem, s.144



Michał Anioł Buonarroti - Akt z obliczeniem proporcji.¹¹⁶

"Grecy starali się znaleźć wyjaśnienie obserwowanych zjawisk. Mówili, że: dusza jest szczęśliwa, gdy pracuje z czystymi matematycznymi proporcjami,..."¹¹⁷ to słowa Steena Eileana Rasmussena i jego odczuwanie architektury.

10.6.1 Złota proporcja, złoty podział, złota spirala.

"Złoty podział tworzy harmonię, ponieważ ma wyjątkową zdolność do łączenia różnych części w jedno, tak że każdy z elementów zachowuje swoją tożsamość, zarazem wtapiając się we wzorzec wspólnej całości"¹¹⁸ pisał Gyorgy Doczi.

Proporcja złotego podziału jest człowiekowi bliska od zawsze. Znajdujemy ją zarówno w środowisku naturalnym, jak i świecie przekształconym przez człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem człowieka-architekta. Najstarszym przykładem wykorzystania złotej proporcji są kamienne kręgi wznoszone od XX do XVI wieku p.n.e. Złota proporcja znaleziona została również w architekturze starożytnej Grecji V w p.n.e. W renesansie zachwycono się złotym podziałem. W środowisku naturalnym złotą proporcję można znaleźć między innymi w proporcjach ludzkiego ciała oraz wzorach wzrostu wielu roślin i zwierząt. Pod koniec XIX wieku Gustav Theodor Fechner, niemiecki psycholog, zbadał reakcje człowieka na szczególne właściwości złotego podziału. Psycholog ograniczył swe badania do przestrzeni przetworzonej przez człowieka. Zmierzył tysiące prostokątnych rzeczy - książek, pudeł, skrzyni i budynków. Przyjęta przez naukowca uśredniona wielkość prostokąta miała proporcje zbliżone do proporcji złotego podziału. Podobne badania prowadził w 1908 roku Charles Lalo i otrzymał bardzo podobne wyniki.

Spiralny kształt skorupy ślimaka nie jest przypadkowy. To sprawa genetyki i chemii, ale skorupa jest tworzona według matematycznego przepisu. Przepis wskazuje jakie związki chemiczne należy wyprodukować oraz w jakiej ilości, kiedy i w jakie konkretnie miejsce zaaplikować. Muszla

¹¹⁶ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.49

¹¹⁷ Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s.104

¹¹⁸ Gyorgy Doczi "The Power of Limits. Proportional Harmonies in Nature, Art, and Architecture.1981

ślimaka tworzona jest po spirali. Dzieje się tak dlatego, że małe ślimaki skorupę mają przytwierdzoną do grzbietu i rośnie wraz z nią. Najprostszym wydaje się poszerzanie gabarytu zwierzątka w kierunku otwartego brzegu muszli, każdy inny kierunek blokuje bowiem uformowana już muszla. Muszla, która rośnie wraz z coraz większym ślimakiem, chcąc chronić go wytwarza dodatkowy pierścień dookoła obrzeża, w kierunku którego rozwija się zwierzę. Najbardziej oczywistym rezultatem takiego wspólnego wzrastania jest muszla stożkowa skałoczeпа. Jednak często układ od początku jest zakrzywiony. Rosnący brzeg muszli musi powoli obrócić się wokół środka, gdy będzie ulegał powiększeniu. Powstanie stożek zakrzywiony po rozszerzającej się spirali. Proporcje zwojów spirali powstających w następujących po sobie fazach wzrostu są bardzo zbliżone do stosunku długości boków kwadratów zawartych w coraz większych złotych proporcjach.



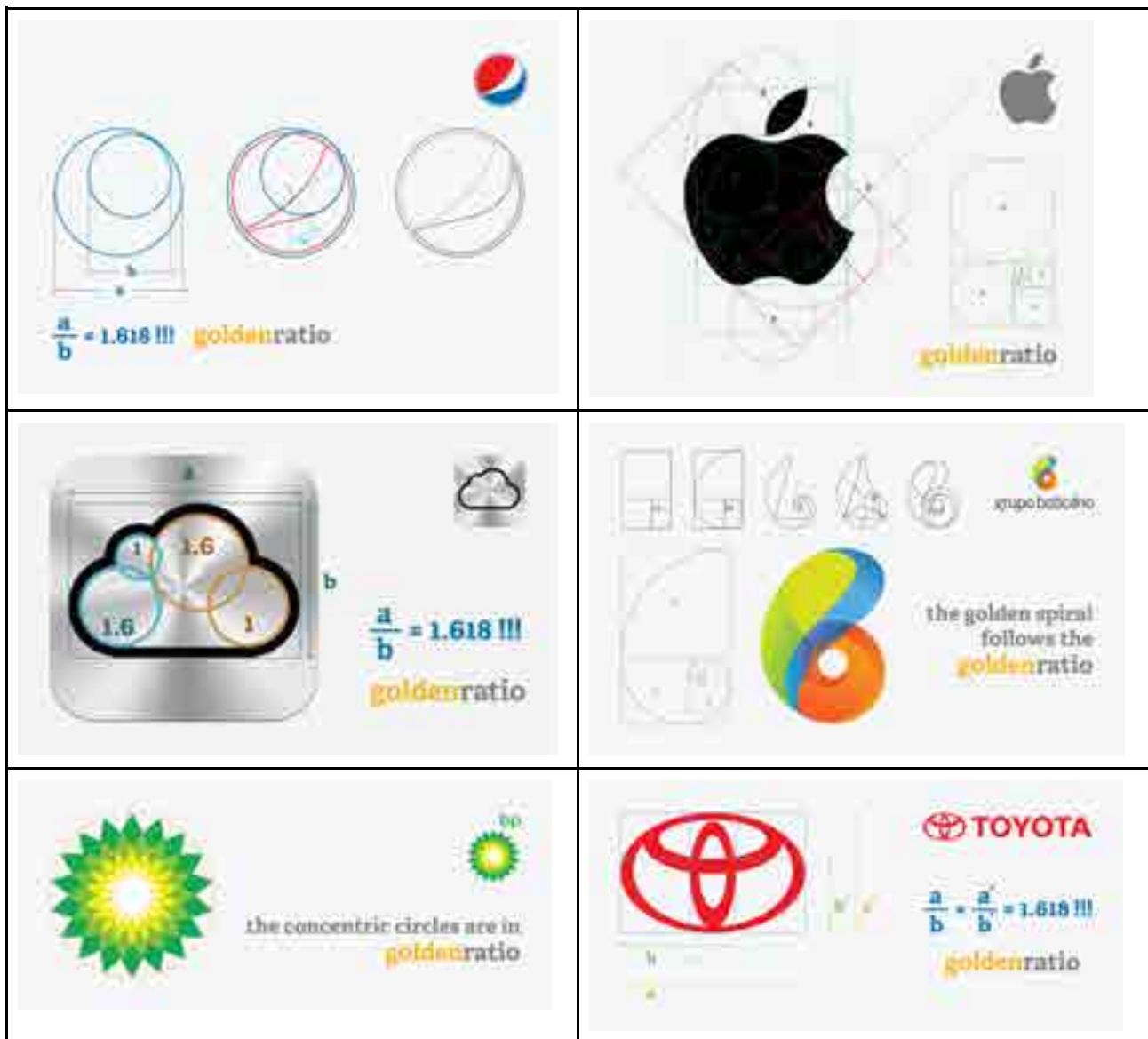
Spirala Fibonacciego

Praca wykonana przez Lenę Puławską - studentkę Tkaniny i Aranżacji Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.

Przykłady logotypów zaprojektowanych w oparciu o regułę złotego podziału.¹¹⁹



¹¹⁹ <https://grafmag.pl/artykuly/zloty-podzial-czyli-odrobina-geometrii-w-projektowaniu>



10.6.2 Reguła trójkąta.

"Ludzki umysł poszukuje porządku, dlatego jego reakcją na chaos jest natychmiastowy alarm, a następnie próba narzucenia porządku."¹²⁰ tak pisał fotograf Bryan Peterson w "Kreatywnej fotografii bez tajemnic".

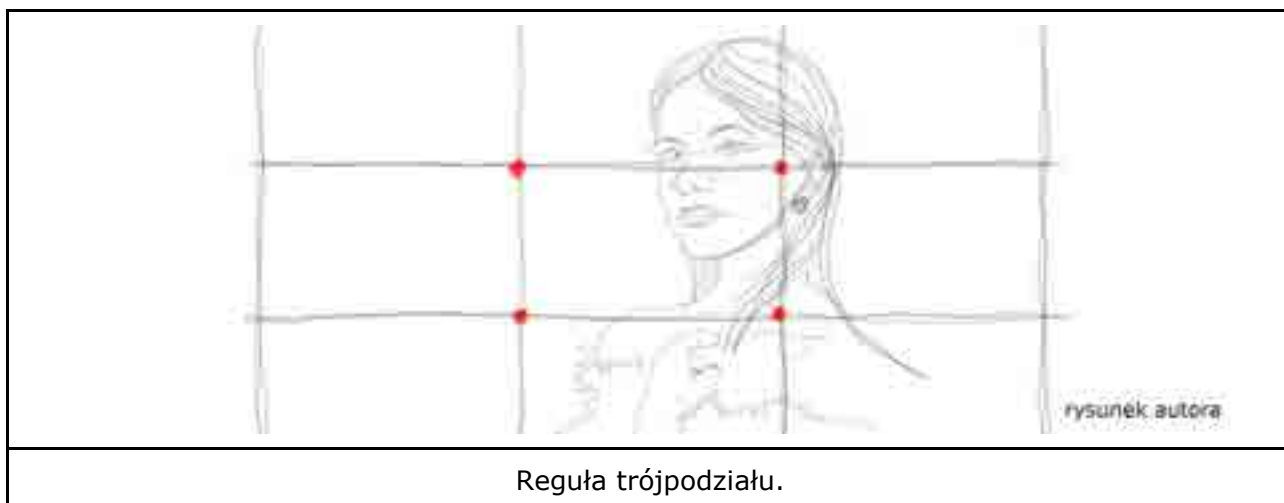
Regułę trójkąta odkrył w 1797 roku angielski malarz John Thomas Smith. Opisał ją w swojej książce "Remarks on Rural Scenery". Smith w sposób matematyczny badał proporcje w obrazie szukając najlepszych rozwiązań. Chciał stworzyć matematyczny wzór opisujący stosunek jednego obszaru do drugiego. Rozpatrywał proporcje obserwując światło, cień, rozmaite formy oraz kolor. Stosując proporcje $\frac{1}{3}$ i $\frac{2}{3}$ wydały mu się najbardziej ciekawym rozwiązaniem. W ten sposób stworzył i nazwał swoje odkrycie regułą trójkąta.

W praktyce reguła trójkąta polega na nałożeniu na obraz siatki o dwóch pionowych i dwóch poziomych liniach. W ten sposób uzyskujemy obraz składający się z 9 równych części. Miejsca przecięcia siatki to mocne punkty, czyli miejsca, które postrzegamy w pierwszej kolejności.

¹²⁰ Bryan Peterson "Kreatywna fotografia bez tajemnic", Wydawnictwo Galaktyka 2016, s.92

Z reguły tej wynika, że kluczowych elementów kompozycji nie należy umieszczać w środkowym polu, bo nie jest ono postrzegane w pierwszej kolejności. Po przeprowadzeniu badań okazało się, że mocne punkty, znajdujące się na przecięciu siatki, nie są postrzegane w taki sam sposób. W pierwszej kolejności najczęściej postrzegany jest mocny punkt w lewym górnym rogu, następnie punkt w lewym dolnym rogu, i kolejno punkt w prawym górnym i prawym dolnym rogu. Tak dzieje się w kulturach, w których tekst czytany jest od lewej do prawej strony. Wśród kultur, w których tekst czytany bywa inaczej, z pewnością badania przyniosłyby inne wyniki.

Jest to reguła, której wartość jest niepodważalna i można ją stosować również w projektowaniu wnętrz. Zamieszczanie istotnych elementów aranżacyjnych w mocnych punktach wzmocni ich istotę i priorytet.



Reguła trójpodziału - jak każda reguła - potrafi przysporzyć dodatkowych doznań, gdy potrafimy ją mądrze łamać.

10.7 Zasada kontrastu i podobieństwa.

Kontrast to taka kompozycja, która podkreśli różnice, uwydatni przeciwieństwa. Kontrastowanie służy zaakcentowaniu elementów, które zostały przez projektanta wybrane jako najistotniejsze. Im większy uda się uzyskać kontrast oddziaływania wizualnego, tym większa staje się dynamika kompozycji. Im kontrast jest mniejszy, a składowe kompozycji stają się do siebie coraz bardziej podobne, tym dynamika i intensywność kompozycji maleje.

Kontrast jest narzędziem w pracy projektowej pozwalającym na mocniejsze wyeksponowanie cech charakterystycznych dla projektowanej przestrzeni. Kontrast zyskać możemy kolorem, światłem, skalą, strukturą. Kontrast pozwala wydobyć dominantę.

Przyjrzałam się przestrzeniom hotelowych pokoi, w których kontrast wnosi do wnętrza szczególną wartość.



Grand Portals Nous Majorka - Marcel Wanders¹²¹

Przeskalowana i skonstrastowana z otoczeniem lampa stała się dominantą w tym pokoju hotelowym, sprawiła że taki pokój na dłużej pozostanie w pamięci odbiorcy.



Hotel W Bogota Kolumbia¹²²

Kontrast i niepodobieństwo w stosunku do reszt elementów kolorowej powierzchni ściany, sufitu oraz ramy łóżka nadaje charakteru i niezwykłości.

10.8.Zasada nieparzystości.

We współczesnej sztuce oraz fotografii istnieje zasada nieparzystości, która wskazuje, że przyjemniej odbierane są przez nas kompozycje, w których ilość przedmiotów jest nieparzysta. Gdy chcemy w sposób szczególny wyróżnić jakiś element we wnętrzu, otoczmy go parzystą ilością elementów uzupełniających, by całość stanowiła ilość nieparzystą.



zasada nieparzystości w fotografii.¹²³

¹²¹ <https://www.interiordesigngiants.com/marcel-wanders-grand-portals-nous-5-star-hotel-inauguration/>

¹²² <https://www.cntraveler.com/hotels/bogota/w-bogota>

¹²³ <https://www.jestrudo.pl/kompozycja-w-fotografii/>



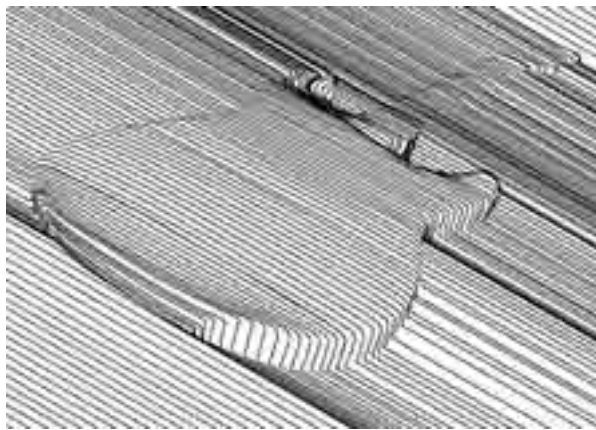
Hotel Doha Qatar¹²⁴
Elementy dekoracyjne w postaci dużych waz zostały zaimplementowane do wnętrza w ilości nieparzystej.



Hotel Doha Qatar¹²⁵
Elementy dekoracyjne w postaci poduszek leżących na łóżku zostały zaimplementowane do wnętrza również w ilości nieparzystej.

10.9 Linia, przestrzeń, kształt, forma.

Do graficznych elementów designu zaliczamy linię, przestrzeń, kształt, formę, strukturę, a także kolor. Dzięki linii dzielimy przestrzeń, porządkujemy ją i organizujemy. Linia może być pionowa, pozioma, skośna. Może być również gięta. Gięta pionowa, gięta pozioma lub gięta skośna. Linia może być linią falistą, również jako pozioma pionowa lub skośna. Każda z nich nada wnętrzu innego charakteru. Pionowa wysmukli, a gdy ją powtórzymy w regularnych odstępach, uporządkuje i nada wnętrzu harmonii. Pozioma poszerzy i rozciągnie pomieszczenia. Każda linia gięta lub falista może dodać wnętrzu wyjątkowości lub choćby rozpoznawalności. Linia skośna może zdynamizować kompozycję.



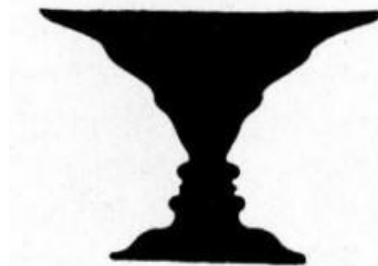
Linia
Praca wykonana przez Przemysława Mieszalskiego - studenta 1 roku Projektowania Wnętrz Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi.

Steen Eiler Rasmussen w książce "Odczuwanie architektury" pisze: "Jeśli malujemy czarny wazon na białym tle, czarną część uważamy za "figurę", a białą za to, czym jest w rzeczywistości - za tło leżące za figurą i ciągnące się po obu stronach bez określonej formy... Jeśli jednak potraktujemy biel jako figurę, a czerń jako tło - na przykład twór w figurze, przez który widać

¹²⁴ <https://www.marcelwanders.com/marcel-wanders-and-sbe-reveal-grand-design-of-mondrian-doha>

¹²⁵ <https://www.cntraveler.com/gallery/the-best-hotels-in-the-world>

czarną przestrzeń - ujrzymy coś całkiem innego. Wazon znika, a jego miejsce zajmują dwie twarze z profilu. Teraz to biel zaczyna składać się z szeregu wypukłości, wysuwających się na czarne tło i tworzących nos, usta i podbródek."¹²⁶



Zmieniając percepcję możemy raz postrzegać wazon, a raz profile twarzy.¹²⁷

Zmieniając percepcję możemy raz postrzegać wazon, a raz profile twarzy. Lecz nigdy obu jednocześnie.

"Przejście od gotyku do renesansu polegało nie tylko na odejściu od dominujących elementów pionowych na rzecz dominujących elementów poziomych, ale przede wszystkim na całkowitym przekształceniu architektury ostrych i spiczastych struktur w architekturę ładnie ukształtowanych pustek. Był to ten sam rodzaj zmiany, co przejście z widzenia wazonu jako figury do widzenia dwóch profili."¹²⁸

Kolejnym elementem dostrzeganym we wnętrzu jest kształt i forma. Kształt może być geometryczny lub organiczny. Forma to kształt, do którego dodany został trzeci wymiar. Zachowanie równowagi i harmonii pomiędzy tymi elementami we wnętrzu i doprecyzowanie hierarchii między nimi to proces, który winien być traktowany z dużą starannością i uwagą.

10.10 Struktura, tekstura, materiał.

Założenie w 1919 roku przez Waltera Gropiusa szkoły Bauhaus - nowoczesnej szkoły architektury oraz wzornictwa, zwaną przez Marcina Wichę "Hogwartem dwudziestowiecznej architektury"¹²⁹ było przełomowe. W szkole tej wprowadzono zupełnie nowe metody nauczania. Chciano odejść od konwencjonalnego podejścia do architektury i położyć nacisk na twórcze działania studentów. Położono nacisk na materiały i struktury. Ustawiano materiały według skali ich gładkości i chropowatości ucząc się odczuwania architektury. Już wtedy, w początkach XX wieku "szkoła twierdziła - nie bez racji - że cywilizowany Europejczyk stracił część dotykowej wrażliwość człowieka pierwotnego. Uważano, że ćwiczenie tej wrażliwości stanowi podstawę późniejszej zdolności do tworzenia przedmiotów o wysokiej jakości faktury."¹³⁰

"Pomieszczenia, materiały, tekstury, farby, powierzchnie, formy wystawiam na światło słońca, chwytam to światło, odbijam, filtruję, zaciemniam, rozcieńczam, żeby w odpowiednim miejscu zapłonął blask."¹³¹ w taki sposób projektuje wspomniany już Peter Zumthor.

¹²⁶ Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s.47

¹²⁷ Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s.47

¹²⁸ Ibidem, s.50

¹²⁹ Marcin Wicha "Jak przestałem kochać design", Karakter 2015, s.85

¹³⁰ Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s.178

¹³¹ Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010, s.91

Struktura pozwala nam nie tylko zobaczyć, jak dana powierzchnia wygląda. Pozwala nam również cieszyć się haptycznymi jej właściwościami, gdy jej dotykamy.

"Sądzę, że w kontekście obiektu architektonicznego mogą one (materiały) nabrać walorów poetyckich. W tym celu niezbędne jest wygenerowanie w samym obiekcie odpowiedniego związku form i sensów, ponieważ materiały jako takie nie są poetyckie."¹³² Tworząc wnętrza dobieramy materiały tak, by odzwierciedlały jakiś rodzaj wyjątkowości, by wydawały się być osadzone w określony sposób tylko tu i teraz.

„Wzrok odkrywa to, co dotyk już wie. Można myśleć o zmysle dotyku jako podświadomości wzroku. Nasze oczy gładzą różne powierzchnie, kontury i krawędzie, a nieświadome wrażenie taktylne określa przyjemność i nieprzyjemność tego doświadczenia”.¹³³ To słowa Juhaniego Pallasmy w cytowanej już książce "Oczy skóry". Fiński architekt przypomina o holistycznym postrzeganiu świata, postrzeganiu go wszystkimi zmysłami.

Od czasów oświecenia jednak systematycznie oddalamy się od tej idei, skupiając się wyłącznie na wzroku. Myślenie okulocentryczne, bazujące na racjonalnym postrzeganiu świata zmysłem wzroku i racjonalizowaniu go w każdym szczególe, pozwala odrzucić to, co nie jest racjonalne, co trudno wytłumaczyć. Dzisiejsze tempo życia powoduje, że jesteśmy zmęczeni i przebodźcowani. Przesyceni jesteśmy obrazem. Pragniemy innych wrażeń niż kolejne obrazki zapisujące się w naszych głowach. Twórcy designu poszukują dobrostanu, komfortu, zadowolenia, zwanego well-being. Takich wrażeń może nam dostarczyć między innymi dotyk. Dobrze dobrane materiały w projektowanych wnętrzach poszerzą doznania o miękkość i aksamitność tkaniny, chłód i gładkość kamienia. Doznania zmysłowe i taktylne są coraz częściej poszukiwane we wnętrzach. Przez długi okres zredukowana do minimum tkanina ma we wnętrzu coraz bardziej znaczącą pozycję.

"Dbam o to, by materiały ze sobą współbrzmiały i mogły promienieć, biorę określoną ilość drewna dębowego, pewną ilość torfu wulkanicznego i dodaję coś jeszcze: trzy gramy srebra, uchwyt do obracania, tafłę lśniącego szkła, ażeby każda kompozycja materiałów zrodziła coś unikatowego."¹³⁴ w taki sposób projektuje Peter Zumthor, co jest godne do naśladowania. Unikat we wnętrzu wnosi do niego zupełnie nową wartość.

"Kiedy wszedłem na wspaniałą dziedziniec zaprojektowanego przez Louisa Kahna kompleksu Salk Institute w La Jolla w Kaliforni, odczułem niepohamowaną pokusę podejścia wprost do betonowej ściany i dotknięcia jej aksamitnej miękkości, odczucia temperatury powierzchni. Nasza skóra wykrywa przestrzenie temperatury z bezbłędną precyzją: chłodny i orzeźwiający cień pod drzewem lub pieszczotliwa plama ciepła w nasłonecznionym miejscu zamieniają się w przestrzeń i miejsce."¹³⁵ to również słowa Petera Zumthora.

Krytyk sztuki Adrian Stokes dostrzegał architekturę wieloma zmysłami, pisał: "Używając gładkości i szorstkości jako terminów właściwych architektonicznej dychotomii, bardziej jestem w stanie zachować taktylne i oralne wrażenia, które leżą u podłoża doświadczenia wizualnego. Istnieje głód oczu i bez wątpienia dochodziło do przenikania zmysłu wzroku i dotyku w ramach dawnego, obejmującego wszystko oralnego impulsu."¹³⁶

¹³² Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010, s.10

¹³³ Juhani Pallasmaa "Oczy skóry", Instytut Architektury 2012, s.

¹³⁴ Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010, s.86

¹³⁵ Juhani Pallasmaa "Oczy skóry", Instytut Architektury 2015, s.69

¹³⁶ Adrian Stokes "Smooth and Rough" The Critical Writings of Adrian Stoke, London: Thames&Hudson, 1978, s.316

Czym jest faktura..? Jest cechą obiektu pojawiającą się w przestrzeni, którą odbieramy poprzez dotyk. Czym jest tekstura..? Jest graficznym odwzorowaniem faktury. Tekstura oraz faktura wzbogaca doświadczenie estetyczne, które czerpiemy z wnętrza. Dotykając możemy odczuwać przyjemne lub nieprzyjemne doznanie, komfort lub dyskomfort. Stosując we wnętrzu faktury oraz tekstury możemy wywoływać pożądane reakcje emocjonalne.



tapeta we wnętrzu.¹³⁷



kamień we wnętrzu.¹³⁸

10.11 Kolor.

Kolor jest środkiem, który łatwo daje efekt rozpoznawalności. Opanowanie posługiwania się kolorem jest wiedzą niezbędną przy aranżacji wnętrza. Kolor pozwala tworzyć wnętrza o wysokiej estetyce, ale ma też wydźwięk psychologiczny.

Wiedza na temat barw jest złożona, ale istota barwy jest nie do przecenienia. Kolor towarzyszy nam w codziennych sprawach i często nasze wybory związane są z postrzeganiem koloru. W dzisiejszym świecie, w którym szybkość zmian, zmiana mód mają duże znaczenie, łatwość aplikacji środka jakim jest nowy kolor we wnętrzu jest wartością nie do podważenia. A stanowić może równie istotny bodziec, jak środki wymagające więcej czasu i większego zaangażowania.

Kolory to złożone fale elektromagnetyczne o precyzyjnej długości. Fale te odbieramy za pomocą czopków znajdujących się w naszych oczach, co skutkuje tym, że odbiór tego zjawiska jest często relatywny. Każdy człowiek postrzega kolor inaczej. Soczewka oka skupia światło na komórkach siatkówki, które są wrażliwe na światło. Komórki siatkówki to kombinacja czopków i pręcików. By zareagować na światło czopki potrzebują go więcej niż pręciki. Zatem różne komórki siatkówki reagują na różne długości fal. Grupa wrażliwa na fale krótkie zareaguje na kolor niebieski, grupa wrażliwa na fale średniej długości zareaguje na kolor zielony, grupa wrażliwa na fale długie - na kolor czerwony. Jednak większość kolorów to mieszanka różnej długości fal, na które w różny sposób zareagują komórki siatkówki. Każda komórka siatkówki reagując na fale świetlną wysyła sygnał. W mózgu sygnały te łączą się w wysokiej rozdzielczości kolorowy obraz.

Na to jak odbieramy kolor odpowiadają trzy główne właściwości koloru: barwa, nasycenie i jasność.

¹³⁷ <https://rajskiewnetrza.pl/78-tapeta-3d-tekstura-metalowych-ksztaltow-3d.html>

¹³⁸ <https://www.weranda.pl/galeria/kamien-we-wnetrzu-ekologia-design-i-wytrzymalosc/39595>

Nasylenie to inaczej czystość barwy. Barwa nasycona to mocna, czysta i jasna barwa. Utrata nasycenia to połączenie koloru głównego z innymi i wiąże się z tym, że barwa szarzeje i zdaje się być "brudna".

Jasność to poziom rozświetlenia koloru. Ciemne barwy zbliżają się do koloru czarnego, a jasne barwy do koloru białego. Jeśli chodzi o czyste barwy, to najjaśniejszą jest barwa żółta, a najciemniejszą fioletowa.

Pierwotnie kolor był pochodną materiału, który został użyty do budowy bądź wykończenia obiektu budowlanego. Gлина lub kamień były budulcem ścian, drewno często stanowiło elementy konstrukcyjne. Wypalane materiały budowlane stały się trwalsze. Zaczęto cegły suszyć w promieniach słońca, a wypalana glina przyjmowała przeróżne kolory: od jasnobezowych po ciemnoczerwone, a nawet brąz. Człowiek zaczął mieć wpływ na kolor. Na początku kolor dobierano na podstawie kontekstu. Kolory występujące w otaczającym człowieka krajobrazie przenoszono kalką na budowane obiekty. Z czasem sięgnięto także po kolory jaskrawe, by skonstrastować detale. Jaskrawym kolorem często malowano framugi i okiennice. Z czasem kolory zaczęły mieć znaczenie symboliczne, co ma miejsce po dziś. Kolory symbolizują barwy narodowe, wszelkiego rodzaju organizacje i służby, mogą ostrzegać o niebezpieczeństwach. Potrafią określić grupę docelową dla danego produktu, określić płeć, do której produkt jest dedykowany.

Barwy mają również znaczenie psychologiczne. Kolor wpływa na postrzeganie wnętrza i występujących w nim elementów. Możemy nim wywołać iluzję, że coś jest większe, bardziej gładkie, bliższe nam i bardziej błyszczące niż w rzeczywistości. Kolorem możemy we wnętrzu nadać priorytety poszczególnym składowym aranżacji. Jest wiele teorii dotyczących stosowania kolorów we wnętrzu. Sądzę jednak, że żadnej z nich nie można traktować w sposób uniwersalny. Jak powiedział Steen Eiler Rasmussen w "Odczuwaniu architektury": "Niezależnie od wszystkich teorii, o kolorze - tak samo jak o innych elementach architektonicznych - możemy powiedzieć, że nie istnieją żadne nienaruszalne reguły, żadne dyrektywy, których stosowanie gwarantuje dobrą architekturę. Kolor może być potężnym środkiem wyrazu dla architekta, który ma coś do powiedzenia"¹³⁹ Dlatego wrażliwość architektów wnętrz jest moim zdaniem cechą istotną.



Hotel Mira Moon Hongkong¹⁴⁰
Kolor wypełnia przestrzeń stanowiącą dekorację, są charakterystyczne dla tego pokoju hotelowego.



Grand Portals Nous Hiszpania¹⁴¹
Kolor pozwolił wyodrębnić z tej przestrzeni element dominujący, co pozwoliło, że taki pokój hotelowy pozostanie w naszej pamięci.

¹³⁹ Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s.219

¹⁴⁰ <https://www.cntraveler.com/hotels/hong-kong/mira-moon>

¹⁴¹ <https://www.itsliquid.com/grandportalsnous-marcelwandens.html>

10.12 Światło.

"Światło ma wielkie znaczenie w odczuwaniu architektury. Ten sam pokój może robić wrażenie zupełnie innej przestrzeni w zależności od wielkości i usytuowania jego otworów."¹⁴²

Rozróżniamy **światło użytkowe**, które odpowiednio jasne umożliwi nam prawidłowe odbieranie przestrzeni, w której się znajdujemy i prawidłowe w niej funkcjonowanie oraz **światło dekoracyjne**, którego zadaniem jest budowanie nastroju.

Istota dobrze oświetlonego pomieszczenia nie polega na tym, by światło było możliwie jasne i w dużej ilości. Dużo istotniejsza jest jego jakość i sposób oświetlenia wnętrza. Wnętrze oraz umiejscowione w nim meble oraz inne przedmioty, na przykład dekoracyjne, potrzebują często oświetlenia z kilku kierunków. Takie oświetlenie pozwoli prawidłowo odczytać przedmioty. Przy oświetleniu z jednego kierunku, nasza ich percepcja byłaby obciążona dużymi błędami. We wnętrzach komercyjnych projektanci wybierają czasem wariant oświetlenia wnętrza snopem światła pochodzącym wyłącznie z jednego kierunku, ale jest to jeden z kilku lub wielu wariantów oświetlenia wnętrza, zwanym "sceną".

"Wyobraźnia i marzenia są stymulowane przez rozproszone światło i cień. Żeby myśl stała się jasna, ostrość widzenia musi być przytępiona: myśli żeglują dzięki nieobecnemu i nieskupionemu na niczym spojrzeniu. Równomierne jasne światło paraliżuje wyobraźnię w taki sam sposób, w jaki homogenizacja przestrzeni osłabia doświadczenie bycia i wymazuje poczucie konkretnego miejsca. Ludzkie oko jest niemal doskonale nastrojone na odbiór półmroku, a nie jasnego dziennego światła. Mgła i półmrok budzą wyobraźnię, czyniąc obrazy wzrokowe nieostrymi i dwuznacznymi: chiński obraz przedstawiający mglisty górski krajobraz albo wygrabiony żwirowy ogród zen w świątyni Ryoanji budzą nieskupione patrzenie, wprowadzają w trans, w stan medytacji."¹⁴³ tak pisze Juhani Pallasmaa w cytowanych już "Oczach skóry". Prawidłowe operowanie nie tylko światłem, ale i cieniem wydaje się być kluczowe w projektowaniu wnętrza.



Światłocień

Praca wykonana przez Ewelinę Orłowską - studentkę magisterki Tkaniny i Aranżacji Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.

¹⁴² Ibidem, s.187

¹⁴³ Juhani Pallasmaa "Oczy skóry", Instytut Architektury 2012, s.58

"Cień nadaje kształt i życie przedmiotowi umieszczonemu w świetle. Tworzy również sferę, z której rodzą się fantazje i marzenia. Sztuka chiaroscuro jest też sztuką mistrza architektury. W wielkich architektonicznych przestrzeniach rozgrywa się naprzemiennie gra oddechów cienia i światła: cień wdycha, a iluminacja wydycha światło".¹⁴⁴



Hotel Armani Dubai¹⁴⁵
Zapalając poszczególne małe lampki możemy tworzyć różne sceny, wpływać na klimat i atmosferę wnętrza.



Romano Palace Luxury Hotel Sycylia¹⁴⁶
W jednym kadrze światło użytkowe i dekoracyjne.

Chiaroscuro to termin stosowany czasem wymiennie ze "światłocieniem". Światłocień określa ogólny rozkład światła i cienia, chiaroscuro skupia się na różnicy natężeń światła.

Architekt nie tylko decyduje o przestrzeniach, które dzielić może sposób oświetlenia, nadaje przestrzeniom priorytety, architekt musi również przewidzieć, jak układać się będzie oświetlenie naturalne i w jaki sposób będzie się ono zmieniać w ciągu całego dnia.

W przeszłości budynki posiadały okna, przez które światło naturalne dostawało się do środka oświetlając wnętrze. Dziś budynki również posiadają okna, ale zmieniły się proporcje i często przeszklenia stanowią znaczną powierzchnię elewacji. Wpłynęło to nie tylko na zmianę ilości światła wpadającego do wnętrza, ale również na poczucie intymności.

Światłu przypisać można wiele ról. Oświetla przestrzeń, dekoruje, zwraca uwagę na elementy najważniejsze. Wpływa na nastrój odbiorcy, na poczucie intymności. Światłem możemy budować przestrzeń, tworzyć różne sceny oświetleniowe, które współgrać będą z założoną funkcją. Japoński architekt Tadao Ando i jego twórczość są dowodem na to, że światło jest na tyle mocnym środkiem, że może być najistotniejszym we wnętrzu.

¹⁴⁴ Ibidem, s.58

¹⁴⁵ <https://www.kiwicollection.com/hotel-detail/armani-hotel-dubai>

¹⁴⁶ <https://www.kayak.pl/Katania-Hotele-Romano-Palace-Luxury-Hotel.118497.ksp>



Świątynia Światła¹⁴⁷

Twórczość japońskiego architekta Tadao Ando dowodzi istotę światła w kontekście projektowania wnętrza.



The Oval¹⁴⁸

Hotel zaprojektowany przez Tadao Ando został umieszczony pod poziomem gruntu i zwieńczony ogromnym owalnym otworem w suficie.

10.13 Dźwięk.

"Każdy budynek i każda przestrzeń mają swój charakterystyczny dźwięk intymności lub monumentalności, zaproszenia lub odrzucenia, gościnności lub wrogości."¹⁴⁹

"Wzrok izoluje, podczas gdy dźwięk włącza; wzrok ma charakter kierunkowy, podczas gdy dźwięk jest wielokierunkowy. Zmysł wzroku implikuje zewnątrz, podczas gdy za pomocą dźwięku tworzy się poczucie bycia wewnątrz."¹⁵⁰ tak o istocie dźwięku pisze Juhani Pallasmaa w "Oczach skóry" i trudno nie doceniać dźwięku jako środka stylistycznego.

Relacje przestrzeni i dźwięku tak opisał Adrian Stokes: "Budynki, podobnie jak matki, są dobrymi słuchaczami. Długie dźwięki, oddzielne lub połączone z sobą w wiązki, głaszczą otwory pałaców uchylających się stopniowo nad kanałem lub chodnikiem. Długi dźwięk i jego echo kończą się w kamieniu."¹⁵¹

Rasmussen, w przytaczanej już książce "Odczuwanie architektury", pisze: "Czy architekturę można słyszeć? Większość osób odpowiedziałaby, że nie można, bowiem architektura nie wydaje dźwięków. Nie promieniuje jednak także światłem, a jednak można ją widzieć. Dostrzegamy światło odbijane przez budowlę i dzięki temu zyskujemy wrażenie formy i materiału. W ten sposób słyszymy odbijane przez objekty dźwięki; one także dają nam wrażenie formy i materiału....istnieje wiele budowli, które doświadczamy słuchowo."¹⁵²

Inaczej układa się dźwięk w umeblowanym i niezamieszkałym mieszkaniu, apartamencie, domu, inaczej we wnętrzach już urządzonych. Dźwięk odbija się o liczne przedmioty i rozprasza czyniąc wnętrze ciepłym i przytulnym. W kościołach, ze względu na wielorakość rozprzestrzeniania się dźwięku, księża często muszą stosować bardziej rytmiczny sposób mówienia kazania, które zbliżone jest do recytacji, a nawet do melorecytacji. Zaprojektowane przestrzenie kaplic i kościołów zmuszają do kontroli czasu rozbrzmiewania dźwięku i wygłaszania kazań w taki

¹⁴⁷ <https://www.nytimes.com/2018/10/17/arts/tadao-ando-architect-france.html>

¹⁴⁸ <https://plndesign.pl/tadao-ando-sylwetka-japońskiego-architekta/>

¹⁴⁹ Juhani Pallasmaa "Oczy skóry", Instytut Architektury 2015, s.62

¹⁵⁰ Ibidem, s.60

¹⁵¹ Adrian Stokes "Smooth and Rough" The Critical Writings of Adrian Stoke, London: Thames&Hudson, 1978, s.245

¹⁵² Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999, s.224

sposób, by nie tylko dźwięk dotarł do każdego uczestniczącego we mszy, ale również, by nie dochodziło do nakładania się dźwięku."(...) mury starych kościołów były w gruncie rzeczy potężnymi instrumentami, na których starożytni nauczyli się grać."¹⁵³

Aranżacja wnętrza, która polega na wstawianiu do wnętrza mebli, dekorowania tkaninami o różnego rodzaju splotach wpływa nie tylko na zmysł wzroku, ale również na dźwięk. Wnętrze odczuwamy różnymi zmysłami. Przestrzenie, w których się znajdujemy często posiadają własne dźwięki: odgłos stawianych kroków na wybrukowanej ulicy, krzyk mew w okolicach nadmorskich, cisza ogromnych otwartych przestrzeni, w których dźwięk - nawet gdy się pojawi - z braku możliwości odbić zanika. Projektując wnętrza możemy też wpływać na to, by odbiorca nie czuł skali przestrzeni.

10.14 Detal.

Struktura i detal - środki stylistyczne kształtujące piękno - były przez wieki nierozłączne. Ale ich wzajemna relacja zmieniała się często w sposób dynamiczny. Były okresy i style, w których struktura i detal były zrównoważone, ale były i takie okresy, w których detal w ogóle nie występował, oddając całkowitą przewagę dla struktury.

W starożytności zadaniem detalu było podkreślenie formy. W średniowieczu detal nadal odgrywał wiodącą rolę i niewątpliwie wpływał na rozpoznawalność obiektu. W gotyku, w którym forma stała się istotą, detal przyjął rolę podrzędną. Rokoko uczyniło z detalu karykaturę, a jego dominacja nad obiektami była bezsprzeczna. Ale wciąż detal czynił budynki rozpoznawalnymi.



fronton.¹⁵⁴



metopa.¹⁵⁵

¹⁵³ Ibidem, s.230

¹⁵⁴ <https://www.canstockphoto.pl/fronton-tympanon-11616713.html>

¹⁵⁵ <https://www.encyclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/metopa>



tympanon.¹⁵⁶



kapitel.¹⁵⁷

Detal bywał również gromadzony w sposób nieuzasadniony. Przykładem tu będzie Pałac Poznańskich w Łodzi, gdzie przepych i kumulacja detalu było oznaką pychy. Ogrom detalu oznaczał ogrom władzy i zasobność portfeli.

W modernizmie detal został zredukowany. A Adolf Loos - architekt i pisarz - uważał, że rozwój kultury może zapewnić całkowita likwidacja ornamentu. Uważał, że "Papuas tatuuje swe ciało, swą łódź, swe wiosło, wszystko, z czym ma do czynienia. Nie jest przestępcą, ale nowoczesny człowiek, który się tatuuje, jest przestępcą albo degeneratem."¹⁵⁸ Wspomniany z kolei z Le Corbusier proponował formy "przyjemne przez swą nagość"¹⁵⁹

Niezależnie od tego, jaka jest rola detalu w danej chwili, stanowi on stały element w kreowaniu przestrzeni. W dobrze zaprojektowanym wnętrzu oceniamy jego funkcjonalności oraz zestawieniu jego poszczególnych elementów. Tworzone relacje kreują grę światła i cienia, pozwalają z całości wybrać poszczególne kadry. Detal stanowi wartość dodaną, stanowi dopełnienie założenia. Wzmacnia grę światła, dodaje architekturze odczuć dotykowych, puentuje przestrzeń.



Grand Portals Nous Hiszpania¹⁶⁰
 Detal struktury ściany oraz detal fragmentu pościeli tworzy wnętrze unikalne i z pewnością rozpoznawalne na tle innych



Hotel Kameha Zurich¹⁶¹
 Nagromadzenie detalu wcale nie musi przynieść negatywnych odczuć. Różna skala detalu pozwala na nadanie wnętrzu

¹⁵⁶ <https://stock.adobe.com/pl/search?k=tympanon>

¹⁵⁷ <https://www.globtroter.pl/zdjecia/233683,wlochy,sycylia,monreale,wirydarz,kapitel,kolumny.html>

¹⁵⁸ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, s.195

¹⁵⁹ Ibidem, s.195

¹⁶⁰ <https://www.itsliquid.com/grandportalsnous-marcelwandars.html>

¹⁶¹ <https://www.marcelwandars.com/work/kameha-grand-zurich>

11. Jak zaprojektować dziś dobre wnętrza hotelowe, analiza światowych trendów.

"Projektować to w znacznej mierze porządkować i rozumieć."¹⁶² to słowa Petera Zumthora pochodzące z książki "Myślenie architekturą". Istota rozumienia branży hotelarskiej polega również na jej bacznej obserwacji. Samej branży, ale i zmian polityczno-społecznych, bo wiele się zmieniło. Zarówno w dalszej jak i bliższej perspektywie czasowej.

Po opadnięciu "żelaznej kurtyny" w 1989 roku zagraniczne wyjazdy stały możliwe. Zwiększyła się podaż wczasów na Rodos, Dominikanie czy Mauritiusie. Loty stały się tańsze, odległe destynacje zaczęły sprawiać wrażenie znacznie bliższych. Zmienił się również gość hotelowy. Wszechobecni dotychczas Japończycy wyparci zostali przez wciąż bogacących się Chińczyków. Ośrodki hotelowe zalał fala Rosjan.

W ostatnich latach bum branży hotelowej był ogromny. Powstała rzesza zupełnie nowych obiektów. Odrestaurowywano to, co tylko dało odrestaurować i zaadaptowano, co tylko się dało się zaadaptować na hotel. Konsekwencją tego powstało bardzo dużo architektury niskiej jakości.

Pojawił się Covid i wszystko zatrzymał. Zatrzymał gospodarkę, zatrzymał nas w domach, zmienił nasze życie. Po raz pierwszy od długiego czasu wydarzyły się rzeczy, które wstrząsnęły posadami świata. Zmieniają nas wojny, bo zmienia nas strach. Zmienił nas Covid, bo zaczęliśmy się bać. Zawaładnęła nami - siedzącymi w domach - cyfrowa komunikacja. Zaczęliśmy uczyć się hybrydowo. Najbliższa nam przestrzeń, w której spędzamy teraz większość czasu, nabrała dla nas kolosalnego znaczenia. Jej wielkość, jej jakość. Nie kupujemy już mieszkań bez balkonów. Wyguszamy specjalne miejsca do pracy. Do odpoczynku szukamy miejsc komfortowych. Pracę zaczęliśmy nosić ze sobą wtulając się w różne przestrzenie.

W swojej pracy łączę dwa światy. Świat projektowy we własnej Pracowni Projektowej MiM Twardowscy, w której projektuję zarówno budynki kubaturowe jak i wnętrza. Oraz świat uczelniany, gdzie od lat z ogromną radością i pasją pracuję ze studentami. W zeszłym roku - prowadząc wykłady i warsztaty - szczególny nacisk położyłam na zmieniającą się rzeczywistość. Podczas zajęć analizowaliśmy wypowiedzi trendsetterki Li Edelkoort, która już w roku 2015 tworząc Manifest Antymodowy przewidywała, że zaczniemy dusić się z nadmiaru. Nadmiaru dóbr i generalnego przebodźcowania na wielu płaszczyznach. O Covidzie Li Edelkoort pisała: "Wygląda na to, że masowo wkraczamy w kwarantannę konsumpcji, nauczymy się znowu, jak być szczęśliwym, posiadając jedną sukienkę, czytając zapomnianą książkę". Według niej wirus doprowadzi do budowy alternatywnego i całkowicie odmiennego świata, a pandemię nazwała "niesamowita łaską dla planety". Edelkoort podkreśliła, że epidemia zmusi nas do zwolnienia tempa życia w każdym jego aspekcie, zaczniemy pracować z domu, skupimy się znowu na bliskich, przyjaciółach i rodzinie. Stwierdziła, że w obecnej sytuacji pokazy mody wydają się jej wręcz śmieszne, a reklamy czy przyszłe projekty zmuszają nas do zadania sobie pytania: czy w obecnej sytuacji to w ogóle ma jakiegokolwiek znaczenie? "Przez ostatnich kilka lat zauważyliśmy wprawdzie, że aby przetrwać jako gatunek, musimy zmienić nasz styl życia, ale niewiele w tej kwestii zrobiliśmy, zupełnie jakbyśmy czekali, aż problem sam się rozwiąże. Teraz umiejętność improwizacji i kreatywność staną się najwyższymi atutami".

Staraliśmy się wspólnie ze studentami określić, co się zmieniło i jakiej przestrzeni teraz oczekujemy. Studenci szukali rozwiązań na aranżację przestrzeni wielu stref: strefy pracy, wypoczynku. Adaptowali również przestrzenie wariantowo. Uprawialiśmy design spekulatywny nad przyszłością.

¹⁶² Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010, s.21

	
<p style="text-align: center;">Pandemia box Fragment pracy wykonanej przez Katarzynę Czampiel - studentkę magisterki Tkaniny i Aranżacji Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.</p>	<p style="text-align: center;">Pandemia box Fragment pracy wykonanej przez Paulinę Szewczyk-Sulej - studentkę magisterki Tkaniny i Aranżacji Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.</p>

W stosunku do hoteli również zmieniają się oczekiwania. To nie destynacja, ale często design oraz komfort jest dla nas na pierwszym miejscu. Przeżywanie spotkania z hotelem, to przeżywanie czynności związanych z tym miejscem. W hotelu śpimy, wypoczywamy, bawimy się, pracujemy, kochamy się... Budynek hotelu pozwala nam na te czynności, ale to dopiero wnętrze, zapewniając nam wystarczającą intymność, sprawia, że pewne czynności odbieramy jako przyjemne.

Oto słowa Petera MacKeth'a na temat projektu Cranbrook Academy w Michigan zaprojektowanego przez Juhaniego Pallasnę: "Przejawiająca się w całym dziele wiara w cielesne doświadczenie architektury stoi na straży "taktylnego przed wizualnym" i uznaje również istnienie metafizycznego wymiaru budowania. Nacisk na totalny charakter projektu niezależnie od skali - osiągnęty przez pełne wdzięku, wyrafinowane kombinacje form geometrycznych, materiałów, rzemiosła i detalu - przejawia się zarówno w jego myśli, jak i w pracach. Architektura jest częścią większej całości przez bardziej kompletny proces projektowy, w którym dotykowe doświadczenia przestrzeni, światła i materiału jest zrównoważone intelektualnym uporządkowaniem formy za pomocą geometrii i struktury. Przestrzeń i struktura są określone w minimalnym stopniu, pozostawiono miejsce dla wypowiedzi samego materiału. Jakość dotykowa, subtelny erotyzm emanują z wielu elementów projektu."¹⁶³ Oczekujemy dziś przestrzeni, która odbierać będziemy wszystkimi zmysłami. Chcemy czerpać radość z postrzegania, ale i przyjemność dotyku, wrażeń wywołanych dźwiękiem, czy tylko odgłosem.

Gaston Bachelard - znany ze swej "Poetyki Przestrzeni" pisał tak: "W naszych domach mamy norki i kąty, w których lubimy wygodnie związać się w kłębek. Takie zwijanie się przynależy do fenomenologii czasownika "zamieszkiwać" i tylko ci, którzy się tego nauczyli, mogą zamieszkać w sposób intensywny... I zawsze w naszych marzeniach dom jest dużą kołyską."¹⁶⁴ We wnętrzu chcemy się wtulać i pragniemy być kołysani.

Cechą naszych czasów jest również pogoń za silnymi emocjami. Kontrowersyjnie zaprojektowane wnętrze może dostarczyć nowych silnych doznań. Może nas zaskoczyć i wnieść innowacyjność. Designerską, technologiczną. Projektując wnętrza budujemy emocje. Na tyle silne, by klient chciał do tego wnętrza wrócić.

¹⁶³ Juhani Pallasmaa "Oczy skóry", Instytut Architektury 2012, s.115

¹⁶⁴ Gaston Bachelard "The Poetics of Space", s.34

Projekt wnętrz hotelowych winien stać się odpowiedzią na wciąż ewoluujące potrzeby człowieka. Człowieka, który dotrze do hotelu w najdalszym zakątku świata. Człowieka, dla którego przestrzeń pokoju hotelowego będzie miejscem do mieszkania, ale również pracy i rozrywki. Człowieka, który pragnie być wnętrzem otulany, ale i zaskakiwany. To duże wyzwanie dla architektów wnętrz.

11.1 Tworzenie miejsca, a nie pomieszczeń.

Projektowanie wnętrz to tworzenie miejsca, atmosfery, klimatu. To dopasowywanie wnętrza do potrzeb człowieka, by czuł, że skrojone jest dokładnie dla niego. Jak garnitur w czasach garniturowej świetności. Bliskie naszej skórze i osobowości, uzupełniające nasze rytuały i przyzwyczajenia. W architekturze nosi to nazwę placemaking.

Tworzona przestrzeń nie musi być spójna z wyglądem budynku, w którym jest zlokalizowana. Adolf Loos w swym dziele zatytułowanym "Ornament i zbrodnia" nawiązuje do męskiego garnituru czyniąc go "przebraniem", które "przykrywa" indywidualne cechy mężczyzny. Dopuszcza on utworzenie w tym samym obiekcie wnętrz skrajnie różniących się od siebie.

Jak cytował Juhani Pallasmaa "Każde miejsce może zostać zapamiętane w jakimś stopniu, częściowo ze względu na jego wyjątkowość, częściowo zaś dlatego, że oddziałuje on na nasze ciała i wytworzyło wystarczająco dużo asocjacji, by zatrzymać je w naszych osobistych światach".¹⁶⁵

Projektowanie wnętrz to poszukiwanie nowych rozwiązań, nowych zestawień. Można stosować wciąż te same środki. Umiejętność ich odpowiedniego dawkowania, łączenia, nadawanie priorytetowości i precyzyjnej hierarchii powoli za każdym razem uzyskać nową unikalną jakość wnętrza.

11.2 Kontekst lokalny, dziedzictwo, unikalność.

"Kiedy skupiam uwagę na określonym miejscu, w którym mam coś zaprojektować, (...) wkrótce zaczynają wnikać obrazy, (...) powstaje podkład malarski do projektowania."¹⁶⁶ w taki sposób projektuje Peter Zumthor.

"Jeśli jakiś projekt czerpie wyłącznie z zasobów i tradycji, jeśli tylko powtarza to, co jego miejsce mu podsuwa, wówczas odczuwam brak tego odniesienia do świata, brakuje mi też emanacji współczesności. A jeśli jakiś obiekt architektoniczny opowiada tylko rzeczy światowe i wizjonerskie, nie pozwalając rozbrzmieć konkretnemu miejscu, brakuje mi zmysłowego zakorzenienia budowli w jej miejscu specyficznej wagi tego co lokalne."¹⁶⁷ tak o istocie kontekstu pisał Peter Zumthor.

Staram się mieć ogromny szacunek dla lokalności, dziedzictwa, ale też unikalności. Szukanie tożsamości kulturowej nada wnętrzom cech unikalnych, dostępnych tylko tu. Kulturowe dziedzictwo może stać się **Genius Loci**, które po dobrej translacji nabierze wartości nie tylko formalnej, ale stanie się wysokiej jakości designem. Do projektu potrzebny jest spacer, komunikacja z miejscem na poziomie emocji, rozmowy z tubylcami. To przeanalizowanie z czym kojarzy się ludziom miejsce, w którym projektujemy, czego oczekują. To często przełożenie rzeczy spotykanych w krajobrazie na elementy wnętrza.

¹⁶⁵ Juhani Pallasmaa "Oczy skóry", Instytut Architektury 2012, s.50

¹⁶⁶ Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010, s.41

¹⁶⁷ Ibidem, s.42

11.3 Technologia bezkontaktowa.

Branża hotelarska, to jedna z najszybciej zmieniających się branż. Zmieniający się świat to nie tylko wciąż zmieniający się design, to również zmiany dotyczące branży technologicznej. Covid wstrzymał kontakty bezpośrednie i ludzie musieli to zaakceptować. Przyzwyczajenie do ograniczenia interakcji wymusiła nowe technologie w branży hotelowej.

Technologia umożliwia obejrzenie na stronie internetowej nie tylko zdjęć wnętrz. Dziś hotele oferują spacery wirtualne, dzięki czemu wnętrza można obejrzeć dużo dokładniej. W hotelu kontakt z gośćmi jest bardzo ważny, a jego jakość wpływa bezpośrednio na finalne odczucia. Zminimalizowanie bezpośredniego kontaktu nie może wpłynąć na jego jakość i szybkość, dlatego wprowadzone rozwiązania często automatyzują proces komunikacji. Kontakt zapewniają inteligentne aplikacje, które pobiera się na telefon. Poprzez aplikacje nie tylko można się zameldować i wymeldować, można też sprawdzić menu hotelowej restauracji i zamówić posiłek do pokoju. Można również ustalić harmonogram sprzątnięcia, które będzie odbywało się w godzinach, które są dla nas najodpowiedniejsze. Obsługa aplikacji zwykle jest bardzo prosta i intuicyjna. Za pomocą kilku kliknięć w telefonie możemy załatwić wszystkie sprawy związane z naszym pobytem w hotelu. Aplikacja pozwala również na sterowanie automatyką w samym pokoju hotelowym. Nie wstając z fotela staniemy się współczesnym szafarzem, zarządzamy światłem, temperaturą, roletami i zasłonami. Dzięki technologii rozpoznawania twarzy oraz odczytu linii papilarnych, nie ma konieczności stosowania dłuższej kart wstępu do pokoi. Automatyzacja w branży hotelowej wpływa również na zmniejszenie ilości obsługi.

Coraz częściej wykorzystywana jest **technologia blockchain**. Pozwala ona przeprowadzić bezpieczne transakcje bankowe oraz w sposób bezpieczny udostępniać dane. Blockchain pozwala hotelarzom na pełne zarządzanie swoimi gośćmi, ich tożsamością, bagażami, promowaniem programów lojalnościowych.

11.4 Zrównoważona branża hotelowa.

Wrażliwość ekologiczna społeczeństw z roku na rok rośnie, a branża hotelowa jest jednym z najbardziej energochłonnych sektorów branży turystycznej. Obiekty hotelowe oferujące bardziej zrównoważone rozwiązania i świadomie wprowadzające rozwiązania ekologiczne będą zyskiwały w stosunku do konkurencji. Bateria słoneczna na dachach, specjalne systemy oszczędzania wody oraz energii elektrycznej stają się dla obiektów hotelowych pożądanymi rozwiązaniami.

Cyfrowa promocja hoteli zamiast drukowanej w postaci ulotek to przyszłość tej branży. Wprowadzenie systemu telewizji hotelowej, tabletu czy kiosku info pozwoli również ograniczyć druk do minimum.

Goście świadomi ekologicznie oczekują lokalnych produktów pochodzenia naturalnego, zarówno spożywczych jak i kosmetycznych. Proekologiczne jest również zastąpienie naczyń wielorazowego użytku jednorazowymi. Zrównoważone rozwiązania dotyczące kuchni hotelowej związane są również z nowym trendem **anti-waste**, czyli **3P** - przechować, przetworzyć, podzielić się. Hotelowe kuchnie zmierzają w kierunku przetwarzania niewykorzystanych resztek jedzenia, ale także ograniczenie produktów uprawianych przemysłowo oraz produktów odzwierzęcych. Koniecznością wydaje się instalacja systemu **recykling**. Coraz istotniejsze jest zmniejszenie **śladu węglowego**, na przykład przez zainstalowanie oświetlenia fluorescencyjnego, które ma znacznie mniejsze zużycie energii elektrycznej.

11.5 Personalizacja.

Dzisiejszy gość hotelowy, zanurzony w świecie mediów społecznościowych, oczekuje czegoś więcej niż wysokiego poziomu standaryzacji. Poszukuje oferty pasującej do stylu życia oraz zainteresowań.

"Według badań raportu Rethinking Retail aż 59% klientów twierdzi, że personalizacja treści ma istotny wpływ na decyzje zakupowe."¹⁶⁸

11.6 Business@leisure.

Pandemia, która zamknęła nas w domach, również nas wystraszyła. Spowodowała, że chcemy podróżować, ale bardzo istotne jest dla nas bezpieczeństwo. Wybieramy częściej Polskę, wybieramy częściej proste i naturalne formy wypoczynku: wędrowki, wypoczynek w kontakcie z przyrodą lub spędzenia czasu na wsi. Po zakończeniu pandemii wiele firm utrzymało możliwość pracy zdalnej często likwidując powierzchnie biurowe. Pojawił się nowy trend zwany **b-leisure** (Business@leisure). Możemy pracować w hotelu w górach, nad morzem, w otoczeniu lasów. Nowy trend to również koło ratunkowe dla hoteli poza sezonem.

11.7 Bezpieczeństwo.

Istota bezpieczeństwa w podróżowaniu w sposób szczególny dotyczy poziomu bezpieczeństwa sanitarnego. Dla gościa hotelowego bardzo ważna będzie czystość pokoi oraz wyposażenie w środki antybakteryjne. Bezpieczeństwo samoizolacji zapewnić mogą większe przestrzenie dla wypoczywających. Duży ogród, prywatny taras w pokoju umożliwią utrzymanie dystansu i poczucia intymności.

11.8 Przestrzeń przyjazna mediom społecznościowym.

Stworzenie aranżacji wewnątrz przyjaznym mediom społecznościowym uczyni dany hotel szczególnie atrakcyjnym. Zamieszczone zdjęcia z pobytu w mediach społecznościowych będzie dla nich najlepszą reklamą. Tworzenie zatem przestrzeni specjalnie dedykowane mediom wydaje się być dzisiaj nieodzowne.

11.9 Zrównoważony budżet.

Osoby, które realizują hotele często dostają premię za realizacją możliwie najtańszą. Zamówienia publiczne również działają aspekt ceny traktując priorytetowo. Zrównoważony budżet oznacza nie to, że wewnątrz ma być wykonane możliwie najtaniej i przy zastosowaniu w większości elementów zamienników. Zrównoważony budżet oznacza, że są pewne elementy w przestrzeni, które muszą być wyjątkowe.

12. Wybrane obiekty hotelowe - analiza przestrzeni oraz użytych środków projektowych.

Specyfikę obiektów hotelowych często wskazuje już bryła architektoniczna. Rozległe założenia, czasem ciągnące się kilometrami to charakterystyka hoteli wakacyjnych, turystycznych, resortów. Bryła wklejona w istniejącą zwartą tkankę miejską często wskazuje na hotel biznesowy. Hotel butikowy, który może być zarówno wakacyjnym jak i biznesowym, to hotel podkreślający wyjątkowość miejsca.

¹⁶⁸ <https://ilumioapp.pl/trendy-w-hotelarstwie-2022/>

Wybrane przeze mnie do badań hotele nie są kwantytatywne. To precyzyjnie dobrane obiekty ze szczególną architekturą wewnątrz. Jednocześnie są to obiekty, których wnętrza powstały w ostatnich latach. Do badań wybrałam trzy hotele: resortowy, biznesowy oraz butikowy. Wszystkie one zlokalizowane są w Polsce.

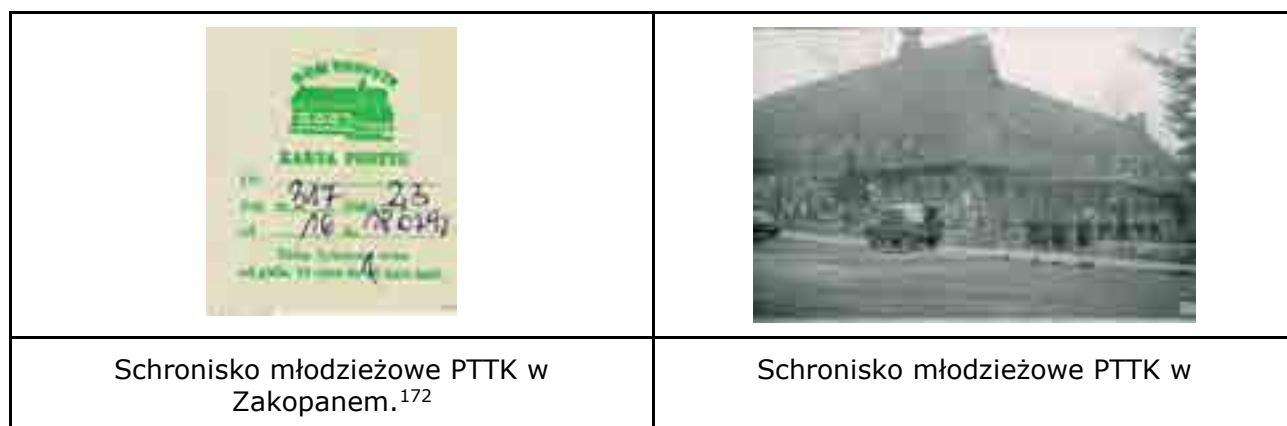
12.2 Aries Hotel & Spa w Zakopanem - projekt wnętrz: pracownia ORB Studio - Justyna Jabłońska i Wojciech Niwiński¹⁶⁹

Aries Hotel & Spa zlokalizowany jest w samym centrum Zakopanego, kilka kroków od Krupówek. Masywna bryła góruje nad krajobrazem, ale jej charakterystyka wpisuje ogrom budynku w kontekst.



Hotel ten powstał w budynku dawnego schroniska młodzieżowego PTTK. W 2012 roku właściciel schroniska dogadał się z prywatnym inwestorem - firmą Platan Group, która zajmuje się zarządzaniem nieruchomości w Warszawie. W zamian za długoletnią dzierżawę obiektu, dzierżawca wyłożył pieniądze na remont budynku.

"Dom Turysty" przy ulicy Zaruskiego czyli wspomniane już PTTK, został wzniesiony w 1958 roku. To charakterystyczny budynek schroniska w tamtych lat. Utrzymany był w stylu nowo zakopiańskim. Jego bryła to czworokąt z wewnętrznym dziedzińcem. Zaprojektowany został przez profesorów Politechniki Wrocławskiej - Zbigniewa Kupca i Tadeusz Brzozę. Autorem wnętrz był między innymi Antoni Kenar i Władysław Hasior.



¹⁶⁹ <http://orbstudio.pl/home.html>

¹⁷⁰ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=0>

¹⁷¹ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=1>

¹⁷² <https://polska-org.pl/7866335,foto.html?idEntity=7234378>

W schronisku tym mieściła się galeria sztuki Pegaz, kabaret Zaskroniec, tu odbywały się Konfrontacje Kabaretowe.

Był to największy budynek przykryty gontowym dachem w Europie. Pomysł zastąpienia gontu blachodachówką spotkał się z dużymi protestami. Ale zmiana ta stała nieunikniona nie tylko ze względu na duży koszt wymiany gontu na nowy, ale też na gont nie pozwalały przepisy przeciwpożarowe.

Bryła budynku nie została zmieniona. Wnętrza obiektu przebudowane zostały z szacunkiem do regionalnej stylistyki, ale z uwzględnieniem współczesnego designu. Ściany hotelu zdobią liczne płaskorzeźby, w hotelowej restauracji Halka organizowane są koncerty i recitale, a podziemny klub Le Scandale jest w stałej współpracy z Teatrem Witkacego. Przy wejściu gości wita oryginalny zabytkowy wagonik kolejki górskiej. Stylowy kominek i drewniane detale oraz kilimy wykonane zostały przez lokalnych rzemieślników.

Hotel Aries w Zakopanem.¹⁷⁴Hotel Aries w Zakopanem.¹⁷⁵

Obiekt ten mieścił w sobie wieloosobowe pokoje ze wspólnymi kuchniami i łazienkami umieszczonymi w korytarzach. Projekt wnętrz dotyczył zatem nie tylko spraw aranżacyjnych. Musiał zaproponować nowe rozwiązania funkcjonalne, które mogły sprostać potrzebom dzisiejszego gościa.



¹⁷³ <https://polska-org.pl/7730675,foto.html>

¹⁷⁴ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=3>

¹⁷⁵ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=30>

W wystroju pokoi hotelowych dominują barwy natury. Lokalny duch wymagał jednak beskidzkich akcentów dekoracyjnych często o intensywnej barwie. Mocne kolory i unikalne ludowe wzory wprowadzają do wnętrza energię i unikalność. Dynamiczne ludowe formy wzorów kontrastują obłością mebli i tekstyliów, co wzmacnia efekt.

Hotel Aries w Zakopanem.¹⁷⁸Hotel Aries w Zakopanem.¹⁷⁹Hotel Aries w Zakopanem.¹⁸⁰Hotel Aries w Zakopanem.¹⁸¹

¹⁷⁶ <https://polska-org.pl/9853623,foto.html?idEntity=7234378>

¹⁷⁷ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=54>

¹⁷⁸ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=10>

¹⁷⁹ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=11>

¹⁸⁰ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=13>

¹⁸¹ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=16>



Hotel Aries w Zakopanem.¹⁸²



Hotel Aries w Zakopanem.¹⁸³



Hotel Aries w Zakopanem.¹⁸⁴



Hotel Aries w Zakopanem.¹⁸⁵

We wnętrzach Hotelu Aries w Zakopanem widać zderzenie historii z nowoczesnością, prostoty i bogactwa. Bogate formy i detale ludowe współistnieją z lekkimi współczesnym designem.

Takie projektowanie jest mi bardzo bliskie. Współcześnie żyjemy w czasach eklektycznych i przyjemność obcowania czerpiemy z przedmiotów i stylizacji pochodzących z różnych trendów i okresów historycznych. Prawidłowe i atrakcyjne łączenie różnych elementów w jednym wnętrzu wydaje mi się umiejętnością nie do przecenienia.

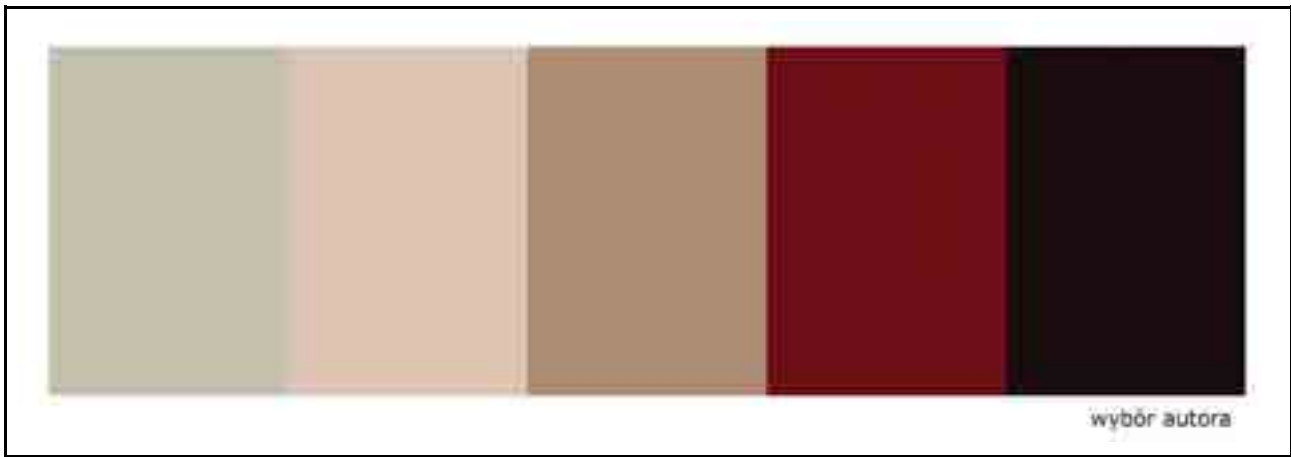
Wyciągnięta przeze mnie paleta kolorystyczna z wnętrz Hotelu Aries w Zakopanem to paleta beży i brązów okraszona mocnym akcentem czerwieni i bordo. Kolor użyty w Hotelu Aries to szacunek dla miejsca i doskonale ujęty kontekst. Drewniana architektura Zakopanego jest doskonale ujęta we wnętrzach pokoi hotelowych. Intensywne kolory stanowią dominantę, ale i kontrę dla dużej ilości drewna. Wzory ludowe personalizacją przestrzeń nadając jej cech charakterystycznych pozwalających na odróżnienie ich od innych.

¹⁸² <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=17>


¹⁸³ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=18>

¹⁸⁴ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=21>

¹⁸⁵ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=23>



12.2.1 Zastosowane środki aranżacji:

		
<p>186</p>	<p>187</p>	<p>188</p>
<p>Symetria Wnętrza zaprojektowane zostały w oparciu o symetrię, co daje efekt uporządkowania i harmonii.</p>	<p>Faktura Faktura widoczna jest w elementach drewnianych ale również w tapicerowaniach i wielu użytych tkaninach, co wpływa na ciepłą i rodzinną atmosferę.</p>	<p>Detal Detal we wnętrzu jest zabiegiem potraktowanym szczególnie, łączy przestrzeń z kontekstem oraz personalizuje obiekt.</p>
		

¹⁸⁶ <http://www.hotelaries.pl/hotel/odkryj-aries>

¹⁸⁷ Ibidem

¹⁸⁸ Ibidem

189	190	191
<p>Kolor Wprowadzony w pokojach mocny kolor czerwony ożywia i dynamizuje przestrzeń, niewątpliwie uatrakcyjnia wnętrze.</p>	<p>Gestalt Światłocień tworzony z wielu punktów świetlnych wprowadza wyjątkowa atmosferę i miejsce, w którym czas upływa przyjemnie.</p>	<p>Rytm Konstrukcje w postaci słupów, duże okna, ich powtarzalność we wnętrzu tworzy pewien rytm i harmonię.</p>

Wnętrza pokoi Hotelu Aries w Zakopanem uważam za przestrzeń dużej klasy. Zaprojektowane zostały zgodnie z przyjętymi przez projektanta założeniami i zasadami projektowymi. A co wydaje mi się wartością szczególną, projekt wnętrz zdecydowanie odchodzi od powszechnie przyjętego paradygmatu - mniej znaczy więcej, a którym nie kieruję się projektując wnętrza.

Czujemy, że użyty detal to efekt frezarek cnc, że detal nie wnika w język historii, użyty wzór nie jest możliwy do wykonania ręcznie. Ale wzory działają nie tylko w swoim obrębie, mamy odpowiednią gęstość, dobrą tektonikę rysunku i na wnętrza te patrzy się z przyjemnością.

12.2 Hotel Andel's w Łodzi.

Hotel Andel's to ekskluzywny, czterogwiazdkowy hotel mieszczący się w dawnej XIX-wiecznej łódzkiej fabryce włókienniczej. Zlokalizowany jest na terenie Manufaktury, największego łódzkiego centrum handlowo-usługowo-rozrywkowego.

Jeśli chodzi o ten budynek, warto sięgnąć do historii obiektu. 18 września 1820 roku Łódź, na mocy dekretu namiestnika, znalazła się w grupie miast rządowych, które przekształcono w ośrodki przemysłowe. Spowodowało to napływ wykwalifikowanych rzemieślników: sukienników, tkaczy bawełnianych i lnianych, prządników lnianych. Łódź zaczęła skupiać różne nacje, kultury i wyznania. W ciągu kilkadziesiąt lat Łódź stała się kapitalistyczną metropolią. Wielonarodowość i wielowyznaniowość ludności zamieszkującej Łódź miały bezpośrednie przełożenie na powstającą w tym czasie łódzką architekturę. Upadającemu przemysłowi wełnianemu towarzyszył ogromny wzrost przemysłu bawełnianego, w którym swoje miejsce odnalazł zamożny kupiec Kalman Poznański. Jednak działalność Żydów w tym czasie napotykała na wiele problemów. Tworzono specjalne dzielnice przeznaczone tylko dla Żydów. Ograniczenia prawne i utrudniony dostęp do kredytów wpływały na wydłużanie się wszelkich procedur. Kalman Poznański posiłkował się lichwą, czyli nielegalnym kredytowaniem i prowadzenie działań bez konsensu, czyli zezwolenia władz. Dopiero w 1834 roku udało się Kalmanowi Poznańskiemu uzyskać dokumenty prawne do prowadzenia działalności handlowej. W 1840 Kalman kupił w Łodzi ziemię i rozpoczął budowę bez odpowiednich zezwoleń. W 1852 roku Kalman przekazał biznes najmłodszemu synowi Izraelowi.

Wykształcony, jak na owe czasy, Izrael stałe rozszerzał pole swojej działalności. Rozszerzała się również ilość jego nieruchomości. W 1871 Izrael Poznański zakupił pierwszy kawałek gruntu położonego w dolinie rzeki Łódki, rozgraniczającej Stare i Nowe Miasto. W 1872 roku uruchomiona została nowoczesna parterowa tkalnia, która na skutek zmian technologicznych w zakresie tkania wyrobów bawełnianych, zaczęła przynosić Izraelowi ogromne zyski. Miało to

¹⁸⁹ Ibidem

¹⁹⁰ Ibidem

¹⁹¹ Ibidem

przełożenie na intensywną rozbudowę przedsiębiorstwa. Powstała przędzalnia bawełny, tkalnia, bielnik tkanin, apretura, farbiarnia i drukarnia tkanin. Wydziały te stworzyły pełen cykl produkcyjny. Wzdłuż ulicy Ogrodowej Izrael Poznański zbudował drugi czteropiętrowy budynek przędzalni oraz kupił ziemię pod swoją nową rezydencję.

Ziemia ta, ze względu na bezpośredni dostęp do wody z rzeki Łódka, przeznaczona została pod budowę szlachtuza miejskiego czyli rzeźni. Na części działki zbudowano jednak budynek browaru, który w przyszłości stał się częścią Pałacu Izraela Poznańskiego. W latach dziewięćdziesiątych zburzono budynek browaru, który był przez pewien czas również farbiarnią. W jego miejsce stanął wschodni człon pałacu, który mieścił w sobie składy oraz ogród zimowy. W 1875 roku zbudowana została część południowa późniejszego pałacu. Dwuskrzydłowy narożny budynek zaprojektował architekt Hilary Majewski. Jego właścicielem pozostawał wciąż Karol Kröning, a kolejnym Jakób Frydrych, od którego nieruchomość kupił wreszcie Izrael Poznański. Około 1875 Izrael Poznański wciąż rozbudowywał swoje przedsiębiorstwo. Ścisła współpraca Izraela Poznańskiego z architektem Hilarym Majewskim pozwoliła stworzyć nową jakość przestrzeni. Aby uzyskać długi i prosty ciąg komunikacyjny, Izrael Poznański odstąpił nieodpłatnie część swoich gruntów miastu. Zaprojektowany przez Majewskiego budynek pałacowy miał się stać wizytówką miasta. Stale też rozrastał się kompleks przemysłowy oraz powstało osiedle czterokondygnacyjnych domów dla robotników. Pałac Izraela Poznańskiego ulegał wielokrotnym rozbudowom i przebudowom, próbując nadążyć za wzrostem finansowym właściciela. Izrael Poznański był jednym z najbogatszych przemysłowców byłego Królestwa Polskiego. A firmę przekształcił w biznes rodzinny.

Budynek, w którym obecnie znajduje się hotel, to wielka czteropiętrowa przędzalnia, która została wybudowana w latach 1867 - 1878. Budynek ten spłonął w 1890, po czym został odbudowany w takiej formie, w jakiej dotrwał do 2006 roku. W 1899 został rozbudowany od strony ulicy Zachodniej.



Łódź, ul. Piotrkowska.¹⁹²



Łódź Manufaktura.¹⁹³

Rytm wyznaczają duże, zamknięte półkoliście odcinkowo okna. Usytuowane w narożach i w części środkowej ryzality są podwyższone, a masywny budynek zdobią wieże, które sprawiają, że budynek robi wrażenie quasi obronnego. Zdobienia i detale pochodzą z włoskiej architektury renesansowej.

¹⁹²<https://www.elle.pl/decoration/artykul/lodz-jednym-z-najciekawszych-miejsc-do-odwiedzenia-w-2019-wedlug-lonely-planet>

¹⁹³<https://www.transport-publiczny.pl/wiadomosci/lodz-podziemna-ul-hasa-z-woonerfem-na-powierzchni-gotowa-w-2020-r-61067.html>

Fabryczny budynek przy ulicy Ogrodowej o długości 170 m i szerokości 30 m był drugim jeśli chodzi o wielkość budynkiem fabrycznym w ówczesnej Łodzi. Największym budynkiem fabrycznym była przędzalnia Scheiblera na Księżym Młynie. Architektura tego obiektu jest bardzo atrakcyjna. Ceglane elewacje były pomysłem przeniesionym z Niemiec, gdzie nosiły nazwę stylu Rohbau. W Łodzi ceglane elewacje stały się charakterystyczne dla architektury przemysłowej tego okresu. Duża szerokość budynku, która sprzyjała funkcji produkcyjnej, w momencie przekształcania budynku na funkcję hotelową, stanowiła duże projektowe wyzwanie.



Hotel Andel's w Łodzi.¹⁹⁴



Hotel Andel's w Łodzi.¹⁹⁵

W latach 80tych i 90tych powstawały kolejne budynki farbiarni, tkalni, straży pożarnej z wieżyczką, wysoka tkalnia oraz kanton, jak nazywano budynek biurowy. Między kantonem a głównym budynkiem przędzalni została wybudowana główna brama wejściowa do fabryki Poznańskiego. Stała się ona symbolem Łodzi przemysłowej.

Koniec lat 90 tych przyniósł dalsze rozbudowy w kierunku zachodnim oraz północnym. W początkach XX wieku firma Poznańskich wciąż przynosiła ogromne zyski. To okres "złotej epoki" dla rodziny. Okres, w którym wybudowano wiele pałaców. Jednak Rewolucja 1905 roku przyniosła kryzys, po którym imperium nigdy już się nie odbudowało. Rozwój przemysłu w Łodzi nagle się zatrzymał. Proces odbudowy przerwała pierwsza wojna światowa, która dla przemysłu była klęską. Powojenna aktywność Maurycego Poznańskiego była kolejną próbą odbudowy imperium. Jednak skorzystanie z zagranicznych kredytów spowodowało utratę niezależności firmy na rzecz kapitału włoskiego. Kolejne pokolenia Poznańskich coraz mniej były związane z firmą.

W czasie drugiej wojny światowej cały dorobek wielopokoleniowej rodziny Poznańskich przeszedł w ręce niemieckie. Po wojnie zakłady zostały upaństwowione. Tak wygląda koniec historii rodziny Poznańskich, ale nie jest to koniec historii budynków fabrycznych.

W 1998 roku francuska firma Apsys przedstawiła pomysł na przekształcenie dawnej fabryki na centrum handlowo-rozrywkowe. Projekt adaptacji do nowych funkcji oraz projekt galerii handlowej wykonała firma Virgille@Stone z Londynu we współpracy z francuskim biurem architektonicznym Sud Architectes z Lyonu. Kompleks Manufaktury, jak nazwano całość założenia, został oddany w maju 2006 roku.

W 2006 roku powstał pomysł o adaptacji wnętrza fabryki Izraela Poznańskiego na hotel. Założenia i projekt zostały oparte na pomysle designerskiej marki andel's, które znalazły już zastosowanie w Krakowie oraz Berlinie i Pradze. Autorem projektu hotelu jest wiedeńskie biuro Op Architekten,

¹⁹⁴ <https://www.booking.com/hotel/pl/hotelandelslodz.pl.html?activeTab=photosGallery>

¹⁹⁵ <https://www.booking.com/hotel/pl/hotelandelslodz.pl.html?activeTab=photosGallery>

architekci Wojciech Popławski i Andrzej Orliński. Autorami projektu wnętrz są londyńscy projektanci Jestico+Whiles.

Założeniem projektantów było skontrastowanie architektury historycznej z 1878 roku z nowoczesną futurystycznymi wnętrzami. Całkowicie zmieniona została funkcja budynku. W sposób możliwie najpełniejszy starano się zachować pierwotną strukturę budynku. Wydobyto wiele zabytkowych detali, które współgrając z nowoczesnymi elementami hotelu 4-gwiazdkowego, stworzyły nową jakość przestrzeni. Wspomniana już przeze mnie duża głębokość wykorzystana została na wprowadzenie futurystycznych świetlików biegnących przez wszystkie kondygnacje. Powstałe przestronne atria skupione wokół świetlików o obłej ultranowoczesnej formie stanowią mocny kontrast, który sprzyja historycznej tkance.



Owalne atria w częściach wspólnych hotelu Andel's¹⁹⁶



Owalne atria w częściach wspólnych hotelu Andel's.¹⁹⁷



Owalne atria w częściach wspólnych hotelu Andel's.¹⁹⁸

¹⁹⁶ Ibidem

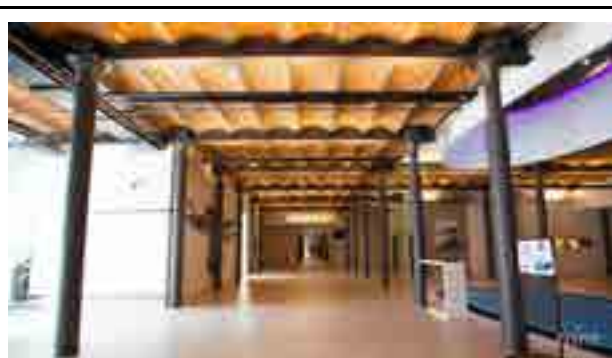
¹⁹⁷ <https://www.jesticowhiles.com/projects/andels-lodz/>

¹⁹⁸ Ibidem

Parter zawiera lobby, kawiarnię, bar oraz restaurację dla 350 gości.



Hall recepcyjny w hotelu Andel's.¹⁹⁹



Hall w hotelu Andel's.²⁰⁰

Na parterze zaprojektowane zostało także centrum konferencyjne, które składa się z 7 sal, a przeznaczone jest dla 450 gości. Na czwartym piętrze znajduje się sala balowa, która może pomieścić nawet 800 gości. W sali zorganizować można również targi, koncerty, projekcje filmowe, pokazy mody oraz festiwale. Jej zaletą jest również to, że jest odizolowana akustycznie od reszty budynku.

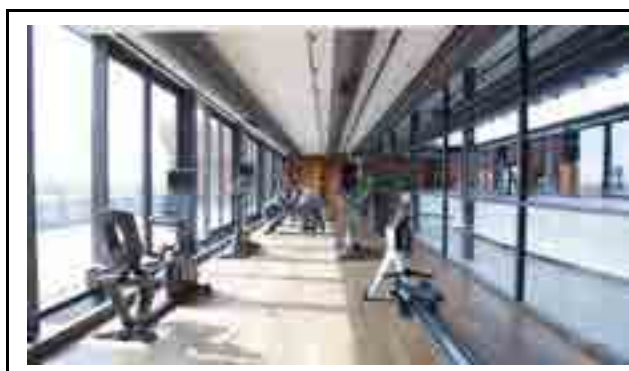


Sala balowa w hotelu Andel's.²⁰¹



Sala balowa w hotelu Andel's.²⁰²

W hotelu Andel's dostępna dla gości hotelowych oraz osób z zewnątrz jest strefa wellness, siłownia, fitness, spa i basen.



¹⁹⁹ Ibidem

²⁰⁰ Ibidem

²⁰¹ Ibidem

²⁰² Ibidem

Atrakcją hotelu Andel's są tarasy widokowe, które wychodzą na wszystkie cztery strony świata.



Jeden z tarasów w Hotelu Andel's.²⁰⁵



Jeden z tarasów w Hotelu Andel's.²⁰⁶

Zaprojektowany na dachu budynku basen z widokiem panoramicznym na miasto wyrasta z historycznej struktury dachu. Precyzyjnie poprowadzone osie widokowe, iluzje przestrzeni oraz gra światła i cienia stawia wewnątrz basenu na najwyższej półce aranżacji wnętrz.



Basen w hotelu Andel's.²⁰⁷



Basen w hotelu Andel's.²⁰⁸

Zaprojektowano 220 luksusowych pokoi, a w charakterystycznych wieżach zlokalizowano 58 luksusowych apartamentów, w tym 4 dwukondygnacyjne typu mezoneta. Większość pokoi ma wysokość prawie 4 m. Prace prowadzone były pod nadzorem konserwatora i oryginalna tkanka wewnątrz budynku została zachowana prawie w całości. Żeliwne elementy konstrukcyjne zostały odsłonięte i pojawiły się w pokojach, apartamentach, a także w przestrzeniach publicznych. Autentyczną cegłę na ścianach oczyszczono i zabezpieczono, stała się ona istotnym elementem aranżacji wnętrz.

Wszystkie prace budowlane były prowadzone pod nadzorem konserwatora zabytków, zgodnie z jego wytycznymi. Wydobyto zabytkowe detale, które wpisały się w wystrój hotelowych wnętrz. Najistotniejsze było pokazanie XIX-wiecznej fabryki w możliwie najwierniejszej formie, starano się zachować jak największą ilość autentycznej struktury obiektu. Odsłonięto wiele elementów

²⁰³ Ibidem

²⁰⁴ Ibidem

²⁰⁵ zdjęcie wykonane przez autora

²⁰⁶ Ibidem

²⁰⁷ Ibidem

²⁰⁸ Ibidem

konstrukcyjnych. Oczyszczono i zabezpieczono ceglane ściany. Aranżacja wnętrz skupiła wzrok na XIX-wiecznym detalu. Jest to bardzo charakterystyczne i dzięki tym zabiegom obiekt jest rozpoznawalny w całej Europie.



Wnętrza hotelu Andel's.²⁰⁹



Wnętrza hotelu Andel's.²¹⁰

Pokoje i apartamenty ocieplono jasnymi kolorowymi dodatkami, co pozwoliło stworzyć wnętrze znacznie przyjaźniejsze i mniej surowe. Kolory mebli i tkanin pozostające w kontrze do wielu odcieni cegły i stali podkreślają atmosferę starej ceglanej fabryki. Zastosowane w meblowaniu materiały w dużej mierze nie są materiałami naturalnymi. One również użyte są w kontrze do naturalnej cegły, tynku i stali.



Pokoje w hotelu Andel's.²¹¹



Pokoje w hotelu Andel's.²¹²

Hotel Andel's to zderzenie historii Łodzi ze współczesnymi technologiami nowoczesnego hotelu. A jego lokalizacja jest dodatkowym atutem. Budynek wyróżnia zabytkowa fasada z czerwonej cegły. Otrzymał główną nagrodę w konkursie European Hotel Design Award 2009 w kategorii Architecture of the Year za adaptację istniejącego budynku do funkcji hotelu.

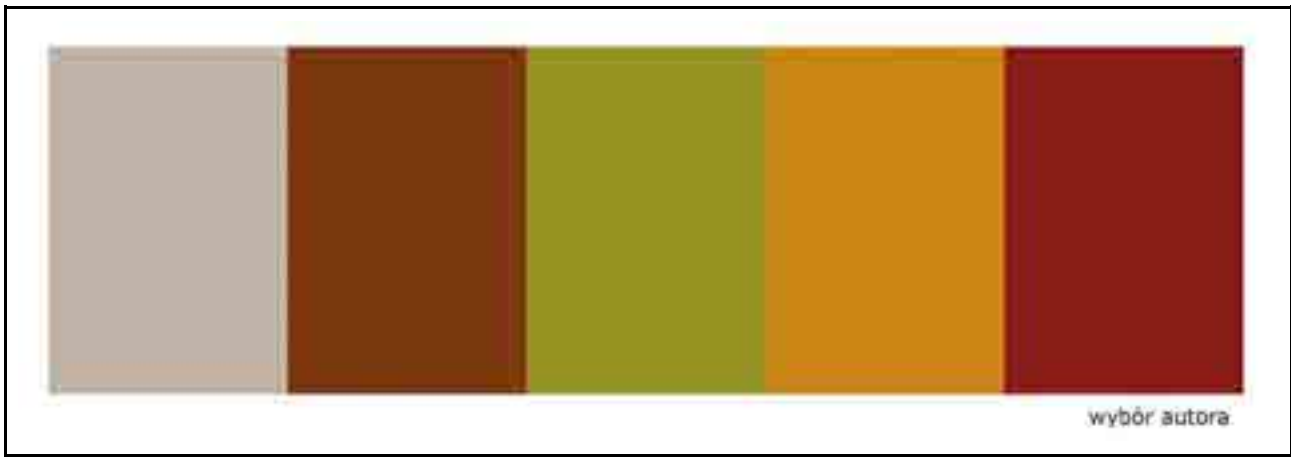
Wyciągnięta przeze mnie paleta kolorystyczna z wnętrza Hotelu Andel's w Łodzi to zestawienie naturalnych odcieni cegły, stali i beżowości tynku z intensywnością kolorów występujących w meblach, tkaninach i dodatkach. Taki układ sił powoduje kontrasty, które służą podkreśleniu charakterystyki XIX-wiecznej fabryki. A o taki efekt właśnie chodziło.

²⁰⁹ Ibidem

²¹⁰ Ibidem

²¹¹ Ibidem

²¹² Ibidem






12.2.1 Hotel Andel's w Łodzi - zastosowane środki aranżacji.

		
213	214	215
<p>Kontrast Historyczna tkanka, w którą wkomponowano obłe ultranowoczesne świetliki wzmacniono dodatkowo światłem w kolorze fioletowym.</p>	<p>Kolor Kolorem wyróżniona jest historyczna odsłonięta cegła, ale kolor jest również w nowoczesnych elementach tapicerowanych. Takie właśnie rozwiązanie wnosi pierwiastek wyjątkowości.</p>	<p>Symetria basen na dachu budynku został zaprojektowany w kompozycji symetrycznej.</p>

²¹³ Ibidem

²¹⁴ Ibidem

²¹⁵ Ibidem

		
216	217	218
<p>Rytm</p> <p>Poprzez rytmicznie i symetrycznie ustawione słupy konstrukcyjne powstaje rytm, który porządkuje wnętrze.</p>	<p>Faktura</p> <p>Odsłonięte i oczyszczone ściany pokazują historię budynku.</p>	<p>Światło</p> <p>Ogromne przeszklenia basenu pozwalają nie tylko na przyglądanie się miastu, ułatwiają grę światła we wnętrzu oraz refleksy i odbicia przy spotkaniu światła z taflą wody.</p>

Wnętrza Hotelu Andel's w Łodzi to niezwykle udana próba połączenia starego w nowym. Zmiana funkcji obiektu i idące za nią pomysły stworzyły nową jakość przestrzeni. Zestawienie nowoczesnego designu i koloru z unikalnym wnętrzem starej fabryki pozwoli na walkę o klienta orężem jakim jest design.

12.3 Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum - projekt wnętrz: Ian Hamilton²¹⁹ z biura AND Architecture and Design, dopełniały wnętrza projektantki - Karolina Kowalik i Justyna Frąckiewicz.

Ibis Styles Warszawa Centrum to nowy obiekt znanej sieci, zlokalizowany został w historycznym centrum Warszawy, przy ulicy Zagórskiej 1a. Bryłę hotelu naszkicowała Pracownia Tremend²²⁰. Projekt wnętrz to autorstwo architekta Iana Hamiltona z Pracowni AND Architecture and Design²²¹ oraz projektantek Karoliny Kowalik i Justyny Frąckiewicz.

²¹⁶ <https://www.booking.com/hotel/pl/hotelandelslodz.pl.html?activeTab=photosGallery>

²¹⁷ Ibidem

²¹⁸ Ibidem

²¹⁹ <https://ian-hamilton.com/>

²²⁰ <http://tremend.pl/home/>

²²¹ <https://and-architecture.uk/work/commercial/>



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²²²



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²²³

Pierwsze projekty zaczęto w 2015 roku, a budynek zrealizowano w 2018 roku. Obiekt powstał w 14 miesięcy. Hotel zlokalizowany został nad samą Wisłą, co ma bezpośrednie przełożenie na wystrój wnętrz. Wisła płynie meandrami przez cały hotel, odniesienie do Wisły odnaleźć można w każdym pomieszczeniu. Hol hotelowy oraz sale konferencyjne zdobią murale Justyny Frąckiewicz inspirowane twórczością grafików z lat 60. Wprowadzanie elementów wzornictwa do wnętrz komercyjnych jest zabiegiem coraz częstszym. Personalizują wnętrza, nadają wnętrzu niepowtarzalną i unikalną estetykę, co z pewnością będzie miało wpływ na przyciągnięcie nowych klientów.



murale Justyny Frąckiewicz.²²⁴



murale Justyny Frąckiewicz.²²⁵

²²² https://www.booking.com/hotel/pl/ibis-styles-warszawa-centrum.pl.html?auth_success=1&activeTab=photosGallery

²²³ https://www.booking.com/hotel/pl/ibis-styles-warszawa-centrum.pl.html?auth_success=1&activeTab=photosGallery

²²⁴ <https://www.facebook.com/ibisstyleswarszawacentrum/photos/pb.100063552442013.-2207520000./1331708893854033/?type=3>

²²⁵ <https://www.facebook.com/photo/?fbid=935762580115335&set=pb.100063552442013.-2207520000.>



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²²⁶



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²²⁷

Recepcja w Hotelu Ibis ma formę otwartą, nie odgradza się pulpitem od gości. Jej zielona, futurystyczna forma nawiązująca do skały, zaskakuje już przy wejściu. W kawiarni poczuć się możemy jak na biwaku. Restauracja Winestone zaskakuje nie tylko designem ale również wykwintnością serwowanych tu dań.



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²²⁸



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²²⁹

Pokoje hotelowe przypominają wnętrza barwnych namiotów. Projektantki Karolina Kowalik i Justyna Frąckiewicz przywołały chwile radosnego dzieciństwa spędzonego nad rzeką proponując różnorodność struktur, wzorów i kolorów. Wnętrza pokoi wyposażone są w sprzęt pływacki oraz biwakowy. Znajdziemy tu kajaki, koła ratunkowe i wiosła, a nawet mierniki poziomu wody. Całość nawiązuje estetyką do lat 50 ubiegłego wieku.

²²⁶ https://www.booking.com/hotel/pl/ibis-styles-warszawa-centrum.pl.html?auth_success=1&activeTab=photosGallery

²²⁷ https://www.booking.com/hotel/pl/ibis-styles-warszawa-centrum.pl.html?auth_success=1&activeTab=photosGallery

²²⁸ <https://www.facebook.com/ibisstyleswarszawacentrum/photos>

²²⁹ <https://www.facebook.com/ibisstyleswarszawacentrum/photos/pb.100063552442013.-2207520000./1390942871263968/?type=3>



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²³⁰



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²³¹



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²³²



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²³³

Zabawa kolorem i formą potraktowana została we wnętrzach Hotelu Ibis z dużą dawką humoru, może nawet zbyt dużą.



²³⁰https://www.booking.com/hotel/pl/ibis-styles-warszawa-centrum.pl.html?auth_success=1&activeTab=photosGallery

²³¹ Ibidem

²³² Ibidem

²³³ Ibidem

Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²³⁴



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²³⁵



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²³⁶

Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²³⁷

Łazienki prześcigają się w intensywności kolorów. Zaskoczeniem jest fakt umieszczenia w toaletach kolorowych budek dla ptaków.



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²³⁸

Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum.²³⁹

Hotel Ibis Styles posiada certyfikat Breeam, który potwierdza najwyższe standardy zrównoważonego budownictwa. Hotel wdrożył strategię zero waste. W pokojach w użyciu są szklanki zamiast plastikowych kubeczków, wdrożono urządzenia do filtrowania wody oraz systemy do wytwarzania własnej energii elektrycznej. To hotel, którego właścicielom istotne są sprawy środowiskowe oraz zachowanie harmonii z naturą.

Wyciągnięta przeze mnie paleta kolorystyczna z wnętrza Hotelu Ibis Styles Warszawa to szaleństwo koloru. We wnętrzach wspólnych przeplatają się kontrastujące ze sobą kolory oraz

²³⁴ Ibidem

²³⁵ Ibidem

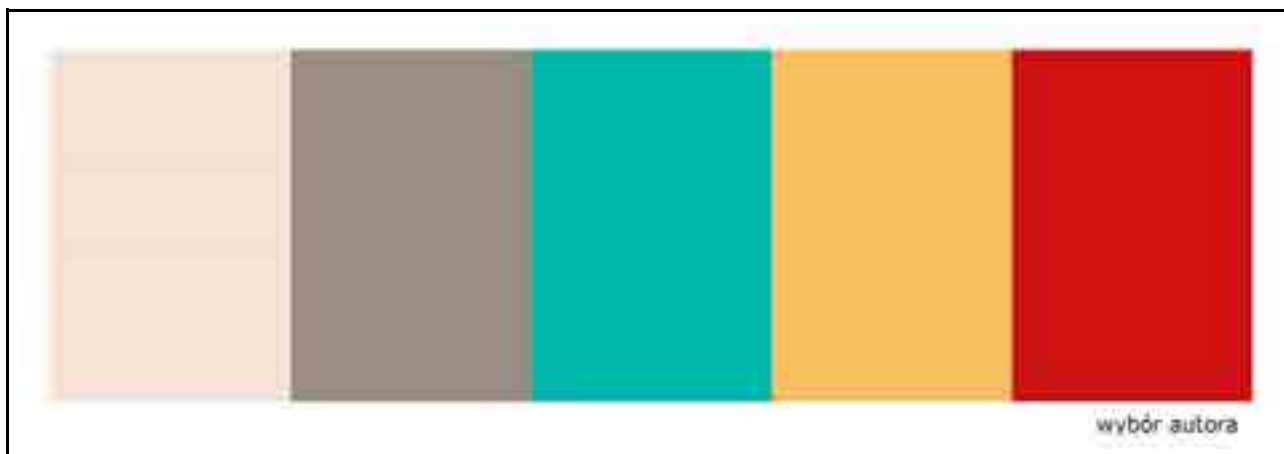
²³⁶ Ibidem

²³⁷ Ibidem

²³⁸ Ibidem

²³⁹ Ibidem

gromadzą formy o różnorodnej formie. Całość uzupełniają murale o równie intensywnej i kontrastowej kolorystyce. Pokoje hotelowe wypełniają szerokie agresywne pasy o różnym układzie, mocnym kontraście i często intensywnym kolorze.



12.3.1 Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum - zastosowane środki aranżacji.

240	241	242
<p>Kontrast Kontrast w kolorze, formie i agresywne zestawienia nie wzbudzają poczucia harmonii i porządku.</p>	<p>Kolor Kolor we wnętrzach jest intensywny i sposób, w jaki jest wprowadzony do wnętrza wydaje się być totalny.</p>	<p>Symetria Symetria pojawia się we wnętrzach na tyle rzadko, że zauważona, natychmiast wnosi porządek.</p>

²⁴⁰ <https://www.facebook.com/ibisstyleswarszawacentrum/photos/pb.100063552442013.-2207520000./1266677193690537/?type=3>

²⁴¹ Ibidem

²⁴² Ibidem

		
243	244	245
<p>Dominanta Wnętrza właściwie składają się z samych dominant, które walczą ze sobą o palmę pierwszeństwa.</p>	<p>Skala Moim zdaniem nie ma harmonii w tych wnętrzach, nie czuje skali, porządku, a co za tym idzie również harmonii.</p>	<p>Kontrast Wszechobecny kontrast zastosowany jest moim zdaniem bezmyślnie lub maniery.</p>

Wnętrza Hotelu Ibis Styles w Warszawie są przykładem projektowania, w którym mimo użycia środków projektowych w dobrej intencji, finalne wrażenie jest dalekie od oczekiwań. Zaprojektowane przestrzenie w żaden sposób nie kojarzą mi się z odpoczynkiem nad rzeką, szybciej z narkotyczną całonocną imprezą. Według mnie nie jest to ani miejsce, w którym można wypocząć, ani przestrzeń stworzona do pracy.

Dlaczego powstają takie wnętrza? Moim zdaniem, powodem takich kreacji jest rodzaj snobizmu, pragnienie rozpoznawalności za wszelką cenę. Przesada w implementacji środków, brak równowagi i priorytetowości prowadzą do braku harmonii, bezpieczeństwa, intymności. Nie pozwalają cieszyć się dobrym designem.

W swojej pracy naukowej poruszam temat projektowania w kontekście rozpoznawalności. Ale w części pierwszej badam pojęcia piękna, sztuki, dobrego designu, by ograniczyć pojęcie rozpoznawalności do takiej przestrzeni, która pozytywnie oddziałuje na odbiorcę. Dobrze zaprojektowane wnętrza ma cieszyć, sprawiać radość i budzić wiele doznań.

²⁴³ <https://www.rosevia.pl/apartamenty-nad-morzem-spa-hotel-resort>

²⁴⁴ Ibidem

²⁴⁵ Ibidem

II.Część druga - Projekt:

01.Założenia projektowe.

Wśród kategoryzacji dotyczących hoteli, jedną z istotniejszych, jest podział tychże obiektów z uwagi na ich lokalizację oraz funkcję. Z uwagi na funkcję możemy wyróżnić: resort, hotel uzdrowiskowy, hotel biznesowy, hotel-kasyno, aparthotel, hotel, budget, budget-chic, condo hotel, hotel, rezydencyjny, hotel garni, hostel, miejski, kongresowy, czy tranzytowy. Ze względu na lokalizację możemy dokonywać następną kategoryzację znajdując hotel typu resortowego nad morzem, w górach, czy też nad jeziorami. Hotele można również podzielić ze względu na ilość gwiazdek.

W mojej pracy zajmę się analizą trzech typów: **hotelu typu resort, hotelu biznesowego** oraz **hotelu butikowego**. Wybrałam te 3 typy z uwagi na fakt, że są najbardziej charakterystyczne oraz muszą spełnić różne potrzeby użytkowników.

Hotel typu resort, zwany często kurortem, to hotel położony w pobliżu morza, w górach, nad jeziorem lub oceanem służący odpoczynkowi, zwykle zapewniający pełen komfort usług all inclusive. Termin resort wyróżnia spośród innych hoteli dodatkowa infrastruktura sportowa i relaksacyjna po to aby goście nie musieli go opuszczać.

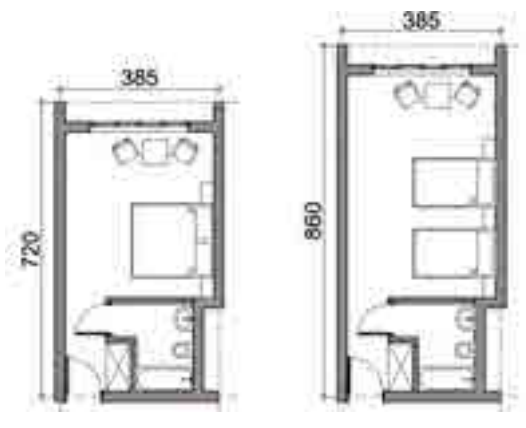
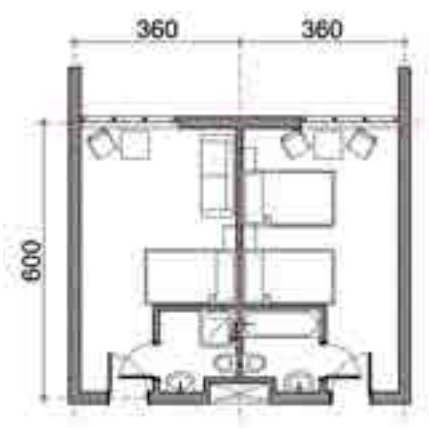
Hotel biznesowy to miejsce zaspokojenia potrzeb klienta biznesowego. To doskonałe miejsce na organizację spotkań biznesowych. Zwykle zlokalizowany jest w ciasnej zabudowie centrów miast lub przeciwnie - poza miastem.

Hotel butikowy to niewielki hotel, często o wysokim standardzie. Zaspokoić może wyrafinowane potrzeby gości. Grupą docelową tego typu hotelu stanowią goście o wyszukanych wymaganiach w zakresie designu, ale ceniący spokój, intymność i kameralność. Często bywa lokalizowany w miejscach, które się zwiedza i stanowi dopełnienie tych atrakcji.

Specyfika wybranych przeze mnie obiektów hotelowych - destynacja:		
morze ocean góry jeziora	centrum miasta	centrum miasta poza miastem
Hotel resortowy	Hotel biznesowy	Hotel butikowy

Specyfika wybranych przeze mnie obiektów hotelowych - oczekiwania klientów:		
komfort odpoczynek wakacje luksus pełen zakres usług	praca biznes spotkania wygoda komfort	spokój intymność kameralność luksus unikalność wyrafinowanie
Hotel resortowy	Hotel biznesowy	Hotel butikowy


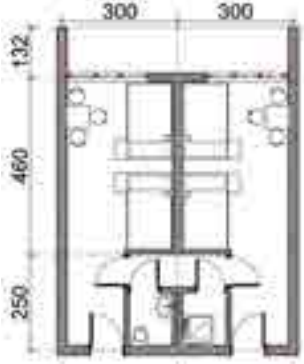
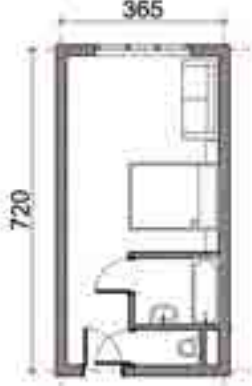

Przeanalizowałam wiele przykładów zaprojektowanych jednostek mieszkalnych. Poniższe przykłady pochodzą z książki Zenona Błądka "Hotele"²⁴⁶:

	
Jednostki mieszkalne w systemie Holiday Inn. ²⁴⁷	Jednostki mieszkalne w motelach. ²⁴⁸

²⁴⁶ Zenon Błądek - Hotele - Programowanie, projektowanie, wyposażenie, Wydawnictwo Albus 2001, s.54

²⁴⁷ Ibidem

²⁴⁸ Ibidem

	
<p>Jednostki mieszkalne hotelu Forum w Warszawie.²⁴⁹</p>	<p>Jednostki mieszkalne - 2-izbowa propozycja dla domów wczasowych.²⁵⁰</p>
	
<p>Jednostki mieszkalne w systemie Novotel.²⁵¹</p>	<p>Jednostki mieszkalne w hotelu Hyatt w Houston.²⁵²</p>

Analiza wybranych przestrzeni hotelowych pozwala stwierdzić, że najczęściej pokoje hotelowe są projektowane jako prostokąty składające się z dwóch kwadratów. Czasem proporcje analizowanych przeze mnie pokoi hotelowych się wydłużają, czasem skracają, ale zasada podziału na dwie części wydaje się nie do podważenia.

W części analizowanych przypadków pokoje ulegają odkształceniu, o czym decyduje architektura projektowanego budynku hotelowego. Moim zdaniem pozostaje to bez wpływu na zasadę dotyczącą projektowania pokoi hotelowych.

Prostokąt, w którego skład wchodzi dwa kwadraty to kompromis między potrzebami funkcjonalnymi, a doświetleniem. Szerokość pokoju wynika z zapewnienia minimalnych potrzeb, długość jest optymalizacją, by jak największa część pokoju była jak najlepiej doświetlona.

Jako, że w mojej pracy chciałabym się skupić na aranżacji wnętrza, przyjmę rozwiązanie oparte na przeanalizowanych przykładach. Dla wybranych przeze mnie 3 typów hoteli przyjąłabym moduł pokoju hotelowego jako **prostokąt składający się z dwóch kwadratów 396x396cm**. Między osiami konstrukcyjnymi przyjąłabym 420cm. Ponieważ współczesne rozwiązania próbują czasem odbiegać od przyjętego przeze mnie schematu, w hotelu typu futurystycznego będę się starała szukać innowacyjnych rozwiązań.

²⁴⁹ Ibidem

²⁵⁰ Ibidem

²⁵¹ Ibidem

²⁵² Ibidem

Opracowałam 3 warianty układu funkcjonalnego, gdzie poszczególne funkcje określone są przez kolor:

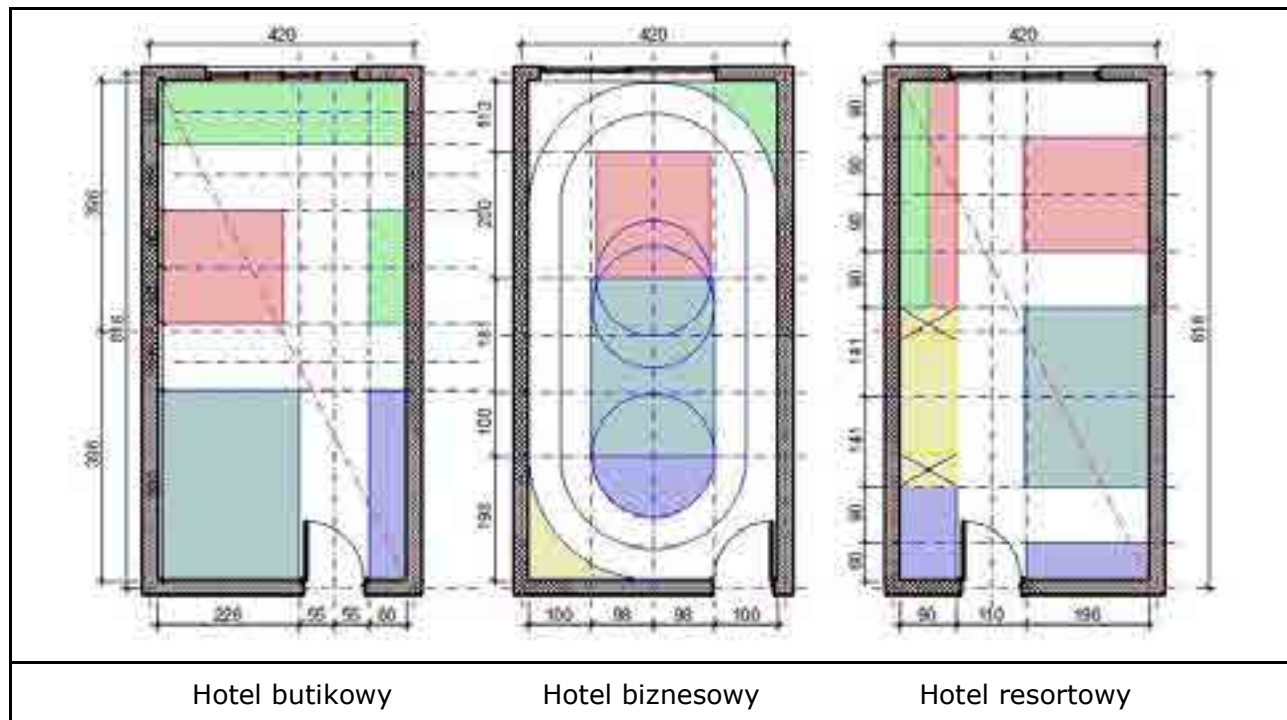
czerwony - strefa nocna

zielony - strefa relaksu dzienna

niebieski - strefa sanitarna

fioletowy - strefa przechowywania

żółty - strefa kuchenna, nie w każdym wariantcie uwzględniona.



Dla każdego typu hotelu wybrałam założenia projektowe oparte na dwóch kwadratach, z czego w jednej części założyłam funkcję sypialni z - ewentualną - strefą wypoczynku, część drugą stanowi łazienka, garderoba w postaci szafy lub osobnego pomieszczenia lub wnęki oraz - w przypadku hotelu biznesowego i resortowego - aneks kuchenny.

Dla każdego typu hotelu wybrałam inny sposób aranżacji. Zaryzykuję nawet stwierdzenie, że wybrałam inny styl aranżacji. W każdym z nich spełnione zostaną potrzeby w kontekście zrównoważonego rozwoju - rozwoju gospodarki, społeczeństwa i środowiska - zaspokajającego potrzeby współczesnych społeczeństw.

Style Wabi Sabi, Glamour i Futura w pojęciu dzisiejszej estetyki jako dyscypliny filozoficznej są trudne do sprecyzowania oraz zaklasyfikowania. Ich ramy i zakres pojęciowy nie są łatwe do ustalenia, ale style te łączy jedno - są dziś estetycznie atrakcyjne i pożądane. W dalszej pracy będę je nazywać stylami. Każdy z wybranych przeze mnie stylów charakteryzuje to, że w swojej wymowie są emfatyczne, czyli emocjonalne i przesadzone. Owa przesada, grymas, karykaturalność tworzą wnętrza zapamiętywalne. Ale charakteryzująca je afektacja prowadzić może w rejony bezpośrednio sąsiadujące z kiczem. A kicz w XX wieku wydaje się być elementem nie do pominięcia jeśli chodzi o estetykę.

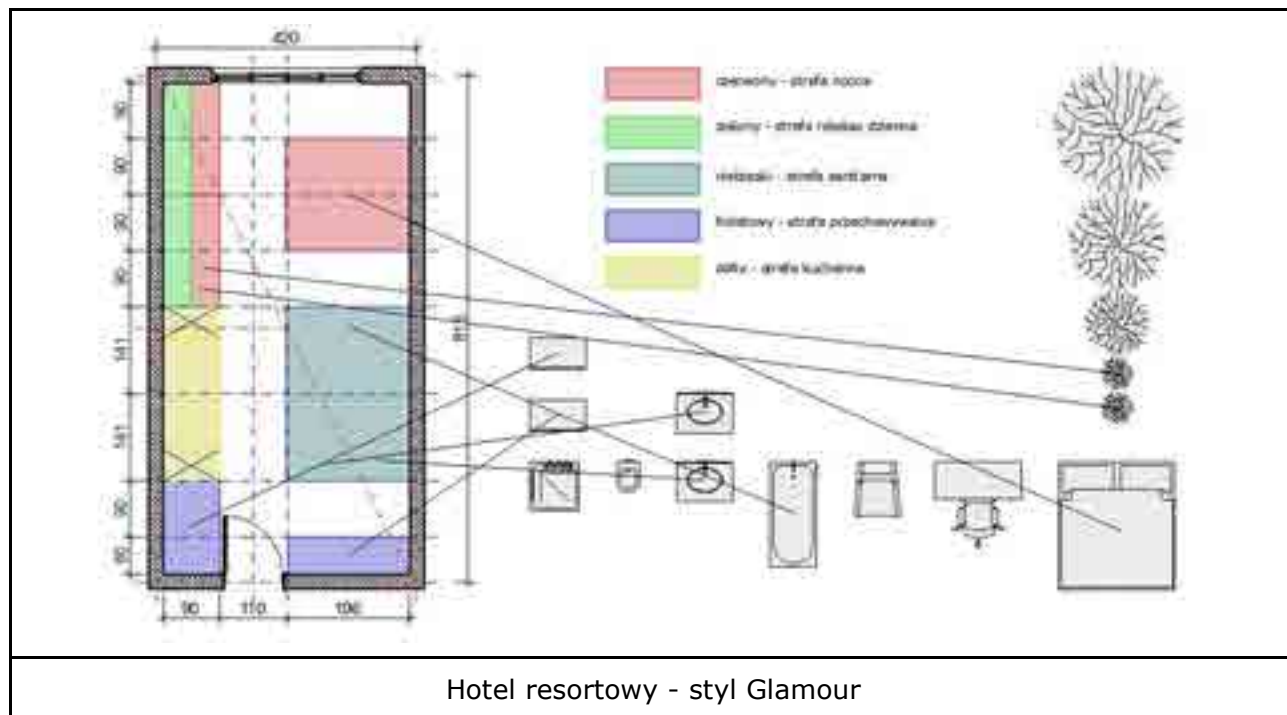
Pojęcia **stylu Wabi Sabi, stylu Glamour i stylu Futura** przyjęły się dziś jako pojęcia dające się wyodrębnić, ale odczytujemy je jako nietrwałe, które być może dane są nam na krótszą lub dłuższą chwilę. Nowoczesna estetyka jest otwarta na nowe zjawiska i chętnie te zjawiska

nazywa, poszerzając w ten sposób spektrum, w jakim estetyka jako filozofia się porusza. I właśnie z tych dodanych pojęć chętnie w swojej pracy skorzystałam.

Reasumując - wybrałam znacznie różniące się od siebie, ale też różniące się od innych, style aranżacyjne. Aranżacje, w których przesada jest mile widziana - jak pokazy Haute Couture - będące na krawędzi dobrego smaku lub nawet implikujące do wnętrza elementy kiczu czy też kampu.

02. Projekt trzech różnych pokoi hotelowych

02.1 Pokój hotelowy w hotelu typu resortowego - założenia projektowe.



Odbiorcą pokoju resortowego Glamour jest gość, którego zamiarem jest nieco dłuższy pobytu w hotelu. Dobrym klientem będzie rodzina z małymi dziećmi. Wakacyjny lub weekendowy pobyt w hotelu powinien zaspokoić ich potrzebę wypoczynku, ale zapewnić również komfort w opiece nad dziećmi. Wypoczywanie wiązać się może z potrzebą zmiany otoczenia, nową jakością estetyki, a może nawet wybiegać w marzenia. Elementy zaskoczenia i dopieszczenie luksusem wydaje się być wartością dodaną.

Ponieważ zakładam dłuższy pobyt w hotelu, ma to przełożenie nie tylko na resortowość w postaci bogatej dodatkowej infrastruktury, ale i na organizację pokoju. Zaprojektowany przeze mnie pokój to klasyczny układ. Wzbogacony jednak o dodatkowe przestrzenie. Większa ilość bagażu wymaga miejsca do jego przechowania, dlatego też zaprojektowałam garderobę w postaci osobnego pomieszczenia, do której można wejść. Pobyt wakacyjny z dziećmi stwarza potrzebę aneksu kuchennego, by w różnych momentach dnia zagwarantować dzieciom posiłek.

Część sypialniana, w której znajduje się łóżko wraz z bogatym wezgłowiem oraz kredens w panelu TV został zaprojektowany w oparciu o układ symetryczny. Symetrię zaburzają i dodają kontrastu wyłącznie elementy dekoracyjne. W podobnym układzie symetrycznym zaprojektowany został aneks kuchenny.

Panel drzwi łazienkowych oraz zaprojektowane szprosły w drzwiach balkonowych tworzą rytm i porządkują przestrzeń. Ściana, przy której zlokalizowane zostało łóżko zdobią ekrany sztukateryjne. Te zaś tworząc wzór w oparciu o kwadraty, nadają wnętrzu porządek i harmonię. Niepodobne w kontrze z podobnym dodadzą znaczenia obu zestawionym elementom. Dlatego właśnie na ścianie zestawiam pikowany, miękki i pluszowy zagłówek łóżka z prostopadłościanami sztywnych listew sztukateryjnych. Podobnym zabiegiem jest zestawienie miękkiego dywanu o długim włosie, z błyszczącymi kaflami, na których leży. Te właśnie kontrasty obecne są w strefie łóżka, które wydaje się być w tym miejscu w centrum uwagi.

Homogenizacja w kolorze wycisza i uspokaja. Kontrastu szukałam w materiałach. Wspomnianych już gładkich błyszczących kaflach, puszystości dywanu, miękkości zagłówka. Detal oraz kontrast znaleźć można w starannie dobranych meblach - bardzo nowoczesnego siedziska, klasycznych szafek nocnych i komody oraz ultra nowoczesnej kuchni.

Zastosowanie kontrastu nadaje wnętrzu cech charakterystycznych. Taka przestrzeń będzie zapamiętywalna. Efekt Glamour można osiągnąć stosując właśnie kontrast. Kontrast barwą, teksturą, ale i stopniem przezroczystości. Poszukiwałam kontrastu między puszystością dywanu a białymi używanymi błyszczącymi kaflami, między miękkim tapicerowanym zagłówkiem a ścianą pokrytą ekranami sztukateryjnymi, między transparentnością i zwiewnością firan a blokowaniem zasłon.

Charakteru nadają przestrzeni materiały odbijające światło takie jak lustra i wszelkiego rodzaju szkło. Im szkło mocniej i głębiej szlifowane, tym efekt Glamour wydaje się być mocniejszy, czego przykładem są luksfery i kryształy. Kryształy ze względu na cenę dostępne są dla bardzo wąskiej grupy odbiorców. W odpowiedzi na zapotrzebowanie, powstały "kryształy Swarovskiego", które są specjalnie pokrytym i przeszlifowanym szkłem. "Szkiewka Swarovskiego" nie mają nic ze szlachetności i struktury minerałów krystalicznych, ale uwodzą i mają nawet tak znane postacie jak Coco Chanel czy Lenny'ego Kravitz. Tu właśnie dotykamy kiczu, w którym podziwiamy zdolność zwykłego szkła do udawania kryształu.

Oświetlenie wnętrza stworzyło kilka scen. Ledowe oświetlenie kuchenne i łazienkowe tworzy klimat sceny ultranowoczesnej. Ale szybka zmiana parametrów światła na żyrandol i klasyczne nocne lampki stworzy wnętrza ciepłe i bardzo przyjazne. Skupiłam się na żyrandolu Chlorophilla firmy Artemide, który zachwyca nie tylko formą, ale także efektami świetlnymi. Zabawa ze światłem dzięki tej oprawie powoduje wrażenie ruchu.

Zastosowana przeze mnie paleta kolorystyczna składa się z bieli w różnych odcieniach i w różnych temperaturach. Kolor biały uzupełniam starym złotem oraz czerwień i kolory te występują wyłącznie w dodatkach. Zawężenie palety kolorystycznej pozwala na skupienie się na roli światła i materiałów. Wszechobecna biel pozwala na budowanie klimatu światłem, które w projekcie tego pokoju jest dużo ważniejsze niż kolor. Światłocien pozwoli wydobyć atrakcyjny detal. W stylu Glamour istotniejszym od materiałów wydaje się być światło, gdzie - dla porównania - w stylu Wabi Sabi priorytet wiodą użyte materiały. Dobrze zaprojektowane oświetlenie sztuczne oraz analiza jak zachowuje się światło dzienne pozwoli nie tylko stworzyć różne sceny, ale również nadać wnętrzu szczególnej intymności. Światło uwypukli wszelkiego rodzaju błyszczenie, migotanie, świecenie, które jest bardzo istotne w stylu Glamour.



02.1.1 Skąd pomysł na resortowy hotel w stylu Glamour.

Styl Glamour związany jest z międzynarodowym pismem dla kobiet pod takim właśnie tytułem, które ukazuje się od 2003 roku. Początkowo oznaczał nie więcej jak piękno w sensie kosmetycznym. Z czasem rozszerzył swoje wpływy na szeroko rozumiany lifestyle. Glamour połączył codzienność z niezwykłością. Przeniósł zwykłą codzienność do świata sztuki, nadał codzienności szczególnego znaczenia glamoryzując ją. Dodał tajemniczości, stworzył iluzję bogactwa. Glamour ociera się o świat pragnień i marzeń. Wiąże się z przepychem, wyrafinowaniem, dekoracyjnością.

Z mojego doświadczenia zawodowego - które z pewnością nie jest reprezentatywne dla całości aspektu - Glamour spełnia marzenia młodych mam, które chętnie przenoszą swe marzenia w niezwykle i pełen kobiecości świat Glamour. Idąc za swoim doświadczeniem, uważam, że aranżacja w tym stylu może spełnić pragnienia związane z luksusowym wypoczynkiem oraz potrzebę piękna młodych pań oraz ich rodzin. Stylistyka Glamour zaimplementowana w wakacyjny pokój w obiekcie hotelowym typu resortowego ma szansę uczynić z niego pokój, który nas oczaruje na tyle, byśmy go zapamiętali i chętnie do niego wrócili.

02.1.2 Inspiracje.



Styl Glamour²⁵³
bardzo nowoczesny
wszechobecny błysk
oświetlenie ledowe.



Styl Glamour²⁵⁴
klasyka
sztukaterie
szlachetna drewniana
podłoga.



Styl Glamour²⁵⁵
dekoracyjność
detal
elementy Hampton.

02.1.3 Wizualizacje.



²⁵³<https://pl.pinterest.com/pin/416512665517416338/>

²⁵⁴<https://pl.pinterest.com/pin/96545985749697615/>

²⁵⁵<https://pl.pinterest.com/pin/416512665517416338/>











02.1.4 Dodatki.



Zaproponowałam oświetlenie w postaci żyrandola Chlorophilia Artemide, którego delikatność i wyjątkowy sposób oświetlenia sufitu dodają wnętrzu biżuteryjnego charakteru. Taki detal jest charakterystyczny w kontekście stylu Glamour.



Proponuję również zaimplementowanie do wnętrza mebla projektu naszego polskiego projektanta Maxa Kobieli.

²⁵⁶ https://www.ambientedirect.com/en/artemide/chlorophilia-2-sospensione-led-suspension-lamp-app-control_pid_1312312.html




²⁵⁷ https://www.ambientedirect.com/en/artemide/chlorophilia-2-sospensione-led-suspension-lamp-app-control_pid_1312312.html

	
Pufa Puffy Max Kobiela. ²⁵⁸	Pufa Puffy Max Kobiela. ²⁵⁹

Doskonale do wnętrza Glamour pasowałyby dodatki zaprojektowane przez Marcela Wandersa.

		
Marcel Wanders - stołek Stone ²⁶⁰ biżuteryjny charakter, przeźroczystość, żłobienia.	Marcel Wanders - Vase ²⁶¹ kontrast w kolorze, owalne formy, żłobienie.	Marcel Wanders - lampa ²⁶² dekoracyjność, detal, finezja kształtu.

02.1.5 Zastosowane środki aranżacji

		
Symetria W części sypialni zaprojektowana została symetria, która porządkuje przestrzeń oraz ją harmonizuje.	Kolor Jednymi poza bielą wprowadzonymi kolorami jest złoto, miedź i czerwień. Czerwień w fotografiach na pewno uda się zapamiętać na dłużej.	Łamanie symetrii Zaprojektowana symetria zaburzona została ustawieniem elementów dekoracyjnych i zdobniczych.




²⁵⁸ <https://euforma.pl/sklep/pufy/puffy>

²⁵⁹ <https://euforma.pl/sklep/pufy/puffy>

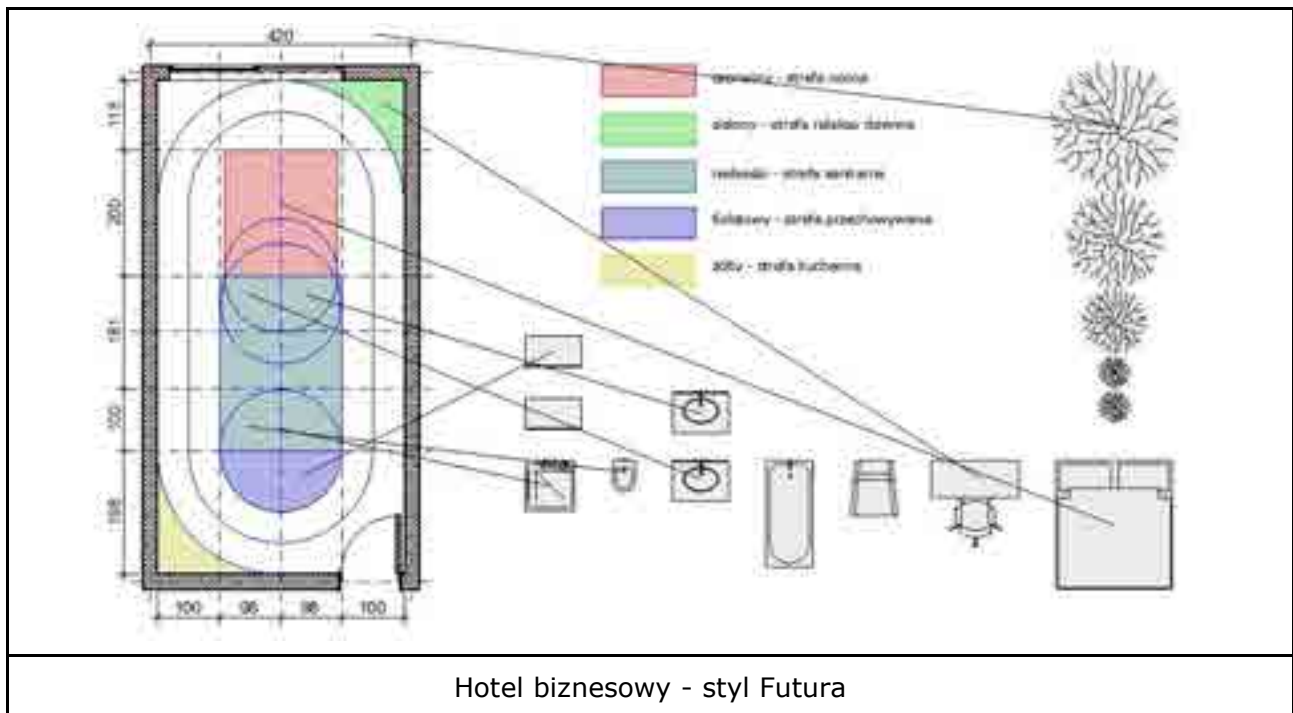
²⁶⁰ <https://www.designpublic.com/products/kartell-stone-stool>

²⁶¹ <https://www.lamisse-onlineshop.com/delft-blue-no-4364/>

²⁶² <https://www.marcelwanders.com/projects>

		
<p>Faktura Monochromatyczna biel pozwala na lepsze wydobywanie faktur i czerpanie doznań z dotyku.</p>	<p>Światło Brak koloru pozwala się skupić na świetle, jego odbiciu i rozproszeniu.</p>	<p>Rytm Podziały w sztukaterii porządkują przestrzeń i tworzą rytm.</p>

02.02. Pokój hotelowy w hotelu typu biznesowego - założenia projektowe



Odbiorcą pokoju biznesowego Futura jest klient chcący spędzić krótki i najczęściej intensywny czas w hotelu. Dobrym klientem jest biznesmen udający się do innego miasta czy też kraju na biznesowe spotkania, szkolenia, konferencje. Równie dobrym odbiorcą byłby turysta, którego celem są wartości poznawcze. W obu przypadkach zaspokoić należy potrzebę wypoczynku w jak najlepszym standardzie. Wypoczynku po dniu pełnym wysiłku. Zarówno tym włożonym w biznes, jak i wydeptyanym w czasie zwiedzania.

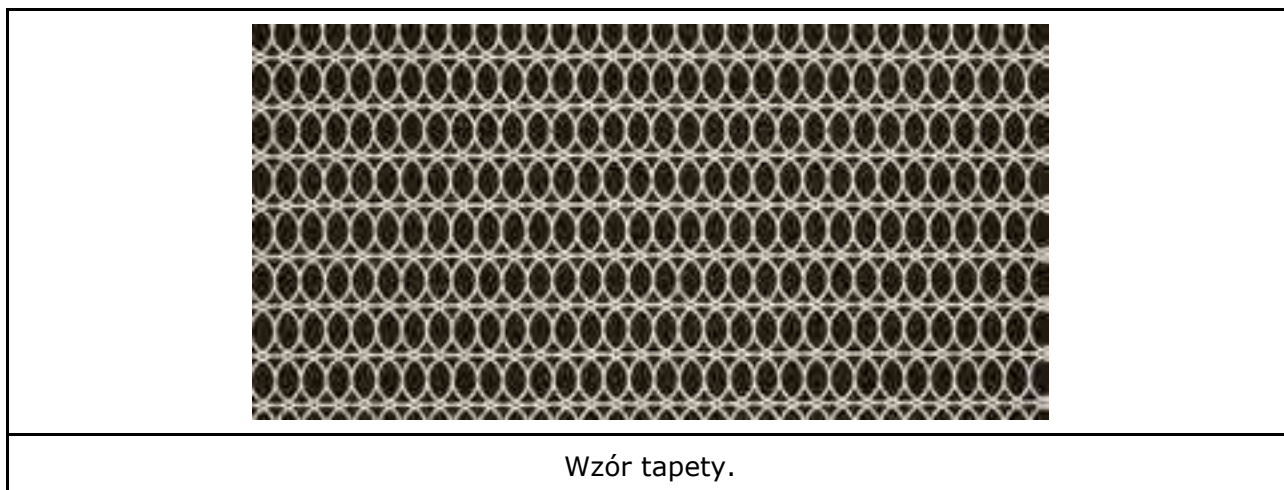
Funkcja została opracowana tutaj w oparciu o centralnie zaprojektowany moduł składający się z łóżka oraz łazienki. Wokół modułu została wytyczona komunikacja. Komunikacja, która odbywa się po kole i może odbywać się w sposób ciągły, nie napotykający na bariery i ograniczenie powoduje, że ruch ten może nabierać prędkości. W tak zaprojektowanej komunikacji czujemy, że jesteśmy pozbawieni barier. Taki układ powoduje odrealnienie przestrzeni. Ściany układające się po łukach również tworzą w naszej głowie lekkość i przyspieszenie, bo ślizgamy się po obłych powierzchniach ścian. Mieszkaniec takiego pokoju wspomagany jest w swoich działaniach energią i ruchem.

Współczesny biznesmen to człowiek mający największą styczność z rozwijającymi się technologiami dotyczącymi wielu dziedzin. Jego potrzeby dotyczące pokoju hotelowego dotyczą nie tylko prawidłowo założonej funkcji i dobrej kompozycji, biznesowy gość z pewnością oczekuje, by zapewniony miał dostęp do najnowszej technologii. Tak też potraktowałam pokój hotelowy przeznaczony dla biznesu, pamiętając, że luksus może być ultranowoczesny.

Zaprojektowany przeze mnie pokój hotelowy w stylu Futurystycznym to pokój minimalistyczny, ze szczególnym naciskiem na funkcjonalność oraz ergonomię. Wykorzystałam charakterystyczne dla tego stylu obłóci wprowadzając w ten sposób dynamikę i nowoczesność. Założona funkcja powoduje odrealnienie przestrzeni.

W większości wbudowane meble inspirowane są technologią high-tech, gdzie proces otwierania, zamykania i uruchamiania urządzeń „zamknięty” jest w smartfonie lub nawet odbywać się może przy pomocy przysłowiowego "mrugnięcia okiem". Dodatkowym nowoczesnym atutem jest mobilność elementów wyposażenia pokoju. Niepotrzebne za dnia nocne stoliki oraz ekran TV można umieścić w strefie sufitu podwieszanego. Mobilność pozwala na wprowadzenie do wnętrza pokoju większej ilości funkcji, zaś funkcje te mogą być zamienne.

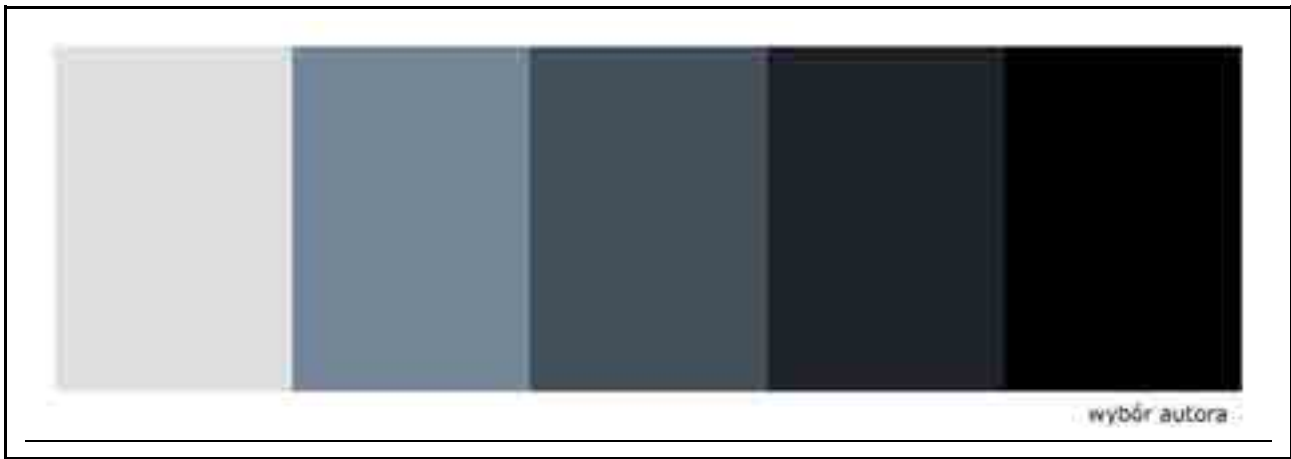
Kolejnym, wyróżniającym wnętrze pokoju w hotelu biznesowym, elementem są tapety operujące trójwymiarowo. Nadadzą wnętrzu niecodzienności, a powodując złudzenia optyczne, dodadzą nowych emocji.



W projekcie pokoju Futurystycznego użyta została duża ilość przeszkleń i lusterek. Przewidywane przezroczystości i odbicia spowodują iluzje przestrzeni. Styl Futurystyczny to również eksperyment i zabawa formą. Eksperymentem jest pomysł na zsuwający się z sufitu telewizor oraz również zsuwające się stoliki nocne.

Futurystyczne oświetlenie to wszechobecne oświetlenie ledowe. W taki sposób podświetlone obłóci sufitów podwieszanych oraz półkoliste wnętrza szaf wprowadzają do wnętrza nowoczesność, energię i ruch.

Zastosowana przeze mnie paleta kolorystyczna jest monochromatyczna. Obejmuje zimną biel, wszelkiego rodzaju szarości oraz czerń. Zawężam paletę kolorystyczną. Uważam, że jest tyle możliwości zastosowania wszelkich innych środków aranżacji, że bogata paleta kolorystyczna nie wydaje mi się najistotniejsza. Zmniejszenie ilości bodźców kolorystycznych będzie sprzyjało relaksowi i odnowie biologicznej.



02.2.1 Skąd pomysł na biznesowy hotel w stylu Futura..?

"Futurus" po łacinie oznacza przyszłość i styl Futurystyczny w swej konwencji związany jest właśnie z przyszłością.

Futuryzm to awangardowy kierunek w sztuce, który narodził się we Włoszech, a sformułowany został przez poetę Filippo Tommaso i malarza Umberto Boccioni w Manifestie Futuryzmu w 1909 roku. Założenia Manifestu odnosiły się do sztuki, ale również do trybu życia. Sławiono nowoczesność i postęp, dzięki którym życie staje zarówno coraz łatwiejsze, jak i coraz ciekawsze. Rewolucja techniczna na przełomie XIX i XX wieku dawała nowe możliwości, nowe marzenia i nowe narzędzia do ich realizacji. Futuryzm charakteryzowały szybkość, rozmach, bunt, ale i gwałtowność. Wojna była dla futurystów przejawem dynamizmu i zmiany. Zadaniem Futuryzmu było niszczenie tradycji. Szukanie nowych kanonów przy równoczesnym niszczeniu obecnych i przeszłych odbywało się w wielu dziedzinach: malarstwie, filmie, architekturze.

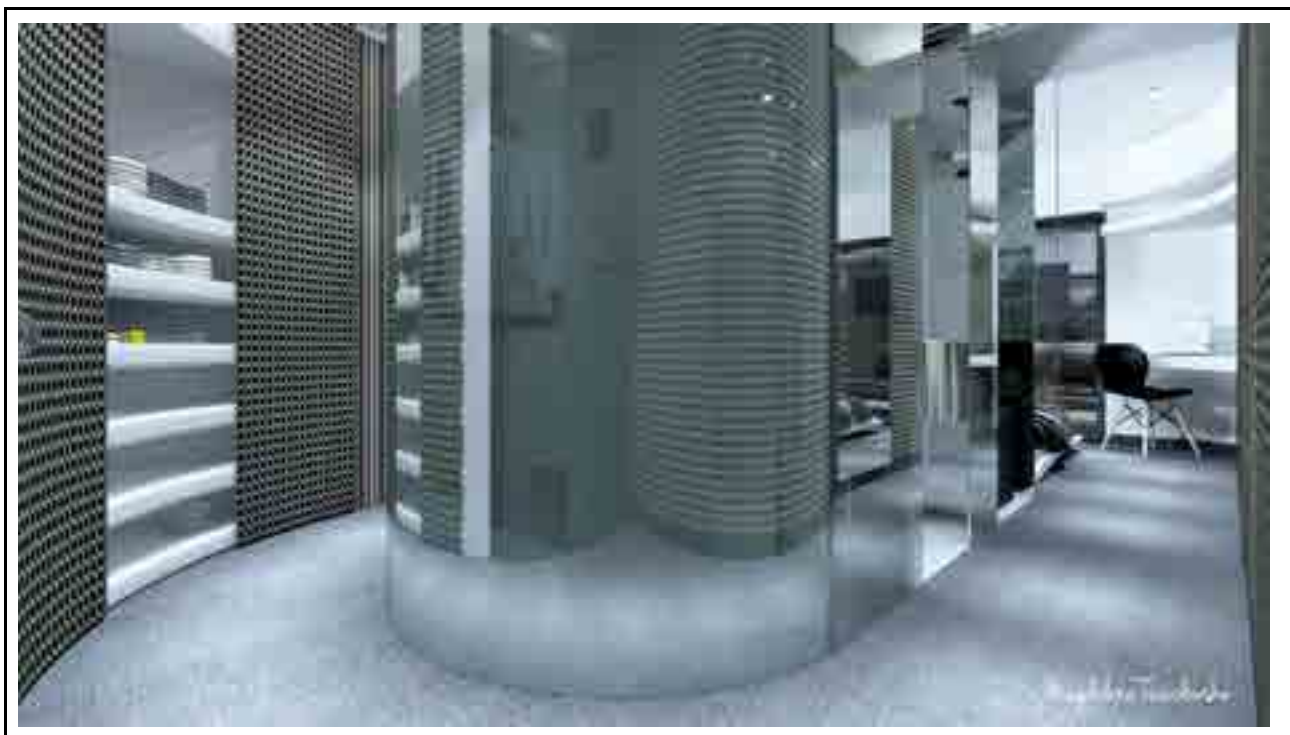
Dzisiejszy zachwyty przyszłością, to zachwyty estetyką high-tech, smart-home. Styl, który dziś nazwałam Futuryzmem to styl high-tech poszukujący nowych, często zaskakujących, rozwiązań. Ergonomia i funkcja stylu high-tech zdaje się być zdecydowanie drugoplanowa w stosunku do estetyki.

Elementem nie do przecenienia we wnętrzach Futurystycznych jest oświetlenie. Światło podkreśli zastosowane rozwiązania – kompozycyjne oraz dobór kształtów i materiałów. Oświetlenie w stylu high-tech powinno być mocne, punktowe lub liniowe. Bardzo charakterystyczne dla tego typu wnętrza są "rzeki światła" tworzone przez taśmy LED. Światło powinno pozwolić wnętrzu na ukazanie bardzo jasnej przestrzeni, która daje efekt sterylności. Lub przeciwnie, światło umożliwia tworzenie scen bardzo ciemnych, gdzie wijące się rzeki taśm ledowych tworzą nową estetykę znanej przestrzeni. Światło pełni rolę nie tylko użytkową, ale i dekoracyjną.

02.2.2 Inspiracje.

		
<p>Hotelowy pokój przyszłości zaprojektowany przez zespół Lava.²⁶³</p>	<p>"One Thousand" Muzeum w Miami zaprojektowane przez Zahę Hadid.²⁶⁴</p>	<p>Hotel Puerta America w Madrycie.²⁶⁵</p>

02.2.3 Wizualizacje.



²⁶³<https://www.dezeen.com/2008/11/18/future-hotel-room-by-lava/>

²⁶⁴ <https://pl.pinterest.com/pin/382946774547177762/>

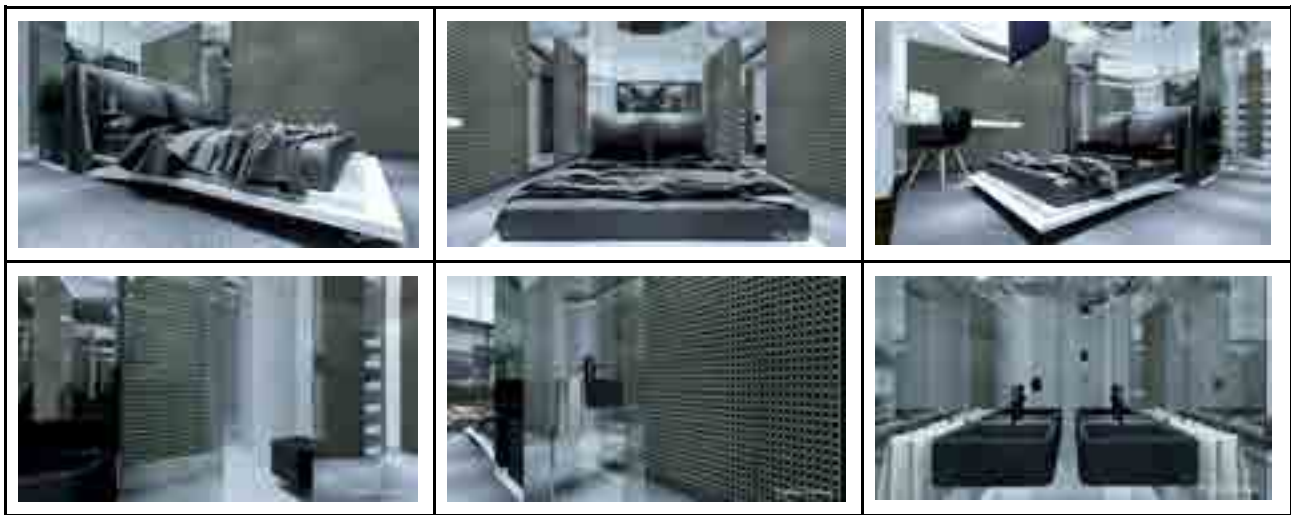
²⁶⁵ <http://www.bestmadridhotels.com/en/property/silken-puerta-america.html>











02.3.4 Dodatki.







Doskonale do wnętrza Futurystycznego pasowałyby dodatki zaprojektowane przez Phillipa Starcka. Wyrażają one dzisiejsze poczucie estetyki, choć ocierają się o kicz, lub też należą do estetyki kampu.



02.3.5 Zastosowane środki aranżacji

²⁶⁶ https://www.1stdibs.com/furniture/lighting/table-lamps/ara-table-lamps-philippe-starck-flos-1988/id-f_21734672/

²⁶⁷ https://sklep.arka-meble.pl/home/3554-taboret-charles-ghost-krysztalowy-kartell-8034105780354.html?gclid=CjwKCAiAmuKbBhA2EiwAxQnt7xsqDqhwu88B-4cqINELTR_5FkVcWeokpreh-1GItvV8y7c9oTjEiRoCsa8QAvD_BwE

		
<p>Kontrast Użyty kontrast wprowadza elementy dynamizujące przestrzeń oraz elementy zapamiętywalne.</p>	<p>Dominanta Czarne łóżko z czarną pościelą stanowi najważniejszy element całości kompozycji.</p>	<p>Symetria Zastosowana we wnętrzu symetria porządkuje przestrzeń.</p>
		
<p>Kompozycja Kompozycja oparta na owalu wprowadza do wnętrza ruch i dynamikę. Ten układ funkcjonalny da rozpoznawalność obiektu.</p>	<p>Zasada niepodobieństwa Wprowadzenie elementów niepodobnych to kontrast, podkreślenie i nacisk na zapamiętywalność wnętrza.</p>	<p>Tekstura Zaprojektowana tekstura tapet odrealnia przestrzeń pokoju i wprowadza elementy iluzoryczne.</p>

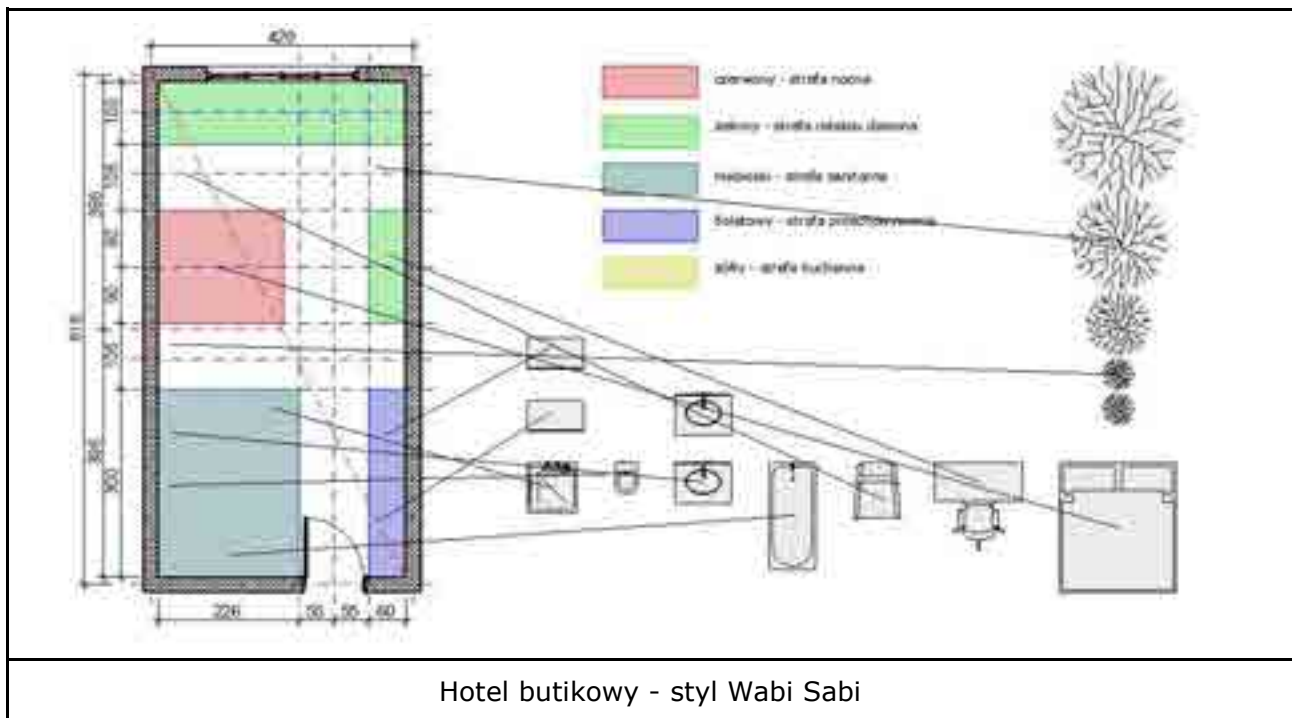
		
<p>Telewizor i obraz w jednym²⁶⁸ Telewizor, który w momencie gdy jest wyłączony wygląda jak obraz w ramie.</p>	<p>Telewizor zwijany²⁶⁹ Telewizor, który ma możliwość zwinięcia się w rulon i chowania w obudowie.</p>	<p>Telewizor chowany w suficie²⁷⁰ Specjalna winda pozwala na wysunięcie telewizora z sufitu, a następnie ukrycie go w przestrzeni sufitu i wtopienie mechanizmu w powierzchnię sufitową.</p>

02.3. Pokój hotelowy w hotelu typu butikowego - założenia projektowe.

²⁶⁸ <https://news.samsung.com/pl/inteligentny-czyli-jaki-zobacz-co-maja-do-zaoferowania-telewizory-samsung-smart-tv>

²⁶⁹ <https://www.benchmark.pl/aktualnosc/lg-signature-oled-r-pierwszy-zwijany-telewizor-premiera.html>

²⁷⁰ <https://cinematic.pl/p/future-automation-chr-tv-sufit/>



Odbiorcą pokoju butikowego Wabi-Sabi może być zarówno turysta, jak i biznesmen. Dedykowany jest klientowi w każdym wieku. Ale klientowi o dużej wrażliwości i oczekiwaniach estetycznych. Walory estetyczne - podobnie jak w pokoju Futurystycznym - wydają się być zdecydowanie ważniejsze od funkcji i ergonomii. Projekt w stylu Wabi-Sabi nie zadowoli wszystkich odbiorców. Dedykowany jest klientom o szczególnych wymaganiach związanych z designem.

Hotele butikowe często powstają w budynkach nie przeznaczonych na hotele. Dlatego też są to hotele, w których rodzi się najwięcej eksperymentów jeśli chodzi o założone funkcje. Ja jednak zdecydowałam się na klasyczne rozwiązanie kompozycyjne. Uważam, że w hotelu butikowym zdecydowanie bardziej istotna, od założonej funkcji i układu kompozycyjnego pokoju, jest aranżacja wnętrza. Potrzebą gościa hotelowego w przypadku hotelu butikowego wydaje się osiągnięcie efektu nadzwyczajności. Hotele butikowe w swej wyjątkowości mogą uzupełniać atrakcyjne miejsce, w którym się znajdują. Wyrafinowany design może wyeliminować konkurencję i sprostać wymaganiom klientów o wysmakowanym guście, tworząc wyrafinowany design.

Zaproponowałam klasyczny układ pokoju, w którym wydzielona została strefa dzienna oraz nocna, strefa sanitarna i strefa przechowywania. W prostokącie podzielonym na dwa równe kwadraty, obie strefy relaksu zajmują jeden kwadrat, strefa sanitarna i przechowywania zajmuje drugi kwadrat.

Jak już wspomniałam, założona funkcja w pokoju typu butikowego w swej istocie znajduje się na dalszym planie. W pokoju butikowym najważniejsze będą użyte materiały i elementy wyposażenia oraz dodatki.

Zaproponowałam surowe kamienne wykończenie jednej ze ścian jako kontrę dla odhumanizowanych często hotelowych wnętrz, w symbiozie ze stylem Wabi Sabi. Sposób wykończenia ściany to element powtarzany w aranżacji wielu miejsc tego hotelu, chciałabym go powtórzyć w przestrzeniach wspólnych jak lobby, restauracje, korytarze. Jego szorstkość i wypukłość można wzmocnić światłem. Taka

surowa struktura może stanowić element innowacyjny wnętrza. Jeśli chodzi o elementy dekoracyjne, postawiłam na miedź. Całość uzupełniam roślinami typu bonzai.

Wnętrze w przestrzeni łóżka oraz ściany przeciwległej do niego zaprojektowane jest w symetrii. Dodatki w postaci fotela, roślin oraz elementów dekoracyjnych starają się tą symetrię zakłócić. Zaproponowałam drewnianą podłogę, kamienną ścianę, skórzany fotel, słomiany chodnik - naturalne materiały. W pokoju butikowym elektronika została ukryta. Duże - wyglądające na przeskalowane - okrągłe lustro to telewizor oraz ekran laptopa. Można z niego korzystać, lecz można cały pobyt korzystać wyłącznie z lustra, zapominając o pracy i współczesnym świecie. Zabudowa w przedpokoju ma swoje odniesienia do złotego podziału. Użytkując taki mebel znów jesteśmy bliżej natury.

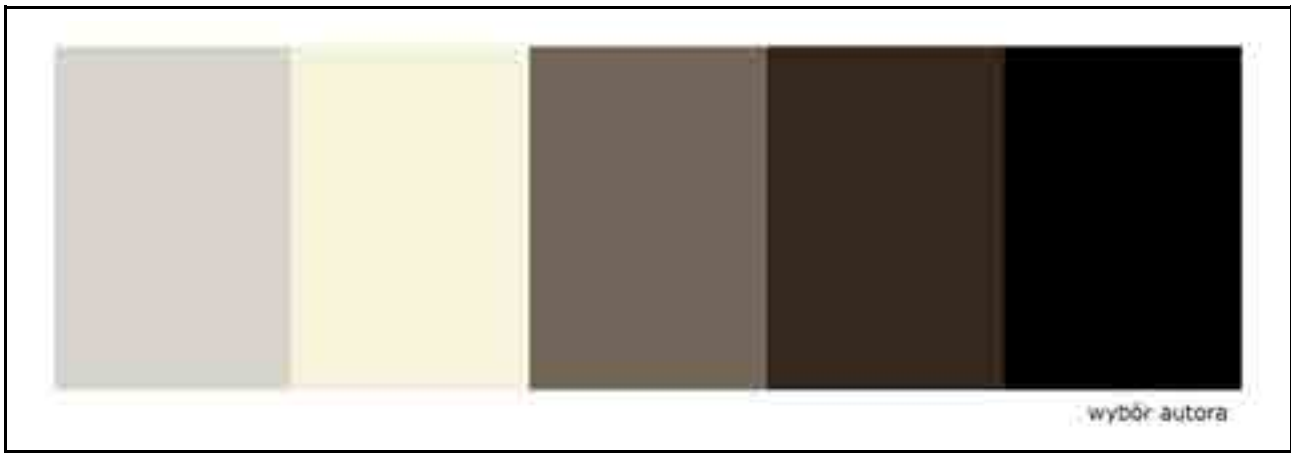
W zaprojektowanej przestrzeni użyłam sztukaterii w postaci listew przypodłogowych i przysufitowych, oraz w postaci plafonu, który umieściłam na suficie. Wprowadzenie do stylistyki Wabi Sabi elementów sztukateryjnych wydaje się być sprzeczne z ideologią. Uważam jednak, że dla hotelu butikowego to kolejny atut wykorzystujący element zaskoczenia, kontrast i niecodziennosc rozwiązania. Pokój wydaje się być bardziej wzniosły i wyjątkowy.

Wabi Sabi to natura, prostota i przemijanie. Odczuwanie architektury wszystkimi zmysłami. Tekstury w stylizacji Wabi Sabi są nieocenione. Materiały użyte w aranżacji są organiczne, naturalne lub pochodzą z recydingu. To powrót do ziemi i natury. Szczególny nacisk położyłam na zastosowany naturalny kolor w odcieniach beżu. Zaproponowane oświetlenie pozwoli stworzyć różne sceny tak, by zachowana była kameralność i intymność.

Użycie dużej fotografii kobiety - w każdym pokoju innej - personalizuje przestrzeń i wzmacnia jej indywidualizm. By nie odczuwać fotografii zbyt sugestywnie, użyłam wizerunku kobiety z zamkniętymi oczami. Przymknięte powieki uwalniają marzenia oraz pozwalają zmniejszyć kontrolę. Przedstawiona na zdjęciu kobieta, to albinoska. Zaznaczyć w ten sposób chciałam tolerancję dla inności oraz poszukiwania piękna w każdym aspekcie życia. Decyzja projektowa dotycząca użycia fotografii to również pomysł na rozpoznawalność obiektu wśród innych.

Użyta przeze mnie paleta kolorystyczna to kolory ziemi. Biel, szarość, odcienie brązów i czerni. Paleta jest stonowana. Nie szukałam dominanty w kolorze, a raczej w formie. Kolor powinien koić i przytulać, a gość może czerpać przyjemność z dotyku skupiając się na teksturach i tekstyliach.

Kontrast staram się podkreślić oświetleniem, które jako element zmienny tworzy różne sceny i zmieniający się światłocień. Zmiana jest charakterystyczna dla Wabi Sabi, zmiana powoduje upływ czasu i starzenie się. Zadaniem oświetlenia jest również wydobyć użytych we wnętrzu materiałów. Charakterystyczna dla wnętrza kamienna ściana dzięki oświetleniu zyskuje trzeci wymiar.



02.3.1 Skąd pomysł na butikowy hotel w stylu Wabi Sabi.

Styl, w którym zaaranżowałam pokój to styl Wabi-Sabi, podkreśli butikowy charakter pokoju. Wabi-Sabi to japońska filozofia sprzeciwiająca się konsumpcjonizmowi. Filozofia nieuchwytna i tajemnicza. Trudno do doprecyzowania. Zwłaszcza, że "Japończycy mają godną podziwu tendencję do pozostawiania niewytłumaczalnego niewytłumaczalnym, jak widać przy pomocy szkoły zen, której najbardziej dogłębne z nauk nie mogą być przekazane za pomocą słów." Według zen słowa są główną przeszkodą stojącą na drodze do zrozumienia. Mnisi dążą do osiągnięcia swojego celu, jakim jest oświecenie, nie poprzez uczenie się, ale poprzez oduczanie się wszelkich myśli i poglądów na temat życia i rzeczywistości."²⁷¹ Zen i chrześcijaństwo to religie bardzo się od siebie różniące, różnić więc muszą się także filozofie estetyczne kierujące rozwojem sztuki w tych dwóch religiach.

W dzisiejszych czasach skupiamy się w architekturze na aspektach wizualnych, intelektualnych i konceptualnych, nieco mniej na wartościach cielesnych i zmysłowych. Wzrok jest współcześnie zmysłem używanym najszybciej i zwykle ludzkie decyzje podejmowane są w oparciu o odczucia płynące z postrzegania. A chcielibyśmy wewnątrz czuć, nie tylko widzieć. Przyjemnością przebywania w pokoju hotelowym mogą być nie tylko wrażenia wzrokowe, ale i haptyczne. Gładkość śliskiej jedwabnej pościeli, mięsistość pledu czy szorstkość sizalu mogą stać się dodatkowymi atutami.

Filozofia Wabi-Sabi powstała z zestawienia dwóch słów. Wabi, które oznacza życie zgodne z naturą, prostotę i pokorę. Sabi to przemijanie, starzenie się. Razem tworzą filozofię akceptacji przemijania, szukania piękna w niedoskonałości i radość życia znaną w prostocie. Harmonia i autentyczność tego stylu powinna sprzyjać odpoczynkowi i wyrafinowanym gustom gościa hotelowego.

Wabi Sabi to rodzaj mindfulness - koncentracja i medytacja, dostrzeganie w szczegółach tego, co nas otacza. Mindfulness to odpowiedź na nadmiar technologii, nadmiar obowiązków i przebodźcowanie. Filozofia Wabi Sabi jest odpowiedzią, jak żyć koncentrując się na rzeczach dla nas najważniejszych. Rozumienie architektury przez Japończyków to relacja. Bycie w relacji z architekturą polega nie na postrzeganiu architektury jako takiej, ale na postrzeganiu jej w czasie, dotykaniu architektury innymi zmysłami niż wzrok. Odczuwanie jej faktur dotykiem dłoni, wsłuchiwanie się w dźwięk, który w zależności od użytych we wnętrzu tekstur, potrafi odbijać się i znikać we wnętrzu na wiele różnych sposobów. W swoim projekcie pokoju butikowego stawiam na odczucia cielesne, które - w mojej ocenie - są szczególnym aspektem doświadczania

²⁷¹ Andrew Juniper "Wabi Sabi. Japońska sztuka dostrzegania piękna w przemijaniu", Sensus, 2018, strona ix

architektury. Rozpoznawanie i zapamiętywanie przestrzeni dzięki innym zmysłom niż wzrost wydaje mi się być wartością szczególną.

02.3.2 Inspiracje.

		
<p>Wabi Sabi²⁷² szorstkość ściany ledy podkreślające fakturę ściany.</p>	<p>Wabi Sabi²⁷³ naturalne światło miękość tkaniny ręcznika.</p>	<p>Wabi Sabi²⁷⁴ szorstkość ściany finezyjne formy lamp.</p>

02.3.3 Wizualizacje.



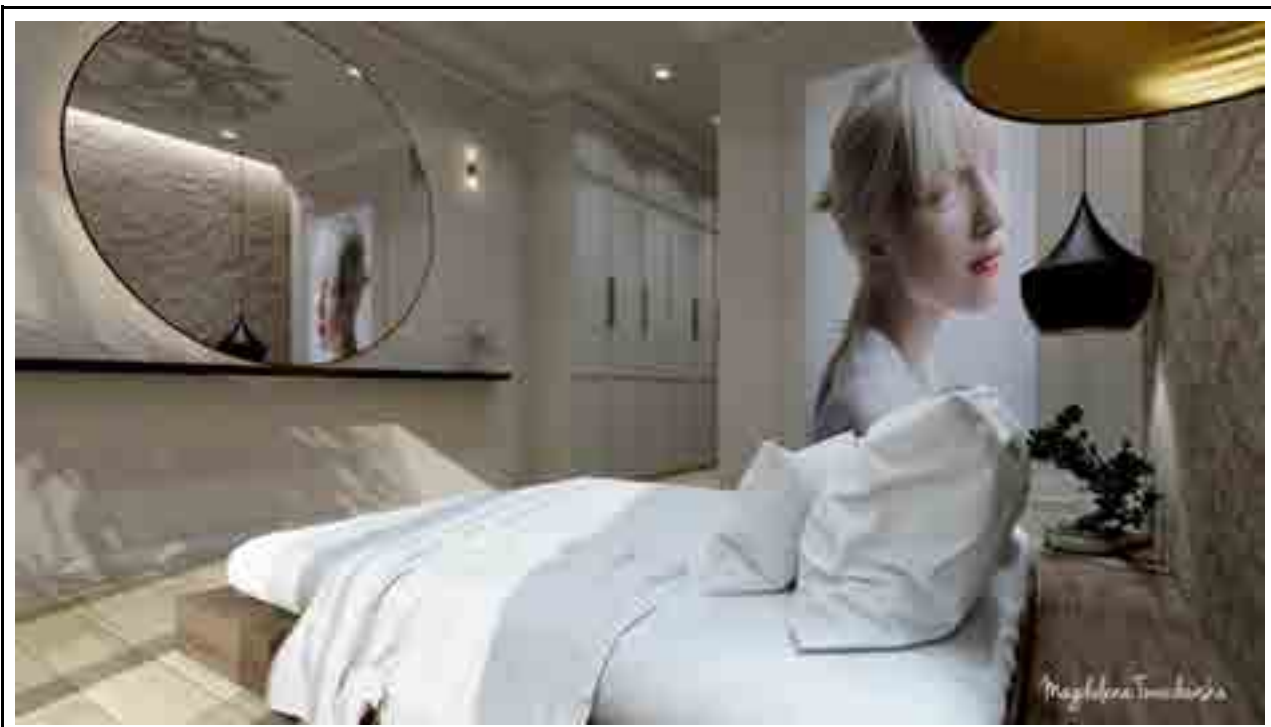
²⁷²<https://pl.pinterest.com/pin/293156257003027548/>

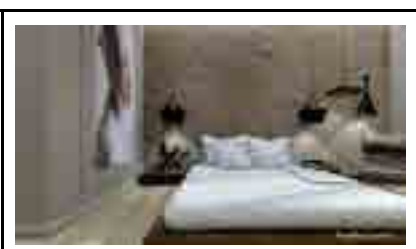
²⁷³ <https://pl.pinterest.com/pin/236439049177957589/>

²⁷⁴ <https://pl.pinterest.com/pin/68743990793/>









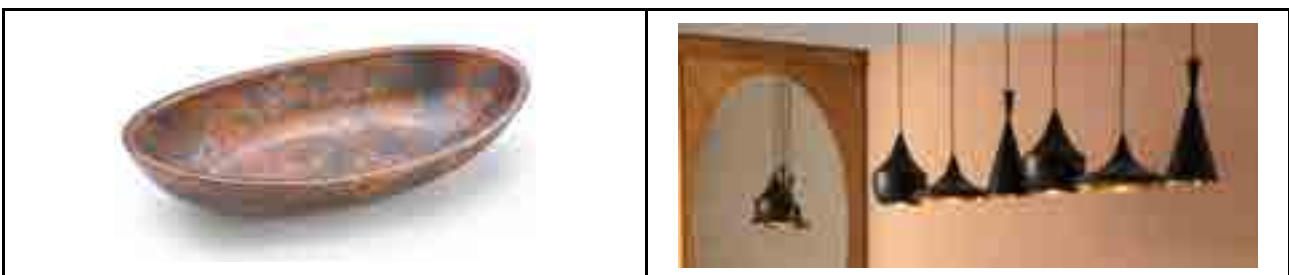


Inna wersja kolorystyczna:





02.3.54 Dodatki

Do wnętrza pokoju butikowego hotelu w stylu Wabi Sabi doskonale będą pasować wszelkiego rodzaju misy, dzbany. Mogą być gliniane, drewniane lub miedziane. Dobrze wkomponowały się lampy Beat Light znanego projektanta Toma Dixona. Trafionym dodatkiem będzie również drzewko Bonsai, które wniesie w tą przestrzeń nieco egzotyki, a co za nią idzie - niezwykłości.



02.3.5 Zastosowane środki aranżacji

		
<p>Symetria Zaprojektowana symetria wprowadza porządek i równowagę do wnętrza.</p>	<p>Faktura Ścianę pokrywa charakterystyczna struktura, która wzmocniona została poprzez oświetlenie.</p>	<p>Dominanta Duża fotografia albinoski z zamkniętymi oczami będzie stanowić element kontrapunktu.</p>
		
<p>Rytm Rytm, który pojawia się w zaprojektowanych meblach porządkuje przestrzeń i sprawia, że jest ona harmonijna.</p>	<p>Gestalt Układający się na kamiennej ścianie światłocien podkreśli przestrzenny charakter struktury.</p>	<p>Skala Przeskalowane lustro kryjące telewizor w kontrze do półki, opraw oświetleniowych i elementów dekoracyjnych w postaci rzeźb wprowadza swym układem porządek, ale też uatrakcyjnia kompozycję.</p>

05. Podsumowanie.

Ideą mojej pracy było zaprojektowanie pokoju hotelowego i doprecyzowanie wartości działań z tym związanych. W projekcie starałam się użyć metod, które wywnioskowane zostały z przeprowadzanych badań i analiz. Dzięki temu mam nadzieję, że zaprojektowana przeze mnie przestrzeń pokoju hotelowego jest najistotniejszą dla rozpoznawalności obiektu w każdym z trzech przypadków. Przestrzeni, której wartością jest nie tylko wartość estetyczna, ale również odpowiedniość w stosunku do założonej funkcji oraz komfort i spełnienie oczekiwań użytkownika.

²⁷⁵ https://svisdesign.com/PL/miski_c844540894249039/miski_c856137305949155/miski_c856115831112084/miska-19-cm-orion-basic-smoked-metal-szary-i-miedziany-lakier-polmatowy_p10952?gclid=Cj0KCQiAg_KbBhDLARIsANx7wAxxjyhDiS9oScxK4ry8RUgCxH8LxTW07vAMJXkerLTuWyrrTRZBJs4aAIRaEALw_wcB

²⁷⁶ <https://www.alterluna.pl/firm/index/view/id/89/>

Przebadałam jak współcześnie odbierane są pojęcia ściśle związane z aranżacją wnętrz. Pojęcia takie jak piękno i dobry design w różnych momentach historycznych miały różne znaczenia. By móc swobodnie o nich rozmawiać istotne było doprecyzowanie, co oznaczają współcześnie. Ważnym było również precyzyjne określenie, czym dla projektanta wnętrz jest przestrzeń, bo jej znaczenie i zakres potrafi być skrajnie różny dla różnego rodzaju badań. Przebadałam związek matematyki i natury. I to, co według mnie jest niezwykle istotne - związek matematyki z pięknem.

W dalszej części pracy przeanalizowałam cechy szczególne dotyczące wnętrz, co pozwoliło mi na właściwe odczytywanie wnętrz, znajdowanie ich słabych stron w kontekście założonej funkcji i ocenę ich aspektu estetycznego.

Dokładnie przebadałam również środki projektowe służące aranżacji wnętrz i wartości, które wnoszą do projektowanej przestrzeni. Ocena ich wpływu na odczucia użytkownika pozwoliła na postawienie wniosków, jakie zastosowania są najlepsze w poszczególnych przypadkach. Ilość stosowanych środków, ich wybór i priorytetowość mają wpływ na interakcje pomiędzy przestrzenią kształtowaną przez architekta a człowiekiem.

Zbadałam przykładowe hotele oraz ich rozpoznawalność na tle konkurencji. Przeanalizowałam zarówno aranżację części wspólnych jak i projekt wnętrz pokoi hotelowych. Oceeniłam trafność zastosowania środków projektowych. Zbadałam ich wpływ na estetykę oraz indywidualny charakter przestrzeni. Przeanalizowałam kontekst i zastanawiałam się nad jego istotą. Doszłam do wniosku, że kontekst może stać się wartością dodaną i oczekiwaną, ale nie w każdym przypadku wpisanie się w kontekst uważam za nieodzowne.

Współcześnie projektowanie architektoniczne postrzegamy głównie wizualnie, odkładając nieco na bok wartości cielesne, haptyczne. Oceniamy przestrzeń badając ją głównie intelektem. W mojej pracy kładę nacisk na to, by przestrzenie, w których jest nam dane przebywać, otuliły nas również przyjemną materią, byśmy mogli cieszyć się z jej haptyczności.

We współczesne projektowanie wkrada się nierzadko pewnego rodzaju snobizm, który może mieć odniesienie na zapamiętywalność w znaczeniu negatywnym. Będąc projektantami, zdarza nam się ulegać niskim pobudkom. Nieprawidłowo dobrane środki, przesada w ich implementacji i brak priorytetowości - mimo dobrych intencji - tworzą miejsca charakterystyczne i zapamiętywalne, ale nie tworzone dla człowieka, a dla rozpoznawalności. Ten współczesny konformizm w tworzeniu wnętrz uważam za istotny i wart poruszenia, by wartości takie jak piękno, sztuka, dobry design i harmonia były tymi najważniejszymi w projektowaniu.

Finalnie zaprojektowałam trzy różne pokoje hotelowe o odrębnym stylu i funkcji. Użyłam zbadanych wcześniej narzędzi. Wskazałam ich zastosowanie oraz cel, dla których zostały zaimplementowane. Pokój hotelowy to przestrzeń człowiekowi szczególnie bliska, łączy w sobie funkcję mieszkania, wypoczynku, a często również pracy. Projekt przestrzeni pokoju w hotelu wymaga szczególnej analizy obejmującej wiele aspektów. Starłam się precyzyjnie określić funkcje i potrzeby użytkownika. Celem moim było prawidłowe wskazanie użytych środków tak, by przestrzeń stała się nie tylko funkcjonalna, ale interesująca i zapamiętywalna. Ciekawie i niebanalnie zaprojektowany pokój hotelowy ma szansę pozostać w pamięci na dłużej. Ciekawa aranżacja pokoju hotelowego jako miejsca najistotniejszego jeśli chodzi o rozpoznawalność obiektu ma szansę na walkę o klienta na równi ze sprawami czysto biznesowymi. Postawienie w biznesie na wyjątkową aranżację pokoju hotelowego wydaje się być bezsprzecznie właściwe.

mgr inż.architekt Magdalena Twardowska



06. Bibliografia.

Zenon Błądek - Hotele - Programowanie, projektowanie, wyposażenie, Wydawnictwo Albus 2001

Ian Stewart "Liczby natury", Wydawnictwo Copernicus Center Press, 2018

Ian Stewart "Czy Bóg gra w kości. Nowa matematyka chaosu." Warszawa 1995, s.254

Kimberly Elam "Geometria w projektowaniu", d2d, 2019

Hans Rudolf Bosshard "Reguła i Intuicja", d2d, 2017

Rudolf Arnheim "Dynamika formy architektonicznej", Wydawnictwo Officyna

Rudolf Arnheim "Sztuka i percepcja wzrokowa", Wydawnictwo Officyna

Peter Zumthor "Myślenie architekturą", Karakter 2010
Juhani Pallasmaa "Oczy skóry" Instytut Architektury 2012
Juhani Pallasmaa "Myśląca dłoń", Instytut Architektury 2015
Denis Dutton "Instynkt sztuki" Wydawnictwo Copernicus Center Press 2019
Bryan Peterson "Kreatywna fotografia bez tajemnic", Wydawnictwo Galaktyka 2016
Isaac Newton "Matematyczne zasady filozofii naturalnej", Wydawnictwo Copernicus Center Press, 2021
Milan Cabric, Leszek Pokrykwa "Piękno ciała", Wydawnictwo Naukowe PWN, 2010
Paul B. Preciado "PornTopia", Fundacja Bęc Zmiana, 2021
E.H.Gombrich "Zmysł porządku. O psychologii sztuki dekoracyjnej", Wydawnictwo Universitas, 2009
Andrzej Basista "Architektura jako sztuka", Wydawnictwo Universitas, 2016
Mario Botta, Marek Pabich "Nikt nie rodzi się architektem", Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, 2021
Andrzej Basista, Andrzej Nowakowski "Ja czytać architekturę", Wydawnictwo Universitas, 2012
Jack Cohen, Ian Stewart "Załamane chaosu. Odkrywanie prostoty w złożonym świecie", Prószyński i S-ka, 1994
Władysław Tatarkiewicz "Historia Estetyki", tom 1-3, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2015
Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć", tom 1-3, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2005
Władysław Tatarkiewicz "Droga przez estetykę", Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1972
Marcin Wicha "Jak przestałem kochać design", Karakter 2015
Steen Eiler Rasmussen "Odczuwanie architektury", Wydawnictwo Murator 1999
Umberto Eco "Historia piękna", Dom Wydawniczy Rebis 2005
Wolfgang Iser "Estetyka poza estetyką", Universitas 2005
Władysław Tatarkiewicz "Droga przez estetykę", Polskie Wydawnictwo Naukowe 1972
Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć", Wydawnictwo Naukowe PZW SA 2005
Jack Cohen, Ian Stewart "Załamane Chaosu. odkrywanie prostoty w złożonym świecie", Prószyński i S-ka 1994
Aleksandra Satkiewicz-Parczewska "Rytm w architekturze jako główny element kompozycji na tle analogii z muzyką" Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej 1993
"Pałac Poznańskich w Łodzi"redaktor odpowiedzialny Ryszard Czubaczyński, Muzeum Historii Miasta Łodzi
Krzysztof Stefański "Wielkie rody fabrykanckie Łodzi", Dom Wydawniczy Księży Młyn 2014
Maria i Andrzej Szypowscy "Gdańsk", Wydawnictwo Sport i turystyka, 1983
Wioletta Kazimierska-Jerzyk "Kamp-glamour-vintage", Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2018
Jason Hickel "Mniej znaczy lepiej", Wydawnictwo Karakter, 2022
Kimberly Elam "Wprowadzenie do projektowania przestrzennego", d2d, 2020
Marcus du Sautoy "Kod kreatywności", Copernicus Center Press, 2020
Fumio Sasaki "Pożegnanie z nadmiarem: minimalizm japoński", 2020
Robert Bereżkowski "Detal i deprawacja", PAN Oddział w Poznaniu, 2006
Andrew Juniper "Wabi Sabi. Japońska sztuka dostrzegania piękna w przemijaniu", Sensus, 2018

07. Linki.

<https://grafmaghttps://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/nauka/1513462,1,co-to-jest-ucielesniony-umysl.read>
<https://www.jestpozytywnie.pl/symetryczna-twarz/>
<https://fotoblogia.pl/gallery/52,czy-symetria-twarzy-jest-dla-glupcow>
<https://dekoma.eu/pl/trendy/tkaniny-taktylne>
<https://pieknoumyslu.com/gaston-bachelard-poetyka-przestrzeni/>
<https://www.youtube.com/watch?v=ZGTVu2D4ptQ>
<https://ciekawe.org/2016/02/21/jak-wygladalaby-twarz-gdyby-byla-idealnie-symetryczna/>
<https://www.jestpozytywnie.pl/symetryczna-twarz/>

<https://ciekawe.org/2016/02/21/jak-wygladalaby-twarz-gdyby-byla-idealnie-symetryczna/>
<https://dekoma.eu/pl/trendy/tkaniny-taktylne>
<https://pieknoumyslu.com/gaston-bachelard-poetyka-przestrzeni/>
<https://www.youtube.com/watch?v=ZGTVu2D4ptQ>
<https://zycie.hellozdrowie.pl/arttykul-szpital-blizej-natury/>
<https://spaandmore.pl/wellness/biophilic-design-i-architektura-wellness-z-natury-dla-zdrowia/>
<https://blog.psboy.pl/2013/12/kompozycja-w-grafice-malarstwie/>
https://architektura.muratorplus.pl/realizacje/hotel-andels-w-lodzi_667.htm/
<https://sztuka-architektury.pl/article/4799/barok-xxi-wieku>
<https://www.bestwestern.pl/home/poradnik-podroznika/planowanie-konferencji/trendy-w-hotelarstwie>
<https://ilumioapp.pl/trendy-w-hotelarstwie-2022/>
<https://sztuka-architektury.pl/article/3731/ozywczy-rytm-i-zyletki>
<https://builderpolska.pl/2018/08/07/rytm-melodia-i-harmonia/>
<https://architekturabetonowa.pl/aktualnosci/3053/powaga-stabilnosc-zaufanie/>
<http://www.op-architekten.com/pl/content/view/89/36/index.html>
<https://www.jesticowhiles.com/projects/interior-design/>
<https://hotelarstwo.net/historia-goscinnosci-hotelarstwa-i-hoteli-starozytznosc/>
<https://prezi.com/rq4wr4z850ha/historia-hotelarstwa-w-polsce-i-na-swiecie/>
<https://desa.pl/pl/historie/fraktale-jednosc-nauki-i-sztuki/>
<https://www.wielkiepytania.pl/article/piekne-oblicze-chaosu/>
<https://projectnile.in/2021/06/06/quantifying-the-patterns-of-chaos/>



PhD in the Field of Fine Arts in the Discipline of Design Arts

Title of the doctoral dissertation

**The hotel room as a space
which influences
the recognizability of the facility.**

Supervisor Prof. Bartosz Hunger, PhD. DSc. Eng. Arch.	Author Magdalena Twardowska, MSc. Eng. Arch.
--	---

Lodz 2022.05.01

"God is a mathematician" by Paul Dirac

Table of Contents:

1. Introduction.

2. Issues, hypothesis, purpose of work and methodology.

3. Why I have chosen a hotel as the subject of research.

4. Man and his needs.

5. Why I consider a hotel room to be the most recognizable space.

6. A brief history of the hotel industry.

6.1 The 11th century B.C. – Middle East and Africa - a roadhouse Memphis Ancient Egypt

6.2 Caravanserais - Western and Central Asia

6.3 The 6th century B.C. – Greece – pondoks, stoa, karegogia

6.4 The 4th century B.C. – Roman Empire - mansiones and stationes

6.5 The 9th century - Roman Empire - hospices

6.6 The 17th century - England - booking office - stagecoach communication

6.7 The 17th century - France - L'hotel

6.8 The 17th and 18th century - Poland - roadhouses and inns

6.9 The 17th century - Warsaw - Marywil, Under the White Eagle

6.10 The 19th century - United States - saloons

6.11 The 19th century - Europe, Boston - Tremont

6.12 The 19th century - Europe - station hotels - Victoria Easton 1839

6.13 The 19th and 20th century - Europe - luxury hotels - Ritz George V Paris, Asturias St. Petersburg and Savoy London

6.14 The 19th century - joint-stock company - Grand Hotel in Paris and Kaiserhof hotel in Berlin

6.15 The 20th century - hotel construction company in America, Hilton hotels

I. PART ONE - RESEARCH AND ANALYSIS:

3. The concept of space.

4. The concept of beauty.

5. The concept of good design.

6. What is architecture, who is an architect.

7. The language of mathematics as the universal language of nature.

7.1 Biophilia.

8. The concept of art.

9. Interior - special features.

9.1 Density.

9.2 Vertical vs. horizontal orientation.

9.3 Weight.

9.4 Dynamics.

10. Project measures determining the design.

- 10.1 Symmetry and asymmetry.
- 10.2 Dominant.
- 10.3 Rhythm.
- 10.4 Scale.
- 10.5 Composition.
- 10.6 Proportions.
 - 10.6.1 Golden proportion, golden ratio, golden spiral.
 - 10.6.2 Rule of Thirds.
- 10.7 Principle of contrast and similarity.
- 10.8 Odd Principle.
- 10.09 Line, space, shape, form.
- 10.10 Structure, texture, material.
- 10.11 Colour.
- 10.12 Light.
- 10.13 Sound.
- 10.14 Detail.

12. How to design a hotel room interior today, analysis of global trends.

- 12.1 Development of the hotel industry.
- 12.1 Creating a place, not rooms.
- 12.2 Local context, heritage, uniqueness.
- 12.3 Non-Contact Technology.
- 12.4 Sustainable hotel industry.
- 12.5 Personalization.
- 12.6 Business@leisure.
- 12.7 Security.
- 12.8 Social media friendly space.
- 12.9 Balanced Budget.

13. Selected hotel facilities - analysis of space and project means.

- 13.1 Aries Hotel & Spa in Zakopane - a resort hotel.
 - 13.1.1 Arrangement measures.
- 13.2 Andel's Hotel in Lodz - a business hotel.
 - 13.2.1 Arrangements measures.
- 13.3 Ibis Styles Hotel in Warsaw - a boutique hotel.
 - 13.3.1 Arrangement measures.

II. PART TWO - PROJECT:

01. Project assumptions.

02. Design of three different hotel rooms.

02.1 The hotel room in a resort hotel - project assumptions.

- 02.1.1 My motivations to create a resort hotel in the Glamour style.
- 02.1.2 Inspirations.
- 02.1.3 Visualizations.
- 02.1.4 Extras.
- 02.1.5 Arrangement measures.

02.2. The hotel room in a business hotel - project assumptions.

02.2.1 My motivations to create a business hotel in the Futurist style.

02.2.2 Inspirations.

02.2.3 Visualizations.

02.2.4 Extras.

02.2.5 Arrangement measures.

02.3. The hotel room in a boutique hotel - project assumptions.

02.3.1 My motivations to create a boutique hotel in the Wabi Sabi style.

02.3.2 Inspirations.

02.3.3 Visualizations.

02.3.4 Extras.

02.3.5 Arrangement measures.

05. Conclusions.

06. Bibliography.

07. Links.

1. Introduction.

In his work, an architect creates a space that becomes a direct environment for humans. The environment - both natural and man-made - affects all living beings. Every stimulus coming from the environment is received and processed by the human neural system, which influences the algorithms of our behavior, thinking processes, feelings and all other actions undertaken by humans. All external stimuli - consciously and subconsciously - leave a trace in our brain, triggering a cycle of sensations. External stimuli coming from the surrounding space shape humans' emotions and affect their mental states. Therefore, the architect's responsibility in the process of shaping such a space cannot be overestimated.

2. Issues, hypothesis, purpose of work and methodology.

Issues:

My scientific work provides a detailed analysis of concepts related to interior design and their contemporary perception. The subject of the research are issues closely related to interior design. Through my work, I am trying to connect and modernize concepts such as space, beauty and art. I attempt to define good design and fine architecture. My aim is to answer the question why we choose a certain space, why we choose this hotel room instead of another one. Moreover, one of the objectives is to search for the laws governing the universe in the universal language of nature closely related to mathematics. Is it the "mathematical instinct" that guide us when we make certain decisions...? Is there an "art instinct"?¹ I also investigate the tools at the architect's disposal, as well as arrangement measures, and the ways and possibilities of their application. The use of these tools is examined using examples.

Hypothesis:

A hotel room is a space that most influences the recognizability of the facility - this is the statement that I attempt to prove by means of multi-faceted analyses and projects.

My choice of a hotel room as a space for activities is not accidental. It is a very close and private place, yet at the same time, very commercial. In fact, it is a private space in a commercial facility. For this reason, problems which are related to the arrangement of these two types of interiors accumulate here. In my opinion, this is the best space to address the issues of arrangement solutions.

During my professional career, I have been researching the space of a hotel room. Moreover, I had the pleasure of being a co-designer of the "4 Kolory" Hotel in Władysławowo, which was then the largest hotel facility in Poland.



¹ Denis Dutton "The Art Instinct" Copernicus Center Press 2019



While researching the space of a hotel room at the design stage, I was also the organizer of various competitions for students of several universities. The aim of these competitions was research on ergonomics and low-budget arrangement ideas. Both the hotel spaces I designed and the aforementioned competitions have brought new aspects to my analyses. Examples of visualizations prepared within the competition are shown below:





The aim of the work:

Scientific approach to the work:

All elements included in the composition of the designed interior correlate strongly with each other. We give them perceptual priority, using colour, material, light ... In every interior, different elements are the most noticeable. The role of the interior designer is the proper selection of these elements.

The goal in scientific terms is to collect and systematise knowledge, in other words, choices and methods related to interior design.

Practical approach to the work:

Collecting and systematising knowledge on methods related to interior design might help to create a template which could be used while designing interiors. It does not constitute a method for creating outstanding interiors, because interior design is a creative act that is largely based on intuition and experience. However, the knowledge collected in analytical terms would provide support at the design stage.

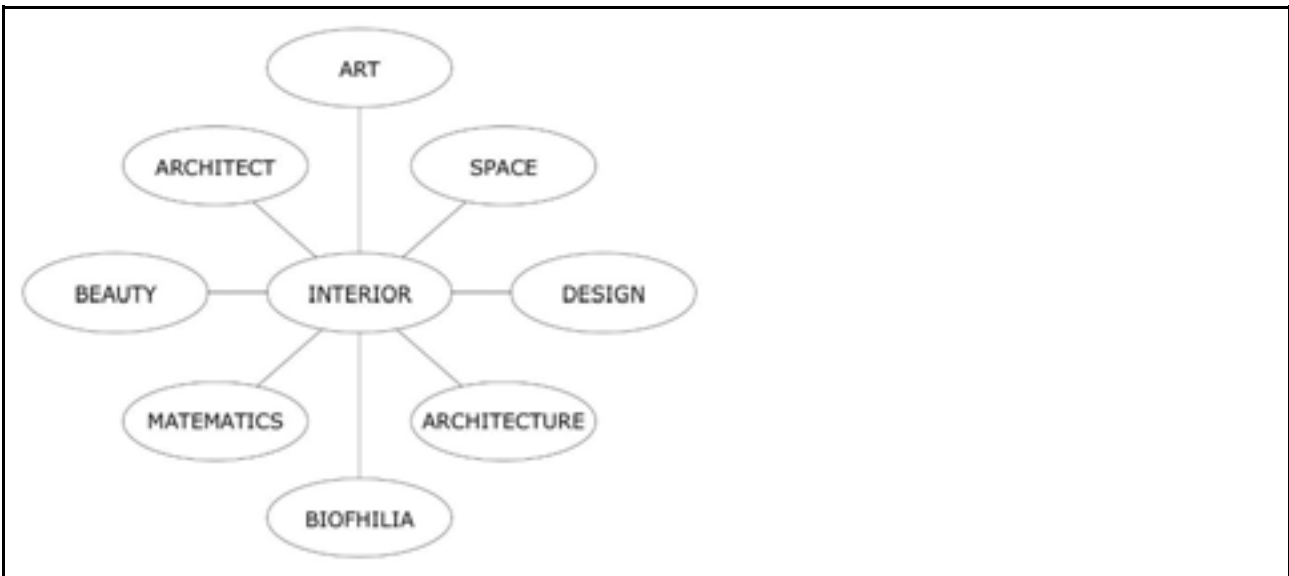
Method:

The work is divided into four stages:

Stage 1:

Analysis of basic concepts related to interior design and contemporaneity.

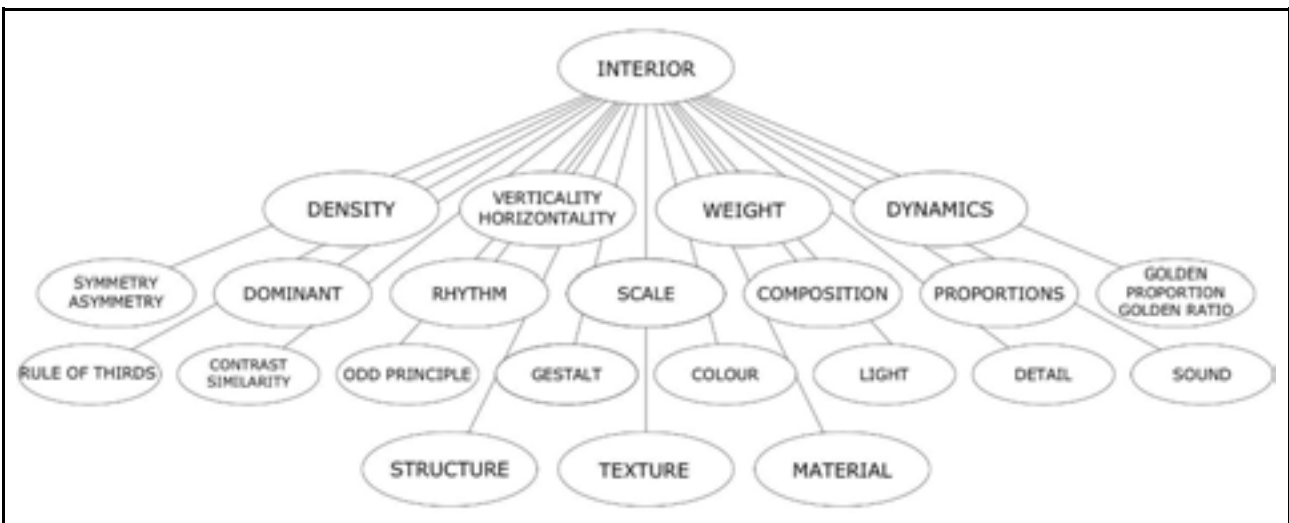
The examination is also based on defining the needs of a modern man. The systematization and analysis of these needs allows further research to precisely determine what specific needs should be satisfied by the hotel room space. However, it should be noted that these needs may be varied and dependent on the nature of the particular hotel facility.



Stage 2:

The analysis of the specific features of interiors and project measures necessary for interior design.

The examination of these specific features of the interior allows us to correctly understand the space and to assess its adequacy in meeting different human needs. The analytical work on various project measures allows us to examine their impact on the perception of space, human well-being and quality of life. One of my objectives is to specify when and what measures should be implemented in order to influence not only the aesthetic value of the interior, but also the comfort of its user.



Stage 3:

The analysis of three different hotel rooms in three hotel facilities.

The analysis of selected hotel rooms provides guidelines for designing spaces of particular value. I would like to examine the adequacy of the interiors in relation to their assumed function. Furthermore, I would like to analyse the arrangement measures and their impact on the quality of the interior. For this purpose, I will also consider the context and how relevant it is.



Stage 4:

The design of three different hotel rooms in three various types of hotel facilities.

While creating the project of three hotel rooms, I attempt to use all the previously conducted analyses and the conclusions drawn. The designed spaces include solutions consistent with the specificity of each facility. In addition, the broadly understood design might become an important tool in the fight for future customers.



3. Man and his needs.

According to Abraham Maslow, an American psychologist and author of a hierarchy of human needs, physiological needs are the most basic. Relatively speaking, they are the most important. Having satisfied those, man begins to feel new, higher needs.

Right after the physiological needs, there are safety needs. Therefore, the creation of a place where one can find refuge stems from the fundamental human needs. Eventually, after the need to be full and safe was fulfilled, humans started to feel the need for love and belonging, which allowed for the shelter's personalization. The need for recognition and self-realization provoked the desire to aestheticise the shelter.

It is worth noting that the cognitive and aesthetic needs were added later to the Maslow's hierarchy of needs. The cognitive needs and their fulfillment express the thirst to gain knowledge about the universe and the desire to understand the laws that govern it. Aesthetic needs represent the desire to experience beauty. In this paper, I would like to examine the genesis of the need for harmony and order. As a result, I would like to explore the measures that can be used to create places that meet as many human needs as possible. Personally, I believe that the visual aspects of interior play an indisputable role in the context of human needs.

4. Why I have chosen a hotel room as a research material.

Today's times are characterised by mobility. We are constantly moving, which is related to both work and leisure. In fact, the hotel often becomes our second home. In the hotel we sleep, eat, relax, but also work. The hotel contains spaces which differ in nature and function. It combines business meetings with relaxation and fun. The hotel contains commercial and public spaces, which obliges the interior designer to act accordingly and make arrangements typical for such places.

The space which is the most intimate and remains closest to a man is a hotel room. It is a space very similar to a house, flat or apartment. Therefore, it must have all the features which both meet basic human needs and create good conditions for living.

The choice of the hotel for the purposes of the research was dictated by its multifunctionality and resulting design challenge, which depends on providing appropriate conditions and scenery for each activity. The interior design of a hotel room, which should be an intimate place, however, immersed in a commercial building, seems to be particularly attractive. An additional challenge would be finding solutions which would make a given hotel more recognizable.

5. Why I consider a hotel room to be the most recognizable space.

A hotel room is a space that is perceived in a very private way. We spend most of our time there. It is a substitute for our personal and private space. This space helps us recognize the facility, especially when we spent an enjoyable holiday or a trip there.

The same applies to residential districts, which means an urban space filled with repetitive blocks of flats. Their similarity and allocation do not give us a chance to distinguish one apartment from another. Only when one of the flats in a particular block of flats becomes our shelter, we begin to recognize the building in which it is located.

The Puerta America Hotel in Madrid serves an example that the arrangement of the hotel room affects the recognizability of the facility. The aforementioned hotel is not popular with its shape or the characteristics of the common areas. The most special feature of this facility are its private rooms. Eighteen world renowned architects designed the hotel rooms on the twelve floors of the Puerta America Hotel. The rooms on the first floor were designed by Zaha Hadid, on the second - by Norman Foster, on the third - by David Chipperfield, on the fourth - by Plasma studio, on the fifth - by Victorio & Lucchino, on the sixth - by Marc Newson, on the seventh - by Ron Arad, on the eighth - by Kathryn Findlay, on the ninth - Richard Gluckman, on the tenth - Arata Isozaki, on the eleventh - Javier Mariscal & Fernando Salas and on the twelfth - Jean Nouvel. The reception desk was designed by John Pawson, whereas the underground car park was designed by Teresa Sapey.



The 1st floor - room design - Zaha Hadid.²



The 2nd floor - room design - Norman Foster.³

² <https://www.hotelpuertamerica.com/en/1st-floor.html>

³ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/2nd-floor.html>



The 3rd floor - room design - David Chipperfield.⁴



The 4th floor - room design - Plasma studio.⁵



The 5th floor - room design - Victorio & Lucchino.⁶



The 6th floor - room design - Marc Newson.⁷



The 7th floor - room design - Ron Arad⁸



The 8th floor - room design - Kathryn Findlay⁹

⁴ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/3rd-floor.html>

⁵ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/4th-floor.html>

⁶ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/5th-floor.html>

⁷ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/6th-floor.html>

⁸ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/7th-floor.html>

⁹ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/8th-floor.html>



The 9th floor – rooms design - Richard Gluckman¹⁰



The 10th floor - room design - Arata Isozaki¹¹



The 11th floor - room design - Javier Mariscal & Fernando Salas¹²



The 12th floor - room design - Jean Nouvel¹³

As seen above, in Puerta America Hotel there are rooms that are completely different from each other. Each of the twelve floors differs in colours, materials and design styles. Despite the lack of a common concept of residential units, Puerta America Hotel is, in my opinion, one of the most recognized hotel facilities. Its recognizability comes from the arrangement of hotel rooms.

6. A brief history of the hotel industry.

People have been in constant motion for thousands of years. In the past, the main reason was trade. It took place mostly along trails and routes such as the Amber Road or the Silk Road. Other reasons for migration included managing remote provinces or traveling to maintain diplomatic relations with neighbouring countries. People also traveled to cultural and religious sites. For instance, they joined the Olympic Games in order to socialize and travel. Over time, special places/facilities began to emerge that could satisfy travelers' need for sleep, rest and hunger. These places have always been a reflection of the living standard and culture of a given era.

¹⁰ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/9th-floor.html>

¹¹ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/10th-floor.html>

¹² <https://www.hotelpuertamerica.com/en/11th-floor.html>

¹³ <https://www.hotelpuertamerica.com/en/12th-floor.html>

The hospitality law was first mentioned in the 18th century B.C. Such a record was found in the code of Hammurabi created ca. 1728 B.C. From the very beginning, efforts were made to fortify the hotel industry with such legal provisions that would guarantee the safety of traveling merchants and their goods.

In the 21st century B.C. the first roadhouses and inns were built in ancient Egypt. An example is the roadhouse of Memphis in Egypt.

In the ancient times, the appearance of a merchant caravan in a city was a remarkable event. It meant that basic necessities and utility items appeared. Goods of high value required additional security and the merchants needed rest and shelter for themselves and their draft animals. In Central and Western Asia, caravanserais were built along the routes. They were located at a distance of about one day's travel from each other. Caravanserais have been known since the antique times, but they were also commonly used between the 9th and 14th centuries A.D.

In the 6th century B.C. first pondoks were built in Greece. These were ancient roadhouses, built with such a flair to dazzle the newcomer with their artistry. They were located in the vicinity of places of religious practices or places where the Olympic Games were held.

In the similar period of time, stoas began to be built - long, free-standing column arcades with the back wall being decorated with paintings. Not only was it a place of rest, but also a space where trade took place. The main purpose of the arcades was to protect people from the sun and rain.

In the 4th century B.C., first guest houses emerged in Greece and Rome. They were mostly located in places associated with the religious practices, the Olympic games and trade fairs. Guest houses provided newcomers with shelter, rest and a meal after a long journey.

In the 1st century B.C. ,during the reign of Octavian Augustus in the Roman Empire, a road network was built together with roadhouses – mansiones and stationes, also called post stations. These roadhouses, same as the caravanserais, were located one riding day away from each other. They could be used by people with a diploma or *trattoria*, i.e., special cards entitling them to stay. Mansiones and stationes were heavily influenced by the appearance of Roman patricians' houses. Surveillance of the entire network was carried out by state officials, i.e., aediles. Additionally, there were baths, saunas, gardens and stables for animals. During this period of time, the saying "*Hospes hospiti sacer*" was coined, which meant the guest is like a saint to the host. *Hospiti*, which means to visit, is the original form for the later word hotel.

After the fall of the Roman Empire, there was a decline in the importance of roadhouses until the 9th century A.D.. Charles the Great, King of the Franks and Roman Emperor from the Carolingian dynasty, issued an edict which became a legal act on the hotel industry. By the virtue of the edict, churches and monasteries were placed under the obligation to establish hospices, whose task was to provide hospitality and medical care to travelers. They often erected two separate buildings, one for the clergy and the other for the laity. The development of hospices was increasingly observed in Switzerland. Since then, this country has had authority in the field of hotel industry.

Hospitality became extremely widespread. It was the duty of the landlords to host any traveller, often without any payment or for proverbial "God bless you". It was the duty of the monasteries to organize asylums for the poor. Special guest houses for the traveling nobility, merchants, tourists and clergy started to emerge along the roads. The First Council of Nicaea

in 325 suggested the construction of roadhouses for travelers, also called xenodochium, in every major city. At that time, the profession of an innkeeper or a landlord gained importance.

The development of staging made it necessary to create post stations with a buffet and accommodation possibilities, which also an exchange of horses. The first booking office, i.e., registration centre before arrival, appeared in England in the 17th century.

The economic development of the modern era also favoured the development of roadhouses and inns. The breakthrough was the first hotel building erected in Paris and named L'hotel. Hotel buildings were usually made of brick, in which the ground floor served a purpose of a restaurant, a tavern or a cantina, whereas the guests were sleeping on the upper floors. Hotels provided rest, food and even entertainment. In the meantime, some inns were built in Warsaw: Pod Gąsiorkiem on Długa Street, Rydzyn on Trębacka Street and Dziekanka on Krakowskie Przedmieście. Even outside Warsaw, numerous inns were opened, for instance in Łańcut, Grodzisk, Kutno, Małaszewo, Raszyn, Sławków, Siedlce, Sokołów Podlaski, Pułtusk and Wyszynków. In Opatówek, due to one of the largest cloth factories in the Kingdom of Poland, there was a demand on an inn for merchants and other specialists visiting the factory.

The first hotel named Marywil was built in Warsaw in 1691-1695. The building was erected with the money of the Queen Marie Casimire "Marysieńka", which was later reflected in the name. The name Marywil originated from Marieville, the hometown of Marie. The author of the project was the Dutch architect Tylman van Gameren. It was a complex of buildings, consisting of four wings connected by a gallery, where a chapel was integrated. The ground floor consisted of restaurants and shops, while the upper floors were destined for guests.

The hotel "Pod Orłem Białym" was built on Tłumacka Street in Warsaw between 1785 and 1787. The author of the project was Szymon Bogumił Zug. The ground floor of the three-storey building was a restaurant with the backroom and additional premises. The first floor was intended for entertainment, and the second floor was a residential part. It was then the most modern hotel in the capital, which was equipped with sanitary facilities and clean water.

In the times of the Kingdom of Poland, between 1815 and 1830, there was a huge increase in the construction of stations, post offices and inns. It was the time when the first attempt was made to classify hotel facilities. In 1824, the General Directorate for Road and Bridge Engineers of the Kingdom of Poland issued a set of patterns for various guest houses along hard-surfaced roads.

The 19th century brought a dynamic development of the modern hotel industry. The first saloons were established in the United States. This type of an inn guaranteed not only accommodation and food, but was also the centre of social life in the town.

The growing expectations of guests resulted in the increase of comfort and the general improvement of the hotel equipment. The hotel industry has now become a thriving branch of the economy that generates huge profits.

In 1829, the Tremont Hotel was built in Boston, which was the first to limit the number of people staying in one room to two. So far, hotel rooms were mostly shared.

The era of the industrial revolution at the end of the 19th century, contributed to the split in the development of the hotel industry. The extension of the railway resulted in the introduction of station hotels, which were located in the vicinity of railway stations. The first station hotels were Victoria and Easton hotels, both of which were opened in 1839.

The other direction in the hotel industry were luxury hotels. Wealthy people could enjoy splendor, luxury and refined cuisine. The first luxury hotels include the Ritz and George V in Paris, Astoria in St. Petersburg and Savoy in London.

The 19th century brought the development of hotel construction companies. In the 1950s, the first joint-stock company was established to take care of the Grand Hotel in Paris. In 1874, a similar company was established to govern the Kaisersdorf Hotel in Berlin.

The beginning of the 20th century saw a slowdown in the rapid development of the hotel industry. Still, many innovations were introduced. In 1907, Ellsworth Statler established the first standardized hotel chain, which became operational in Buffalo. Procedures in guest service were standardized. Over time, the standards also covered the equipment of the hotel rooms. Since then, each room had to have its own bathroom, a large mirror, a radio, a telephone, a reading lamp, writing instruments and the morning newspaper.

At the end of the 20s. Conrad Nicholson Hilton became the biggest potentate in the hotel industry, whose Conrad Hilton Chicago became the most famous hotel. For a very long time, it was also the largest hotel facility in the world.

Even though 85% of all American hotels went bankrupt as a result of the economic crisis in 1929, it was a period of development for the well-known and still existing Westin Hotels & Resorts chain, which dates back to 1930.

In 1919, the first Ritz hotel was built in Barcelona, which provided its guests with hot water in the bathrooms.

The second half of the 20th century saw the continuous development of the hotel industry. This was related to the growing demand for tourism, resulting from the economic growth in the world, reduction of transport costs and globalization, especially in the tourism industry. With time, the separation of hotel management from its ownership translated into further development of the industry. Holiday Inn is an example of a franchised hotel chain. Throughout the years 1951 - 1968, the network created by Kemmons Wilson grew to 1000 facilities around the world. The motto of the network – "the best surprise is no surprise", becomes the popular saying.

I. PART ONE - RESEARCH AND ANALYSIS:

3. The concept of space.

Space is an independent entity, finite or infinite, like an empty vessel ready to receive other things.¹⁴ These are the words of Rudolf Arnheim, which I elaborate on. I accept the notion of empty space. However, such space does not affect man. Man does not perceive such space. The perception of space can only occur when there are objects in it and relations between them.

Rudolf Arnheim also quotes Plato's words from the dialogue "Timaeus", a work created around 360 B.C., in which the main character Timaeus of Locre spoke about the nature of the physical world and man.¹⁵ He referred to space as a "mother and shelter for things born visible and subject to the senses." He thought of it as "the nature that encompasses all bodies. It must also always be given the same name, because it can never lose its properties. Indeed, space always embraces everything, but never takes on a form similar to any of those things that compose it. It is, by nature, a matter capable of forming other things. It is set in motion and divided into figures by the objects that compose it. Thanks to their interaction, space becomes specific appearance, which can easily be changed (...)" For Plato, space is nothingness that exists in the extraterrestrial world, like all the other objects. Even without such objects, space would still exist as an empty, boundless reservoir.¹⁶

These theories created by Plato and reformulated by Rudolf Arnheim in his book "Dynamics of Architectural Form" are close to my heart. The existence of space does not preclude the absence of items in it. Precisely, the space containing objects is a hotel room. For this reason, the task of an interior designer is to find relations between the objects, which will allow the designed space to be perceived as balanced and attractive.

"From a physical point of view, space is defined by the extent of material bodies or areas bordering each other, e.g., landscape and stones adjacent to water and air. In such a mosaic of different materials, measurable distances are aspects of physical space. But apart from that, it is the way material things influence each other. They are the factors that determine the space between them: distance can be defined as the amount of light energy that reaches an object from a light source, or as the force of gravitational attraction exerted by one object on another, as well as the time it takes for one thing to move towards the second one. Apart from the energy that permeates it, space cannot be said to exist physically.¹⁷ Interaction between objects existing in one space is the core of my work. According to Arnheim, the quality of space is influenced by the distances between objects located in it. Measure is essential in the perception of space, no matter how it is measured.

"Absolute space, in its own nature, without regard to anything external, remains always similar and immovable".¹⁸ These are Isaac Newton's words from his book "Mathematical Principles of Natural Philosophy". The absolute of Newtonian space is based on the fact the events existing in space happen in time, which is fully independent. In one space, clocks have the same hour and they run at the same pace, regardless of where they are and the speed at which they move.

¹⁴ Rudolf Arnheim "The Dynamics of Architectural Form", Officyna, p.16

¹⁵ Plato "Timaios.Kritias", PWN

¹⁶ Rudolf Arnheim "The Dynamics of Architectural Form", Officyna, p.16

¹⁷ Ibidem, p.16

¹⁸ Isaac Newton "The Mathematical Principles of Natural Philosophy", Copernicus Center Press , 2021

"I am surrounded by Nothing. It does not mean empty space, because there is no space that can be empty"¹⁹ claimed Ian Stewart in his book "Nature's Numbers". Stewart's definition of space is different from the already quoted definition by Rudolf Arnheim. Stewart does not see space that is empty. From the point of view of my thesis, I consider it right.

"A peculiar exchange takes place in the experience of art. I let space to my emotions and associations. In exchange space provides the atmosphere that stimulates and triggers my experiences and thoughts. The architect's work is not perceived by a series of isolated images reflected on the retina, but as a complete integrated material, both physical and spiritual. It allows us to experience the pleasure of shapes and surfaces formed specially for the sense of sight, but also for the other remaining senses. At the same time it embodies and integrates physical and spiritual structures, which makes our existential experience more coherent and meaningful."²⁰ These were words by Juhani Pallasmaa - a Finnish architect, teacher and critic - found in the book "Eyes of the Skin". It accurately describes the mutual influence of space on its recipient. Moreover, it draws attention to the essence of shaping space and to pleasures that can be taken from a well-arranged space.

In the book "Eyes of the Skin", Juhani Pallasmaa also notes that "... there is no such thing as a body separated from its room in space and there is no space separated from the unconscious image of a perceiving object.... Our bodies and movements constantly react with the environment: the world and the subject are constantly informing and redefining each other."²¹ The mutual influence of the environment on man and vice versa is placing great demands on interior designers. They should not only anticipate as many mutual relations as possible, but also incorporate the results of these considerations in the design process.

In his book "Thinking architecture", Peter Zumthor also refers to space: "I do not claim to know what space really means. The more I think about it, the more mysterious it becomes."²² The essence of space needs careful examining. We intuitively feel its impact, but often we do not fully understand its effect on us. In my paper, I aim to define the essence of the relationship between space and man. I attempt to discover how to act consciously when arranging space and how to achieve balance. It is also important to surprise a potential recipient. Although mystery, surprise and originality are more related to commercial interiors, they are also a crucial element in interior design.

"...firstly man imprints his mark on the tools he makes, and then these tools exert an influence on man. They become more than purely utilitarian objects."²³ - notes Steen Eiler Rasmussen in "Experiencing Architecture" while commenting on the relationship between man and broadly understood design. This reciprocity is truly fascinating. Furthermore, conscious shaping of space helps you to find pleasure in experiencing architecture.

In my doctoral thesis, I focus on the space created by objects and the mutual relations between them. Objects are often found in a given space. Next, these objects are supplemented with new tissue in the design process. This applies to the design process of new buildings in the city center. On the other hand, in the process of interior design, we often encounter empty space, which we fill with new tissue from the very beginning. For instance, this is the case with the interior design of a hotel room. Researching the mutual relations between the objects which we put into the space enables new solutions that are characteristic of a given object, its function and nature.

¹⁹ Ian Stewart "Nature's Numbers" Copernicus Center Press , 2018, p.1

²⁰ Juhani Pallasmaa "Eyes of the skin", Architecture Institute 2012, p.16

²¹ Ibidem, p.50

²² Peter Zumthor "Thinking Architecture", Karakter 2010, p.22

²³ Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999, p.29

4. The concept of beauty.

The term "beauty" was originally used to describe the beauty of women. The ancient Greeks used the term "beauty" to describe both beautiful objects and thoughts. Greek philosophy focused on the beauty that comes from the mind, morality and soul. The Athenian sophists of the 5th century defined beauty as all "that is pleasing to the eye and ear."²⁴ Contrastingly, the Stoics called beauty as all "that has the right proportion and alluring colour."²⁵ Plotinus, like Plato, understood beauty as the virtues and sciences. In ancient Greece, the broad concept of perceived beauty was narrowed down to the concept of symmetry - proportion and harmony, i.e., audible beauty.

In the Renaissance era, people started to perceive beauty only through the sense of sight. Beauty has become an aesthetic concept. Aristotle defined beauty as all "that is good and pleasant", Thomas Aquinas saw beauty as all "that pleases when it is perceived". Kant understood beauty as all "that pleases neither by impression nor by concepts, but pleases with subjective necessity in a universal, direct and completely disinterested way".²⁶ It goes without saying that there is a clear disproportion between the definition and the theory of beauty. An example may be Thomas Aquinas who stated that beauty is all that pleases, and created "in the right proportions and splendour."²⁷

The Great Theory of Beauty, initiated by the Pythagoreans, proclaimed "that the proportions of parts constituting beauty can be expressed numerically (...) that beauty appears in objects whose parts correlate as simple numbers: one to one, one to two, two to three, etc."²⁸

Beauty was sought in proportions and harmony. Plato noted that "measure and proportion are always beautiful, and the absence of measure is ugly."²⁹ Aristotle claimed that "beauty is a matter of size and order" and that the main properties of beauty are "order, proportion and definiteness".³⁰ Robert Grosseteste - a medieval philosopher, Franciscan, theologian, professor at the University of Oxford - stated that "the composition and harmony in all composite things derives only from the five proportions found between the four numbers: one, two, three and four."³¹

At the end of ancient times, Plotinus undermined the thesis that beauty was the only result of proportion. Necessity of "glow" was added to the proportions. The Great Theory of Beauty, formulated by the Pythagoreans, lasted from the 5th century B.C. to the 17th century A.C.. Over the 22 centuries, the Grand Theory of Beauty was amended or supplemented with many other theses. The sensual perception of beauty was enlarged by the rational and metaphysical approach, as well as the quantitative understanding of beauty. According to Plato, "true beauty was only found in eternal, transcendent ideas; however, man should attempt to reach it."³² The metaphysical beauty was in the cosmos, in the theories, as well as in the theological concepts. The beauty of the world stemmed from fact that it was created by God. God represented the highest beauty. In the Renaissance, beauty was supported by theological aspects. Michelangelo

²⁴ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.140

²⁵ Ibidem, p.138

²⁶ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, p.140

²⁷ Ibidem, p.141

²⁸ Ibidem, p.142

²⁹ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.144

³⁰ Ibidem, p.144

³¹ Ibidem, p.149

³² Ibidem, p.150

- an Italian architect, painter, sculptor and poet - wrote: "I adore the beautiful human body precisely because it is a reflection of God's beauty on earth".³³



Michelangelo - David³⁴

Andrea Palladio - an Italian architect and theoretician of architecture - recommended the shape of a circle in architecture, because "it is best representation of the unity, infinity, uniformity and justice of God." His perception of beauty was driven by his religious conception.³⁵

The theories of beauty proclaimed by Plato, Aristotle and the Pythagoreans indicated that beauty is characterized by objectivity. Properly selected proportions are beautiful, regardless of the fact that someone may not like it. Beauty is an objective construct, not subjective. Plato also stated: "Beauty is beautiful not in things themselves, but beauty remains always and for its own sake."³⁶ , Aristotle wrote: "Beauty is what for itself is worth of embracing."³⁷ Saint Augustine asked: "Is there anything in the order of actual reality which is beautiful, or do we merely say that a thing is beautiful because it pleases us?"³⁸ Thomas Aquinas noted: "Something is not beautiful because we love it, but rather do we love it, because it is beautiful."³⁹ The Great Theory of Beauty was associated with a triad of supreme human values: truth, goodness, and beauty.

Over time, the Grand Theory of Beauty met with objections regarding its objectivity. Socrates said that "beauty does not lie in proportion but in correspondence, that is, in conformity with natural law and object nature".⁴⁰ This appropriateness related to the adaptation of the object to its purpose confirms the statement that "The golden shield is not beautiful, because it is not suitable for its purpose."⁴¹ Epicharmus of Kos -_philosopher, Pythagorean, inspired by sophists - claimed that "for a dog the most beautiful is another dog, for an ox - another ox."⁴² Basil the Great - an early Christian writer - claimed that "beauty is based on the relationship, but not only on the relationship between the parts of the object, but also on the relationship between the object and human sight".⁴³ Later, subtlety was added to the conceptions of beauty, which at times denied beauty taking the lead. Beauty became more and more subjective.

³³ Ibidem, p.150

³⁴ <http://www.zwiedzajlodz.pl/2019/04/25/dawid-symbolem-florencja-najslynniej-rzezba-swiata/>

³⁵ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.155

³⁶ Ibidem, p.152

³⁷ Ibidem, p.152

³⁸ Ibidem, p.152

³⁹ Ibidem, p.152

⁴⁰ Ibidem, p.154

⁴¹ Ibidem, p.233

⁴² Ibidem, p.154

⁴³ Ibidem, p.155

Giordano Bruno - Italian theologian and philosopher - posited that "Nothing is absolutely beautiful; if it is beautiful, it remains in relation to something."⁴⁴ Descartes - a French scientist, physicist, mathematician and philosopher - had the same thoughts when he described beauty "it means nothing else than the relation between our conscious judgment and the object."⁴⁵

New theories about beauty continued to emerge, but none of them displaced the Great Theory of Beauty. It was acknowledged that beauty is based on unity in multiplicity, on perfection, on correspondence. Beauty was believed to be the revelation of the highest perfection, beauty lies in moderation and metaphor.

In the 18th century, an element of elusiveness was added to the definition of beauty. The rational perception of beauty led to subjectively perceived beauty. Initially, it was believed that there is objective and subjective beauty, in order to radicalize the view and make beauty only relative or conventional. The ability to recognize beauty was sought, which was later called the sense of beauty.

In the 18th century, there were many diverse notions of beauty. Beauty differed from prettiness, proper beauty, grace, subtlety and smoothness. There was the notion of free, absolute and relative beauty, also called perfect beauty.

In the age of Enlightenment, Immanuel Kant - the German philosopher, professor of logic and metaphysics - developed a theory that turned out to be essential for the later perception of beauty.⁴⁶ Beauty was no longer obvious no formula or rule for it. Although his theory seems to be interesting, I am convinced that beauty is created by patterns and rules.

In the 20th century, there was no more tendency to create new theories of what beauty is. A piece of art could please the recipient with its beauty, but it could also be shocking or surprising. The reason for this could be ugliness, which became almost as popular as beauty in the twentieth century . In the 20th century, beauty could charm and be a sensual experience, it could also arouse admiration.

The duality of beauty consisted of the division between the beauty of nature and the beauty of art. Functionality also played a crucial role in the perception of beauty. It was argued that if there was no beauty in an object, it could derive its beauty from functionality. The followers of this theory were the Bauhaus architects, headed by Le Corbusier. The era they lived in was called the "age of the machine". Abandonment of beauty admiration was also represented by Oskar Niemeyer - a Brazilian modernist architect - who emphasized distinctiveness and modernity, and a departure from the classics for the search of flexibility and diversity.

What constitutes beauty today...?

"Beauty is a sensation. Reason plays here a minor role. I believe that the beauty which comes from our culture and corresponds to our education is recognized immediately. We see a captured form, shape or way of shaping, condensed into a symbol that interacts with us. It has the property of being many things, sometimes even all at once: obvious, calm, controlled, natural, dignified, deep, mysterious, inspiring, emotional, exciting things..."⁴⁷ these are the words of Peter Zumthor taken from his book "Thinking Architecture". This way of thinking about beauty is very close to my heart. Immediately perceived beauty is an invaluable value. Therefore,

⁴⁴ Ibidem, p.157

⁴⁵ Ibidem, p.157

⁴⁶ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.169

⁴⁷ Peter Zumthor "Thinking architecture", Karakter 2010, p.77

creating such beauty, even by designing interiors, should be treated with special attention. "(...) the substance that recognizes beauty and, with a little luck, can create it is inside me."⁴⁸ these are the words of Peter Zumthor from the already quoted book "Thinking Architecture". Zumthor's understanding of beauty is multifaceted. From my perspective, it is totally right. Most importantly, beauty should bring joy, pleasure and excitement. It is created for enjoyment.

In the "American lessons", Italo Calvino writes about the Italian poet Giacomo Leopardi, who perceives the beauty of a piece of art, in this case literature, as what is unclear and as what is open and indefinite, because this is what keeps the form open to filling it with various meanings".⁴⁹ This indefiniteness can only be achieved by extremely precision. Careful selection of measures and activation of the spaces intended for them. An unclear and indefinite effect can also be achieved by breaking the rules, which are clear and obvious. Sophisticated effects can be achieved by breaking those predictable conventions and violating obviousness,

"Beauty is not an isolated aesthetic quality; its perception arises from the recognition of the indisputable, causal relations and dependencies perceived in life."⁵⁰ Juhani Pallasmaa's apt words appreciate the essence of relationality. In my paper, those relations and dependencies play an important role.

One of the human needs is the need for beauty. For these reason, it is crucial to specify what beauty is. A well-designed hotel room space should not only be functional, but also should fulfill as many human needs as possible. A person who fulfills his basic needs always moves on to other, more advanced needs. The more needs are fulfilled by the designed space, the more competitive it is. In this day and age, apart from exceptions, we are well fed, we have shelter and work. Therefore, meeting more advanced needs becomes a weapon in the fight for the client, especially the hotel client.

5. The concept of good design.

"Design is like police. It is never where it is needed most... Design is a process. Anti-design is a state"⁵¹ wrote Marcin Wicha in the book "Jak przestałem kochać design". In his book, he discussed the design that have accompanied him for an early age. "Let them make the trams nicer than the Italian ones. The prettiest in Europe. It would be best to add Parzenica patterns and electric current collectors in the shape of a Kashubian lelujka, and the world will fall to its knees."⁵² Marcin Wicha's mocking tone reminds us of the years devoid of design in Poland, and later attempts to create it on many levels. Attempts which were not always successful. Despite the joking, Marcin Wicha appreciates the essence of good design in many aspects. Not only in life's most sublime moments, but also in ordinary everyday life, when we experience design in the form of a train ticket, bookcase or tram. We would like industrial forms or other objects designed in accordance with the guidelines to be treated in the same way. Our everyday life with its special moments would be even more pleasant. We would gain pleasure by experiencing good design on every level.

"Design is meant to be intimidating. Disciplining. Put people in their right place. Guard the hierarchy. Chandeliers, carpets and furniture act as door selections. They remind us that we are not at home. They supervise guests (do not put hands in pockets, do not slouch, hide the

⁴⁸ Ibidem, p.78

⁴⁹ Ibidem, p.130

⁵⁰ Juhani Pallasmaa "The Thinking Hand", Institute of Architecture 2015, p.19

⁵¹ Marcin Wicha "Jak przestałem kochać design", Karakter 2015, p.141

⁵² Ibidem, p.141

bottle)."⁵³ This is the role of design according to Marcin Wicha, which is hard to contradict. While designing interiors, we do not only create attractive places, we give them a certain rank. Defining the planes, offering detailed solutions and all the other tiniest details have a direct impact on the quality of the interior, its atmosphere. It also determines the viewer's attitude towards the designed space. While designing interiors, we also create certain rules and regulations valid for this particular space.

6. What is architecture, who is an architect.

"Real architecture should not be limited to beautifying residential places: great buildings help to perceive our existence."⁵⁴ Juhani Pallasmaa's words from the book "The Thinking Hand" remind us that architecture needs to blend into the context. They also remind us that living in a certain space makes us a part of it. Space will resonate with us, but we will also resonate with it.

"Pieces of art and architecture are extensions of the human hand in space and time... the works of great architects acknowledge the imaginary presence of their creators and their hands, because every architectural space, scale and detail are pure reflection of the body and hand of their creator."⁵⁵ However, Juhani Pallasmaa's focus on the hand versus the brain does not convince me. I am personally convinced that creating space is definitely the role of an architect's head, not his hands.

"Today, an architect usually works remotely, through drawings and verbal instructions from his studio. This resembles the work of a lawyer. An architect is not directly immersed in the whole physical process of creating a building. In addition, the increasing specialization and division of labor within architectural practice itself has led to fragmentation of the architect's identity, work process, and finally the outcome, which used to be an integral whole. Moreover, the use of computers has broken the sensual and tactile link between the imagination and the designed building."⁵⁶ I do not agree with such an attitude. There never has been and never will be resistance to change in my mind. I perceive computers only in positive terms, and I believe that they allow us to have a broader vision. The artisanal approach to the architectural profession can create a different, more intimate relationship with the designed buildings. It would allow the architect to take different roles: a conceptualist, a designer, or a builder. The age of computers does not deprive us of these roles.

"As an architect, I can also design what constitutes an architectural atmosphere, this singular density and mood, this feeling of presence, well-being, harmony, beauty?"⁵⁷ Peter Zumthor's digressions impress me with their holistic approach to design. The architect should be a humanist of our times.

While designing architecture and arranging interiors, we must not forget about the essence of function. Steen Eiler Rasmussen notes in "Experiencing Architecture": "One of the characteristics of good architecture is that it is used in accordance with the architect's intentions."⁵⁸ The basic and most important feature of good architecture is functionality. Firstly, the function and the target group should be analysed in the first design phase. Architecture with good design or unique interiors are worthless without a properly selected function.

⁵³ Ibidem, p.225

⁵⁴ Juhani Pallasmaa "The Thinking Hand", Institute of Architecture 2015, p.27

⁵⁵ Ibidem, p.36

⁵⁶ Ibidem, p.74

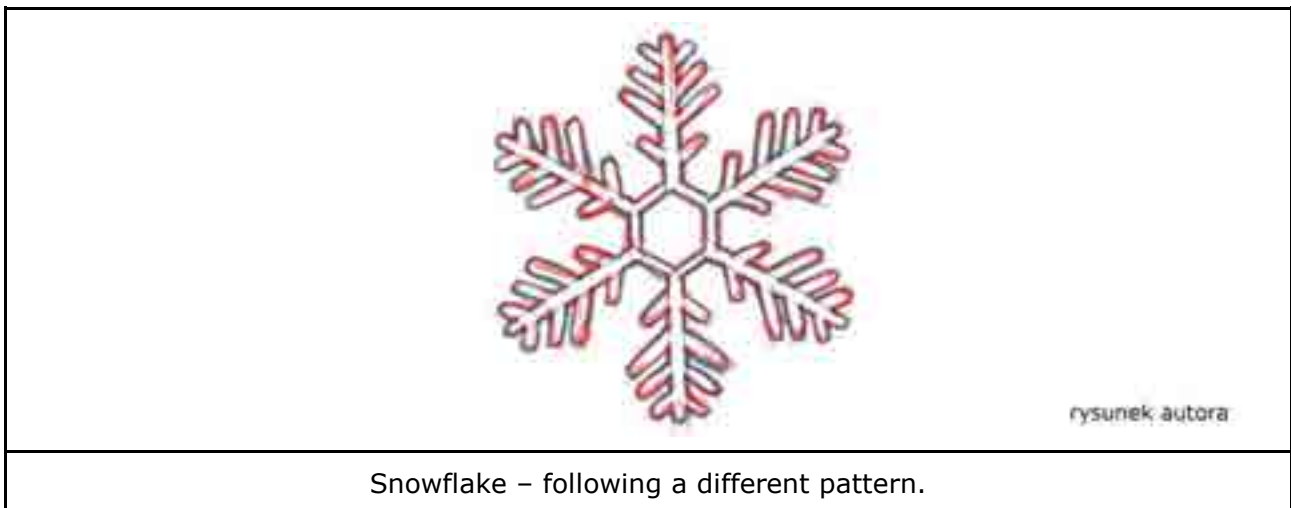
⁵⁷ Peter Zumthor "Thinking architecture", Karakter 2010, p.85

⁵⁸ Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999, p.12

7. The language of mathematics as the universal language of nature.

"In nature, divinity touches us directly", "Every natural science contains as much truth as much mathematics it contains"⁵⁹ claims Immanuel Kant, a German philosopher, professor of logic and metaphysics at the Albrecht University in Königsberg, an outstanding man of the Age of Enlightenment. I do agree with this analysis of the issue. Although I am a humanist, mathematics has accompanied me all my life. Advanced math classes in high school and studies at the Technical University in Lodz allowed me to feel mathematical rules and derive pleasure from applying them. Pomponius Gauricus claims in his work "De Sculptura": "What a geometer, I ask, must have been the one who built man."⁶⁰ Many scientists over the centuries have studied the proportions of the human body. They were all amazed with their discoveries. The proportions of the human body can be described with mathematical formulas.

"We are a part of nature, this great form that we ultimately do not understand, which in the moment of heightened experience, we do not even need to understand, because we know that we are a part of it."⁶¹ Peter Zumthor's words remind us about our presence in nature, but also about the most important issues. While shaping the environment, we need to remember the context and realize the fact that we are a part of nature. Although it seems chaotic at first, nature is incredibly orderly. One cannot find two identical snowflakes, but they all have hexagonal symmetry. Sea waves gliding over the oceans have very much in common with the sand of the dunes gliding through the deserts. Hyenas and leopards are spotted, and zebras and tigers are striped ... It could be assumed that we will be able to find a pattern for all phenomena occurring in the world.



Man, wanting to use the formulas provided by nature, classified and systematized this knowledge, then called it mathematics. It became clear that the discovered and refined patterns can not only indicate obvious beauty. Another task is to establish the rules governing processes in nature. The waves and dunes moving in the same way show the pattern that governs the flow of water, sand and air. Striped and spotted animals show us that biological development is also subject to mathematical operations.

The simplest formulas are **numerical formulas**. Their level of complexity is expressed by the number. Humans have two legs, dogs have four, while spiders have eight. The year is approximately 365 days, the cycle of lunar phases repeats every 28 days. Clover usually has 3

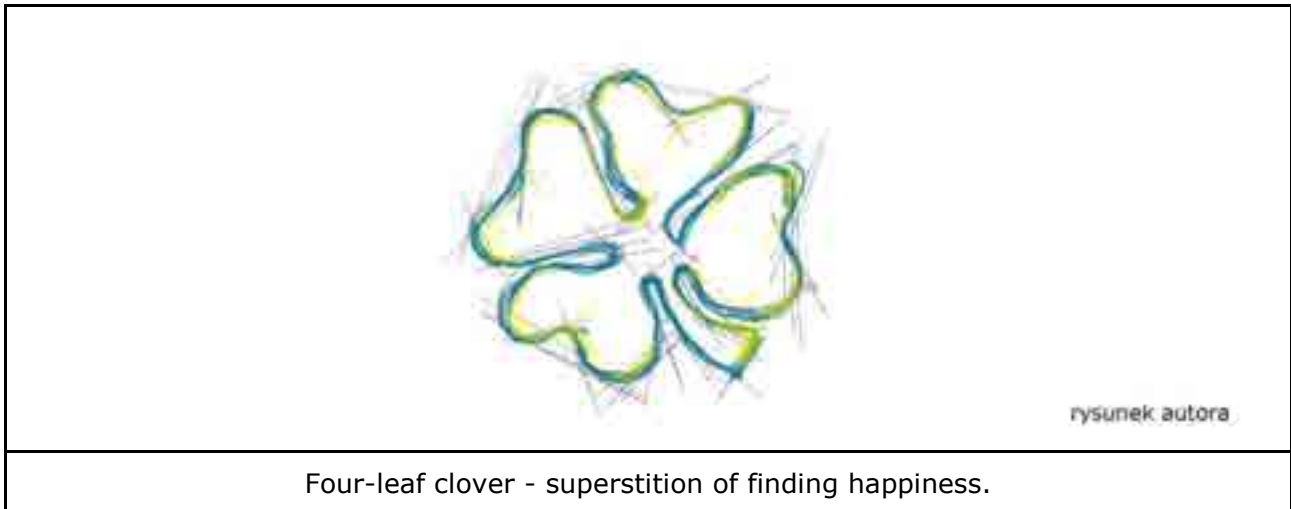
⁵⁹ Immanuel Kant

⁶⁰ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.149

⁶¹ Peter Zumthor "Thinking architecture", Karakter 2010, p.73

leaves. Exceptions to these rules are perceived in an extraordinary way, and the desire to find a four-leaf clover is a superstition of finding happiness. Number patterns are the easiest to identify. Unfortunately, this is associated with the fact that random patterns are also found. Finding a universal pattern is preceded by finding a million random patterns.

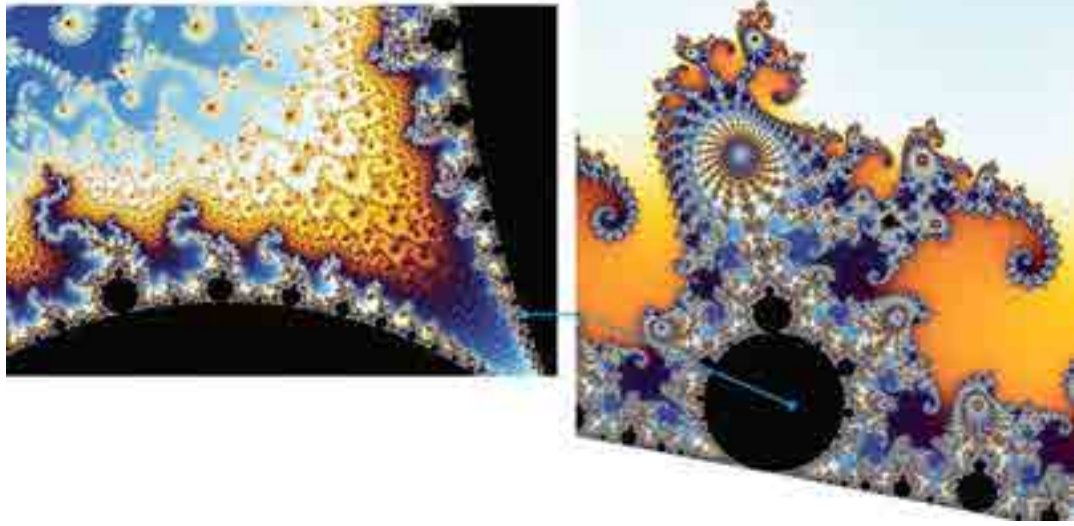
Another type of patterns are **geometric patterns** . Being very close to us, they are based on the human intuitive power of perception. The simplest shapes are squares, triangles and circles, more complex ones are ellipses, pentagons, spirals. Space figures are cubes, cylinders, cones and spheres. Most geometric patterns can be found in the nature that surrounds us. For instance, we can find circles in the rainbow and the human eye, spirals in a hurricane, a wave in desert dunes or spirals in shells. Viruses also take geometric shapes.



In addition to numerical and geometric patterns, there are **motion patterns** . A different pattern is left on the sand by a walking man, a dog or a horse. The jellyfish pulses, the fish moves with a sinuous motion, and the desert rattlesnake moves in a spiral pattern to minimize contact with the hot sand.

Patterns discovered recently concern forms hitherto regarded as random. Such objects are clouds - shapeless, blurred clusters. However, there is a pattern of symmetry related to the physics of cloud formation. Clouds are formed as a result of water vapor condensation, when they pass from the liquid phase to the gaseous phase. Whenever objects are formed in nature as a result of a change in phase-state, they are formed according to a pattern that will allow them to form identical clusters regardless of their new size. We call this statistical self-similarity, and we call these patterns **fractals** . The mathematician who coined the term was Benoit Mandelbrot. Fractals are newly found patterns of matter previously referred to as chaos. Fractals are patterns which repeat their geometric values in increasingly smaller scale.

The mathematical formulas of fractals are as close to us as the mathematical formulas describing nature, which I mentioned before. Therefore, applying them in a space which remains close to people will be perceived positively.



Fractals.⁶²

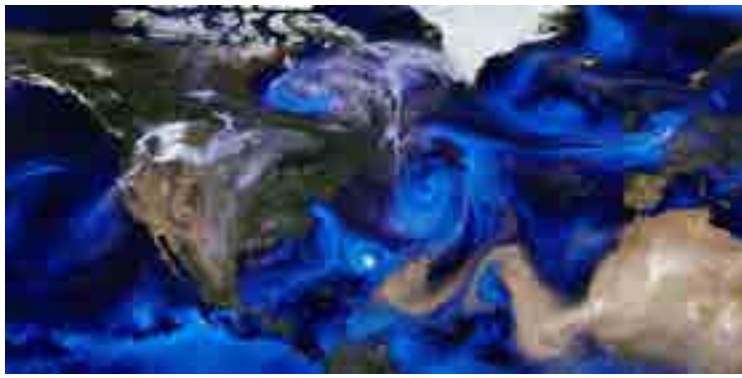


Fractals

Julia Klimek's work - a bachelor's student of Textiles and Interior Design
Academy of Fine Arts in Łódź.

The last type of pattern is **chaos** . These are patterns repeated seemingly randomly. Having looked at them, it is hard to find any predictability. But when viewed from a broader perspective, these patterns become orderly and could be beautiful. Chaos is referred to as a stochastic process. It is deterministic and unpredictable at the same time. Stochastic processes are based on randomness. Successive phenomena are in no way dependent on each other. However, in the end, they follow a specific pattern. An example of the chaotic phenomenon in nature is the weather. In the long term, it is unpredictable.

⁶² <https://www.wielkiepytania.pl/article/beautiful-face-chaosu/>



Chaos.⁶³

Do we really need mathematics...? Does it have anything in common with interior design...? Mathematics, with the help of formulas, explains what, how and why happens in nature. "The universe is somehow made of small pieces of mathematics"⁶⁴ Nature described with mathematical formulas, even the chaotic ones, is the order of the world, which also applies to us. Arranged in this way, it is the environment closest to us. It is harmony at the subconscious level.

For this reason, I believe that we have to submit to mathematics while designing. Applying mathematical rules in interiors allows us to create a space where we may feel like in pure nature.

7.1 Biophilia.

In my paper, I would also like to mention biophilia - a very popular concept nowadays. This concept is related to the feeling of satisfaction and delight derived from direct contact with nature and other living beings.

From the etymological point of view, the word biophilia consists of two Latin words: "bio" - meaning life and "filios" - meaning "natural inclinations, attachment, friendship.

The term was first used in 1973 by the philosopher and psychoanalyst Erich Fromm. In 1984, the American biologist and zoologist Edward Osborne Wilson published a book called "Biophilia", in which he defined the concept as the ability to take a certain delight in life we see around us. Wilson claims that "The human-nature exchange affects intelligence, emotion, creativity, aesthetic sense, verbal expression, and curiosity."⁶⁵ In his book, Edward Wilson proves that for millions of years Homo Sapiens has been closely related to nature and spontaneously interacted with other living beings. The need for contact has become an inborn trait. Not only do we need social contacts with other people, but also we search for contact with nature and other living beings. People who spend a lot of time in nature and with animals have a special sense of balance and harmony. Wilson argues that "man must be defined not only as a social animal, but also as a natural animal."⁶⁶

Roger Ulrich - a professor at the Department of Architecture and Centre for Healthcare Architecture at the Chalmers University of Technology in Gothenburg - states in his work "Health benefits of gardens in hospitals" that patients who see a natural, green landscape from the

⁶³ <https://eapsweb.mit.edu/news/2018/understanding-chaotic-nature-weather>

⁶⁴ Ian Stewart "Nature's Numbers" Copernicus Center Press , 2018, p.19

⁶⁵ Edward Osborne Wilson, "Biophilia", Harvard University Press, 1986

⁶⁶ Ibidem, 1986

hospital windows recover faster. In his opinion, looking at dense vegetation reduces heart rate and blood pressure, and significantly reduces sympathetic nervous system disruption.

In reference to this new trend called biophilia, a new model of urban planning has emerged, in which nature takes the most important place. It replaced the earlier model, in which cities steal natural space and separate people from nature with a concrete wall.

Biophilic design allows us to get closer to nature. Designing consistent with nature makes us experience its beneficial effects. The interiors designed in accordance with the idea of biophilia should provide the guests with the most direct contact with nature. This will be facilitated by large glazed surfaces and terraces which constitute a link between the interior and the surrounding landscape. If possible, interiors should be opened to vegetation outside the building. If not, vegetation should be implemented inside the rooms by creating green walls and flowerbeds. Air quality and temperature are also important in the designed interiors. The interior can be complemented with sound that should be taken from the natural world. The use of natural textures and colours identical to those existing in the natural environment is also highly recommended. The idea of biophilic design suggests bringing as much daylight as possible, as well as flowing water into the interior.

8. The concept of art.

Many views on art with historical references could be found in the book entitled "Dzieje sześciu pojęć" by Władysław Tatarkiewicz.

In ancient Rome, Greece, the Middle Ages, and even in the early modern era, the concept of art included all kinds of skills. The ability to craft an item, a house or a ship. It also referred to leadership, surveying and oratorical skills. Plato notes that irrational work cannot be called art. Galenus defines art as "a set of common, accurate and useful rules serving a specific purpose".⁶⁷ In antiquity, art was divided into liberal and common arts. Liberal arts required no effort, while those that required effort were called common. In medieval times, common arts were also called mechanical. According to this division, in ancient times the art of sculpting and painting was considered common arts. Music was not perceived as a skill, it was perceived in terms of harmony. Poetry was a kind of philosophy, prophecy, but it was not considered art.

The shift in art understanding has its origins in the Renaissance era. Poetry was included in the liberal arts, however all kinds of crafts and sciences were eliminated from this group. In the 15th century, the term "art" incorporated painting, sculpture, architecture, theatre, poetry and dance. Crafts and other mechanical skills were not considered art. The slow incorporation of architecture and painting into the liberal arts, which began in the 16th century, took about two centuries. The term of fine arts, including painting, sculpture, poetry, music and dance, came into use in the 18th century. Architecture and eloquence were also added to the list of arts. Skills and crafts were still not included in the concept of art.

Common features of all fine arts were searched for. Charles Batteux - a French philosopher known as the author of writings in the field of aesthetics, the inventor of the term "fine arts" - claims that the common feature of fine arts is that they imitate reality. It was the first theory about art in its new meaning. At the end of the 18th century, a new thought of Friedrich Schiller - a German poet, philosopher, historian, aesthetician, theater theorist and playwright - appeared - "Art is what establishes its own rule"⁶⁸ .

⁶⁷ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.21

⁶⁸ Ibidem, p.33

The concept of art has evolved over the centuries. Initially, art was seen as creation according to rules. Over time, it has become the creation of beauty. The opinion about art being useful has also changed. For a long time it was believed that "art is to serve beauty, the beauty of life. However, the more temporarily, practically or socially useful it was, the better."⁶⁹ In the 19th century, art was to serve its own needs, a slogan was created: art for art's sake. In 1832, Theophile Gautier wrote in the preface to his novel: "what is made for? It is made for being beautiful. Isn't that enough?"⁷⁰ In 1834, Theophile Gautier - French writer, poet, playwright, literary, theater and art critic; a representative of French Romanticism, a precursor of Parnassianism - in the preface to another book "Mademoiselle de Maupin" wrote: "There is nothing truly beautiful but that which can never be of any use whatsoever. Everything useful is ugly."⁷¹

The main aim of art was to create beauty, but there were also other requirements. "Dionysus of Halicarnassus demanded that it should stimulate the "ardor of the soul", Plotinus - that it should "resemble true being", and Michelangelo that it should "allow the flight to the heavens". Novalis believed that true art was "the vision of God in nature", Hegel claimed that it was "knowledge of Spirit Rights". Currently, there are also other higher requirements that are coming to the fore. It is expected that art "drags you from everyday life", "multiplies life" and "gives shape to life that is running away."⁷²

The eighteenth century defined the concept of art on two levels. As the creation of beauty and imitation. The definition of the creation of beauty is: "Art refers to this kind of human creation that is heading towards beauty to finally achieve it. Underlying the definition is the presumption that beauty is the intention of art, but also its main goal, achievement, supreme value and its most recognizable feature."⁷³ The imprecision of this category lies in the fact that "beauty" is ambiguous. In classical art, beauty can be found in harmony, prudence and transparency of forms. However, it is difficult to find such references in contemporary art, or in artworks from the Gothic or Baroque era. Perception of art being imitation seems to fit well in landscape painting, but there is no such reference in abstract painting or architecture.

Further searches of the characteristics of art brought the notion of shape. The need to give an arising form a new shape has become an expression of art. However, not everything that has a shape can be called art. Art requires a particular shape. Nevertheless, this definition seems to be too broad.

Expression became another determinant of art. This definition in turn seems to be too narrow. Expression is based on certain tendencies. It can be expressed by only few works, because not all works recognized as art are expressive. A feature of art is also that it "evokes aesthetic experiences"⁷⁴, and that "it evokes the experience of beauty"⁷⁵. The definition of aesthetic experience seems to be too broad. Moreover, the aesthetic experience itself does not have to be related to art. At the same time, this definition seems to be too narrow. The art of the 20th century is not always aesthetic. Its purpose is often different. For example, causing a shock. Art is supposed to impress, that is, an impression.

⁶⁹ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" Wydawnictwo Naukowe PWN SA, 2005, p.36

⁷⁰ Ibidem, p.36

⁷¹ Ibidem, p.38

⁷² Ibidem, p.39

⁷³ Ibidem, p.40

⁷⁴ Ibidem, p.44

⁷⁵ Ibidem, p.44

Further search of the specific art features has led to uncovering of the following elements: creativity, creating without rules, creating unrealistic things. In the 20th century, the multiplicity of features and their mutual exclusion defined art as indefinable. Further attempts to find the definition of art were associated with its purpose. It was claimed that art is not a product of nature, it is always a human-made product, therefore, a conscious product. It has been observed that all activities performed by man result either from its usefulness or from its casualty. Man creates art for both of these reasons. This is due to the need to create a new shape, a new form. For example, creating a new shelter in the form of a house. There are also other reasons to create art: the already mentioned need to create a new shape, the need to preserve reality as well as the need for impression, expression, shock, emotion, grace, sublimity or subtlety.

The current definition of art, which defines it as reproducing, constructing or expressing emotions, seems accurate to me. It is also related to human needs. Man has a need to recreate, construct and express his experiences. Human needs are the answer to the question why the phenomenon of art arises at all. Stanisław Witkiewicz claims: "Art is designed to find, recognize, describe and preserve our experiences or the inner reality."⁷⁶ Stanisław Przybyszewski - a Polish writer, poet, playwright, scandalist, short story writer of the Young Poland era, a representative of Krakow's bohemia and Polish decadence - notes: "Art is a reproduction of what is eternal, independent of all changes and randomness, independent of time and space, i.e. the reconstruction of the essence, i.e. soul, the life of the soul in all its manifestations."⁷⁷ August Zamoyski - a Polish sculptor - claims: "Art is the depiction of things that are not subject to our senses."⁷⁸ "Art is the whim of a genius."⁷⁹ - says Adolf Loos - Austrian architect, precursor of modernism - underlining the uniqueness of art.

In 1919, Stanisław Ignacy Witkiewicz predicted that the end of art would finally come. He supported this idea with the theory that "mankind has lost the "metaphysical anxiety", which is the proper source of art. He also had conviction that there is a limited number of stimuli and their combinations in the world, which would eventually run out. When one becomes accustomed to them, the reaction gets weaker and weaker until it completely vanishes."⁸⁰

"Art should not be explained at all - it should be felt."⁸¹ These words by Steen Eiler Rasmussen express the point of the matter. In addition, such a feeling of art can be an extremely pleasant experience.

"Pieces of art are the most complex and diversified of all human achievements. They are creative acts of free will and conscious realization. Creating art requires rational choices, intuitive talent, and the highest level of learned skills, not innate ones."⁸² says Denis Dutton in "The Art Instinct". In my work, I attempt to specify the skills that we should learn to design interiors of high quality. Additionally, those innate skills that must be activated.

One may wonder whether a well-designed interior can be perceived as a piece of art. Denis Dutton has the answer to that question. In the aforementioned book, he writes: "To become a piece of art, it is enough to be socially sanctioned."⁸³ The social acceptance of interior design in

⁷⁶ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.53

⁷⁷ Ibidem, p.54

⁷⁸ Ibidem, p.55

⁷⁹ Ibidem, p.54

⁸⁰ Ibidem, p.61

⁸¹ Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999

⁸² Denis Dutton "The Art Instinct", Copernicus Center Press 2019, p.26

⁸³ Ibidem, p.83

the context of art has varied throughout history. Nowadays, it is allowed to include a beautifully designed interior in such a category. In my opinion, there is nothing wrong in this.

"Works (...) have a constant ability to attract attention and excite the senses from generation to generation. Their nobility and magnificence come from their ability to appeal to deep human instincts".⁸⁴ These words of Denis Dutton give us the reasons to treat interior design as kind of art. Could a meticulously designed interior excite...? Maybe, and it also should.

This is confirmed by the words of Steen Eiler Rasmussen from *Experiencing Architecture*: "for many centuries, architecture, painting and sculpture have been considered as "fine arts" - dealing with "beauty", act on the human eye in the same way that music affects human ear."⁸⁵ "(Architecture) is based on a set of human instincts, on discoveries and experiences common to all of us at a very early stage of life - above all, it is based on our relationship to inanimate things."⁸⁶ Steen Eiler Rasmussen in *"Experiencing Architecture"* describes how we shape our understanding of the world from early childhood. How we learn to stand, walk, jump and swim. Over time, we also learn to distinguish between hard and soft things, as well as hardened things which we still - despite their hardness - perceive as soft. We distinguish heavy and light things. We differentiate surfaces from the roughest to the softest. Experiencing architecture (and interior design) is associated with our awareness of these characteristics. "Most structures, however, are a combination of soft and hard, light and heavy, tightness and looseness, as well as different types of surfaces."⁸⁷

"The universality of art and artistic behaviour, their spontaneous appearance throughout the world and history, and the fact that in most cases they can easily be considered artistic in all cultures, indicate that they stem from a natural, inherent source : universal human psychology."⁸⁸ Denis Dutton considers beauty to be an instinct. He believes that it is an instinct independent of race, culture and origin. Is there an art instinct...? What is an instinct? Denis Dutton claims: "We tend to think that instincts are automatic and unconscious patterns of our behavior."⁸⁹ and "The claim that art is beyond the theory of evolution is a mistake that should have been corrected long time ago."⁹⁰

I truly believe that art evolves, because the process of evolution applies to everything. We, and our art instinct, are constantly evolving. We had an instinct to understand beauty centuries ago, but it was different from what we recognize beautiful today. Now, we have an almost built-in instinct for art, and we can effortlessly discern the value of art.

What is aestheticization today, which occupies many areas of our lives. It concerns the perfection of our body, which encourages us to spend many hours in gyms and beauty salons. Much worse when it offers us solutions that interfere more with our bodies. In order to aesthetize the psyche, we agree to the popular coaching or meditation courses. Wanting to imprint the desired behaviour in the psyche, we decide on *savoir vivre* courses. To stay in the middle of the current livestream, we buy desired items, often completely unnecessary for us, just for the reason of fitting in. Lifting of urban space is continuously carried out. Striving for ecology, following the aforementioned biophilism, we attempt to transform our environment into a hyper aesthetic

⁸⁴ Ibidem, p.34

⁸⁵ Steen Eiler Rasmussen *"Experiencing Architecture"*, Murator 1999, p.3

⁸⁶ Ibidem, p.15

⁸⁷ Ibidem, p.29

⁸⁸ Denis Dutton *"The Art instinct"*, Copernicus Center Press 2019, p.68

⁸⁹ Ibidem, p.25

⁹⁰ Ibidem, p.26

scenery. We strive for aesthetization, and in order to achieve it we penetrate genetic technologies. For example, we can get a child with the highest aesthetic parameters.

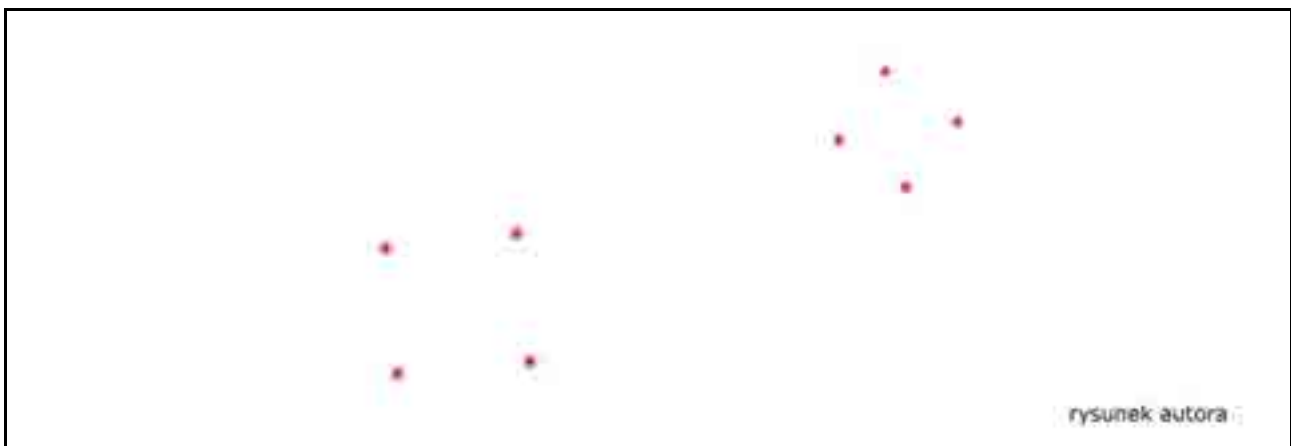
Such aesthetic globalization and giving beauty to everything that surrounds us leads to anesthetization. Wolfgang Iser writes about this phenomenon in his book "Aesthetics beyond aesthetics". Beauty becomes a duty, a burden and terror for all of us. And the importance of this phenomenon leads to indifference.

Can a well-designed hotel room be called a piece of art...? In my understanding of the phenomenon of art, it can. It is important to analyze the actions and the measures to be taken in the design process of the hotel room space. Good analysis and accurate actions gives us a chance to create a well-designed space of high quality, which could influence the nature of the building in which it is located. Whether we refer to such a space art is of much less importance.

9. Interior - special features.

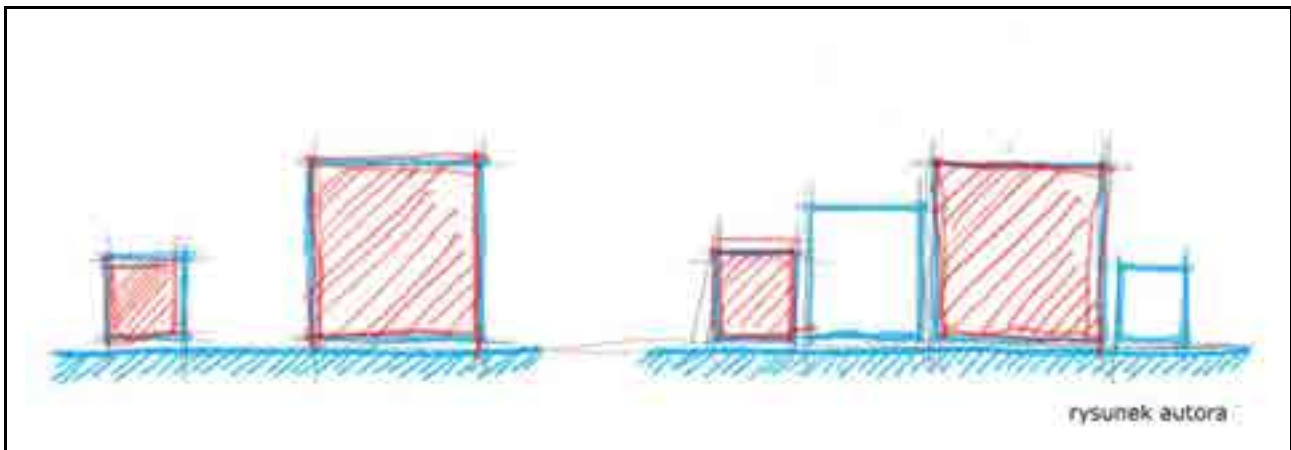
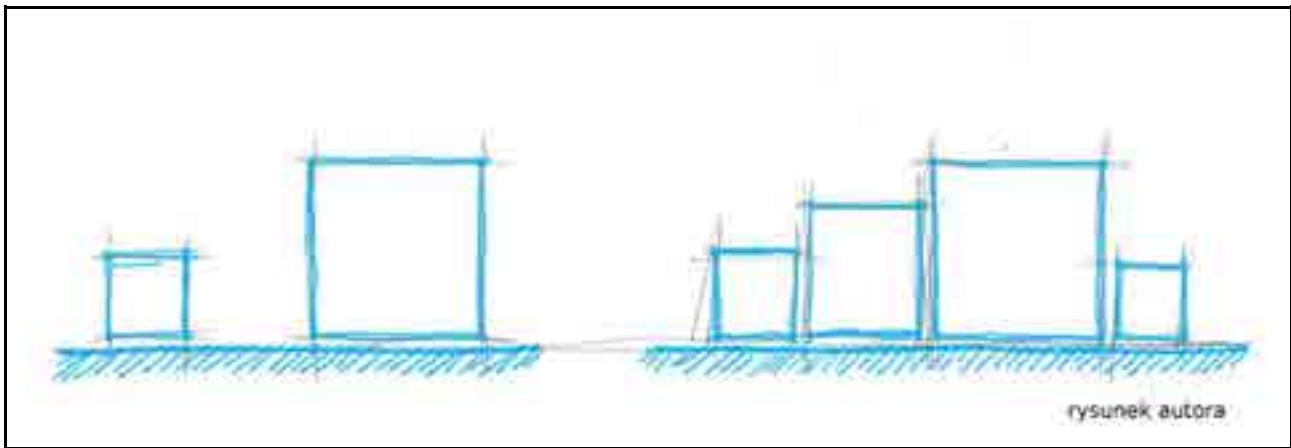
9.1 Density.

For further considerations, I adopted the concept of space in which there is a relationship between the objects located in it. We could look at two objects placed in one space through their mutual relationship, but often - to simplify the process of achieving goals - we look at the object in a tunnel manner, isolating them from their context. In such a case, we do not realise whether the object is small or large, because we perceive its presence independently of other objects. When we perceive objects with regard to their mutual relation, the space between them becomes an integral part of the whole perceived picture. For example, arbitrary dot patterns on a white sheet of paper can be seen as different geometric figures. The connections between the dots create shapes in our head, regardless of our will.



The connections between the dots create shapes in our head, regardless of our will.

The distance between objects affects their mutual dependence or independence, these relations are called **the density of space** . How to find the optimal distance between objects or surfaces?



Finding the optimal density is also related to experience.

Objects placed too close give the impression of repelling each other. If you locate them too far, they will look as if they attracted each other. The task of a space designer is to find an optimal relationship between objects. The optimal distances can be felt intuitively with the sense of sight. Our brain is constantly activated by a series of tensions and stimuli that create a specific image on the retina.

The term **proxemics** first appeared in Edward T. Hall's book "The Hidden Dimension", which describes the psychological and social aspects of spatial distances. "Proxemic" norms, i.e. related to culture, indicate different preferences in determining the optimal distances. It is related to culture and social conventions, but also to personal experiences. Rembrandt is believed to have said: "You should not smell the paints on my paintings"... and Robert Musil: "Every object or creature that wants to get close to another has a rubber band attached to it, which gets tighter and tighter when it stretches. Otherwise, things could easily move, interpenetrating each other. In the same way, in every movement you make there is a rubber band that prevents you from doing exactly what you want to do."⁹¹

We search for optimal distances between objects using perceptual forces. The balance between mutual attraction and repulsion of objects indicates the optimal value of the distance. All objects placed in space affect the structure and perception of the environment, but also the environment determines the location of these objects.

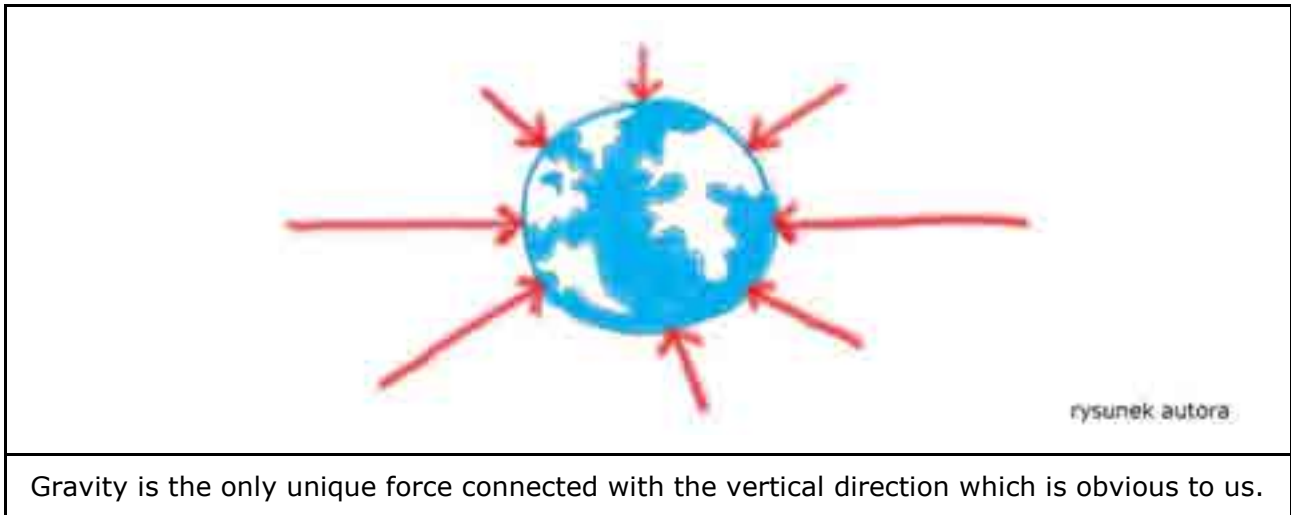
The notion of a perceptual field and perceptual forces comes from physics. Albert Einstein states: "We talk about matter when the energy is highly concentrated, and about the field when the

⁹¹ Rudolf Arnheim "The Dynamics of Architectural Form" Oficyna, p.35

concentration is weaker." I will elaborate on this issue when discussing proportions in architecture.

9.2 Vertical vs. horizontal orientation.

There are infinitely many directions in space, from which the vertical and horizontal directions seem to be the reference points. These directions are not equivalent. The dominant direction is **upright, vertical**. It was determined based on the force of gravity and it remains an indisputable value. Everything that is vertical is obvious, stable and balanced. The relativity of scale allows us to ignore the fact that vertical lines converge at a common center, which is the center of the earth.

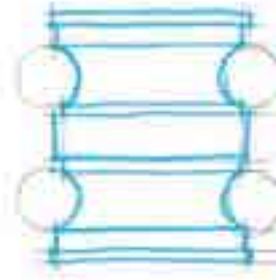
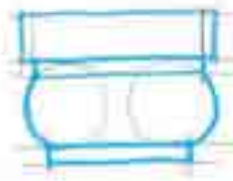


The ascent and descent along the vertical line are geometrically, but not physically, the same. The rise and fall is accompanied by the weight of gravity. It may favour or it may hinder the action. Climbing requires effort connected with overcoming your own weight. On the other hand, lifting the weight up is courage, heroism and recognition. Great height is a value, as evidenced by the years of architects and builders competing in creating the tallest buildings, starting from the Tower of Babel.

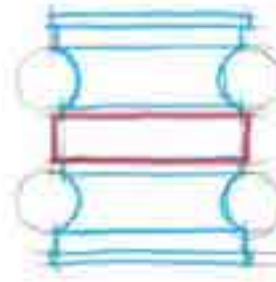
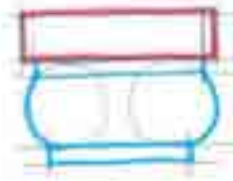
The horizontal direction is the only direction you can move freely without feeling the force of gravity. On the horizontal surface, no direction can become the dominant.

The coexistence of the vertical - dominant - and horizontal direction allows us to notice that the mass of matter, both animated and man-shaped, must climb as high as possible in order to come into existence. The volume of matter is distributed symmetrically around the vertical axis. Flower stalks and tree trunks follow the same rule.

In the vertical arrangement, we perceive vertical objects as parallel lines. We perceive the rows of vertical, high windows as repetitive parallel lines forming a horizontal arrangement. If we decorate vertical elements, for example with two columns supporting a portico, we will not realise whether they are placed at the same height. We will perceive every detail in our own vertical arrangement. However, the whole unit will be perceived as a horizontal arrangement. Therefore, we consider space the safest when we perceive it horizontally as a palisade of vertical and independent objects. This effect can be achieved by using columns, vertical windows and curtains or mirrors.



rysunek autora



rysunek autora

The upper element of the left vase repeated in the middle element of the right vase does not give us the certainty that these elements are identical. This is how the relationship between objects works.

Paolo Portoghesi claims: "The wall may be the inner surface, the "face" of a mass, but when it is part of architecture it must take a direction, an orientation: it must become part of a pattern with well-defined relations."⁹²

The relationship between the vertical and horizontal arrangement is crucial. Balancing disordered and chaotic arrangements through the use of vertical and horizontal layouts is a common solution among architects. Appropriately defining the surface of empty walls through the horizontal or vertical arrangements makes unreal space more real and dynamic. The task of the interior designer is to manage the resources in such a way that there is a balance that is expected by the recipient. Conversely - which will be surprising for the recipient.

92



One&Only Desaru Coast, Malaysia⁹³
 Different vertical elements and illuminated square shelves forming a vertical element make the whole interior vertical.



Hotel Mondrian Doha, Qatar⁹⁴
 Despite many vertical elements, we feel that the interior is horizontal, due to the fact that there is no contrast between them and the space in which they are placed.

9.3 Weight.

An object placed at different heights has a various visual weight. However, it is impossible to determine the optimal height of an object without analyzing the relationship with other accompanying objects. Three factors affect the visual weight of an object: distance, mass, and potential energy.

In terms of perception, the weight of an object increases with height. But only up to a certain point. When an object reaches the center other than the center of the Earth, the weight of the object begins to decrease. The center of the Earth is considered a center of attraction. However, every object is a small center of attraction. There is a hierarchy between centers of gravity and objects in space. The stronger attracts the weaker. The ground floor of the building is physically the lowest as it supports the other floors. As the height increases, the weight of the building optically decreases. We perceive the upper floors as lighter.

The third factor - potential energy, does the opposite. From a physical perspective, an object placed farther away has more potential energy, and therefore more visual weight. The same picture hung higher seems to be heavier than the one hung lower.

The complexity of the operations connected with these factors in interior design depend on the complexity of the space, its individual components and mutual relationships. The architect's actions should be carefully thought-out, and the means of arrangement should be precisely selected.

9.4 Dynamics.

Several factors influence the perception dynamics of the interior. The primary factor is the relationship between the height and width of the room. The shape of objects also affects the dynamics. Among the interior design measures, there may be vertical and horizontal lines ordering the space, which constitute the basic reference frame. The diagonal lines introduced

⁹³ <https://www.architecturaldigest.com/story/top-design-hotels-2019>

⁹⁴ <https://www.insplasion.com/blog/posts/marcel-wanders-project-the-mondrian-doha/>

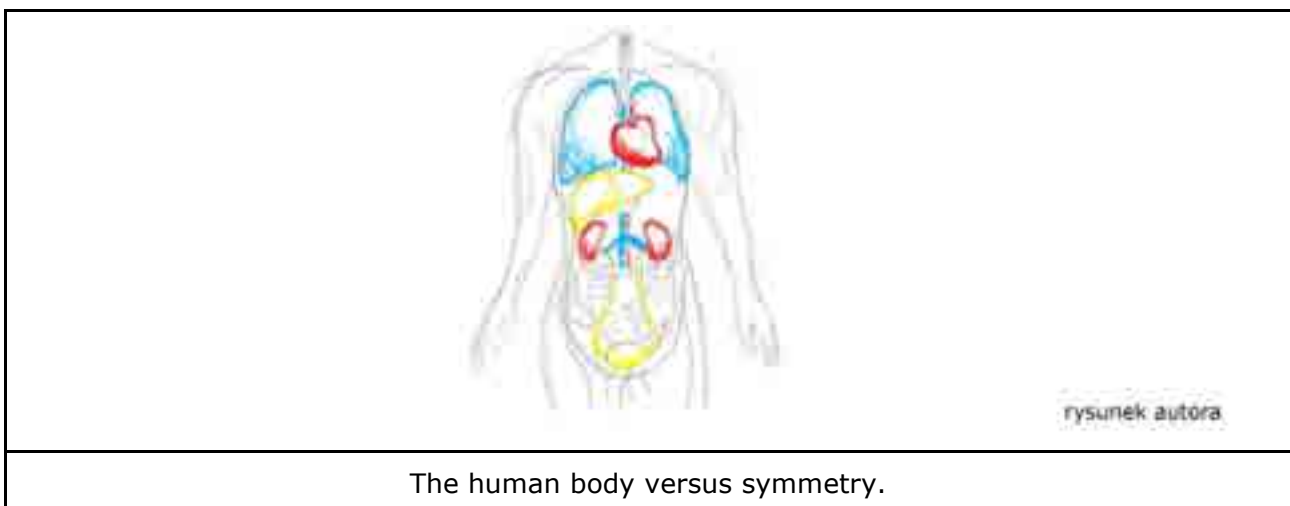
into such a system can cut, divide and dynamize the space. Curved lines will help introduce detail into the designed space as well as add finesse.

	
<p>Hotel Mondrian Doha, Qatar⁹⁵ The height of the interior is emphasized by dark patterned surfaces of the side walls and symmetrically placed vertical recesses, which creates a very orderly space.</p>	<p>Hotel Mondrian Doha, Qatar⁹⁶ Scaled oval recesses on the ceiling are contrasted with the background, which makes the space more dynamic.</p>

10. Project measures determining the design.

10.1 Symmetry, violating symmetry and asymmetry.

The human mind adores symmetry. We perceive the world through both the eyes, the images of which are superimposed by our brain to acquire three dimensions. Our body has mirror symmetry, i.e. its left half is the same as the right one. We have two legs placed symmetrically in relation to the spine, two hands also in a symmetrical arrangement. If we look deeper into our organism, the symmetry is not that obvious. The heart, liver, and most internal organs do not follow symmetry. The left and right sides of the brain are very different. Perfect symmetry - though beautiful - is obvious and easy to predict. On the other hand, our brain expects stimuli in the form of surprises that cannot be predicted.

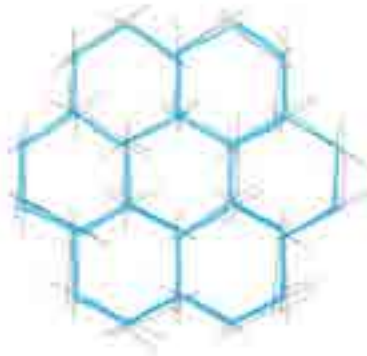


Various kinds of translations can cause symmetry. Reflections where the left half of the pattern is the same as the right half. Or rotations in which the pattern repeats in a circle. Shifts in which

⁹⁵ <https://www.inspllosion.com/blog/posts/marcel-wanders-project-the-mondrian-doha/>

⁹⁶ <https://www.inspllosion.com/blog/posts/marcel-wanders-project-the-mondrian-doha/>

the pattern repeats itself like a punch stamped again and again. A perfect example of symmetry in nature is the honeycomb.



rysunek autora

Honeycomb - a perfect example of symmetry.

Symmetry in nature can be found in every scale. Starting with chemical molecules, such as a methane molecule. It is a tetrahedron - a pyramid with triangular walls - with one carbon atom in the middle and four hydrogen atoms in the corners.



rysunek autora

Symmetry found in the methane molecule.

Viruses are also symmetrical. Their most common shapes are helices and icosahedrons. Icosahedrons are the viruses of herpes, warts, chickenpox, tonsillitis and many others.



rysunek autora

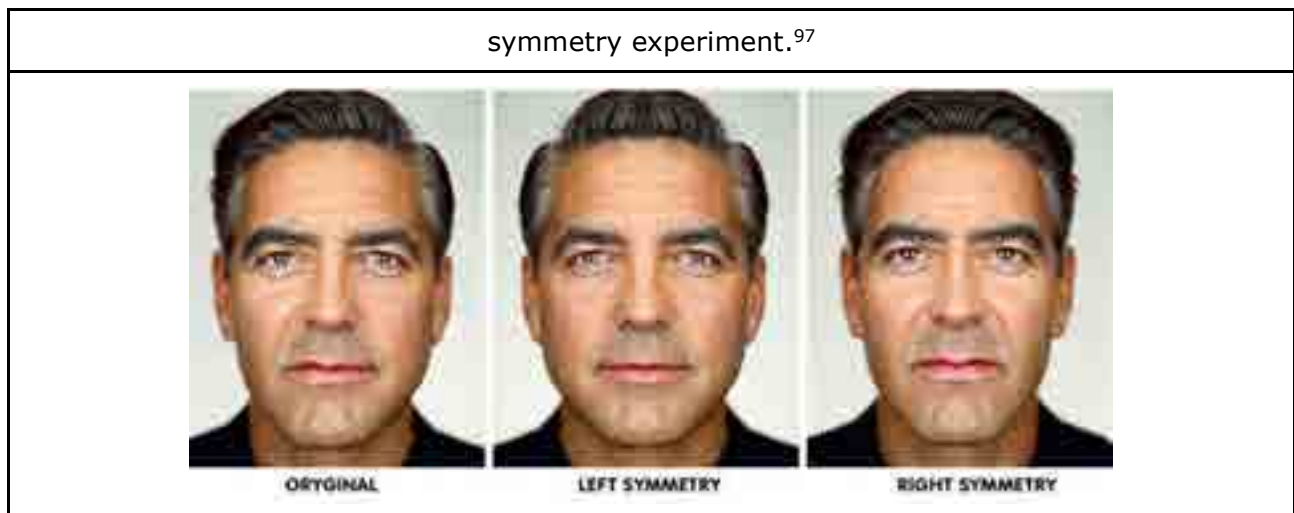
Coronavirus.

Symmetry - being both a mathematical and aesthetic concept - allows us to perceive different patterns, types, regularities and distinguish them from each other.

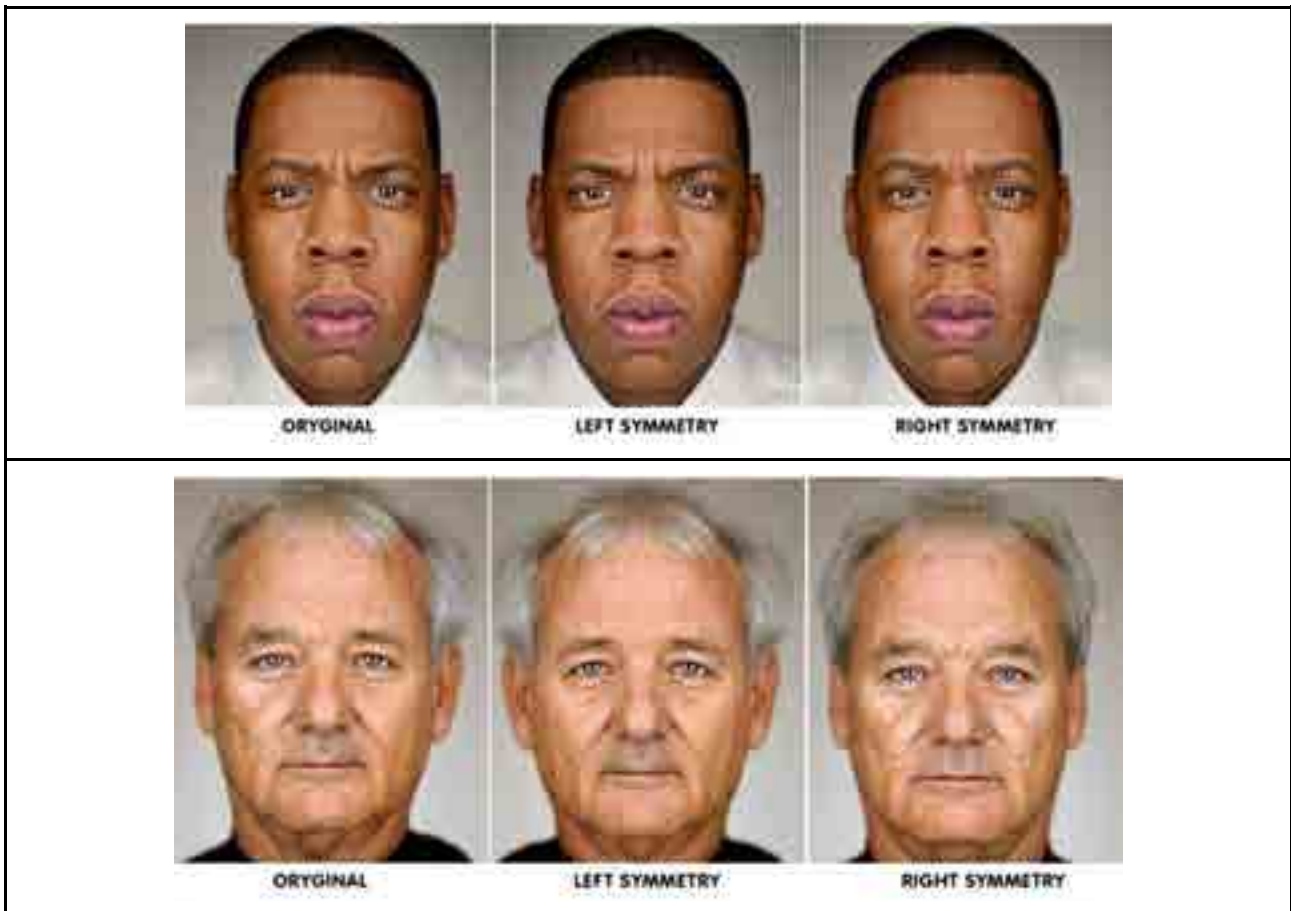
The physicist Pierre Curie said that "effects are as symmetrical as their causes". He believed that symmetry could not change. Looking closer, the patterns are not as symmetrical as the reasons that led to their creation. The reason for this is a phenomenon called "spontaneous symmetry breaking". Symmetry breaking is a dynamic idea that allows us to notice the change that occurs when duplicating patterns. Sometimes an infinitely small cause can cause large-scale effects and break symmetry.

In the universe, both living and non-living forms can be defined by a formula. In the newly emerging structures there is no chaos or lack of order. The most obvious symmetries of living organisms are the already mentioned icosahedral viruses, the spiral nautilus shell, the conical horns of gazelles, starfish, jellyfish, and flowers. Animal territories are also arranged in a mathematical way. The biggest problem in nature is with mirror symmetry. There is a certain helicity on the earth, so reflections in mirror symmetry will always differ. The same physical aspect behaves differently in the left-moving and right-moving versions, because of different energy levels. This principle is summed up by the physicist Wolfgang Pauli with the words "God is weakly left-handed".

"Both Sides Of" is a series of photographs by Alex John Beck, a British photographer living in New York. He attempted to make human faces fully symmetrical and carried out an experiment that caused a lot of anxiety. Does it really bring the photographed models closer to the ideal? The author comments "I think they lack character - beauty is based more on character than on arbitrary rules" Despite the symmetry of the human body, even the greatest tennis players play great with only one hand.



⁹⁷ <https://ciekawe.org/2016/02/21/what-a-face-would-look-if-was-perfectly-symmetrical/>



In my opinion, symmetry is one of the most important measures that can be used in interior design. It is an element so deeply rooted that it is impossible to ignore it. Defining the surface in a pure mathematically and symmetrical way brings order and harmony. Finally, it is necessary to apply a kind of disorder in such a space, violating this rule in a small fragment. Such a counterpoint will keep the interior organized, but it will become much more attractive to the recipient.



The Edwin Hotel, Autograph Collection⁹⁸
 The interior of the lobby with a perfectly symmetrical layout gives a sense of order, but it is predictable. A fireplace balanced with the opposite image does not disturb the symmetrical arrangement.

La Peer Hotel West Hollywood⁹⁹
 The perfect symmetry of the bed with the headboard is disturbed by the arrangement of furniture in the foreground, which makes this space orderly, but also attractive.

⁹⁸ <https://www.forbes.com/sites/forbestravelguide/2019/09/19/11-stylish-boutique-hotels/?sh=2acd8e89363f>

⁹⁹ <https://www.forbes.com/sites/forbestravelguide/2019/09/19/11-stylish-boutique-hotels/?sh=2acd8e89363f>

10.2 Dominant.

Symmetry is a very important tool in the work of an interior designer. It organizes the space. It indicates essential elements. It creates clear and precise communication. However, when used strictly mathematically, it often creates a predictable, and therefore boring space. A guest often expects an interior to surprise him and offer him a stimulus he has not anticipated or expected. One element that he will remember and willingly return to. In a well-designed space, counterpoint can become a complementary element. It may distort the space in particular places. However, it may surprise in significant spots. The final effect is an orderly, but interesting interior. A memorable interior. An added element or a fragment of distorted space becomes a counterpoint, and often also a dominant element. Such unsealing of the convention, i.e. deconstruction, is a good procedure in interior design. Causing provocation and exaggeration. Playing with the convention - as in Tarantino's - can make the interior original.

We can still remember the atmosphere of a space in which we felt good, but when this space is enhanced by a counterpoint, the memorability and recognizability of the object becomes indisputable.

A given example could be the activities of interior designer Marcel Wanders, called "Lady Gaga of world design" by the New York Times. A dominant is a measure without which the hotel interiors of this designer would not exist.



The Mondrian Doha in Qatar¹⁰⁰
The stairs, which are such a strong dominant in the interior, will be remembered for a long time.



The Mondrian Doha in Qatar¹⁰¹
A dominant in the form of light or scale can also make the interior unique.

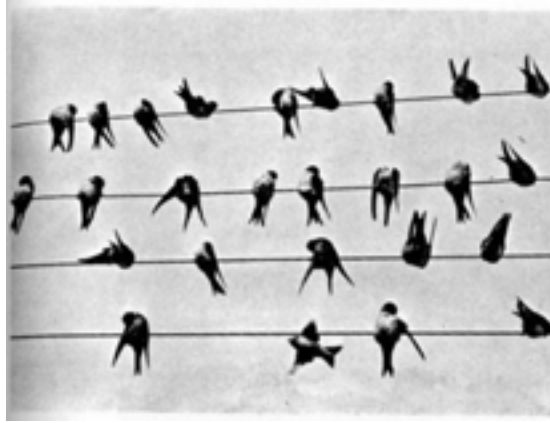
10.3 Rhythm.

An example of a combination of life and geometry is a photograph which comes from Steen Eiler Rasmussen's book "Experiencing Architecture". Four horizontal lines on a white background, on which the swallows crouched, create a certain order and rhythm. Steen Eiler Rasmussen claims

¹⁰⁰ <https://www.marcelwanders.com/marcel-wanders-and-sbe-reveal-grand-design-of-mondrian-doha>

¹⁰¹ <https://www.marcelwanders.com/work/andaz-amsterdam-prinsengracht>

"In the world of architecture, there are also delightful examples of subtle variations within strict regularity."¹⁰²



Rhythm.¹⁰³

The rhythm that appears in architecture, interior design and music seems to be identical in terms of composition. The relationship between these fields was already perceived in ancient Greece and Rome. Vitruvius indicates in his book "The ten books on architecture" that an architect should not only be able to draw perfectly, but it would be even better if he was also proficient in mathematics, philosophy, history, law as well as medicine and music. In the canons of music one can find mathematical rules, just like in architecture. Mathematical formulas shape the rhythm, which is often changeable and dependent on current trends, and often variable in the work itself. It could be a musical or architectural work. In musical and architectural compositions, creators often use the repetition of an element or the repetition of a set of elements. Such repetitions create a pattern. And the pattern often describes beauty.

The relationship between architecture and music is not just rhythm. In the works of both these fields, one can also notice harmony, counterpoint, pause, emphasis. These stylistic measures in the works of both these fields serve to build emotions. They can evoke an elevated mood full of anxiety, they can also create a mood of weariness and slowing down.

<p>Avatar office building in Krakow.¹⁰⁴</p>	<p>Serenada Gallery in Olsza.¹⁰⁵</p>	<p>The building of the Regional Court in Siedlce.¹⁰⁶</p>

¹⁰² Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999, p.127

¹⁰³ Ibidem , p.127

¹⁰⁴ <https://sztuka-architektury.pl/article/3731/ozywczy-rytm-i-zyletki>

¹⁰⁵ <https://buildepolska.pl/2018/08/07/rytm-melodia-i-harmonia/>

¹⁰⁶ <https://architekturabetonowa.pl/aktualnosci/3053/powaga-stabilnosc-zaufanie/>

Man perceives the rhythm very positively. Rhythm has always accompanied man. Nature has its own rhythm. In the spring everything comes to life, in the summer everything blooms, in the autumn everything slows down and waits until the next blooming time. Man also functions in a circadian rhythm. Alternately, in a certain rhythm, man sleeps, works and rests. The hearts of living beings also work in rhythm, as well as the lungs that contract in rhythmic cycles. Walking and running also take place in cycles. The cycle can often be written as a formula. The pattern may change when the controlling system sees a need for change. The appearance of an enemy and the need to escape will change the patterns of both breathing and heartbeat, and will also change the pattern of running into a gallop.

"As you know, it is easier to do physical work when it involves movements that are regularly changeable. Work that cannot be completed in one fell swoop is done easier by breaking it up into shorter, regular efforts, between which the muscles have a chance to rest. The rest of the muscles is not the most crucial here. It is particularly interesting to observe that the transition from one effort to another occurs with such regularity that you do not have to start from the beginning every time. The movements are so coordinated that one seems to flow from the other without conscious effort, like the pendulum's swing. Such a regular alternation, intended to relieve labour, is called rhythm..."¹⁰⁷

How can you express the rhythm in architecture...? Firstly, rhythm can appear in the projections of buildings and interiors. It can also be created by the repetition of architectural elements, but also formed by light and contrast. The rhythm is created by columns, arcades, but also rhythmically repeating curtains in the windows.

Rhythm appears in architecture as something obvious. The houses were designed intuitively, placing them along the line of the street. The structures according to which the buildings were, and still are erected force the adoption of specific spacing and rhythmical distances. Standardized sizes of bricks, hollow bricks, lintel beams facilitated the building technology, but also set the rhythm.

Rhythm can make an architectural composition more dynamic, strengthen or weaken the essence of its individual components. Rhythm can guide and lead. The type of rhythm used may be related to the epoch or fashion. Classical buildings from the past are usually determined by the repetition of vertical elements, modernist buildings are dominated by repeating horizontal elements. Rhythm creates architectural codes. The code which raises the prestige of the building is the colonnade. Rhythm not only organizes the space, but it also follows the logic of the buildings' construction. Rhythm seems to be the safety and superiority of the universe order.

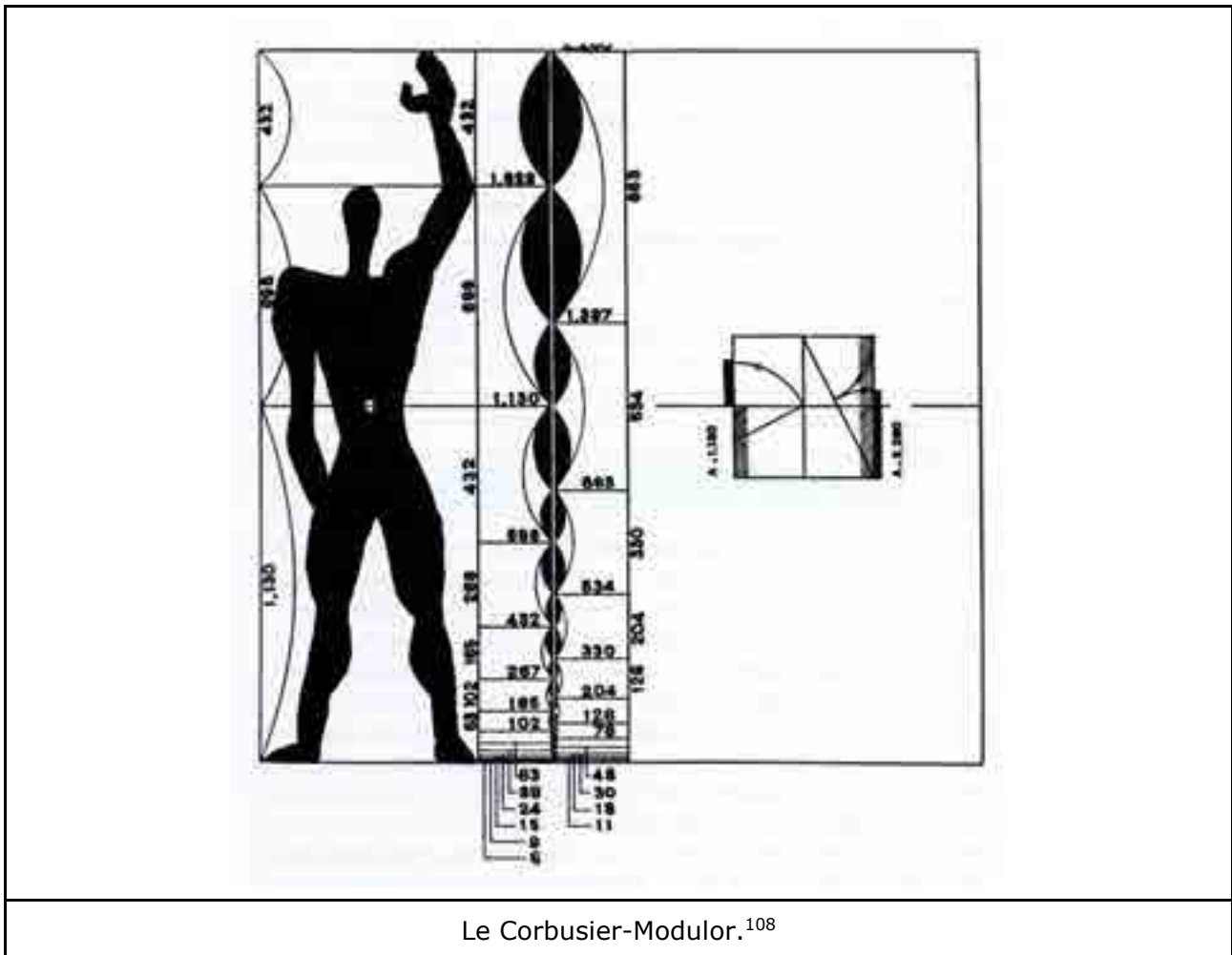
10.4 Scale.

The measure that we always have close to us is our body. We have a certain height, step length or shoulder width. The template that we have allows us to adjust the created space in an ergonomic way in order to fulfill the needs of our body. Most importantly, we should be comfortable in a well-designed interior. The body of the recipient reacts physically to the interior with the tension of the muscles, internal organs, and the position of the spine. Through the designed space, the architect communicates with the recipient and his body.

Le Corbusier - a French architect, urban planner, painter and sculptor - using the principle of the golden ratio discovered by the Pythagoreans, created **the Modulor** . It is a module based on

¹⁰⁷ Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999, p.133

the anthropometric scale of proportions. It was created by Le Corbusier so that all buildings designed by architects would have a reference to the human scale.



Juhani Pallasmaa writes about the sense of scale in *The Eyes of the Skin*: "We feel pleasure and security when our body discovers its resonance in space."¹⁰⁹ It seems to be particularly important in the design of both exteriors and interiors of the building.

Interior design is based on searching for the real scale and the relationships between objects and their scale. While creating spaces with extraordinary qualities, we often use contrast related to scale. We introduce scaled elements that may become a counterpoint in the designed space.

An example of such solutions in hotel interior design is the aforementioned designer Marcel Wanders.

¹⁰⁸ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.59

¹⁰⁹ Juhani Pallasmaa "The Eyes of the Skin", Architecture Institute 2012, p.78



Mondrian Hotel Doha, Qatar¹¹⁰
 Playing with scale can give the interior special and characteristic features.



Andas Prinsengracht Hotel, Amsterdam¹¹¹
 Scaled objects implemented in a tissue of a different scale can bring an element of innovation and uniqueness.

10.5 Composition.

"It is said that one of the most impressive features of Johann Sebastian Bach's music is its "architecture". The structure seems clear and transparent. It is easy to follow its melodic, harmonic and rhythmic elements separately without losing the sense of the composition as a whole. All the details make sense. His works are seemingly based on a clear structure. Only by following the individual threads of the musical fabric, one can guess the rules that determine the structure of this music."¹¹² These are the words by Peter Zumthor. Clear principles and rules as well as precision make it possible to design an interior of exceptional quality.

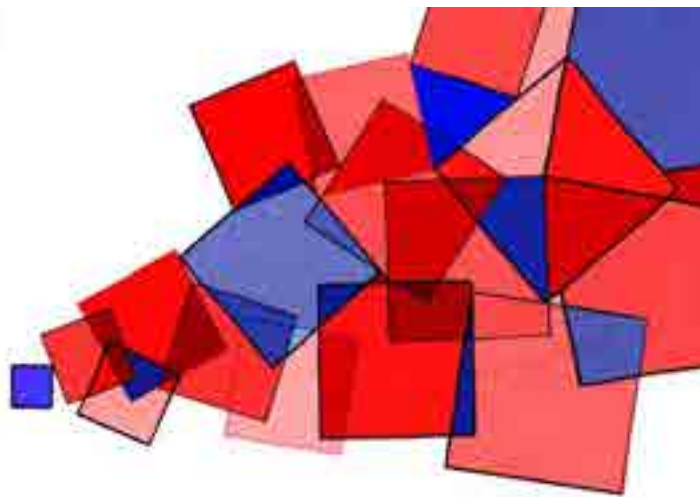
All elements included in the composition of the designed interior correlate strongly with each other. We give them priority in perception, for which we use color, material or light ... In various interiors, different elements will be the most important. The role of the interior designer is the proper selection of these elements. "If the composition of a building is based on disharmony, fragmentation, broken rhythms and structural cracks, then the given object may carry a certain message, but with the understanding of this message, curiosity disappears, leaving us only with the question of the usefulness of the architectural object in practical life. "¹¹³

¹¹⁰ <https://www.cappellini.com/de/en/projects-landing/hotels/mondrian-hotel.html>

¹¹¹ <https://retaildesignblog.net/2012/11/05/andaz-prinsengracht-hotel-by-marcel-wanders-amsterdam/>

¹¹² Peter Zumthor "Thinking Architecture", Karakter 2010, p.11

¹¹³ Ibidem, p.12



Composition
Paulina Sołtyszewska's work - a student of Textiles and Interior Design
Academy of Fine Arts in Łódź.

Composition in interior design is of particular importance. Properly designed projection in terms of composition and its assumed function will be perceived by those staying in a given space as balance or imbalance. Properly derived compositional axes and the communication related to them are actions that cannot be burdened with the slightest error, because even the smallest inaccuracies disturb the order and harmony. A properly established composition is also important in the context of a cross section of the walls. Items placed in the designed space remain in a relation with each other, and we perceive the result of this relationship on the cross sections. Misplaced distances, incorrectly chosen scale, lack or excess of stimuli are the factors affecting the whole composition. Therefore, every design decision should be considered in many ways.

10.6 Proportions.

The ancient Greeks used the term "proportion". "They valued not the seen, but known regularity in proportion, they enjoyed it intellectually, not sensually."¹¹⁴ In Greece, proportion was the objective basis for creating all beauty. In late antiquity, Vitruvius wrote in his work on architecture that "beauty is achieved in a building when all its drones have the right ratio of height to width and width to length, and when all its drones correspond to symmetry requirements". He proved that there is no difference between sculpture, painting, and nature, which "created the human body in such a way that the skull distance from the tip of the chin to the upper part of the forehead and to the roots of the hair is equal to one-tenth of human growth."¹¹⁵

¹¹⁴ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.105

¹¹⁵ Ibidem, p.144



Michelangelo Buonarroti - A male nude with proportions indicated.¹¹⁶

"The Greeks tried to find an explanation for the observed phenomena. They believed that: "the soul is happy when it is confronted with pure mathematical proportions,..."¹¹⁷ These are Steen Eiler Rasmussen's words, which present his sense of architecture.

10.6.1 Golden proportion, golden ratio, golden spiral.

"The golden ratio creates harmony because it has the unique ability to combine different parts into one, so that each of the elements retains its identity while blending into the pattern of a common whole"¹¹⁸ by George Doczi.

The proportion of the golden ratio has always been close to humans. It can be easily found in the natural environment and in the world transformed by man, with particular emphasis on the man-architect. The oldest example of the use of the golden ratio are stone circles erected between the 20th and the 16th century B.C. The golden ratio was also found in the architecture of ancient Greece in the 5th century B.C. In the Renaissance, the golden ratio was particularly admired. In the natural environment, the golden ratio can be found in the proportions of the human body and the growth patterns of many plants and animals. At the end of the 19th century, Gustav Theodor Fechner, a German psychologist, conducted a study examining human reactions to the special properties of the golden ratio. The psychologist limited his research to the space transformed by man. He measured thousands of rectangular things - books, boxes, chests and buildings. The average size of the rectangles considered by the scientist had proportions similar to the proportions of the golden ratio. Similar research was carried out in 1908 by Charles Lalo, who obtained very similar results.

The spiral shape of the snail shell is not accidental. It's a matter of genetics and chemistry, but the shell is formed based on a mathematical formula. The formula indicates what chemical compounds should be produced and in what quantity. Moreover, it shows when and where they

¹¹⁶ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.49

¹¹⁷ Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999, p.104

¹¹⁸ Gyorgy Doczi " The Power of Limits. Proportional Harmonies in Nature, Art, and Architecture.1981

should be applied. The snail shell is created spirally. The rationale behind this solution is that the baby snail has a shell attached to its back and it simply grows with it. The simplest way to expand the size of the animal is towards the open edge of the shell, as any other direction is blocked by the already formed shell. The shell, which grows with the snail is getting bigger. In order to protect the snail, the shell creates an additional ring around the rim, towards the direction in which the animal develops. The most obvious result of such co-growth is the cone shell of the limpet. However, the structure is often curved early in life. The growing edge of the shell must slowly rotate around the center as it expands. It will form a cone curved following an expanding spiral. The proportions of the spirals formed in successive phases of growth are very close to the ratio of the side lengths of the squares contained in the increasing golden proportions.



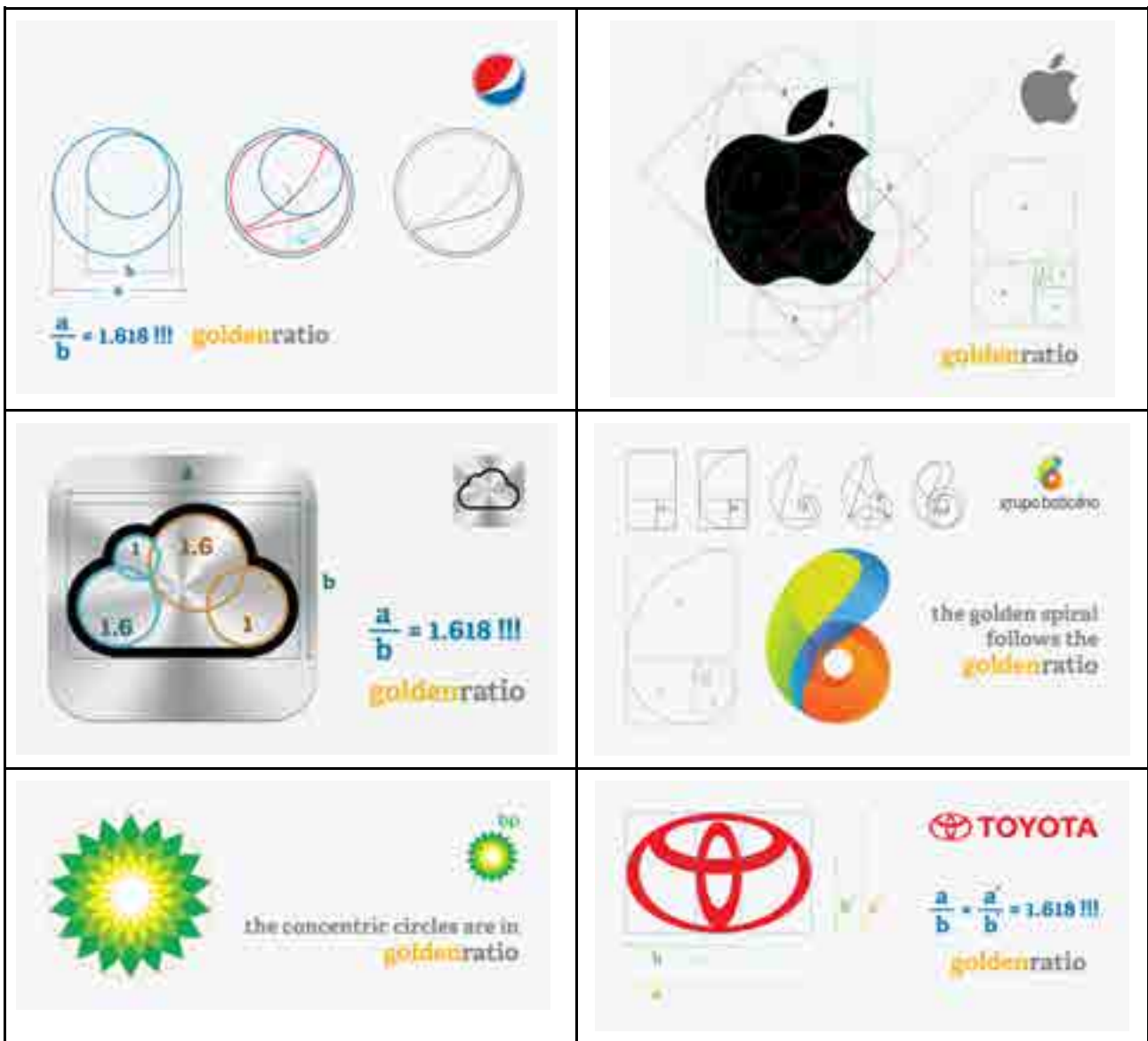
Fibonacci spiral

Lena Puławska's work - a student of Fabric and Interior Design at the Academy of Fine Arts in Łódź.

Examples of logotypes designed following the golden ratio.¹¹⁹



¹¹⁹ <https://grafmag.pl/artykuly/zloty-podzial-cznie-odrobina-geometrii-w-projektowanie>



10.6.2 Rule of Thirds.

"The human mind seeks order, so its reaction to chaos is to raise an alarm and try to impose order again."¹²⁰ This is what photographer Bryan Peterson wrote in one of his books.

The rule of thirds was discovered in 1797 by the English painter John Thomas Smith. He described the concept in his book "Remarks on Rural Scenery". Smith studied the proportions in the painting from the mathematical perspective, searching for the best solutions. He attempted to create a mathematical formula describing the relationship between different areas. He considered proportions by observing light, shadow, various forms, and colour. The ratio of $\frac{1}{3}$ and $\frac{2}{3}$ seemed to him the most interesting solution. In this way he discovered the rule of thirds.

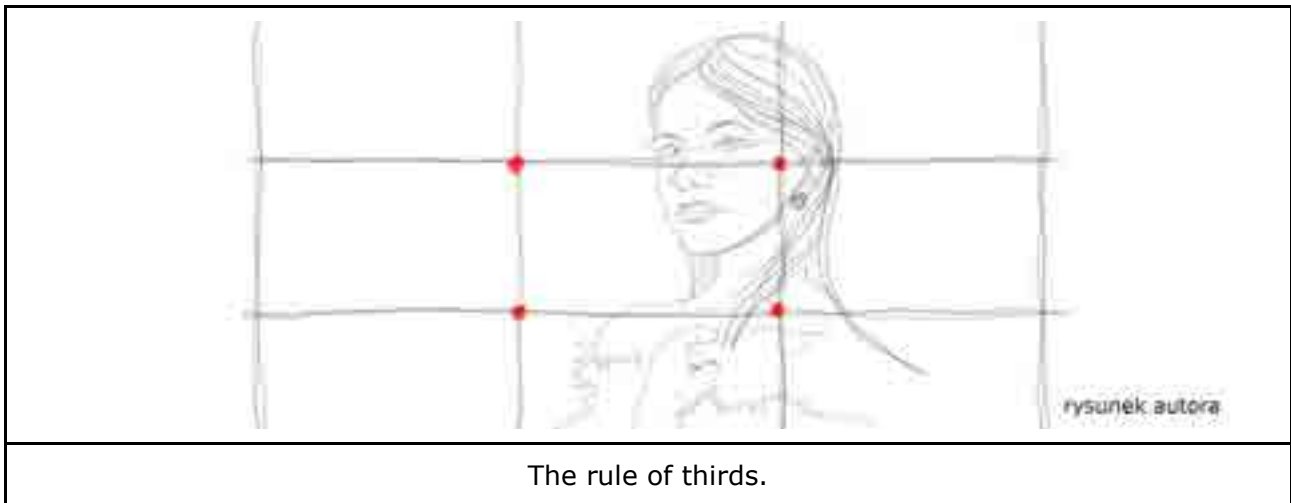
In practice, the rule of thirds imposes a grid with two vertical and two horizontal lines on the image. Thus, we get an image divided into nine equal parts. The intersections are strong points, i.e. places that we perceive first.

As a rule of thumb goes, the key compositional elements should not be placed in the middle field, because this section is not perceived primarily. After the testing, it turned out that strong

¹²⁰ Bryan Peterson "Kreatywna fotografia bez tajemnic", Galaktyka 2016, p.92

points located at the intersections are not perceived in the same way either. The crash point in the upper left corner is perceived at first, next the crash point in the lower left corner, and then the crash point in the upper right corner and lower right corner. This applies to cultures where text is read from left to right. Among cultures where the text is read differently, the testing would certainly yield different results.

This rule, whose value is indisputable, can also be used in interior design. Placing important arrangement elements in crash points will strengthen their essence and priority.



The rule of thirds - like any other rule - can bring additional sensations when we wisely violate it.

10.7 Principle of contrast and similarity.

Contrast is a composition that emphasizes differences and opposites. Contrasting is used to emphasize the elements which have been selected by the designer as the most important. The greater the contrast of the visual impact is, the greater the dynamics of the composition becomes. The lower the contrast is, the more dynamics and intensity of the composition decreases. In this way, the compositional elements become more similar to each other.

Contrast is a tool that allows for stronger exposure of the characteristic features of the designed space. We can provide contrast with color, light, scale and structure. The contrast helps to bring out the dominant.

I examined hotel room spaces, where the contrast brings a special value to the interior.



Grand Portals Nous Mallorca - Marcel Wanders¹²¹
 Overscaled and contrasted with the surroundings, the lamp became a dominant element in this hotel room. It made this hotel room more memorable for the recipient.



Hotel W Bogotá Colombia¹²²
 The contrast and dissimilarity to the rest of the elements - the coloured surface of the wall, the ceiling and the bed frame - gave the room exceptional character and uniqueness.

10.8. Odd Parity rule.

In contemporary art and photography, there is an odd parity rule, which indicates that compositions with the odd number of objects are more pleasant to us. If we want to distinguish one special element in the interior, we can surround it with an even number of complementary elements, so that the whole is always an odd number.



Odd parity in photography.¹²³

¹²¹ <https://www.interiordesigngiants.com/marcel-wanders-grand-portals-nous-5-star-hotel-inauguration/>

¹²² <https://www.cntraveler.com/hotels/bogota/w-bogota>

¹²³ <https://www.jestrudo.pl/composition-w-fotografia/>



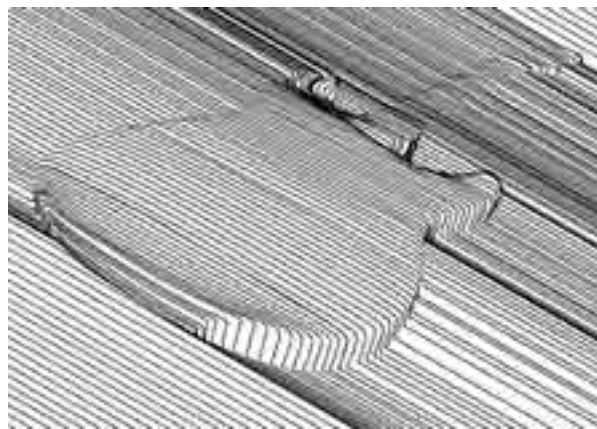
Hotel Doha Qatar¹²⁴
Decorative elements, here large vases, have been implemented in the interior in an odd number.



Hotel Doha Qatar¹²⁵
Decorative elements, here pillows lying on the bed, have been implemented in the interior in an odd number.

10.9 Line, space, shape, form.

The graphic elements of design include line, space, shape, form, structure and colour. Using lines, we divide, order and organize the space. The line can be vertical, horizontal or diagonal. It can also be bent. There is a vertical bending, horizontal bending and diagonal bending. The line can be wavy, also in the horizontal, vertical or diagonal perspective. Every type of line will give the interior a different character. A vertical line will make the space slimmer. If repeated at equal intervals, it will give the interior harmony and order. A horizontal line will widen and stretch the room. A bent or wavy line can add uniqueness and greater recognition to the interior. A diagonal line can make a composition more dynamic.



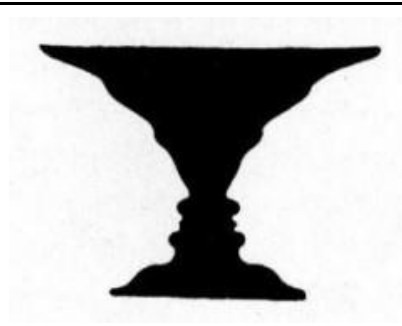
Line
Przemysław Mieszalski's work - a student of the first year of Interior Design
The University of Computer Science and Skills in Łódź.

Steen Eiler Rasmussen writes: "If we paint a black vase on a white background, we will think of the black part as a "figure", and the white part as a background lying behind the figure without any specific form... However, if we treat the white background as a "figure" and the black part as a background - for example, a formation in a figure through which we can see the black background - we will perceive something completely different. The picture of the vase disappears

¹²⁴ <https://www.marcelwanders.com/marcel-wanders-and-sbe-reveal-grand-design-of-mondrian-doha>

¹²⁵ <https://www.cntraveler.com/gallery/the-best-hotels-in-the-world>

and two faces from the side become visible. Now, it is the white part that introduces a series of protrusions, which interact with the black background forming the nose, mouth and chin in the picture."¹²⁶



By changing our perception, we sometimes see a vase, and sometimes we see the outlines of two faces in profile.¹²⁷

By changing our perception, we sometimes see a vase, and sometimes we see the outlines of two faces in profile. Never both at the same time.

"The transition from Gothic to Renaissance was not only about a shift from dominant vertical elements to dominant horizontal elements, but above all a complete architectural transformation from the sharp and pointed structures to nicely shaped voids. It was the same kind of change as going from seeing a vase to seeing two face profiles".¹²⁸

Another element noticed in the interior are shapes and forms. Shape can be geometric or organic. A form is a kind of shape which has three dimensions. Maintaining balance and harmony between these elements and setting the hierarchy between them is a process that should be treated with great care and attention in the interior design.

10.10 Structure, texture, material.

The foundation of the Bauhaus school in 1919 by Walter Gropius, considered a modern school of architecture and design and called by Marcin Wicha "The Hogwarts of Twentieth-Century Architecture"¹²⁹ was a major breakthrough. This school introduced completely new methods of teaching. They completely moved away from the conventional approach to architecture and put emphasis on the creative activities. Special emphasis was placed on materials and structures. Materials were arranged according to the scale of their smoothness and roughness. This way, students could learn to feel architecture. Even then, at the beginning of the twentieth century, "the school claimed - not without reason - that an average civilized European had lost some of the fingertip sensitivity of primitive man. It was believed that training of this sensibility lays the foundation for the future ability to create objects of high textural quality."¹³⁰

"I expose rooms, materials, textures, paints, surfaces and forms to the light of the sun. I capture, reflect, filter, obscure and dilute this light, so that the glow ignites in the right place."¹³¹ Peter Zumthor follows this principle in his designs.

¹²⁶ Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999, p.47

¹²⁷ Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999, p.47

¹²⁸ Ibidem, p.50

¹²⁹ Marcin Wicha "Jak przestałem kochać design", Karakter 2015, p.85

¹³⁰ Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999, p.178

¹³¹ Peter Zumthor "Thinking Architecture", Karakter 2010, p.91

The structure allows us to see what the surface looks like. But it also allows us to enjoy its haptic properties when we touch it.

"In the context of an architectural object, they (materials) can even acquire poetic qualities. For this reason, it is necessary to generate an appropriate relationship of forms and meanings in the object itself, because materials as such are not poetic."¹³² While creating interiors, we choose materials so that they bring out some kind of uniqueness, as if they were embedded in only this specific time and place.

"Sight reveals what touch already knows. One may think of the sense of touch as the subconsciousness of sight. Our eyes stroke various surfaces, contours and edges. The unconscious tactile sensation determines the pleasure or displeasure of the experience."¹³³ These are the words according to Juhani Pallasmaa from the already quoted book "The Eyes of the Skin". The Finnish architect reminds us of a holistic perception of the world, experienced with all the senses.

Unfortunately, since the Enlightenment, we have been steadily distancing ourselves from this idea, focusing solely on the sense of sight. The oculo-centric thinking, based on the rational perception of the world with the sense of sight and rationalizing this sense in every detail, helps to reject what is not rational or difficult to explain. Today's pace of life makes us tired and overstimulated. We are saturated with the image. We crave for different impressions, rather than the next images saved in our heads. Designers are looking for welfare, comfort, satisfaction, broadly called well-being. Touch can provide us with such sensations. Well-chosen materials in the designed interiors will extend the experience, especially with the softness and velvety of the fabric, the coolness and smoothness of the stone. Sensual and tactile experiences are increasingly looked for in interiors. For a long time, these experiences were reduced to a minimum. However, the fabric has now an increasingly significant position in the interior.

"I make sure that the materials resonate with each other and can radiate. I take a certain amount of oak wood, a certain amount of volcanic tuff and add something else: three grams of silver, a turning handle, a sheet of shiny glass, so that each composition gives rise to something unique."¹³⁴ Peter Zumthor's approach described here is definitely worth imitating. The uniqueness in the interior brings a new value.

"When I entered the magnificent courtyard of the complex of Salk Institute in La Jolla California designed by Louis Kahn, I felt an irresistible temptation to approach the concrete wall and touch its velvety softness and feel the temperature of the surface. Our skin detects temperature spaces with faultless precision: a cool and refreshing shade under a tree or a caressing patch of heat in a sunny spot, which turn into space and a place to be."¹³⁵ These are also the words of Peter Zumthor.

Art critic Adrian Stokes perceived architecture through many senses: "By using smoothness and roughness as terms appropriate to the architectural dichotomy, I am more capable of retaining the tactile and oral impressions that underlie the visual experience. There is eye hunger, and undoubtedly there was an interpenetration of sight and touch in the old, all-encompassing oral impulse."¹³⁶

¹³² Peter Zumthor "Thinking architecture", Karakter 2010, p.10

¹³³ Juhani Pallasmaa "Eyes of the skin", Architecture Institute 2012

¹³⁴ Peter Zumthor "Thinking architecture", Karakter 2010, p.86

¹³⁵ Juhani Pallasmaa "Eyes of the skin", Architecture Institute 2012, p.69

¹³⁶ Adrian Stokes "Smooth and Rough" The Critical Writings of Adrian Stoke, London: Thames & Hudson, 1978, p.316

What is a facture...? It is a feature of an object appearing in space that we perceive through touch. What is a texture...? It is a graphic representation of the facture. Texture and facture enrich the aesthetic experience that we gain from the interior. When the particular area is touched, one can feel a pleasant or unpleasant sensation, comfort or discomfort. By using different textures and factures in the interior, we can evoke the desired emotional reactions.



An example of a wallpaper.¹³⁷



The inside of a stone.¹³⁸

10.11 Colour.

Colour is a measure that increases recognizability. Mastering the use of colour is an essential knowledge in interior design. Colour allows you to create interiors of high aesthetics, but it also has psychological impact.

The knowledge of colours is complex, but the importance of colour cannot be overestimated. Colour accompanies us in our everyday life and it often influences our choices. In today's world, in which the speed of change and changing fashions are of great importance, the ease of applying a new colour in the interior is an unquestionable value. It can be as important as measures that require more time and commitment.

Colours are complex electromagnetic waves with precise lengths. We perceive these waves with the help of eye cones. This results in the fact that the perception of colour is often relative. Each person perceives colour differently. The eye lens focuses light on the cells of the retina, which are very sensitive to light. Retinal cells are a combination of cones and rods. Cones need more light than rods to react. Thus, different retinal cells respond to different wavelengths. The group of cells sensitive to short waves will react to blue, the group sensitive to medium waves will react to green and the group sensitive to long waves - to red. However, most of the colours are a mixture of different wavelengths. All of them will cause different reactions of retinal cells. Every retinal cell reacts to light waves through sending a signal. In the brain, these signals are combined into a high-resolution colour image.

The way we perceive colour corresponds to three main properties of colour: hue, saturation and brightness.

¹³⁷ <https://rajskiewnetrza.pl/78-tapeta-3d-tekstura-metalowych-ksztaltow-3d.html>

¹³⁸ <https://www.weranda.pl/galeria/kamien-we-wnetrzu-ekologia-design-i-wycisklosc/39595>

Saturation is the purity of a colour. Saturated colour is a strong, clean and bright color. Loss of saturation means a combination of the main colour with others and is associated with the fact that the colour turns gray and seems to be "dirty".

Brightness is the level of lightness of a colour. Dark colours are close to black and light colours are close to white. Considering pure colours, yellow is the brightest and violet is the darkest.

Originally, the colour was a derivative of the material that was used to build or finish the building. Clay or stone were the building material of the walls, whereas wood was often the structural element. Burnt building materials have become more durable. Bricks were dried in the sun's rays, which resulted in clay taking on various colours: from light beige to dark red, and even brown. Man started to have impact on colour. At first, colour was chosen based on context. The colours of the surrounding landscape were transferred to the built objects as though it had been a tracing paper. Over time, bright colours were also used to contrast details. Frames and shutters were often painted in a bright colour. With time, colours began to have a symbolic meaning, which is still the case today. Colours symbolize nations, organizations and authorities, they can warn of dangers. They determine the target group for a given product, as well as the gender to which the product is dedicated.

Colours also bear psychological meaning. Colours affect the perception of the interior and its elements. We can create the illusion that something is bigger, smoother, shinier or closer to us than it really is. With the use of a particular colour, we can prioritize the individual components of the interior. There are many theories concerning the use of colours in the interior. I am not sure if any of them can be treated in a universal way. According to Steen Eiler Rasmussen: "Regardless of all theories, about colour - as about other architectural elements - we can say that there are neither inviolable principles nor directives, which would guarantee good architecture. Colour might be a powerful way of expression for an architect who has something to say."¹³⁹ Therefore, I truly believe that the sensitivity of interior designers is an important feature.



Hotel Mira Moon Hong Kong¹⁴⁰
The colour fills the spaces constituting the decoration characteristic for this hotel room.



Grand Portals Nous Spain¹⁴¹
The colour made it possible to extract a dominant element from this space, which makes such a hotel room more memorable.

¹³⁹ Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999, p.219

¹⁴⁰ <https://www.cntraveler.com/hotels/hong-kong/mira-moon>

¹⁴¹ <https://www.itслиiquid.com/grandportalsnous-marcelwandens.html>

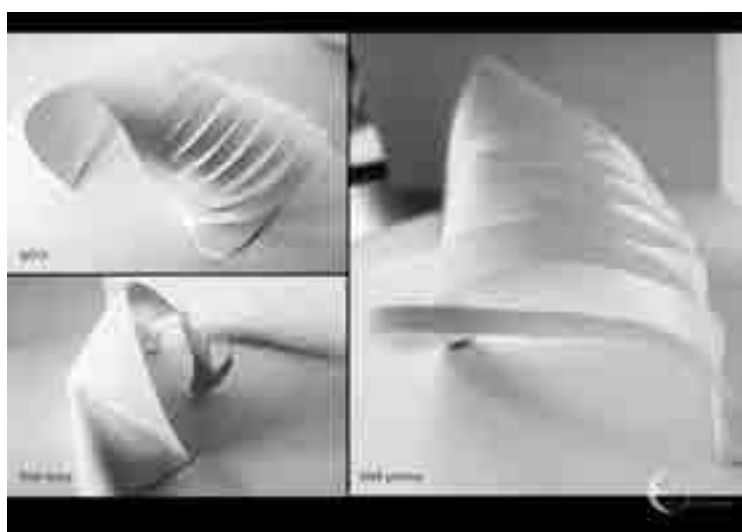
10.12 Light.

"Light is of great importance in the experience of architecture. The same room can feel like a completely different space depending on the size and location of its openings."¹⁴²

We distinguish between **usable light**, which is bright enough to properly perceive the space in which we are located as well as function properly inside it. There is also **decorative light**, whose task is to build the atmosphere.

The essence of a well-lit room is not that the light should be very bright and abundant. Light quality and the way of lighting the interior is much more important. The interior, furniture and other objects placed in it, for example decorative ones, often need lighting from several directions. Such lighting will allow to read objects correctly. If illuminated from one direction, our perception would be burdened. In some commercial interiors, designers choose to light the interior with a shaft of light coming only from one direction, but this is one of several variants of interior lighting, called "stage".

"Imagination and dreams are stimulated by diffused light and shadow. For a thought to become clear, visual acuity must be dulled: thoughts are able to flow because of an absent and unfocused gaze. The bright and even light paralyzes the imagination in the same way that the homogenization of space weakens the experience of being and erases the feeling of a specific place. The human eye is almost perfectly tuned to dim light, instead of bright daylight. Fog and twilight awaken the imagination, making visual images fuzzy and ambiguous. For instance, a Chinese painting of a misty mountain landscape or a raked, gravel Zen garden in a Ryoanji temple awakens unfocused gaze, puts you in a trance or in a state of meditation"¹⁴³ wrote Juhani Pallasmaa in the already quoted book "The Eyes of the Skin". Adequate use of light and shadow seems to be crucial in interior design.



Chiaroscuro
Ewelina Orłowska's work - a master's student of Textiles and Interior Design
Academy of Fine Arts in Łódź.

"A shadow gives shape and life to an object placed in light. It also creates a sphere from which fantasies and dreams are born. The art of chiaroscuro is also the art of architecture. In the great

¹⁴² Ibidem, p.187

¹⁴³ Juhani Pallasmaa "Eyes of the skin", Architecture Institute 2012, p.58

architectural spaces there is an alternating interplay of shadow and light, similar to breathing: the shadow inhales and the illumination exhales light.¹⁴⁴



Hotel Armani Dubai¹⁴⁵
By lighting separate lamps, we can create different scenes, affect the climate and atmosphere of the interior.



Romano Palace Luxury Hotel Sicily¹⁴⁶
Functional and decorative light in one frame.

Chiaroscuro is an Italian term which literally means 'light-dark' Chiaroscuro defines the general distribution of light and shadow, but it also focuses on the light intensity.

The architect decides on the spaces that can be divided by the way of lighting, he also prioritizes the spaces with light. Moreover, the architect must also predict how the natural lighting will look like and how it will change throughout the day.

In the past, buildings had windows through which natural light entered and illuminated the interior. Today, buildings also have windows, but the proportions have changed and glazing often covers a large area of the facade. This affected not only the amount of light, but also the sense of intimacy.

Light can be assigned many roles. It illuminates and decorates the space, as well as it draws attention to the most important elements. It affects the mood of the recipient and his sense of intimacy. With light, we can create space with various lighting scenes that will harmonize with the assumed function. The Japanese architect Tadao Ando and his work are proof that light is such a powerful medium that it can be one of the most important elements in the interior.

¹⁴⁴ Ibidem, p.58

¹⁴⁵ <https://www.kiwicollection.com/hotel-detail/armani-hotel-dubai>

¹⁴⁶ <https://www.kayak.pl/Catania-Hotele-Romano-Palace-Luxury-Hotel.118497.ksp>



Temple of Light¹⁴⁷

The work of the Japanese architect Tadao Ando proves the importance of light in the context of interior design.



The Oval¹⁴⁸

The hotel designed by Tadao Ando was placed below ground level and topped by a huge oval opening in the ceiling.

10.13 Sound.

"Every building and every space has its own distinctive sound of intimacy or monumentality, invitation or rejection, hospitality or hostility."¹⁴⁹

"Sight isolates while sound integrates; sight is directional while sound is multidirectional. The sense of sight implies the outside, while the sense of sound creates the feeling of being inside."¹⁵⁰ Juhani Pallasmaa writes about the essence of sound in "The Eyes of Skin" and it is important to appreciate sound as a stylistic device.

The relationship between space and sound was described by Adrian Stokes: "Buildings, like mothers, are good listeners. Long sounds, separated or bundled together, stroke the openings of the palaces which gradually open over the canal or pavement. The long sound and its echo ends in stone."¹⁵¹

Rasmussen asks the following question: "Can architecture be heard?" Most people would answer that you cannot, because architecture does not make any sounds. However, it also does not radiate, and yet the light can be seen. We see the light reflected by the building, and thus we gain the intensified impression of form and material. We also hear sounds reflected by objects; they also give us the impression of form and material....there are many structures that we experience aurally."¹⁵²

The sound is arranged differently in a furnished or unfurnished flat, apartment and house. The sound reflects on numerous objects and disperses, making the interior warm and cozy. In churches, due to the multiplicity of sound propagation, priests often have to use a more rhythmic way of giving the sermon, which is close to recitation and even melorecitation. The designed spaces of chapels and churches make it necessary to control the sound time and to preach sermons in such a way that the sound reaches everyone participating in the mass and that there

¹⁴⁷ <https://www.nytimes.com/2018/10/17/arts/tadao-ando-architect-france.html>

¹⁴⁸ <https://plndesign.pl/tadao-ando-silhouette-of-a-japanese-architect/>

¹⁴⁹ Juhani Pallasmaa "Eyes of the skin", Architecture Institute 2012, p.62

¹⁵⁰ Ibidem, p.60

¹⁵¹ Adrian Stokes "Smooth and Rough" The Critical Writings of Adrian Stoke, London: Thames & Hudson, 1978, p.245

¹⁵² Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999, p.224

is no sound overlapping." (...) the walls of old churches were in fact powerful instruments that the ancients learned to play."¹⁵³

The arrangement of the interior, which consists of furniture arrangement and decoration with fabrics and weaves of various types, affects not only the sense of sight, but also the sound. We experience the interior with various senses. The spaces in which we spend time more often have their own sounds: the sound of footsteps on a cobbled street, the cry of seagulls in the seaside, the silence of vast open spaces where sound - even when it appears - disappears due to the lack of sound reflection. While designing interiors, we can also influence the recipient not to feel the scale of the space.

10.14 Detail.

Structure and detail - stylistic means shaping beauty - have been inseparable for centuries. However, their mutual relationship often changes. There were periods and styles where structure and detail were balanced, and there were times when detail was absent giving a complete advantage to structure.

In ancient times, the task of the detail was to emphasize the form. In the Middle Ages, detail played a leading role and undoubtedly influenced the recognizability. In Gothic, in which the form became the essence, the detail was of secondary importance. Rococo turned details into a caricature, and its dominance over objects was indisputable. The detail made the buildings recognizable.



pediment¹⁵⁴



metope¹⁵⁵

¹⁵³ Ibidem, p.230

¹⁵⁴ <https://www.canstockphoto.pl/fronton-tympanon-11616713.html>

¹⁵⁵ <https://www.encyclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/metopa>



tympanum¹⁵⁶



capital¹⁵⁷

The detail was also gathered in an unjustified way. Consider, for example, the Poznanski Palace in Lodz, where splendor and accumulation of details was a sign of pride. A lot of detail meant a lot of power and indicated the thickness of the wallet.

In modernism, the detail was reduced. Adolf Loos - an architect and writer - believed that the development of culture can be ensured by the complete liquidation of ornament. He pointed out that "a Papuan did tattoos on his body, his boat, his oar, almost everything he touched. He was not a criminal, but a modern man who gets tattoos is always a criminal or a degenerate."¹⁵⁸ Conversely, Le Corbusier proposed forms "pleasant through their nakedness"¹⁵⁹

Regardless of the role of a detail at a given moment, it is a permanent element used in creating space. We evaluate functionality of the designed interior and the juxtaposition of its individual elements. The relationships create a play of light and shadow, which allows to select individual frames from the whole. The detail is an added value, it completes the assumption. It enhances the play of light and adds tactile sensations to the architecture, which completes the space.



Grand Portals Nous Spain¹⁶⁰
The detail of the wall structure and the detail from a piece of bed linen create a unique interior and certainly make it more recognizable in comparison to other hotel room interiors.



Hotel Kameha Zurich¹⁶¹
Accumulation of details does not have to cause negative feelings. The different scale of detail gives the interior a special character.

¹⁵⁶ <https://stock.adobe.com/pl/search?k=tympanum>

¹⁵⁷ <https://www.globtroter.pl/zdjecia/233683,Italy,Sicily,Monreale,wirydarz,kapitel,colums.html>

¹⁵⁸ Władysław Tatarkiewicz "Dzieje sześciu pojęć" PWN SA, 2005, p.195

¹⁵⁹ Ibidem, p.195

¹⁶⁰ <https://www.itслиiquid.com/grandportalsnous-marcelwandens.html>

¹⁶¹ <https://www.marcelwandens.com/work/kameha-grand-zurich>

12. How to design a good hotel room today, analysis of global trends.

"To design means, to a large extent, to organize and understand."¹⁶² These are the words from the book "Thinking Architecture" by Peter Zumthor. The essence of understanding the hotel industry is also connected with careful observation. The observation of the industry itself is crucial, but also following political and social changes is of great importance, because a lot has changed in this aspect. Both in the near and long term.

After the fall of the "Iron Curtain" in 1989, foreign trips became possible. The supply of holidays in Rhodes, the Dominican Republic and Mauritius has radically increased. Flights became cheaper, distant destinations began to feel much closer. The profile of a hotel guest has also changed. The so far ubiquitous Japanese have been outnumbered by the ever richer Chinese. The hotel resorts were also flooded with a wave of Russians.

The boom in the hotel industry has been huge in recent years. The multitude of completely new facilities have been built. Whatever could be restored was restored and whatever could be adapted into a hotel was adapted. As a consequence, a lot of low-quality architecture was created.

Then, the Covid-19 pandemic came and stopped everything. It stopped the economy and kept us at home, which changed our lives forever. For the first time in a long time, the situation shook the foundations of the world. Wars change us because fear changes us. Covid changed us because we started to be afraid. While sitting at home, we have been taken over by digital communication. We started learning hybrid. The space closest to us, where we now spend most of our time, has become of great importance. Its size, its quality. We no longer buy apartments without balconies. We often soundproof special places to work. We are looking for comfortable places to rest. We started to carry our work with us, snuggling into different spaces.

In my work, I combine two worlds. The design world in my own MiM Twardowsky Design Studio, where I design both cubature buildings and interiors. And the university world, where I have worked with students with great joy and passion for many years. Last year - while conducting lectures and workshops - I put special emphasis on the changing reality. During the classes, we analyzed the statements of trendsetter Li Edelkoort, who predicted that we would start to suffocate from the excess of almost everything. She came to such conclusions so early as in 2015, when she was creating the Anti-Fashion Manifesto. The reason behind this is the large excess of goods and general overstimulation. Li Edelkoort wrote about Covid: "It seems that we are massively entering the consumption quarantine, which means that we will have to learn again how to be happy with having just one dress or reading a forgotten book." According to her, the virus leads to the construction of an alternative and completely different world. She also calls the pandemic "an amazing grace for the planet". Edelkoort points out that the epidemic forced us to slow down our fast pace of life. As we started working from home, we would focus again on our loved ones, our friends and family. According to her views on the current situation, fashion shows and advertisements seem ridiculous. Future projects force us to raise a question: does it matter in the present circumstances? "Over the past few years, we have noticed that we need to change our lifestyle in order to survive as a species, but we have done little about it, as if we were just waiting for the problem to resolve itself. Nowadays, creativity and the ability to improvise will become the highest assets".

Together with the students, we tried to determine what has changed and what kind of space we expect in today's world. Students were looking for solutions for arranging the space which

¹⁶² Peter Zumthor "Thinking architecture", Karakter 2010, p.21

consists of many zones, especially work and leisure. They also adapted the spaces in variants. We practiced speculative design with the focus on future.

	
<p style="text-align: center;">Box pandemic A fragment of the work by Katarzyna Czampiel - a master's student in Textiles and Interior Design Academy of Fine Arts in Łódź.</p>	<p style="text-align: center;">Box pandemic A fragment of the work by Paulina Szewczyk-Sulej - a master's student of Textiles and Interior Design Academy of Fine Arts in Łódź.</p>

Expectations are also changing when it comes to hotels. It's not a destination, but often design and comfort that come first. Feeling a hotel space is connected with activities experienced in this place. In the hotel we sleep, rest, play, work and make love ... The hotel building allows us to engage in these activities, because the interior provides us with sufficient intimacy and makes certain activities pleasant.

These are Peter MacKeth's words describing the project of Cranbrook Academy in Michigan designed by Juhani Pallasmaa: "The belief in the bodily experience of architecture, manifested throughout the work, upholds the 'tactical before the visual' and recognizes the existence of a metaphysical dimension of the building". The focus on the totality of design regardless of scale - achieved through sophisticated combinations of geometric forms, materials, handicrafts and details - is manifested both in his theories and works. Thanks to a complete design process, architecture may become a part of a larger whole, in which the tactile experience of space, light and material is balanced by the intellectual ordering of form through geometry and structure. Space and structure are defined to a minimal extent, allowing more room for the material expression. Tactile quality, subtle eroticism emanate from many design elements."¹⁶³ Today we expect spaces which we can perceive with all our senses. We want to enjoy the perceptual experience, but also gain pleasure from touch and sound sensations.

Gaston Bachelard - known for his work "The Poetics of Space" claims that "in our houses we have holes and corners where we like to comfortably curl up in a ball. Such curling up belongs to the phenomenology of the verb "inhabit". Only those who have learned how, can inhabit places intensely... Home in our dreams is always a big cradle."¹⁶⁴ We want to snuggle inside it and we want to be rocked.

A feature of our contemporary times is also the pursuit of strong emotions. The controversially designed interior can provide unprecedentedly strong sensations. It can surprise us by bringing innovation. Design and technological innovation. When designing interiors, we build emotions. They should be strong enough to make the client come back.

¹⁶³ Juhani Pallasmaa "Eyes of the skin", Architecture Institute 2012, p.115

¹⁶⁴ Gaston Bachelard, "The Poetics of Space", p.34

The design of hotel interiors should be a response to the ever-evolving human needs. A human who will reach a hotel in the farthest corner of the world. A human for whom the space of a hotel room will be a place to live, but also to work and entertain. A human who wants to be wrapped in the interior, but also be surprised by it. This is the biggest challenge for interior designers.

12.1 Creating a place, not rooms.

Interior design is about creating a place, atmosphere and climate. The interior must be adjusted to the needs of a person so that he feels as if it was designed exactly for him. Like a suit in the glory days. Being close to our skin and personality, complementing our rituals and reflecting our habits. In architecture, this is called placemaking.

The created space does not have to be consistent with the appearance of the building in which it is located. Adolf Loos in his essay entitled "Ornament and Crime" refers to a man's suit, making it a "disguise" that "covers" the individual features of a man. He allows the creation of interiors that are extremely different from each other in the same building.

Juhani Pallasmaa states that "every place can be retained in the memory to some extent, partly because of its uniqueness, partly because it affects our bodies and has created enough associations to keep them in our personal worlds."¹⁶⁵

Interior design is a search for new solutions and combinations. The same measures can still be used. The ability to properly dose, combine and prioritize them helps to gradually create a new, unique quality of the interior.

12.2 Local context, heritage, uniqueness.

Peter Zumthor explains his design process in such a way: "when I focus my attention on a specific place where I am about to design, (...) soon images begin to penetrate, (...) a painting undercoat is emerging."¹⁶⁶

"When a architectural design draws solely from tradition and only repeats the dictates of its site, I sense a lack of a genuine concern with the world and the emanations of contemporary life. If a work of architecture speaks only of contemporary trends and sophisticated visions without triggering vibrations in its place, this work is not anchored in its site, and I miss the specific gravity of the ground it stands on".¹⁶⁷ This is how Peter Zumthor describes the essence of context.

I have been trying to have great respect for locality, heritage, but also uniqueness. The search for cultural identity will give the interiors unique features, available only in this specific place. Cultural heritage can become **a Genius Loci**, which, after a good translation, will contribute to the formal value and high-quality. The project requires a stroll around the neighbourhood and communication with the place at the emotional level, as well as conversations with the locals. It is a thorough analysis of what people associate with the place and what they expect. It is often the translation of things found in the landscape into elements of the interior.

¹⁶⁵ Juhani Pallasmaa "Eyes of the skin", Architecture Institute 2012, p.50

¹⁶⁶ Peter Zumthor "Thinking architecture", Karakter 2010, p.41

¹⁶⁷ Ibidem, p.42

12.3 Non-Contact Technology.

The hotel industry is one of the industries which are transforming fastest. The changing world is constantly affecting design and technological industry. Covid stopped direct contact and people had to accept it. The habit of limiting interactions between people has forced new technologies in the hotel industry.

The technology makes it possible to view more than just pictures of interiors on the website. Today, many hotels offer virtual walks, so that interiors can be viewed much more closely. In the hotel, contact with guests is very important. Its quality directly affects the final impression. However, minimizing direct contact should not affect its quality and efficiency. For this reason, solutions were introduced to automate the communication process. Contact is maintained by applications that are downloaded to your smartphone. With these applications, you can not only check in and check out, you can also check the menu of the hotel restaurant and order a meal in the room. You can also set a cleaning schedule that will take place at times that are most convenient for you. Using the application is usually very simple and intuitive. With only few clicks, we can arrange all matters related to our stay at the hotel. The application also controls the automatic devices in the hotel room. Without getting up from the chair, we can manage light, temperature, blinds and curtains, becoming a modern butler. Thanks to face recognition and fingerprint systems, there is no need to use room cards anymore. Automation in the hotel industry also reduces the amount of service.

Blockchain technology is used more and more often. It is used to conduct secure banking transactions and share data in a secure way. Blockchain technology allows hotel owners to fully manage the guests, their identity and luggage. It also helps to promote loyalty programs.

12.4 Sustainable hotel industry.

The ecological sensitivity is growing year by year in the society. Unfortunately, the hotel industry is one of the most energy-consuming sectors of tourism. Hotel facilities which offer more sustainable solutions and consciously introduce new ecological solutions will gain against the competition. Solar batteries on the roofs, special water and electricity saving systems are becoming desirable solutions for hotel facilities.

Digital promotion instead of printed leaflets is the future of this industry. The introduction of a hotel television system, a tablet or an info kiosk may help to reduce printing to a minimum.

Ecologically aware guests expect local products of natural origin when it comes to both food and cosmetics. It is also environmental-friendly to replace reusable dishes with disposable ones. Sustainable solutions for the hotel kitchen are also related to the new **anti-waste** trend, i.e. store, process and share food. Hotel kitchens are increasingly processing food leftovers, but also limiting industrially grown and animal products. It seems to be a necessity to install a **recycling** system. It is crucial to reduce **the carbon footprint** , for example by installing fluorescent lighting, which means a much lower electricity consumption.

12.5 Personalization.

Modern hotel guests, immersed in the world of social media, expect more than a high level of standardization. They look for offers that match their lifestyle and interests.

"According to the Rethinking Retail's report, 59% of customers claim that content personalization has a significant impact on purchasing decisions."¹⁶⁸

12.6 Business@leisure.

The Covid-19 pandemic, which locked us in our homes, also caused a lot of fear among the people. People still want to travel, but safety is a very important aspect. We tend to choose our homeland more often, as well as simple and natural forms of recreation: hiking or spending time in the countryside. After the pandemic, many companies maintained the possibility of remote work, often liquidating their office spaces. A new trend has emerged called **bleisure** (Business@leisure). It is possible to work in a hotel in the mountains, by the seaside or in the forest. The new trend also serves as a life saver for hotels after the high season.

12.7 Security.

The essence of safety in traveling is mostly connected with the level of sanitary safety. For a contemporary hotel guest, the cleanliness and disinfection of the rooms will be very important. Following the rules of self-isolation, larger comfort spaces should be provided. A huge garden, a private terrace in the room will ensure the safety distance between hotel guests and a sense of intimacy.

12.8 Social media friendly space.

Creating a social media-friendly interior will make the hotel facility particularly attractive. Posted photos on social media will be the best advertisement for the hotel facilities. Therefore, creating a space specially dedicated to these media seems to be inevitable today.

12.9 Balanced Budget.

People who build hotels often get a bonus for choosing the cheapest project. Public contractors also prioritize the aspect of price. A balanced budget does not necessarily mean that the interior must be as cheap as possible and contain cheaper substitutes in most of the elements. A balanced budget allows certain elements in the space to be unique.

13. Selected hotel facilities - analysis of space and project means.

The specificity of hotel facilities is often indicated by the architectural form. Extensive projects, sometimes stretching for kilometers, are typical for holiday hotels and resorts. A solid building placed inside the existing urban fabric often means a business hotel. A boutique hotel that can be both a holiday and business hotel. It emphasizes the uniqueness of the place.

The hotels selected for my research are not quantitative. They are precisely selected hotel facilities with a special interior design. At the same time, these are hotel facilities whose interiors were built in recent years. I chose three types of hotels for the research: resort, business and boutique hotels. They are all located in Poland.

¹⁶⁸ <https://ilumioapp.pl/trendy-w-hotelarstwo-2022/>

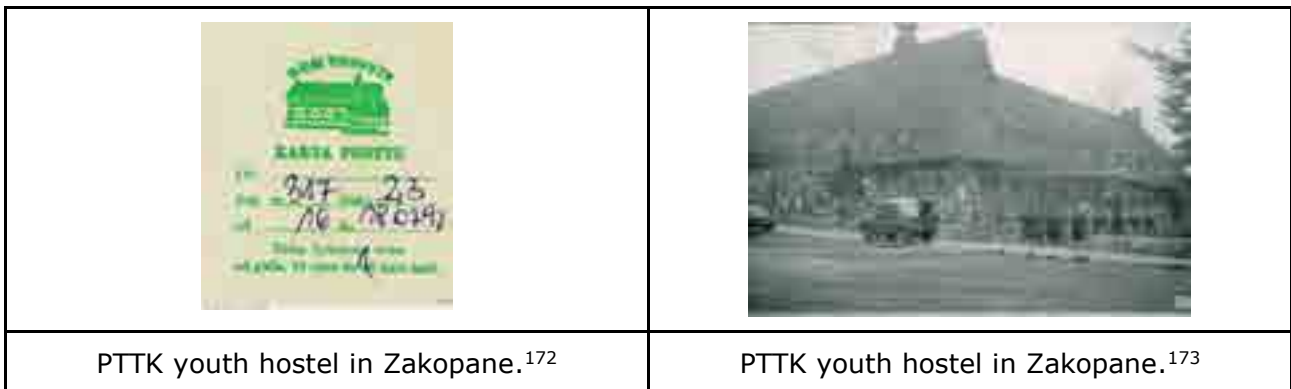
13.1 Aries Hotel & Spa in Zakopane - interior design: ORB Studio - Justyna Jabłońska and Wojciech Niwiński¹⁶⁹

Aries Hotel & Spa is located in the very center of Zakopane, a few steps away from Krupówki Street. The massive shape dominates the landscape, but its characteristic size put the building into the context.



This hotel was built on the site of the former PTTK youth hostel. In 2012, the owner of the hostel reached an agreement with a private investor - the Platan Group, which deals with real estate in Warsaw. In exchange for a long-term lease of the facility, the lessee provided money for the renovation.

Tourist Guest House at Zaruskiego Street, i.e. the already mentioned PTTK youth hostel, was erected in 1958. This was a characteristic hostel building at that time. It was designed in the Zakopane style. Its body is a tetrahedron with an inner courtyard. It was designed by two professors of the Wrocław University of Science and Technology - Zbigniew Kupiec and Tadeusz Brzoza. The designers of the interior were, among others, Antoni Kenar and Władysław Hasior.



The hostel housed the Pegaz art gallery and the Zaskroniec cabaret. Various cabaret events (for example Konfrontacje Kabaretowe) were held there.

¹⁶⁹ <http://orbstudio.pl/home.html>

¹⁷⁰ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=0>

¹⁷¹ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=1>

¹⁷² <https://polska-org.pl/7866335,foto.html?idEntity=7234378>

¹⁷³ <https://polska-org.pl/7730675,foto.html>

It was the largest building in Europe with a wood shingle roof. The idea of replacing the shingle with a metal roof tile met fierce opposition. Nevertheless, this change was inevitable not only because of the high cost of replacing the shingle, but also because of the fire regulations.

The shape of the building has not been changed. The interiors have been rebuilt with respect to the regional style, but also including contemporary design. The walls of the hotel are decorated with reliefs. Concerts and recitals are organized in the hotel restaurant Halka, whereas the underground club Le Scandale is in constant cooperation with the Witkacy Theatre. At the entrance, visitors are greeted by an original historic mountain railway car. The stylish fireplace, wooden details and kilims are made by local craftsmen.



Hotel Aries in Zakopane.¹⁷⁴



Hotel Aries in Zakopane.¹⁷⁵

This facility used to have dormitory rooms with shared kitchens and bathrooms located in the corridors. Therefore, the interior designer had to deal with more than new arrangement issues. He had to propose new functional solutions that could meet the needs of the modern guest.



PTTK shelter in Zakopane.¹⁷⁶



Hotel Aries in Zakopane.¹⁷⁷

The colours of nature dominate the design of the hotel rooms. However, the local spirit required Beskid decorative accents, which often had intensive colours. Strong colours and unique folk

¹⁷⁴ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=3>

¹⁷⁵ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=30>

¹⁷⁶ <https://polska-org.pl/9853623,foto.html?idEntity=7234378>

¹⁷⁷ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=54>

patterns bring energy and uniqueness to the interior. Dynamic folk patterns contrast with oval furniture and textiles, which enhances the effect.



Hotel Aries in Zakopane.¹⁷⁸



Hotel Aries in Zakopane.¹⁷⁹



Hotel Aries in Zakopane.¹⁸⁰



Hotel Aries in Zakopane.¹⁸¹



Hotel Aries in Zakopane.¹⁸²



Hotel Aries in Zakopane.¹⁸³

¹⁷⁸ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=10>

¹⁷⁹ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=11>

¹⁸⁰ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=13>

¹⁸¹ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=16>

¹⁸² <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=17>

¹⁸³ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=18>



Hotel Aries in Zakopane.¹⁸⁴

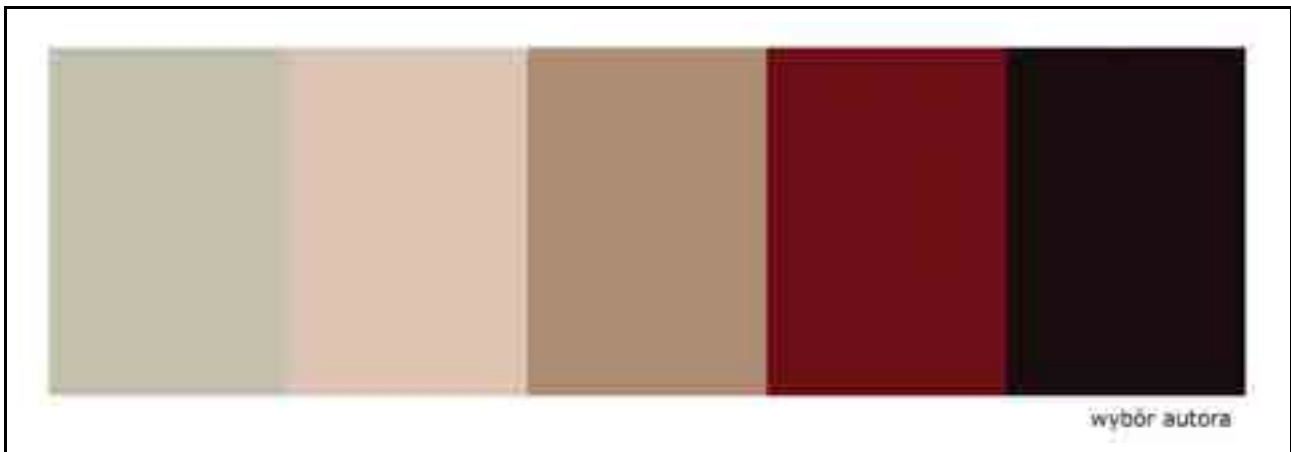


Hotel Aries in Zakopane.¹⁸⁵

The interiors of the Aries Hotel in Zakopane show a clash of history with modernity, as well as simplicity and richness. Rich forms and folk details coexist with light contemporary design.

This kind of design is very close to me. Nowadays, we live in eclectic times, which means we derive pleasure from contact with objects and styles from various trends and historical periods. The right and interesting combination of various elements in one interior requires an invaluable skill.







The colour palette drawn from the interiors of the Aries Hotel in Zakopane is a palette of beiges and browns with a strong accent of red and burgundy. The colours used in the Aries Hotel are a sign of respect for the place and a perfectly captured context. The wooden architecture of Zakopane is perfectly represented in the interiors of the hotel. Intense colours are dominant and a counterpoint to a large amount of wood. Folk patterns personalize the space, giving it characteristic features, which help to be distinguish it from others.



¹⁸⁴ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=21>

¹⁸⁵ <https://www.hotelaries.pl/hotel/galeria#lg=1&slide=23>

13.1.1 Arrangement measures:

		
186	187	188
<p>Symmetry The interiors have been designed on the basis of symmetry, which gives the effect of order and harmony.</p>	<p>Texture The texture is visible in the wooden and upholstered elements, but also in fabrics used, which contributes to a warm and family atmosphere.</p>	<p>Detail The detail in the interior is treated in a special way. It connects the space with the context and personalizes the object.</p>
		
189	190	191
<p>Colour The strong red colour introduced in the rooms adds life and dynamics to the space, making the interior more attractive.</p>	<p>Gestalt Chiaroscuro coming from many light points provides a unique atmosphere. The room becomes a place where time passes pleasantly.</p>	<p>Rhythm Pillar structures, large windows and their repetition create a certain rhythm and harmony.</p>

I consider the interiors of the Aries Hotel in Zakopane to be of high class. The rooms have been designed in accordance with design principles and the project's assumptions. The interior design departs from the commonly accepted paradigm - less is more, which adds a special value. Personally, I do not follow it either while designing interiors.

It looks as though the used detail is made by a cnc milling machine, because such a pattern cannot be handcrafted. Furthermore, the patterns also impact their surrounding, there is right density and good tectonics of the project. Therefore, the interiors are pleasing to look at.

¹⁸⁶ <http://www.hotelaries.pl/hotel/odkry-aries>

¹⁸⁷ Ibidem

¹⁸⁸ Ibidem

¹⁸⁹ Ibidem

¹⁹⁰ Ibidem

¹⁹¹ Ibidem

13.2 Andel's Hotel in Łódź.

Andel's Hotel is an exclusive, four-star hotel located in a former 19th-century textile factory. It is located in Manufaktura, the largest commercial, shopping and entertainment centre in Łódź.

It is worth delving into the history of the building. On the 18th of September 1820, Łódź was included in the group of government cities transformed into industrial centers by governor's decree. This led to an immense influx of skilled craftsmen: wool merchants, cotton weavers and linen spinners. Lodz began to bring together various nations, cultures and religions. Over the next several decades, Łódź became a capitalist metropolis. The multinational and multi-religious nature of Łódź had a direct impact on its architecture and buildings which emerged at that time. The decline of the wool industry was followed by a huge growth of the cotton industry, which brought Kalman Poznański to the city. However, the entrepreneurial activity of Jews at that time involved many problems. Special districts intended for Jews were created. Legal restrictions and limited access to bank loans resulted in the prolongation of business procedures. Kalman Poznański resorted to usury, i.e. illegal lending of money and conducting financial activities without consensus, i.e. permission from the authorities. It was not until 1834 that Kalman Poznański managed to obtain legal documents to conduct commercial activity. In 1840, Kalman bought land in Łódź and began construction, again without the appropriate permits. In 1852, Kalman handed over the business to his youngest son, Israel.

Well-educated Israel constantly expanded the field of his business activity. The number of properties in his possession was also growing. In 1871, Izrael Poznański purchased the first piece of land located in the valley of the Łódka River, which separated the Old and the New Town. In 1872, a modern, one-story weaving mill was opened. As a result of technological changes in the field of weaving, the enterprise began to bring huge profits to Israel. This also resulted in the intensive development of the company. A spinning mill, a weaving mill, a bleaching plant, a dyeworks, a finishing plant and a textile printing house were launched. These departments created a full production cycle. Izrael Poznański built a second, four-storey spinning mill along the Ogrodowa Street. He also bought land for his new residence.

Due to the direct access to water from the Łódka River, this land was intended for the construction of the municipal abattoir, i.e. a slaughterhouse. Instead, a brewery building was built on the property, which later became a part of Izrael Poznański's Palace. In the 1990s, the brewery building, which was also a dyeworks for some time, was demolished. The eastern part of the palace was risen in its place. It housed warehouses and a winter garden. In 1875, the southern part of the palace was built. The two-wing corner building was designed by architect Hilary Majewski. Its first owner was Karol Kröning, and the next owner was Jakób Frydrych, from whom Izrael Poznański finally bought the whole property. After 1875, Izrael Poznański continued to expand his enterprise. The cooperation between Izrael Poznański and the architect Hilary Majewski led to a creation of a completely new quality of space. In order to create a simple communication channel, Izrael Poznański donated some of his land to the city. The palace designed by Majewski became the landmark of the city. The industrial complex was also constantly growing, and finally a workers' quarters with four-storey houses was built. The palace of Izrael Poznański underwent numerous extensions and reconstructions, following the financial growth of its owner. Izrael Poznański was one of the richest industrialists of the former Kingdom of Poland. He turned the company into a family business.

The building in which the hotel is now located used to be a large four-storey spinning mill, which was built between 1867 and 1878. Unfortunately, the original building burnt down in 1890 and was rebuilt and remained unchanged until 2006. In 1899, it was extended from the side of Zachodnia Street.



Lodz, Piotrkowska Street.¹⁹²



Lodz Manufaktura.¹⁹³

The rhythm is determined by large, semi-circularly closed windows. Located in the corners and in the central part of the building, the avant-corps are elevated. The massive building is decorated with towers, which makes it look defensive. Decorations and details come from Italian Renaissance architecture.

The factory building at Ogrodowa Street, 170 m long and 30 m wide, was the second largest factory in Łódź. The largest factory building was Karl Scheibler's spinning mill in Księży Młyn. The architecture of this facility is also very attractive. Brick facades were an idea brought from Germany, where they were called the Rohbau style. In Łódź, brick façades became typical for the industrial architecture of that period. The large width of the building, which favoured the production, became a major design challenge at the time of its transformation into a hotel.



Andel's Hotel in Lodz.¹⁹⁴



Andel's Hotel in Lodz.¹⁹⁵

In the 1980s and 1990s, new buildings were emerged: new dyeworks, a weaving mill, a fire station with a turret, a tall weaving mill and a canton, which served the role of the administration office. The main entrance gate to Poznański's factory was built between the canton and the main building of the spinning mill. It has become a symbol of industrial Łódź.

¹⁹²<https://www.elle.pl/decoration/artykul/lodz-jednym-z-the-most-interesting-places-to-visit-w-2019-wedlug-lonely-planet>

¹⁹³<https://www.transport-publiczny.pl/wiadomosci/lodz-podziemna-ul-hasa-z-woonerfem-na-pokrzyw-gotowa-w-2020-r-61067.html>

¹⁹⁴ <https://www.booking.com/hotel/pl/hotelandelslodz.pl.html?activeTab=photosGallery>

¹⁹⁵ <https://www.booking.com/hotel/pl/hotelandelslodz.pl.html?activeTab=photosGallery>

The end of the 1990s brought further extensions to the west and north. At the beginning of the 20th century, the Poznański company was still generating huge profits. This was the "golden age" for the family. In this period many palaces were built. However, the Revolution of 1905 brought a crisis and the empire was never able to recover. The development of textile industry in Lodz suddenly stopped. The reconstruction process was interrupted by the First World War, which was a disaster for the industry. After the war, Maurycy Poznański made another attempt to rebuild the empire. However, the foreign loans contributed to the loss of the company's independence in favour of Italian capital. The next generations of the Poznański family were less associated with the company.

During the Second World War, the entire heritage of the multi-generational Poznański family fell into German hands. After the war, the factories were nationalized. This was the end of the Poznański family business, but it was not the end of the factory buildings.

In 1998, the French company Apsys presented an idea to transform the former factory into a shopping and entertainment center. The adaptation project and the design of the future shopping center were made by Virgille@Stone from London in cooperation with the French architectural office Sud Architectes from Lyon. The Manufaktura complex, as the entire complex was called, was put into use in May 2006.

In 2006, an idea was born to adapt the interiors of Izrael Poznański's factory into a hotel. The project was based on the idea of Andel's company, which already proved to be successful in Prague, Berlin and Cracow. The author of the project is the Viennese architectural office Op Architekten, with architects Wojciech Popławski and Andrzej Orliński. The authors of the interior design are London designers Jestico+Whiles.

The intention of the designers was to contrast the historical architecture of 1878 with modern futuristic interiors. Primarily, the function of the building has been changed. Efforts were made to preserve the original structure of the building as much as possible. Many historic details have been extracted that go well together with modern elements of a 4-star hotel. The designers succeeded in creating a new quality of space. The large width was used to introduce futuristic skylights running through all floors. The spacious atriums centered around skylights with a rounded ultra-modern form are a strong contrast that harmonize with the historical tissue.



Oval atrium in the Andel's common area¹⁹⁶

¹⁹⁶ Ibidem



Oval atrium in the Andel's common area.¹⁹⁷



Oval atrium in the Andel's common area.¹⁹⁸

The ground floor contains a lobby, cafeteria, bar and restaurant for 350 guests.



Reception hall at Andel's Hotel.¹⁹⁹



Main hall at Andel's Hotel.²⁰⁰

A conference centre has also been placed on the ground floor. It consists of 7 conference rooms and is suitable for 450 guests. On the fourth floor there is a ballroom that can accommodate up to 800 guests. Trade fairs, concerts, film screenings, fashion shows and festivals can also be organised in this space. Its biggest advantage is the fact that it is acoustically isolated from the rest of the building.

¹⁹⁷ <https://www.jesticowhiles.com/projects/andels-lodz/>

¹⁹⁸ Ibidem

¹⁹⁹ Ibidem

²⁰⁰ Ibidem



The ballroom at Andel's Hotel.²⁰¹



The ballroom at Andel's Hotel.²⁰²

In the Andel's hotel, there is a wellness area, gym, fitness, spa and swimming pool available to hotel guests and walk-in visitors.



Gym at Andel's Hotel.²⁰³



Gym at Andel's Hotel.²⁰⁴

One of the hotel attractions is the observation decks that face all four sides of the world.



One of the terraces at Andel's Hotel.²⁰⁵



One of the terraces at Andel's Hotel.²⁰⁶

The rooftop swimming pool with a panoramic view of the city grows from the historical roof. Precisely arranged viewing axes, illusions of space and a play of light and shadow are the highest class of interior design.

²⁰¹ Ibidem

²⁰² Ibidem

²⁰³ Ibidem

²⁰⁴ Ibidem

²⁰⁵ Photo taken by the author

²⁰⁶ Ibidem



Swimming pool at Andel's Hotel.²⁰⁷



Swimming pool at Andel's Hotel.²⁰⁸

There are 220 luxurious rooms designed in the hotel. 58 luxury apartments are located in the characteristic towers, including 4 two-storey maisonette apartments. Most of the rooms are almost 4 meters high. The work was carried out under the supervision of a monument conservator. The original fabric inside the building was almost completely preserved. Cast iron elements of the structure were exposed and are an essential part of rooms, apartments and public spaces. The authentic brick on the walls was cleaned and secured, which, as a result, became an important element of interior.

All construction works were carried out under the supervision of the General Monument Conservator and in accordance with his guidelines. Historical details have been extracted, which have become a crucial part of the hotel's interior. It was a challenge to show the 19th-century factory in the most faithful form and to preserve as much of the authentic structure as possible. Many structural elements have been exposed. The brick walls were cleaned and secured. The interior design focused on the detail from the 19th century. Thanks to this original design decision the facility is recognizable throughout Europe.



Interiors of the Andel's Hotel.²⁰⁹



Interiors of the Andel's Hotel.²¹⁰

The rooms and apartments have been warmed up with bright colourful accessories, which created a friendly atmosphere and less austere look. The colours of furniture and fabrics contrasting with the shades of brick and steel emphasize the atmosphere. The materials used in the furniture are largely artificial. It also contrasts with natural brick, plaster walls and steel.

²⁰⁷ Ibidem

²⁰⁸ Ibidem

²⁰⁹ Ibidem

²¹⁰ Ibidem



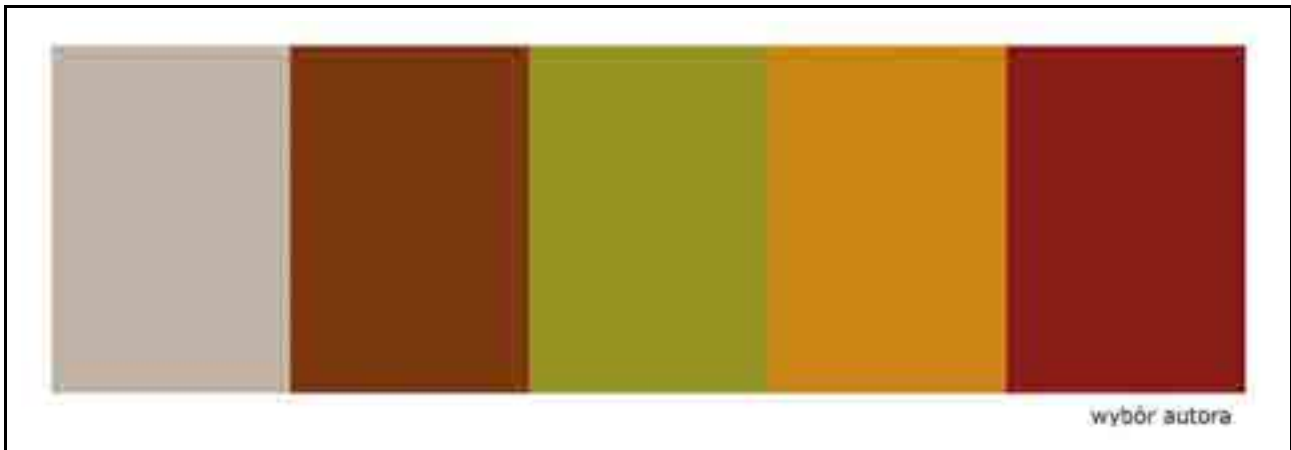
Hotel rooms at Andel's Hotel.²¹¹



Hotel rooms at Andel's Hotel.²¹²

The Andel's Hotel is a clash of the history of Lodz accompanied with modern technologies. The location is also an added value. The building is distinguished by its historic red brick façade. In 2009, the hotel received the main prize in the European Hotel Design Award Competition in the category Architecture of the Year for the adaptation of an existing building to a hotel.







The colour palette which can be seen in the interiors of the Andel's Hotel is a combination of natural shades of brick, steel and beige plaster with the intensity of colours found in furniture, fabrics and accessories. This arrangement creates contrasts which emphasize the characteristics of the 19th-century factory. That was the main point.



²¹¹ Ibidem

²¹² Ibidem

13.2.1 Andel's Hotel in Łódź - arrangement measures.

		
213	214	215
<p>Contrast The historical tissue surrounded by the round, ultra-modern skylights is additionally emphasised by purple light.</p>	<p>Colour The colour is also used to highlight the historical brick. But it is also used in modern upholstered furniture. Such a solution brings an element of uniqueness.</p>	<p>Symmetry the swimming pool on the roof of the building was designed. in a symmetrical composition.</p>
		
216	217	218
<p>Rhythm A rhythmical and symmetrical arrangement of pillars creates a rhythm that organizes the interior.</p>	<p>Texture The restored walls reveal the history of the building.</p>	<p>Light Huge glazing of the pool allows to observe the city panorama and facilitates the interplay of light and reflections which emerge when the sunlight meets the water surface.</p>

The interior of the Andel's Hotel is a very successful attempt to combine the old with the new. The complete change of the function and the resulting solutions created a new quality of space. The combination of modern design, colour and the unique interior of an old factory helps to win the heart of clients with design.

13.3 Hotel Ibis Styles Warsaw Centre - designed by Ian Hamilton²¹⁹ from the AND Architecture and Design, complemented by Karolina Kowalik and Justyna Frąckiewicz.

Ibis Styles Warsaw Centre is a new facility of a well-known hotel chain, located in the historic center of Warsaw, at Zagórska Street 1a. The shape of the hotel was sketched by Pracownia

²¹³ Ibidem

²¹⁴ Ibidem

²¹⁵ Ibidem

²¹⁶ <https://www.booking.com/hotel/pl/hotelandelslodz.pl.html?activeTab=photosGallery>

²¹⁷ Ibidem

²¹⁸ Ibidem

²¹⁹ <https://ian-hamilton.com/>

Tremend²²⁰ . The interior design was designed by Ian Hamilton from the AND Architecture and Design²²¹ and complemented by Karolina Kowalik and Justyna Frąckiewicz.



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²²²



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²²³

The first projects of the facility started in 2015, the building was completed in 2018. The facility was built in 14 months. The hotel is located on the Vistula River, which had a direct impact on the interior design. The Vistula flows in meanders throughout the hotel interior, a reference to the river can be found in every room. The hotel lobby and conference rooms are decorated with Justyna Frąckiewicz's murals inspired by the work of graphic artists from the 1960s. Introducing pattern-designing elements into commercial interiors is an increasingly common practice. It personalizes the interior and give it a unique aesthetics. which may attract new customers.



Justyna Frąckiewicz's murals.²²⁴



Justyna Frąckiewicz's murals.²²⁵

²²⁰ <http://tremend.pl/home/>

²²¹ <https://and-architecture.uk/work/commercial/>

²²² https://www.booking.com/hotel/pl/ibis-styles-warszawa-centrum.pl.html?auth_success=1&activeTab=photosGallery

²²³ https://www.booking.com/hotel/pl/ibis-styles-warszawa-centrum.pl.html?auth_success=1&activeTab=photosGallery

²²⁴ <https://www.facebook.com/ibisstyleswarszawacentrum/photos/pb.100063552442013.-2207520000./1331708893854033/?type=3>

²²⁵ <https://www.facebook.com/photo/?fbid=935762580115335&set=pb.100063552442013.-2207520000.>



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²²⁶



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²²⁷

The reception at the Ibis Hotel has an open form, which means it is not separated from the guests by a desk. Its green, futuristic form makes a reference to a rock, which surprises the guests already at the entrance. In the cafe we can feel like on a camping trip. The Winestone restaurant surprises with its design, but also with the exquisiteness of the dishes served.



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²²⁸



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²²⁹

The hotel rooms resemble colorful tents. The designers Karolina Kowalik and Justyna Frąckiewicz wanted to recall the moments of joyful childhood spent by the river by proposing a variety of structures, patterns and colours. The interiors of the rooms are equipped with swimming and camping equipment. We can find kayaks, lifebuoys, paddles or even water level meters. The whole design refers to the aesthetics of the 50s of the last century.

²²⁶ https://www.booking.com/hotel/pl/ibis-styles-warszawa-centrum.pl.html?auth_success=1&activeTab=photosGallery

²²⁷ https://www.booking.com/hotel/pl/ibis-styles-warszawa-centrum.pl.html?auth_success=1&activeTab=photosGallery

²²⁸ <https://www.facebook.com/ibisstyleswarszawacentrum/photos>

²²⁹ <https://www.facebook.com/ibisstyleswarszawacentrum/photos/pb.100063552442013.-2207520000./1390942871263968/?type=3>



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²³⁰



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²³¹



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²³²



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²³³

The play of colour and form has been treated in the interiors of the Ibis Hotel with a large dose of humour. Some might think it is too much.



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²³⁴



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²³⁵

²³⁰https://www.booking.com/hotel/pl/ibis-styles-warszawa-centrum.pl.html?auth_success=1&activeTab=photosGallery

²³¹ Ibidem

²³² Ibidem

²³³ Ibidem

²³⁴ Ibidem

²³⁵ Ibidem



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²³⁶



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²³⁷

Each bathroom offers all sorts of intensive colours. Colorful birdhouses have been placed in the toilets, which is definitely a big surprise.



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²³⁸



Hotel Ibis Styles Warsaw Centre.²³⁹

The Ibis Styles Warsaw has the Breeam certificate, which confirms the highest standards of sustainable construction. The hotel has implemented a zero waste strategy. In the rooms, glasses are used instead of plastic cups. Water filtering devices and systems for generating own electricity have been installed. It is obvious that the owners of the hotel do care about the environmental issues and want to maintain harmony with nature.

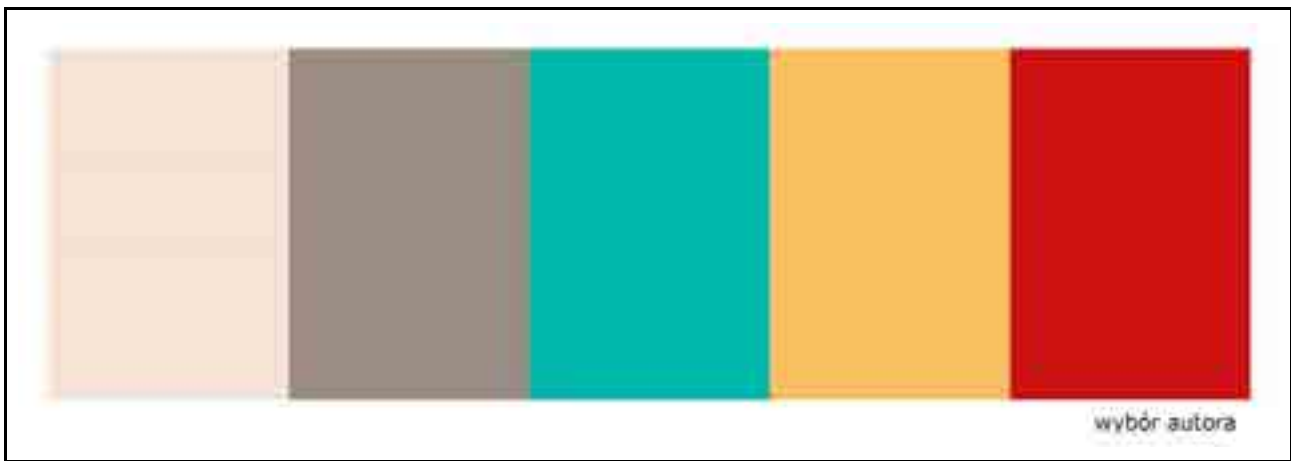
The colour palette found in the interiors of the Ibis Styles Hotel is a true madness of colours. In common rooms, contrasting colours intertwine and bring together elements of various forms. The whole is complemented by murals with equally intense and contrasting colours. The hotel rooms are filled with aggressive, colourful stripes of various layout and strong contrast.

²³⁶ Ibidem







²³⁷ Ibidem

²³⁸ Ibidem

²³⁹ Ibidem



Hotel Ibis Styles Warszawa Centrum - arrangement measures.

		
<p>240</p>	<p>241</p>	<p>242</p>
<p>Contrast Contrast in colour and form, as well as aggressive combinations do not evoke a sense of harmony and order.</p>	<p>Colour The colours of the interiors are very intensive. Moreover, the way colours are introduced into the interiors seems to be total.</p>	<p>Symmetry Symmetry appears in interiors so rarely that when noticed, it immediately reintroduces order.</p>
		
<p>243</p>	<p>244</p>	<p>245</p>

²⁴⁰ <https://www.facebook.com/ibisstyleswarszawacentrum/photos/pb.100063552442013.-2207520000./1266677193690537/?type=3>

²⁴¹ Ibidem

²⁴² Ibidem

²⁴³ <https://www.rosevia.pl/apartamenty-nad-morzem-spa-hotel-resort>

²⁴⁴ Ibidem

²⁴⁵ Ibidem

<p>Dominant</p> <p>The interiors consist of dominants that fight with each other for the first place.</p>	<p>Scale</p> <p>In my opinion, there is no harmony in these interiors. There are no scale, order, and thus also harmony.</p>	<p>Contrast</p> <p>The ubiquitous contrast is used, in my opinion, thoughtlessly and without any manner.</p>
---	--	--

Despite the use of design measures and good intentions, the final effect is far from expectations. The designed spaces do not remind me of spending time by the river, but rather of a narcotic all-night party. In my opinion, it is not a place where you can relax nor work.

Why are such interiors created? To me, the reason for such creations is a kind of snobbery, a desire for recognition at all costs. Exaggeration in the implementation of measures and the resulting lack of balance lead to a lack of harmony, security, intimacy. The following interiors do not allow you to enjoy good design.

In this paper, I also raise the topic of design in the context of recognizability. Primarily, I explore the concepts of beauty, art and good design. The aim is to limit the concept of recognizability to a space which has a positive impact on the recipient. A well-designed interior is supposed to please, bring joy and stimulate many senses.

II. PART TWO - PROJECT:

01. Project assumptions.

Among different types of hotel categorizations, one of the most important is the division due to the location and function. When it comes to the function, we can distinguish: resort hotel, spa hotel, business hotel, casino hotel, aparthotel, hotel, budget hotel, budget-chic hotel, condo hotel, residence hotel, garni hotel, hostel, city hotel, congress hotel or transit hotel. When it comes to the location, we can make further categorization by finding a resort hotel by the sea, in the mountains or by the lake. Hotels can also be categorized by the number of stars.

In my thesis, I will analyze three types of hotels: **a resort hotel, a business hotel** , and **a boutique hotel** . I chose these 3 hotel types due to the fact that they are the most characteristic and have to meet different customer needs.

A resort hotel , often called a resort, is a hotel located near the sea, in the mountains, by the lake or the ocean, whose main aim is to aid relaxation by providing a big variety of all inclusive services. A resort differs from other types of hotels because it offers additional sports and relaxation infrastructure so that guests do not have to leave it.

A business hotel is a place which must meet the needs of a business client. It is a perfect place to organize business meetings. It is usually located in city the center among other buildings or, on the contrary, outside the city.

A boutique hotel is a small hotel, often of a high standard. It can satisfy the sophisticated needs of guests. The target group are guests with sophisticated design requirements, but also people who value peace, intimacy and cosiness. It is usually built in locations that are often visited. They also complement these attractions.

The specificity of hotel facilities- destination:		
sea ocean mountains lakes	city center	city center outskirts
Resort hotel	Business hotel	Boutique hotel

The specificity of hotel facilities - customer expectations:		
comfort rest holidays luxury full range of services	work business meetings convenience comfort	peace intimacy cosiness luxury uniqueness refinement
Resort hotel	Business hotel	Boutique hotel

I have analyzed many examples of residential units. The following examples come from the Zenon Błędek's book "Hotele"²⁴⁶ :

<p>Residential units based on the Holiday Inn system.²⁴⁷</p>	<p>Residential units in motels.²⁴⁸</p>
<p>Residential units of the Forum hotel in Warsaw.²⁴⁹</p>	<p>Residential units - 2-room proposal for holiday homes.²⁵⁰</p>
<p>Residential units modelled on Novotel.²⁵¹</p>	<p>Residential units at the Hyatt in Houston.²⁵²</p>

²⁴⁶ Zenon Błędek - Hotele - Programowanie, projektowanie, wyposażenie, Albus 2001, p.54

²⁴⁷ Ibidem

²⁴⁸ Ibidem

²⁴⁹ Ibidem

²⁵⁰ Ibidem

²⁵¹ Ibidem

²⁵² Ibidem

The analysis of the following hotel spaces shows that most hotel rooms are designed as rectangles consisting of two squares. Although the proportions of the hotel rooms I have analyzed are of different length, the division into two parts seems unquestionable.

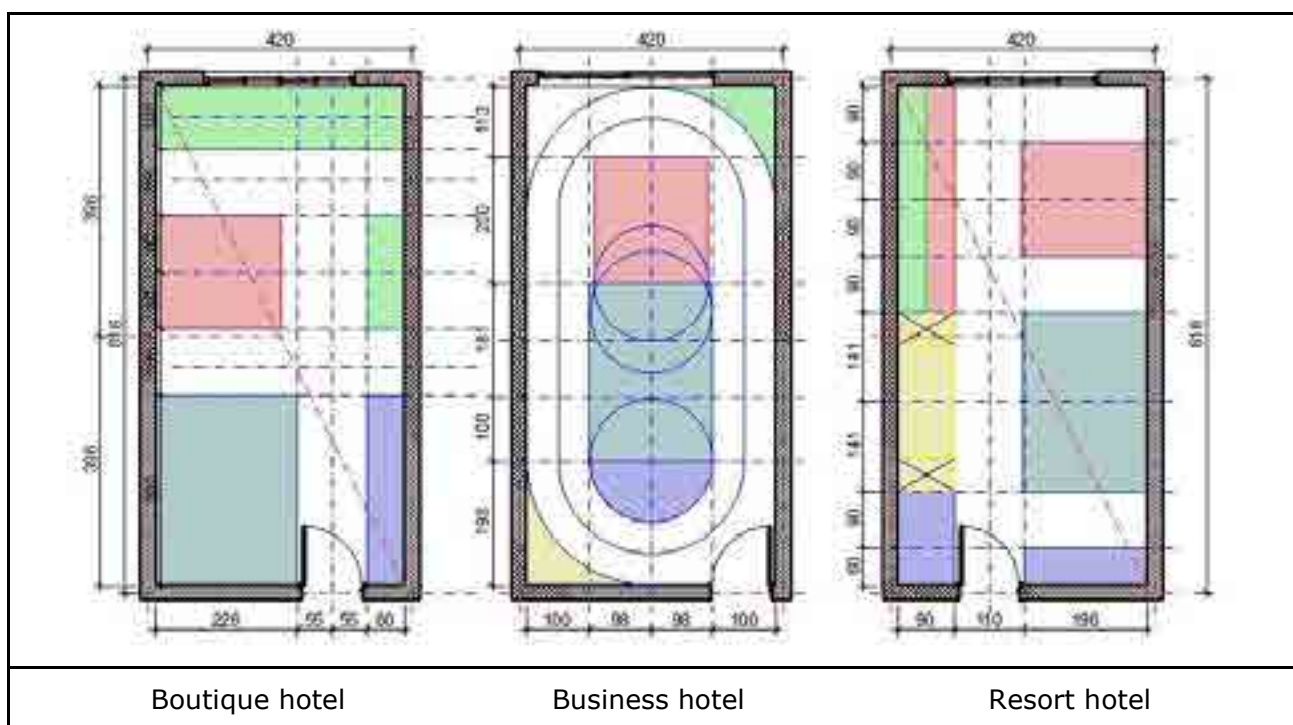
In some cases, the rooms are deformed, which is often determined by the architecture of the building. In my view, this does not affect the basic principle of hotel room design.

A rectangle consisting of two squares is a compromise between functional needs and lightings. The width of the room results from the satisfaction of the basic human needs, the length is an optimization. The largest part of the room is illuminated as much as possible.

In my work, I would like to adopt a solution based on the analyzed examples. For all 3 types of hotels I have selected, I have adopted a hotel room unit which **a rectangle consisting of two squares 396x396cm** . I have adopted 420 cm between the structural axes. Modern architectural solutions do deviate from the scheme I have adopted, but I implement more innovative solutions in the futurist model.

I have prepared 3 different variants of the functional layout, where the individual functions are defined by colour:

- red - sleeping area
- green - daily relaxation area
- blue - sanitary area
- purple - storage area
- yellow - kitchen area, not included in every variant.



I have chosen design assumptions based on two squares. The first square performs the function of a bedroom with - possibly - a relaxation area. The second square serves the function of a bathroom and a wardrobe - in the form of a closet or a separate room or recess. In the case of the business and resort hotel, the second part also includes a kitchenette.

I have chosen a different arrangement for each type of the hotel. Indeed, I have chosen different arrangement styles. In each of them, the demands of sustainable development are met. The development of the modern economy and society is also thoroughly considered.

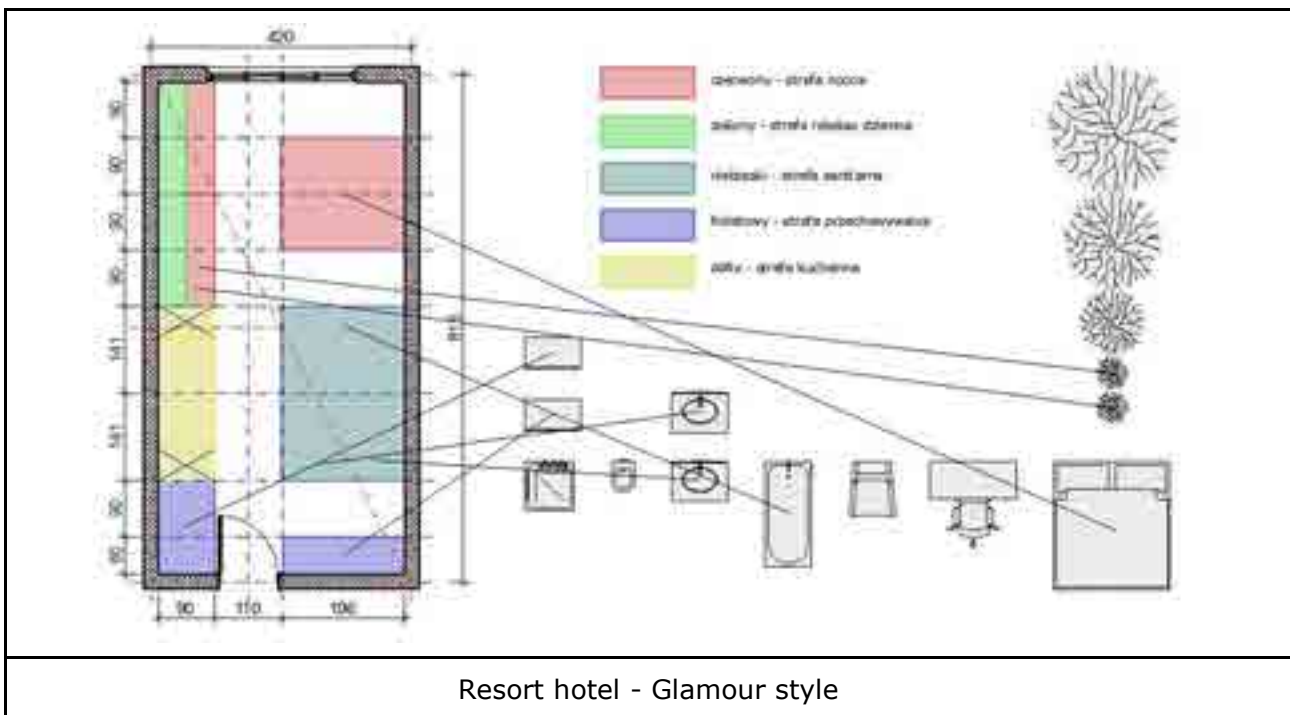
The Wabi Sabi, Glamour and Futurist are styles which are difficult to define and classify, especially from the today's aesthetics perspective, which is seen as a philosophical discipline. Their framework and conceptual scope are not easy to determine. On the other hand, these styles have something in common - they are aesthetically attractive and highly desirable. In the following parts of my thesis, I will refer to them as styles. Each of the styles is characterized by the fact that they are emphatic in their expression, i.e. emotional and excessive. This excess, grimace and caricature create memorable interiors. This affectation may also lead to kitsch. In the 20th century, kitsch seems to be an indispensable element in the modern aesthetics.

The notions of **Wabi Sabi , Glamour and Futurist styles** have become distinguishable concepts, but they are perceived as highly volatile, which means they are given to us for a shorter or longer period of time. The modern aesthetics is open to new phenomena, which widens the spectrum in which aesthetics as a philosophy operates. For this reason, I have gladly used these newly added concepts in my work.

To conclude, I have chosen the arrangement styles, which are significantly different from each other, but also different from other accepted styles. These arrangements where excess is welcome, such as Haute Couture fashion shows, are on the verge of good taste and even contain elements of kitsch or camp. It also applies to interior design.

02. Design of three different hotel rooms

02.1 The hotel room in a resort hotel - project assumptions.



A guest of the resort hotel in the glamour style is a person who intends to stay at the hotel for a slightly longer period of time. It can be a family with small children. A holiday or weekend stay at the hotel should satisfy their need for rest, but also provide comfort in caring for children. Leisure area may be associated with the need to change the scenery, a new quality of aesthetics

which resembles the world of dreams and fantasies. Elements of surprise and luxury seem to be an added value.

The longer stay is linked to the rich offer of additional, resort-like infrastructure and different organization of the hotel room. The designed room has a classic layout. However, it is enriched with additional spaces. A larger amount of luggage requires bigger storage space. For this reason, I have designed a wardrobe in the form of a separate room. Holiday with children requires a kitchenette in order to be able to provide children with a meal at different times of the day.

In the bedroom section, there is a bed with a rich headboard and a sideboard with a TV. This area is designed on the basis of a symmetrical layout. The decorative elements disturb the symmetry and add counterpoint. The kitchenette is designed in a similar symmetrical layout.

The bathroom door and the muntins bars on the balcony door create a rhythm and sense of order. The wall behind the bed is covered with decorative wall panels. These panels create a square pattern, which gives the interior order and harmony. Similar and dissimilar patterns will add meaning to the juxtaposed elements. For instance, the quilted, soft and plushy headboard is combined with cuboidal, rigid stucco moldings. A similar combination are shiny tiles and a soft deep-pile carpet lying on them. These contrasts are present in the bed area, which seems to be in the centre of attention.

Colour homogenisation calms and soothes the recipient. My aim is to find contrast in the materials. The smooth and shiny tiles, the fluffy carpet, the soft headboard. Detail and contrast can be found in carefully selected furniture - a very modern seat, a dresser, an ultra-modern kitchen cabinet and classic bedside.

The use of contrast emphasizes the characteristic features of the interior. Such a space will definitely remain in the memory. Glamour effect can be achieved by using contrast. It can be a contrast in colour or texture, but also the degree of transparency can be contrastive. You can find a contrast between the fluffy carpet and the white, shiny tiles, as well as the soft, upholstered headboard and the wall covered with stucco moldings. There is also a contrast between the transparent, airy curtains and the blackout of the drapes.

Light-reflecting materials such as mirrors and glass give character. The deeper the glass is polished, the stronger the Glamour effect seems to be, as exemplified by the glass bricks and crystals. Due to its high price, crystal is only available to a very narrow group of recipients. In response to the demand from consumers, "Swarovski crystals", which are specially coated and polished glass, were produced. "Swarovski crystals" do not resemble the structure of crystalline minerals or other precious materials. Nonetheless, they are able to seduce and deceive potential buyers, even such famous figures as Coco Chanel or Lenny Kravitz. This is where discover kitsch. We admire ordinary glass as if it was a real crystal.

The interior lighting created several scenes. The LED kitchen lighting and bathroom lighting creates an ultra-modern atmosphere. However, a quick change of the light to a chandelier and classic bedside lamps creates a warm and very friendly scene. I have chosen the Chlorophilla chandelier by the Artemide company, which impresses not only with its form, but also with its lighting effects. Play with light creates the impression of movement.

The colour palette consists of various shades of cold and warm white. I complement the white colour with old gold and red, but these colours are only used in accessories. Narrowing the colour palette emphasizes the importance of lights and materials. The omnipresent white allows to

create a climate with light, which is much more important than colour in this room. Chiaroscuro brings out an attractive detail. In the Glamour style, light seems to be more important than the materials, in contrast to the Wabi Sabi style, in which the materials are the priority. The well-designed system of artificial lights and the analysis of natural daylight would help to create different scenes and give the interior a special intimacy. The light emphasizes all kinds of glowing, flickering and shining, which is very important in the Glamour style.



02.1.1 My motivations to create a resort hotel in the Glamour style.

The Glamour style is associated with the international magazine for women under the same title, which has been published since 2003. Initially, it referred to beauty only in a cosmetic sense. Over time, the magazine expanded its influence to broadly understood lifestyle. Glamour has combined the everyday with the extraordinary. It has changed the ordinary everyday life to the world of art and has given everyday life a special meaning by glamourizing it. It has added mystery and created the illusion of wealth. The Glamour style touches on the world of desires and dreams. It is associated with splendor, refinement and decorativeness.

From my professional experience - which may not be fully representative- the Glamour style fulfills the dreams of young mothers who are immersed in the unusual and feminine world of Glamour. Following my experience, I believe that such an arrangement is able to fulfill the desires related to luxurious holiday and the need for beauty represented by young women and their families. The Glamour style implemented in a resort hotel facility helps to create a room that will charm the recipient enough to remember it and gladly come back to it.

02.1.2 Inspirations.

		
<p>Glamour style²⁵³ very modern ubiquitous flash led lighting.</p>	<p>Glamour style²⁵⁴ classic stuccowork noble wooden floor.</p>	<p>Glamour style²⁵⁵ decorativeness detail Hampton elements.</p>

02.1.3 Visualizations.



²⁵³ <https://pl.pinterest.com/pin/416512665517416338/>

²⁵⁴ <https://pl.pinterest.com/pin/96545985749697615/>

²⁵⁵ <https://pl.pinterest.com/pin/416512665517416338/>











02.1.4 Extras.

The lighting in the form of a Chlorophilia Artemide chandelier with its delicacy and unique way of lighting the ceiling, adds a jewel-like character to the interior. It is very characteristic in the Glamour style.



I also suggest a piece of furniture designed by the Polish designer Max Kobiela.

²⁵⁶ https://www.ambientedirect.com/en/artemide/chlorophilia-2-sospensione-led-suspension-lamp-app-control_pid_1312312.html


²⁵⁷ https://www.ambientedirect.com/en/artemide/chlorophilia-2-sospensione-led-suspension-lamp-app-control_pid_1312312.html

	
Pouf Puffy Max Women. ²⁵⁸	Pouf Puffy Max Women. ²⁵⁹

Accessories designed by Marcel Wanders would perfectly match the Glamour interior.

		
Marcel Wanders - Stone stool ²⁶⁰ jewel-like character, transparency, glass facets.	Marcel Wanders - Vase ²⁶¹ colour contrast, oval forms, facets.	Marcel Wanders - Lamp ²⁶² decorativeness, detail, finesse.

02.1.5 Arrangement measures

		
Symmetry Symmetry has been introduced in the bedroom area, which organizes and harmonises the space.	Colour The colours include white, gold, copper and red. Red, especially in photographs, will certainly be remembered for a long time.	Symmetry breaking The symmetry was violated by the arrangement of decorative and ornamental elements.




²⁵⁸ <https://euforma.pl/sklep/pufy/puffy>

²⁵⁹ <https://euforma.pl/sklep/pufy/puffy>

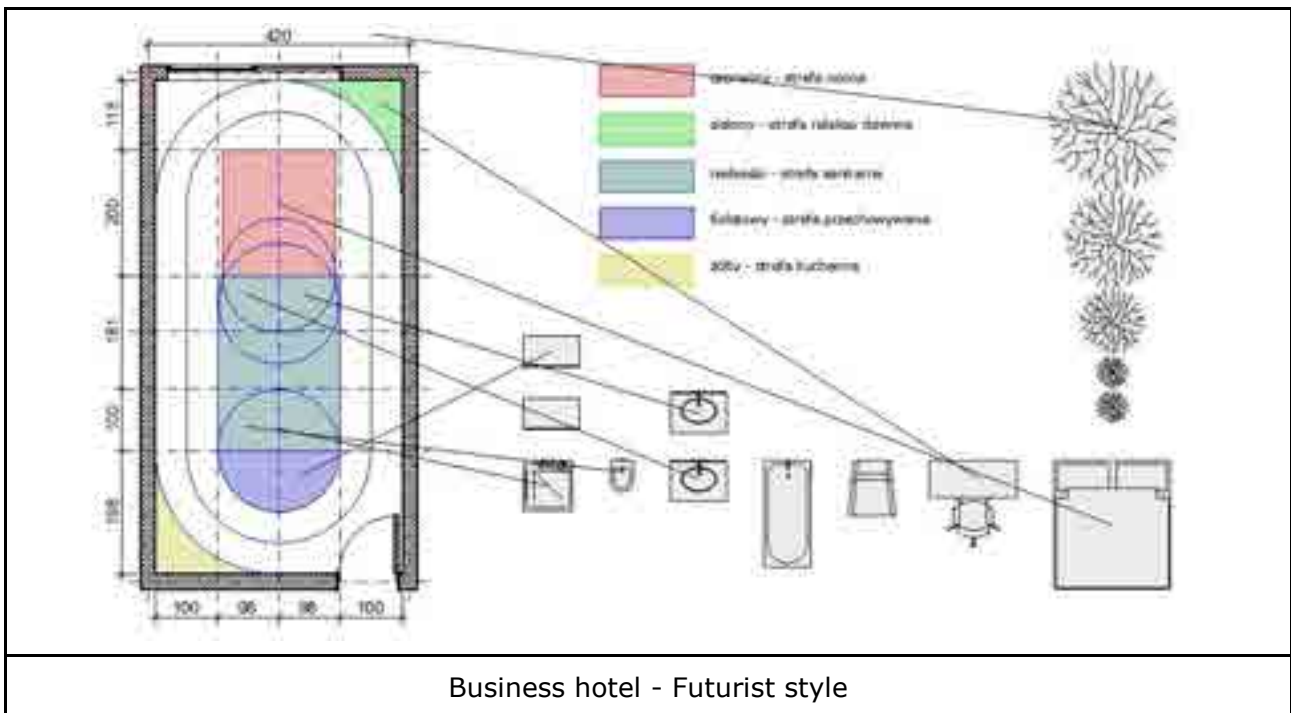
²⁶⁰ <https://www.designpublic.com/products/kartell-stone-stool>

²⁶¹ <https://www.lamisse-onlineshop.com/delft-blue-no-4364/>

²⁶² <https://www.marcelwanders.com/projects>

		
<p>Texture Monochromatic white allows for better extraction of textures and tactile sensations.</p>	<p>Light The lack of colour makes it easy to focus on the light, its reflection and dispersion.</p>	<p>Rhythm Divisions found in the stucco moldings order the space and create a rhythm.</p>

02.02. The hotel room in a business hotel - project assumptions



A guest of the business hotel in the futurist style is a person who who wants to spend a short, but usually intense time. For instance, a businessman who goes to another city or country for business meetings, trainings or conferences. Or a tourist guided by cognitive values. In both cases, the need for rest in the best possible standard must be fulfilled. It is important to have a place for rest after a busy day. It can be busy in terms of business or sightseeing.

The function is based on a centrally designed module consisting of a bed and a bathroom. A communication way has been paved around the module. This communication can take place in a circle and in a continuous manner. Without any barriers and limitations the movement around the room is faster. This way we can feel completely barrier-free. Moreover, this arrangement makes the space unreal. Walls arranged in curves also add lightness and acceleration, as if we were sliding on the rounded surfaces of the walls. The person staying in such a room is motivated by its energy and movement.

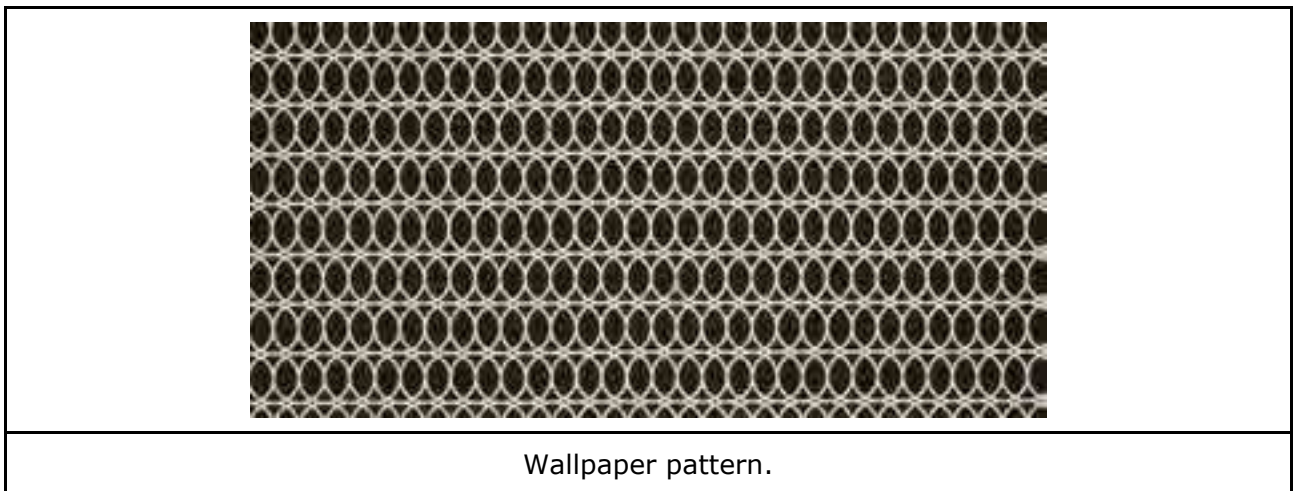
A modern businessman is a man who has contact with the newest technology in many fields of his life. His needs include a properly assumed function and good composition. Furthermore, a business guest certainly expects an access to the latest technology. I have considered these

aspects while creating a hotel room intended for business, bearing in mind that luxury can be ultra-modern.

The hotel room in the Futuristic style is a minimalist room, with particular emphasis on functionality and ergonomics. The roundness, which is characteristic of this style, introduces dynamics and modernity. The assumed function makes the space unreal.

Most of the built-in furniture is inspired by high-tech technology, in which the process of opening, closing and starting devices is "closed", like in a smartphone. A device can also be opened or closed in the "blink of an eye". An additional advantage is the mobility of room equipment. Unnecessary during the day, bedside tables can be hidden, as well as a TV screen, which hides in the false ceiling area. Mobility allows to introduce more functions into the interior, whereas these functions can be interchangeable.

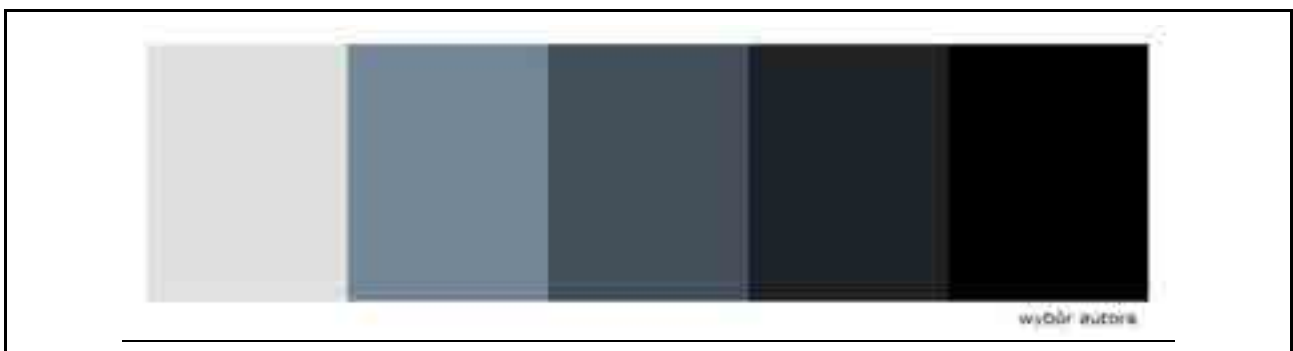
Another element that distinguishes the interior are three-dimensional wallpapers. They give the interior a uniqueness and add new emotions by causing optical illusions.



A large number of glazing and mirrors is used in the design of the Futurist room. Transparencies and reflections create an illusion of space. The Futurist style is also an experiment and playing with form. For instance, the idea of a TV sliding down from the ceiling and moving bedside tables.

Futuristic lighting consists of the ubiquitous LED lighting. The illuminated contours of the false ceilings and the semi-circular cabinets bring modernity, energy and movement to the interior.

The colour palette is monochromatic. It includes cold white, all kinds of gray and black. This means, the colour palette is very narrow. I truly believe that a rich colour palette is not the most important measure and there are many other arrangement possibilities. Reducing the amount of colour stimuli encourages relaxation and biological regeneration.



02.2.1 My motivations to create a business hotel in the Futurist style.

"Futurus" in Latin means the future. For this reason, the Futurist style and its convention is associated with future.

Futurism is an avant garde movement in art that was born in Italy, represented by the poet Filippo Tommaso and the painter Umberto Boccioni in the Manifesto of Futurism in 1909. The assumptions of the Manifesto referred to art, but also to the way of life. Modernity and progress were praised, with which life becomes both easier and more interesting. The technical revolution at the turn of the 19th and 20th centuries provided new opportunities, new dreams and tools for their implementation. Futurism was characterized by speed, momentum, rebellion, but also violence. For the futurists, war was a manifestation of dynamism and change. The main aim of Futurism was to destroy tradition. Searching for new canons while destroying the present ones took place in many fields: painting, film and architecture.

Today's understanding of future has changed. It is a delight in high-tech and smart-home aesthetics. Nowadays, the style called Futurism is a high-tech aesthetics looking for new, often surprising solutions. The ergonomics and function of the high-tech style seem to be secondary to the aesthetics.

Lighting is an invaluable element in the Futurist interiors. The light emphasizes the composition solutions and selection of shapes and materials. High-tech style lighting should be strong, spot or linear. The "rivers of light" created by LED strips are typical for this type of interior. The light should allow to show a very bright space and give the effect of sterility. On the contrary, light may also create very dark scenes, where meandering rivers of LED strips create a new version of the already known space. Light is not only functional, but also decorative.

02.2.2 Inspirations.

		
The hotel room of the future designed by the Lava team. ²⁶³	"One Thousand" Museum in Miami designed by Zaha Hadid. ²⁶⁴	Hotel Puerta America in Madrid. ²⁶⁵

²⁶³<https://www.dezeen.com/2008/11/18/future-hotel-room-by-lava/>

²⁶⁴ <https://pl.pinterest.com/pin/382946774547177762/>

²⁶⁵ <http://www.bestmadridhotels.com/en/property/silken-puerta-america.html>

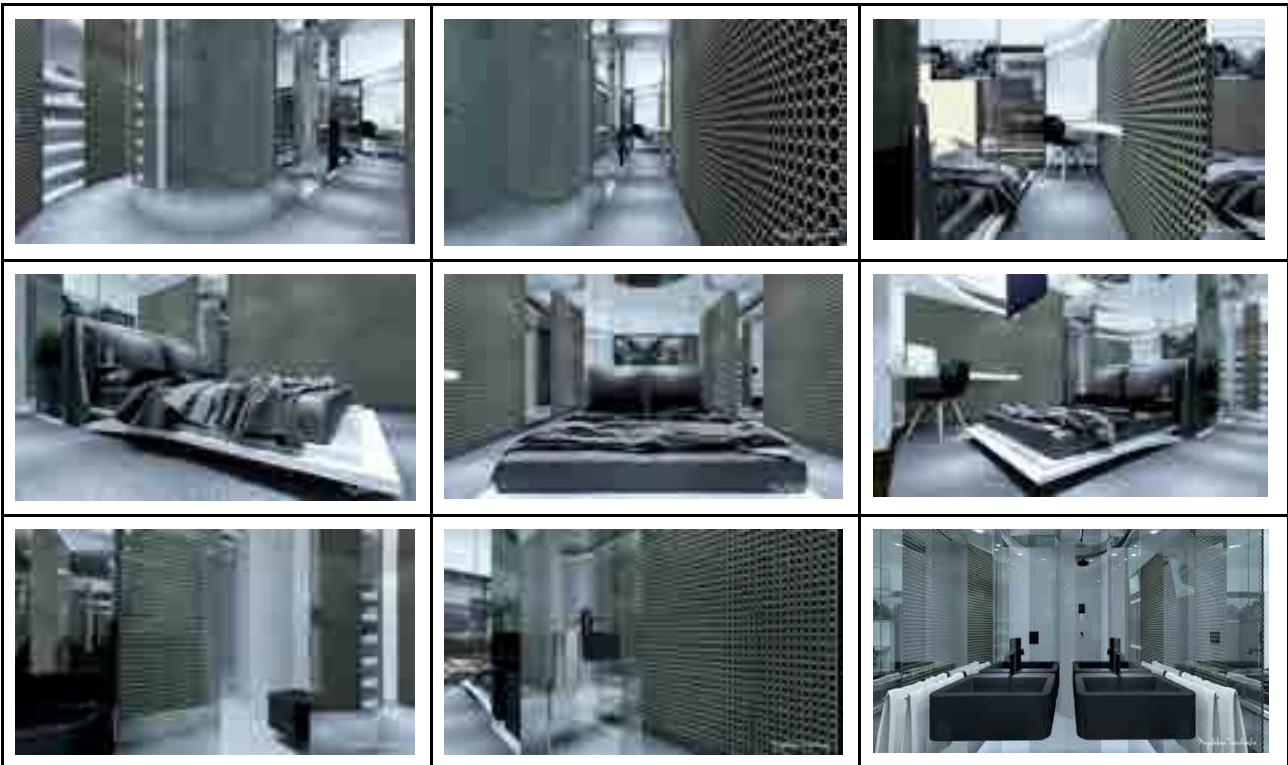
02.2.3 Visualizations.



















02.3.4 Extras.

The accessories designed by Phillip Starck fit perfectly into the futurist interior. They express modern sense of aesthetics, although they are close to kitsch or camp.




	
<p>Ara lamp²⁶⁶</p>	<p>Kartell Charles Ghost Stool²⁶⁷</p>

02.3.5 Arrangement measures

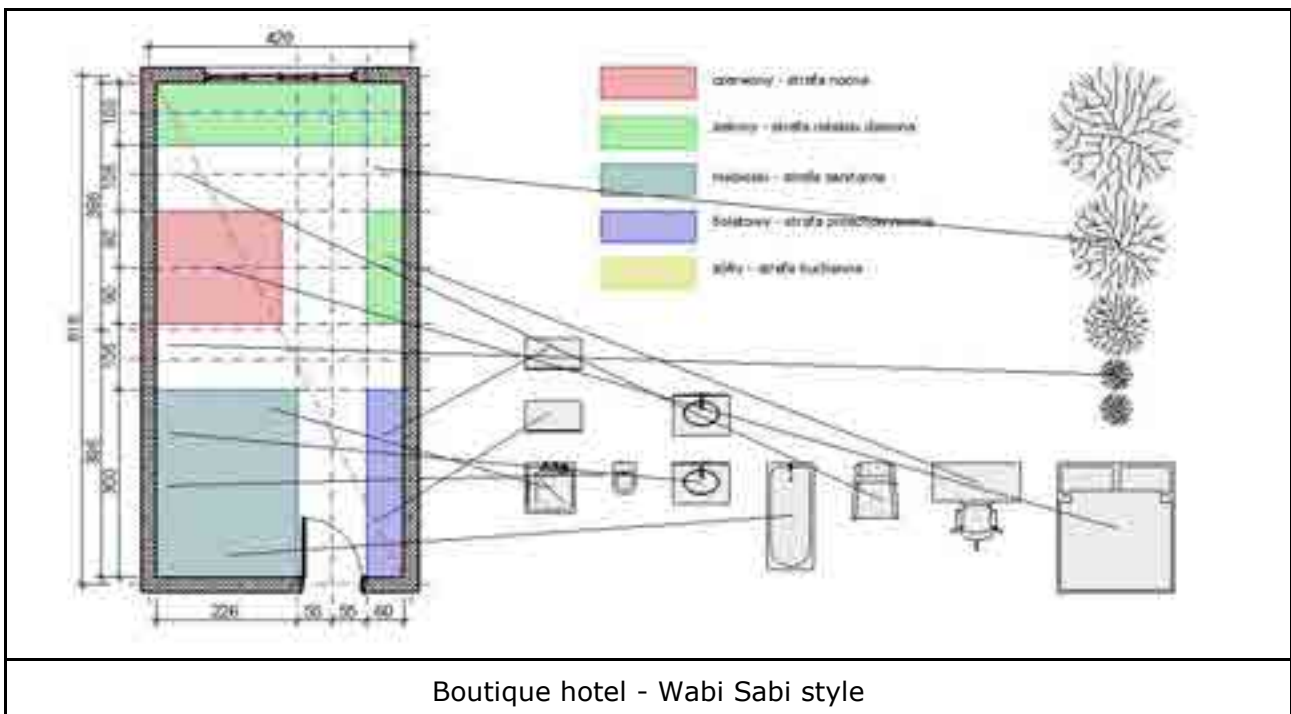
		
<p>Contrast The contrast introduces elements that are dynamic and memorable.</p>	<p>Dominant A black bed with black bedding is the most important element of the whole composition.</p>	<p>Symmetry The symmetry in the interior organizes the space.</p>
		
<p>Composition The composition based on an oval introduces movement and dynamics. This functional arrangement contributes to the recognizability of the facility.</p>	<p>The principle of dissimilarity The introduction of dissimilar elements means contrast, emphasis and increased memorability of the interior.</p>	<p>Texture The wallpaper texture introduces illusory elements and makes the space unreal.</p>

²⁶⁶ https://www.1stdibs.com/furniture/lighting/table-lamps/ara-table-lamps-philippe-starck-flos-1988/id-f_21734672/

²⁶⁷ https://sklep.arka-meble.pl/home/3554-stool-charles-ghost-krysztalowy-kartell-8034105780354.html?gclid=CjwKCAiAmuKbBhA2EiwAxQnt7xsqDqhWu88B-4cqINELTR_5FkVcWeokpreh-1GItvV8y7c9oTjEiQARoCs

		
<p>TV as a picture frame²⁶⁸ The TV looks like a framed picture when it is switched off.</p>	<p>Drop down TV²⁶⁹ This TV has the ability to pop-up and drop-down.</p>	<p>TV hidden in the ceiling²⁷⁰ A special lift allows you to lower the TV set down from the ceiling, then hide it. The mechanism is concealed within the ceiling.</p>

02.3. The hotel room in a boutique hotel - project assumptions.



A guest of the boutique hotel in the Wabi Sabi style can be both a tourist and a businessman. It is dedicated to the client at any age. It is a client with high sensitivity and aesthetic expectations. Aesthetic values - as in the futurist room - seem to be more important than functions and ergonomics. The Wabi-Sabi style does not suit everyone. It is dedicated to customers with specific design requirements.

Boutique hotels are often built in buildings which are not intended for hotels. Therefore, the most experiments take place in the aspect of the assumed functions. However, I have decided on a classic compositional solution. I believe that the interior design in a boutique hotel is more

²⁶⁸ <https://news.samsung.com/pl/intelligent-that-is-what-see-what-have-to-offer-samsung-smart-tv>

²⁶⁹ <https://www.benchmark.pl/aktualnosci/lg-signature-oled-r-first-roll-up-telewizor-premiera.html>

²⁷⁰ <https://cinematic.pl/p/future-automation-chr-tv-sufit/>

important than the assumed function and composition. In the case of a boutique hotel, it seems that the main goal is to achieve the extraordinary effect. Boutique hotels and their uniqueness can complement their attractive location. Sophisticated design can eliminate the competition and meet the high demands of customers with refined taste.

I have proposed a classic layout of the room, in which the day and night area, the sanitary area and the storage area are separated. In a rectangle divided into two equal squares. The relaxation area occupies the first square and the sanitary and storage area occupy the second square.

As I have mentioned before, the assumed function in a boutique room is not relevant. In a boutique room, the most important are materials and accessories.

I have proposed a raw stone finish of one of the walls as a counterpoint to the dehumanized hotel interiors. Stone is in symbiosis with the Wabi Sabi style. The way of finishing the wall is a repeated element in the arrangement of this hotel, it is present in common spaces such as the lobby, restaurants and corridors. Its roughness and convexity can be enhanced by light. Such a raw structure is an innovative element of the interior. As far as decorative elements are concerned, I have opted for copper. The whole is complemented by bonzai plants.

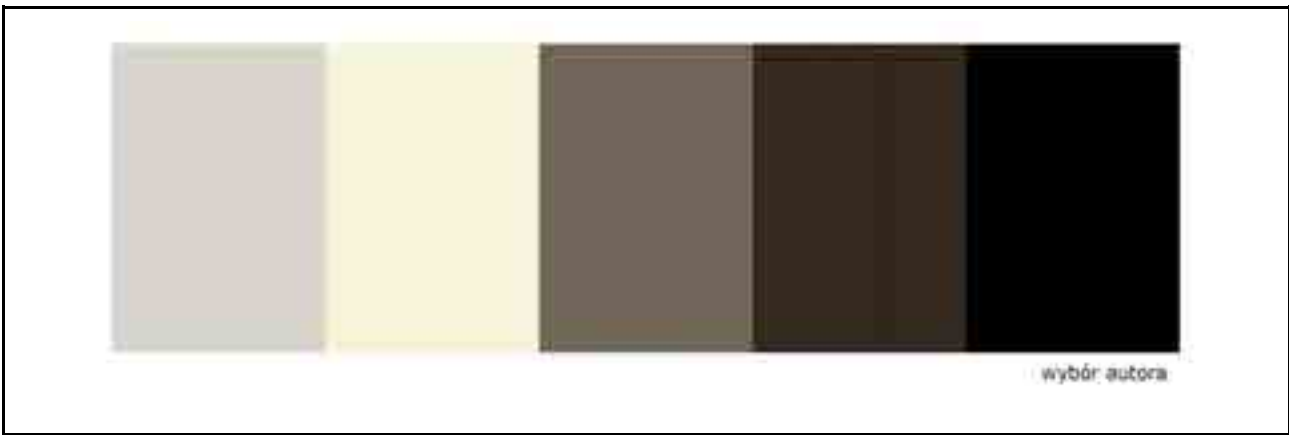
The bed space and the opposite wall are designed in symmetry. Accessories, such as an armchair, plants and decorative elements attempt to disrupt this symmetry. Natural materials have been suggested, such as a wooden floor, a stone wall, a leather armchair and a straw rug. In the boutique room, all electronics are hidden. A large, round mirror is a TV set and a laptop screen. However, it can be used as a mirror for the entire stay, forgetting about work and the modern world. The build-in cupboards in the hall are created with the rule of the golden ratio. By using this kind of furniture, we are getting closer to nature.

Stucco moldings in the form of baseboards, ceiling slats and plafonds placed on the ceiling are implemented. The introduction of stucco moldings in the Wabi Sabi style seems to be in conflict with the ideology. However, a boutique hotel also uses the element of surprise, contrast and uncommonness. The room seems to be more sublime and unique.

The Wabi Sabi style is connected with nature, simplicity and transience. It is like experiencing the architecture with all your senses. The textures in the Wabi Sabi style are invaluable. The materials are organic, natural or recycled. It is a return to nature. Special emphasis is put on the natural colour in different shades of beige. The proposed lighting allows to create various scenes so that intimacy is maintained. The use of a large photograph of a woman - a different one in each room - personalizes the space and enhances its individuality. In order not make the photography too suggestive, I have used the image of a woman with closed eyes. Closed eyes release dreams and allow you to reduce tension. The woman in the picture is albino. This way, I emphasize tolerance for otherness and the search for beauty in every aspect of life. The use of the photography also increases the recognizability of the facility among others.

The colour palette is based on earth tones. White, gray, shades of brown and black. The palette consists of subdued colours. There is no dominant colour, but rather a dominant form. The colour should be soothing, so that the guest can focus on textures and textiles.

Lighting emphasizes the contrast. Furthermore, it is a variable element which creates different scenes and chiaroscuro. Change is characteristic of the Wabi Sabi style, as it indicates the passage of time and aging processes. The main aim of lighting is also to bring out the materials used in the interior. For instance, the stone wall gains a third dimension thanks to the lighting.



02.3.1 My motivations to create a boutique hotel in the Wabi Sabi style.

The Wabi-Sabi style emphasizes the boutique character of the room. Wabi-Sabi is a Japanese philosophy that opposes consumerism. It is an elusive and mysterious philosophy. It is hard to define. "The Japanese have an admirable tendency to leave the unexplainable unexplained, as is the case with Zen, whose most profound teachings cannot be communicated by words." Zen believes words are the fundamental obstacle to clear understanding. "The monks seek to reach their goal of enlightenment not through learning, but by the unlearning all preconceived notions of life and reality."²⁷¹ As Zen and Christianity differ profoundly, so do the philosophies that have guided the development of art under the two cultural banners".

Nowadays, we focus on visual, intellectual and conceptual aspects in architecture, in contrast to bodily and sensual values. Sight is the sense that is used most rapidly and humans take most of their decisions based on it. However, it is good to feel the inside, not just see it. The stay in a hotel room can be not only a visual but also a haptic experience. The smoothness of slippery silk bedding, the fleshiness of a plaid or the roughness of sisal can become additional values.

The Wabi-Sabi philosophy is based on the juxtaposition of two words. Wabi means simplicity, humility and living in accordance with nature. Sabi means impermanence, aging. Together they form a philosophy which accepts the passing of time, looks for beauty in imperfection and finds joy of life in simplicity. The harmony and authenticity of this style should encourage relaxation and satisfy the most refined tastes of the hotel guests.

Wabi Sabi is a kind of mindfulness - concentration and meditation connected with noticing the smallest details surrounding us. Mindfulness is the answer to the excess of technology and overstimulation. The Wabi Sabi philosophy shows us how to live and focus on the things that are most important to us. The Japanese understanding of architecture is a relationship. Being in a relationship with architecture does not mean perceiving architecture as such. It is all about perceiving it in time and experiencing architecture with other senses. Feeling its textures with the touch of your hand, listening to the sound of the textures used in the interior. These sensations can be reflected or disappear in the interior in many different ways. Bodily sensations are -in my opinion- a special aspect of experiencing architecture. For this reason, I have put special emphasis on them in my project of the boutique room. Recognizing and remembering spaces thanks to other senses than sight seem to me to be crucial.

²⁷¹ Andrew Juniper "Wabi Sabi. The Japanese Art of Impermanence", Sensus, 2018, p. ix

02.3.2 Inspirations.

		
<p>Wabi Sabi²⁷² wall roughness LEDs emphasizing the texture. of the wall.</p>	<p>Wabi Sabi²⁷³ natural light softness of the towel fabric.</p>	<p>Wabi Sabi²⁷⁴ wall roughness sophisticated lamps.</p>

02.3.3 Visualizations.



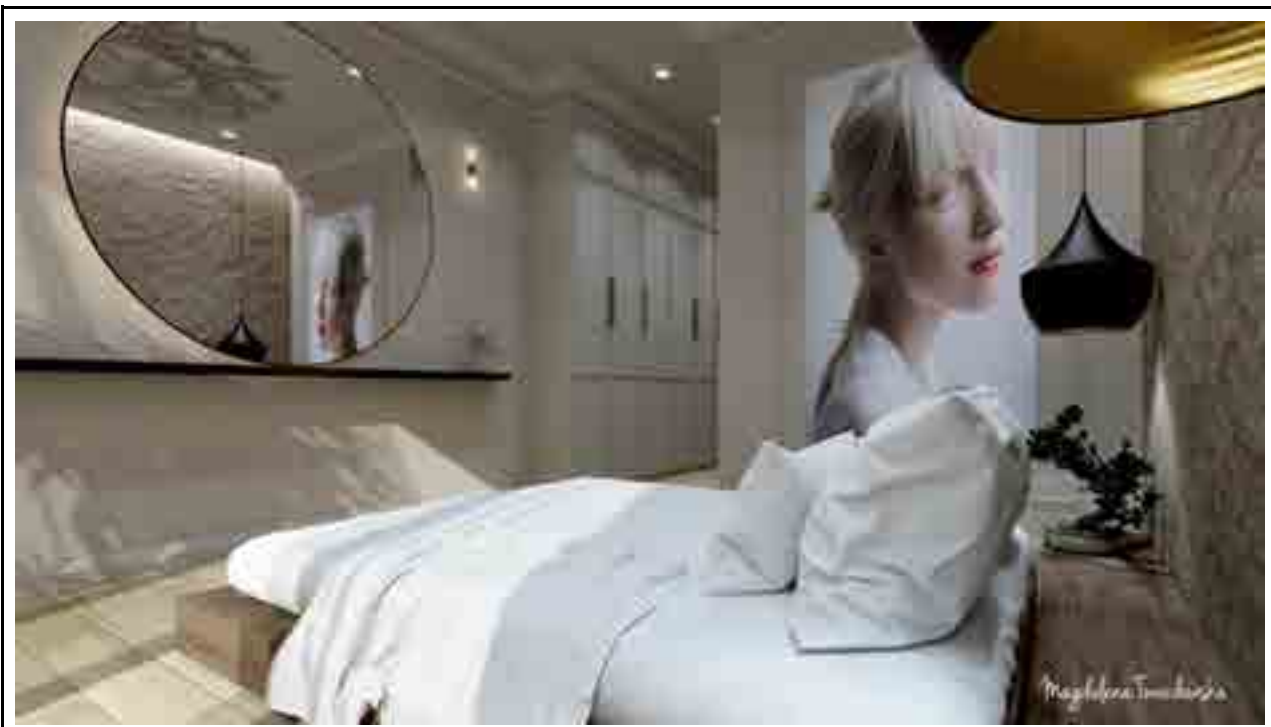
²⁷²<https://pl.pinterest.com/pin/293156257003027548/>

²⁷³ <https://pl.pinterest.com/pin/236439049177957589/>

²⁷⁴ <https://pl.pinterest.com/pin/68743990793/>











Other colour version:









02.3.54 Accessories

All kinds of bowls and pots perfectly fit into the interior of the boutique hotel room in the Wabi Sabi style. They can be made of clay, wood or copper. The Beat Light lamps designed by the well-known designer Tom Dixon blend well into the interior. A good accessory is also a Bonsai tree, which brings a bit of exoticism into this space, and thus makes it extraordinary.

	
<p>copper bowl²⁷⁵</p>	<p>Tom Dixon - Beat Light tubes²⁷⁶</p>

02.3.5 Arrangement measures

		
<p>Symmetry The designed symmetry introduces order and balance to the interior.</p>	<p>Texture The wall is covered with a characteristic structure, which has been enhanced by lighting.</p>	<p>Dominant The large photograph of an albino girl with her eyes closed provides a counterpoint.</p>
		
<p>Rhythm The rhythm that appears in the designed furniture organizes the space and makes it harmonious.</p>	<p>Gestalt The chiaroscuro on the stone wall emphasizes the spatial character of the structure.</p>	<p>Scale A scaled mirror covering the TV stands in contrast to the shelf, illumination and decorative sculpture elements. Its arrangement introduces order, but also makes the composition more attractive.</p>

²⁷⁵ https://svisdesign.com/PL/miski_c844540894249039/miski_c856137305949155/miski_c856115831112084/miska-19-cm-orion-basic-smoked-metal-szary-i-miedziany-lakier-polmatowy_p10952?gclid=Cj0KCQiAg_KbBhDLARIsANx7wAxxjyhDiS9oScxK4ry8RUgCxH8LxTWO7vAMJXkerLTuWyrrTRZBJs4aAIRaEALw_wcB

²⁷⁶ <https://www.alterluna.pl/firm/index/view/id/89/>

5. Conclusions.

The key objectives of my work are to design a hotel room and to specify the processes related to it. In the interior design projects, I have attempted to use the methods which resulted from the conducted research. Thanks to this prior analysis, the designed spaces of each of the hotel rooms should influence the recognizability of the facility. It is not only the aesthetic value, but also the appropriateness of the assumed function. Comfort and meeting the expectations of the guest are also of crucial importance.

I attempt to examine how concepts related to interior design are perceived nowadays. Concepts such as beauty and good design have carried different meanings throughout the history. In order to understand them, it is important to specify what they mean in this day and age. It is also vital to define what space means for an interior designer. The meaning and scope of space can be extremely different in case of various projects. I have studied the relationship of mathematics and nature. And even more importantly - the relation between mathematics and beauty.

In the further part of the thesis, I have analyzed specific features of the interiors, which allowed me to properly understand the interiors, find their weaknesses and assess their aesthetic aspects.

I have also thoroughly researched various design means and the benefits they bring. Evaluation of their influence on the recipient's feelings allows to draw the final conclusions as to which design means are best in each project. The number of measures, their choice and priority affect the interactions between the space and the recipient.

I have examined different hotels and their recognizability. I have analyzed the arrangement of common areas and the interior design of their hotel rooms. I have assessed the accuracy of the design measures used in the projects. I have examined their impact on the aesthetics and individual character of the space. I have analyzed the context and its core. I have come to the conclusion that context can become an added value, but not in every case. Adequate fitting in the context is not always indispensable.

Nowadays, we perceive architecture visually, forgetting bodily and haptic sensations. We evaluate space by examining it with the intellect. My aim is to emphasize the fact that the spaces in which we are, also wrap us with a pleasant material, so we can also enjoy its haptics.

In modern design, there is often some kind of snobbery, which can have a negative impact on memorability. Being designers, we sometimes succumb to low motives. Incorrectly selected means, exaggeration and lack of priority - despite good intentions - create places which are not meant for people but for recognition. This contemporary conformism seems to be important and worth analysing. It should be noted that values such as beauty, art, good design and harmony are the most important in interior design.

Finally, I have designed three different hotel rooms in various styles. I have applied previously researched tools. I have indicated their purpose. A hotel room is a space that is particularly close to man. It combines living, rest and often also work. The hotel room design requires a special analysis which covers many aspects. I have tried to define the functions and needs of the hotel guests. My goal is to correctly indicate the measures so that the space becomes not only functional, but also interesting and memorable. A uniquely designed hotel room has a chance to be remembered memory longer. An interesting arrangement of a hotel room influences the recognizability of the object. Moreover, it may help to win the potential client on equal terms with

purely commercial matters. Focusing on the unique arrangement of a hotel room seems to be unquestionably right.

Magdalena Twardowska, MSc. Eng. Arch.



06. Bibliography.

- Zenon Błędek - Hotele - Programowanie, projektowanie, wyposażenie, Albus 2001
- Ian Stewart "Nature's Numbers", Copernicus Center Press , 2018
- Ian Stewart "Does God Play Dice? The New Mathematics of Chaos." Warsaw 1995, p.254
- Kimberly Elam "Geometry of Design", d2d, 2019
- Hans Rudolf Bosshard "Rule and Intuition", d2d, 2017
- Rudolf Arnheim "The dynamics of Architectural Form", Oficyna
- Rudolf Arnheim "Art and Visual Perception", Oficyna
- Peter Zumthor "Thinking architecture", Karakter 2010
- Juhani Pallasmaa "The Eyes of the Skin" Institute of Architecture 2012
- Juhani Pallasmaa "The Thinking Hand", Institute of Architecture 2015
- Denis Dutton "The Art Instinct" Copernicus Center Press 2019
- Bryan Peterson "Kreatywna fotografia bez tajemnic", Galaktyka 2016
- Isaac Newton "The Mathematical Principles of Natural Philosophy", Copernicus Center Press , 2021
- Milan Cabric, Leszek Pokrykwa "Piękno ciała", PWN, 2010
- Paul B. Preciado "PornTopia", Bęc Zmiana Foundation, 2021
- E.H. Gombrich "The Sense of Order. A Study in the Psychology of Decorative Art, Universitas Publishing, 2009
- Andrzej Basista "Architektura jako sztuka", Universitas Publishing, 2016
- Mario Botta, Marek Pabich "Nikt nie rodzi się architektem", National Institute of Architecture and Urban Planning, 2021
- Andrzej Basista, Andrzej Nowakowski "Jak czytać architekturę", Wydawnictwo Universitas, 2012
- Jack Cohen, Ian Stewart "The Collapse of Chaos. Discovering Simplicity in a Complex World", Prószyński, 1994
- Władysław Tatarkiewicz "Historia Estetyki", vol. 1-3, PWN, 2015
- Władysław Tatarkiewicz "Dzieje szczęściu pojęć", vol. 1-3, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2005
- Władysław Tatarkiewicz "Droga przez estetykę", PWN, 1972
- Marcin Wicha "Jak przestałem kochać design", Karakter 2015
- Steen Eiler Rasmussen "Experiencing Architecture", Murator 1999
- Umberto Eco "History of Beauty", Rebis , 2005
- Wolfgang Iser "Aesthetics beyond aesthetics", Universitas 2005
- Władysław Tatarkiewicz "Droga przez estetykę", PWN, 1972
- Władysław Tatarkiewicz "Dzieje szczęściu pojęć", Wydawnictwo Naukowe PZW SA 2005
- Jack Cohen, Ian Stewart "The Collapse of Chaos. discovering simplicity in a complex world", Prószyński, 1994
- Aleksandra Satkiewicz-Parczewska "Rytm w architekturze jako główny element kompozycji na tle analogii z muzyką" West Pomeranian University of Technology 1993
- "Pałac Poznańskich w Łodzi" Ryszard Czubaczyński (eds.), Museum of the City of Łódź
- Krzysztof Stefański, "Wielkie rody fabrykanckie Łodzi", Księży Młyn, 2014
- Maria and Andrzej Szypowski "Gdańsk", Wydawnictwo Sport i turystyka, 1983
- Wioletta Kazimierska-Jerzyk "Kamp-glamour-vintage", University of Lodz 2018
- Jason Hickel "Less is more", Karakter, 2022
- Kimberly Elam "Introduction to Three-Dimensional Design", d2d, 2020
- Marcus du Sautoy "The Creativity Code", Copernicus Center Press, 2020
- Fumio Sasaki "Goodbye, things: The Japanese Minimalism", 2020
- Robert Bereżkowski "Detal i deprawacja", Polish Academy of Sciences in Poznan, 2006
- Andrew Juniper "Wabi Sabi. The Japanese Art of Impermanence", Sensus, 2018

07. Links.

<https://grafmag.uj.edu.pl/artykul/1513462,1,co-to-jest-ucielesiony-umysl.read>
<https://www.jestpositnie.pl/symetryczna-twarz/>
<https://fotoblogia.pl/gallery/52,czy-symetria-twarzy-jest-dla-glupcow>
<https://dekoma.eu/pl/trendy/tkaniny-taktylne>
<https://pieknoumyslu.com/gaston-bachelard-poetyka-przestrzeni/>
<https://www.youtube.com/watch?v=ZGTVu2D4ptQ>
<https://ciekawe.org/2016/02/21/what-a-face-would-look-if-was-perfectly-symmetrical/>
<https://www.jestpositnie.pl/symetryczna-twarz/>
<https://ciekawe.org/2016/02/21/what-a-face-would-look-if-was-perfectly-symmetrical/>
<https://dekoma.eu/pl/trendy/tkaniny-taktylne>
<https://pieknoumyslu.com/gaston-bachelard-poetyka-przestrzeni/>
<https://www.youtube.com/watch?v=ZGTVu2D4ptQ>
<https://zycie.hellozdrowie.pl/artykul-szpital-blizej-natury/>
<https://spaandmore.pl/wellness/biophilic-design-i-architektura-wellness-z-natury-dla-zdrowia/>
<https://blog.psboy.pl/2013/12/kompozyt-w-grafice-malarstwo/>
https://architektura.muratorplus.pl/realizacje/hotel-andels-w-lodzi_667.htm/
<https://sztuka-architektury.pl/article/4799/barok-xxi-wieku>
<https://www.bestwestern.pl/home/poradnik-podroznika/planowanie-konferencji/trendy-w-hotelarstwo>
<https://ilumioapp.pl/trendy-w-hotelarstwo-2022/>
<https://sztuka-architektury.pl/article/3731/ozywczy-rytm-i-zyletki>
<https://builderpolska.pl/2018/08/07/rytm-melodia-i-harmonia/>
<https://architekturabetonowa.pl/aktualnosci/3053/powaga-stabilnosc-zaufanie/>
<http://www.op-architekten.com/pl/content/view/89/36/index.html>
<https://www.jesticowhiles.com/projects/interior-design/>
<https://hotelarstwo.net/historia-goscinnosci-hotelarstwo-i-hoteli-starozynosc/>
<https://prezi.com/rq4wr4z850ha/history-of-hotel-in-poland-and-in-the-world/>
<https://desa.pl/pl/stories/fraktale-university-of-science-and-arts/>
<https://www.wielkiepytania.pl/article/beautiful-face-chaosu/>
<https://projectnile.in/2021/06/06/quantifying-the-patterns-of-chaos/>